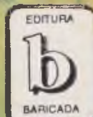
REALIZATORI

DAN APOSTOL, RODICA BRETIN

ANTARES

3

Coperta: **ANDREI DAN**
Grafica: **MIHAI IONESCU**

Tehnoredactor: **VALENTIN CARAGHEORGHIEV**

© Editura BARICADA, sucursală a Grupului de Investiții și Programe, Bd. I. C. Brătianu, nr. 10, 70453, București, România.

ISBN 973-9081-19-3

ANTARES F
3

Realizatori:

DAN APOSTOL RODICA BRETIN

EDITURA BARICADA
BUCUREȘTI, 1993

„When you look into abyss,
the abyss also looks into you".

FRIEDRICH NIETZSCHE

DISPARIŢIII MISTERIOASE ÎN TRIUNGHIUL BERMUDELOR

Naufragii în neant

DAN APOSTOL

NAUFRAGII ÎN NEANT

Undeva, în Oceanul Atlantic, într-o zonă delimitată de Insulele Bermude, Puerto Rico și Florida au dispărut de-a lungul secolelor sute de nave și avioane. Zona este cunoscută sub numele de „Triunghiul Bermudelor" sau „Triunghiul Morții". Prea puține se știu cu adevărat despre această regiune, chiar și acum, în pragul mileniului al treilea; dar nenumărate legende s-au născut din apele albastre ale „Triunghiului"...

*

Petrecută în anul 1854, dispariția vasului **Bella** nu a provocat aproape nici o reacție în presa vremii. Mult mai tîrziu, cercetători interesați de straniile fenomene atribuite „Triunghiului Bermudelor" au găsit unele date care pledează pentru o dispariție neobișnuită. Conform lui Harold T. Wilkins, în aprilie 1854, șase zile după ce **Bella** părăsise Rio de Janeiro cu destinația Jamaica, o altă navă i-a intersectat presupusa rută, descoperind

o barcă răsturnată pe a cărei pupă se vedea inscripția „**Bella**-Liverpool". Deși — după ce vestea naufragiului a ajuns la Rio — cîteva nave engleze și braziliene au pornit imediat operațiunile de salvare, nici **Bella**, nici eventualii supraviețuitori nu au mai fost găsiți. S-a presupus că nava fusese supraîncărcată și, la o rafală bruscă de vînt, s-a răsturnat (în noaptea dinaintea descoperirii bărcii vremea fusese destul de rea). Deși Wilkins nu face un mister din acest naufragiu, rămîne totuși un semn de întrebare. Arhivele Lloyd din 1854 („**Lloyd's Register of British and Foreign Shipping of 1854**") menționează un vas **Bella** construit la Liverpool în 1852 și destinat Braziliei, dar nu specifică nicăieri dacă a suferit vreun accident. Este interesant de constatat însă că arhivele engleze nu pomenesc nimic **după 1854** despre acest vas, ce poate deci să fi dispărut (nava nefiind asigurată la „Lloyd", nu există nici un document care să consemneze data și condițiile pierderii ei, întrucît societatea nu era interesată decît de soarta vaselor ale căror armatori acceptau să-i plătească taxele pentru navă și încărcătură).

În volumul său **„The Bermuda Triangle Mistery-Solved"** (New York, Warner Books, 1975), americanul Lawrence Kusche, unul dintre cei mai acerbi critici ai „Triunghiului Morții", afirmă că, deși accidentul navei **Bella** pare a fi „misterios, în măsura în care circumstanțele lui nu sînt nici azi

cunoscute“, nu trebuie atribuit „Triunghiului Bermudelor“ deoarece Wilkins spune că barca a fost găsită la șase zile de la părăsirea portului Rio de Janeiro, or **Bella** „nu putea parcurge, nici în condițiile cele mai bune, mai mult de 1 200 mile marine (200 mile pe zi), găsindu-se deci, în momentul scufundării, în dreptul Capului Sao Roque, aflat la 2.000 de mile sud de extremitatea Triunghiului“. Nu se știe cum de a ajuns Kusche la această concluzie, din moment ce este unanim recunoscut faptul că o navă cu pînze din clasa clipperelor **Ariel, Taepig** sau **Cutty Shark** atingea cu ușurință viteza de 22 noduri, adică putea parcurge cu încărcătură maximă aproximativ 500-530 mile marine în 24 de ore, în cazul unui vînt favorabil. Presupunînd că **Bella** n-a parcurs decît 400 mile/zi, ea ar fi putut acoperi în șase zile dublul distanței admise de Kusche și intra în „Triunghi“ înainte de dispariția sa.

*

La 26 februarie 1855, corabia **Marathon** descoperea vasul cu trei catarge **James B. Chester** navigînd în derivă în „Triunghi“, cu toate pînzele ridicate. La bord nu se afla nici un membru al echipajului și pe punte domnea o dezordine cumplită. Totul lăsa impresia că nava fusese părăsită în grabă: mese și scaune răsturnate, obiecte personale răspîndite pe jos; lipseau jurnalul de bord, documentele oficiale și compasul. Presupunîndu-se

că **James B. Chester** ar fi fost victima unui atac pirateresc, s-a trecut la o cercetare amănunțită, dar lipsa urmelor de luptă și de jaf infirma această ipoteză. Nu mai rămînea decît varianta, lipsită însă de argumente, că, dintr-o cauză anume, imposibil de dovedit sau imaginat, marinarii se aruncaseră cu toții în apă!

*

În anul 1880 avea loc, însă, primul incident care a declanșat intense operațiuni de salvare în zona „Triunghiului".

Timp de 10 zile, șase nave aparținînd Royal Navy au încercat zadarnic să descopere epava vasului **H.M.S. Atalanta**, dispărut cu un echipaj de 290 de oameni. Fregată grea (55 m lungime, 17 m lățime) **H.M.S. Atalanta** dispunea de 50 de tunuri (22 sub punte) și ridicase ancora din Bermude cu destinația Anglia. Cercetările au durat pînă în luna mai, dar, cu toată perseverența și atenția dovedite, ele s-au soldat cu un eșec total: nu a fost descoperit nici cel mai mic fragment care să aparțină fregatei engleze.

În toată această perioadă și în lunile care au urmat, incidentul ce a implicat vasul **H.M.S. Atalanta** și echipajul său format din elevi ofițeri și ofițeri a stat în centrul atenției publice. Astfel, marele cotidian **„Times"** consemna la 14 aprilie 1880:

„(...) Cînd **H.M.S. Atalanta** a părăsit Bermuda, se aflau la bord 109 t de apă și o mare cantitate de

provizii. Nava, bine echipată și caracterizată printr-o stabilitate excepțională, era comandată de un ofițer cu o înaltă calificare profesională, neașteptata întîrziere a sosirii ei, amintind de numeroasele dezastre petrecute în timpul ultimelor două luni și cauzate de vremea foarte proastă din Atlantic (deși în timpul operațiunilor de salvare marea a fost liniștită — **n.a.**).

(...) S-a încercat să se pună în legătură (cu **H.M.S. Atalanta** — **n.a.**) nava răsturnată descoperită de vasul **Tamar**, dar acest lucru este o aberație (...) Ar fi fost imposibil pentru **H.M.S. Atalanta**, îngreunată de tancurile cu apă și 43 tone de balast, să continue a pluti în circumstanțele descrise. Odată răsturnată s-ar fi scufundat în cîteva clipe!".

Tot **„Times"** consemna la 15 aprilie 1880:

„(...) Căpitanul vasului **Tamar** a trimis o telegramă (...) afirmînd că, în timpul ultimei sale călătorii, nu a descoperit nici o navă răsturnată așa cum se zvonise.

(...) În această dimineață (portul Portsmouth — **n.a.**) a fost cuprins de entuziasm la știrea că nava dispărută a sosit nevătămată la Falmouth (...). O telegramă primită de la Falmouth (...) confirmă că un vas comercial cu numele **Atalanta** a ancorat cu certitudine azi dimineață acolo, dar avertiza că zvonul sosirii navei **H.M.S. Atalanta** era incorect (...)".

„Times" relua cazul la 19 aprilie 1880:

„Sîmbătă s-a primit vestea că a fost descoperită o barcă de salvare, cu numele **Atalanta** scris pe pupă. Acest lucru nu a fost confirmat și, chiar dacă era real, nu putea să aibă legătură cu vasul dispărut, deoarece Marina de război nu obișnuiește să înscrie numele navelor sale (...) pe pupa bărcilor de la bord sau în altă parte".

La sfîrșitul lunii aprilie apărea zvonul că ar exista un supraviețuitor. Lucrurile se clarifică însă destul de repede, după cum menționa **„Times"** la 27 aprilie 1880:

„(...) Echipajul de pe **Tamar**, sosit astăzi la Portsmouth, nu știa nimic despre agitația stîrnită de dispariția navei școală **H.M.S. Atalanta**. (...) Printre pasagerii aflați la bordul lui **Tamar** se găsește un marinar pe nume John Varling (...) care, îmbolnăvindu-se, a părăsit **H.M.S. Atalanta** pe data de 3 ianuarie (...). Afirmațiile lui Varling despre performanțele navei școală sînt departe de a fi liniștitoare, cu toate că, bineînțeles, este greu de apreciat valoarea opiniilor sale. (...) Ruliul era de 32 grade și Varling l-a auzit pe căpitanul Stirling (comandantul **H.M.S. Atalanta — n.a.**) remarcînd că, dacă nava s-ar înclina cu un grad mai mult, se va scufunda (...). Cu excepția a cel mult doi oameni, ofițerii erau în marea lor majoritate slab pregătiți (...). Varling spune că (...) **H.M.S. Atalanta** a părăsit Barbados vineri, 9 ianuarie, cu direcția Antigua, unde unii membri ai echipajului s-au îmbolnăvit

de friguri galbene, iar doi oameni, ale căror nume Varling nu și le amintește, au decedat din această cauză (...). Pe 30 ianuarie, nava a sosit în Bermuda pentru a încărca apă și provizii și a plecat pe 31, moment din care nu s-a mai știut nimic despre ea".

Trebuie remarcat faptul că declarațiile lui Varling vin în contradicție nu numai cu toate înregistrările oficiale ale Royal Navy, despre calitatea navei și a echipajului (și aceste înregistrări erau de uz intern, deci nu avea nici un rost ca Amiralitatea să se inducă în eroare pe ea însăși!), dar și cu logica. Este puțin probabil ca sutele de oameni de la bordul navei școală să fie „slab pregătiți", lăsînd toată treaba în seama a doi marinari „cu experiență" dintre care unul era, bineînțeles, Varling!

Deși în secolul al XIX-lea zona în care s-a pierdut **H.M.S. Atalanta** mai era amenințată de atacurile piraților caraibieni, este dificil de crezut că aceasta nu ar fi reușit să facă față unei astfel de situații. Un timp a fost acreditată ideea că vasul s-a ciocnit de recife coraligene. La o analiză atentă s-a constatat însă că dispariția sa a avut loc în larg, acolo unde fundul oceanului atingea adîncimi de 4.000-5.000 m. Așa cum menționează toate sursele, velierul dispunea de suficiente rezerve de apă și alimente proaspete și, fiind navă militară, nu ducea lipsă de medicamente sau medici la bord. În aceste

condiții nici o molimă nu ar fi putut să se răspîndească atît de rapid încît vasul să nu poată atinge unu' din țărmurile aflate la cel mult 3 zile de navigație de ruta ':rmată.

Construite integral din lemn, vasele cu pînze erau expuse pericolului de a fi mistuite de incendii, iar explozia accidentală a muniției putea provoca, uneori, scufundarea lor. În acest caz, însă, fragmentele de epavă ar fi rămas mult timp la suprafață sau, purtate de curenți, ar fi eșuat pe unul din țărmurile apropiate, fiind astfel o mărturie a celor petrecute. Dificultatea, în ceea ce privește nava **H.M.S. Atalanta**, este însă că, în acele săptămîni de căutări, oceanul era plin, mai ales în apropierea țărmurilor, de resturi plutitoare. „Printre ele era posibil să se fi găsit și unele care aparțineau **H.M.S. Atalanta**, dar nimeni nu le putea identifica (pentru că, spre exemplu, bărcile de salvare ale Marinei nu erau marcate)" scrie Kusche. Din nou concluzia sa este mai mult decît discutabilă, deoarece naufragiile erau atent analizate atît de „Lloyd" cît și, în cazul navelor militare engleze, de Royal Navy. Or, dacă Lawrence Kusche ar fi avut curiozitatea să întocmească o listă cu numele navelor militare dispărute în secolul al XIX-lea, ar fi descoperit că prea puține naufragii sînt considerate ca petrecute în „condiții neelucidate". Pentru ca Royal Navy să accepte înregistrarea unui astfel de incident în asemenea termeni, enigma trebuie să fi fost de nesoluționat.

În plus, procedînd printr-o curioasă metodă, Kusche ajunge la concluzia că: „Nava putea fi pierdută departe de «Triunghi», de vreme ce doar 500 din cele 3.000 de mile ale rutei sale treceau prin el. Totuși este numărată printre victimele «Triunghiului»". Ar trebui, probabil, să i se reamintească lui Kusche propria sa argumentație de la cazul navei **Bella**, unde afirma că un velier face maximum 150-200 mile pe zi în condiții bune (deci nu pe timp de furtună ca **H.M.S. Atalanta**)... Dacă nava-școală engleză a plecat pe 31 ianuarie și furtuna despre care Kusche bănuiește că a scufundat-o a început pe 2 februarie, atunci, conform propriilor sale calcule, **H.M.S. Atalanta** se mai afla încă în „Triunghi"!

•

La 4 martie 1918, vasul american **USS Cyclops** a părăsit Barbados cu destinația Norfolk (Virginia — S.U.A.). Cu un deplasament de 19.000 tdw și o lungime de 162 m, acest vapor urma să fie modificat în portavion, navă extrem de necesară pentru US Navy în oceanele Pacific și Atlantic. Avînd o încărcătură de minereu de mangan și un echipaj de 309 oameni la bord, pierderea sa a fost pusă, în primul moment, pe seama atacului efectuat de un submarin german. Această ipoteză a căzut ulterior, cînd s-a constatat că nici un raport al Kriegsmarinei nu menționa capturarea sau scufundarea navei americane. Intriga în

mod special un fapt: după ce a părăsit Insula Barbados, **USS Cyclops**, în loc să se îndrepte spre nord, și-a schimbat pe neașteptate cursul, orientîndu-se spre sud. Apoi, „la fel de inexplicabil ca și manevra făcută cu puțin timp înainte și fără a emite nici măcar un S.O.S., vasul a dispărut, deși înregistrările meteorologice consemnau absența oricărei furtuni în martie 1918" (US Bureau of Ships și US Weather Bureau). Ofițerul american de origine germană care comanda nava avea o atitudine net antialiată și deosebit de dură față de membrii echipajului și unii anchetatori ai cazului au fost tentați să pună dispariția vasului pe seama unui act de trădare comis de comandant, ce ar fi predat nava marinei germane. Sfîrșitul războiului a permis însă cercetarea arhivelor germane care, după cum s-a constatat, nu conțineau nimic referitor la soarta vasului american, dispărut fără urmă în „Triunghiul Bermudelor". Finalul raportului US Navy în legătură cu pierderea lui **USS Cyclops** consemna: „(...) Din momentul părăsirii portului Barbados (4 martie 1918) nu s-a mai aflat nimic despre navă. Această dispariție reprezintă unul dintre misterele cele mai deconcertante din analele Marinei. Toate tentativele făcute în vederea reperării au fost zadarnice (...). Au fost emise numeroase ipoteze, dar, la o analiză atentă, nici una nu s-a dovedit destul de satisfăcătoare..."

„Volatilizarea" vasului, fără ca acesta să fi lansat

nici un S.O.S., este cu atît mai ciudată cu cît **USS Cyclops** a fost prima navă de mari dimensiuni echipată cu instalație de radioemisie-recepție, pierdută în „Triunghi", fără a lăsa nici cea mai mică urmă. Iată ce consemna, în legătură cu incidentul, cotidianul **„Virginian-Pilot"** în numărul său din 15 aprilie 1918:

„(...) Departamentul marinei a anunțat astăzi că ea (nava **USS Cyclops — n.a.**) a fost văzută pentru ultima oară pe 4 martie (...).

Nu există nici un motiv întemeiat care să explice naufragiul navei **USS Cyclops** deoarece nu a trimis nici o comunicare radio și nici nu a fost descoperită vreo urmă a ei de cînd a părăsit portul din Indiile de Vest. In zona pe care trebuia să o străbată vasul, vremea nu a fost deloc defavorabilă (...). Deși un raider (navă corsar de suprafață aparținînd germanilor — **n.a.**) sau un submarin ar putea fi responsabile de pierdere, nu există nici un raport care să indice o astfel de prezență în regiune (...).

Se știe (din surse US Navy — **n.a.**) că unul din cele două motoare ale navei **USS Cyclops** se defectase și, în consecință, aceasta a trebuit să-și continue drumul cu un singur motor în funcțiune. Dar, chiar dacă motoarele principale ar fi fost în întregime scoase din funcțiune, vasul ar fi trebuit să fie capabil să-și utilizeze stația radio (...)."

In 1920 a fost emisă ipoteza potrivit căreia nava s-ar fi răsturnat. Cu acel prilej s-a afirmat că,

deoarece capacele tancurilor vasului au fost prost prinse sau pur și simplu lăsate deschise, apa a năvălit în interior provocînd naufragiul. Ceea ce nu explică această teorie este atît rapiditatea extraordinară a tragediei, cît și faptul că pentru a se produce era absolut necesară o mare furtunoasă (or, articolul din **„Virginian-Pilot“** menționa un timp favorabil navigației).

În 1969, Conrad A. Nerviz, un marinar care fusese ambarcat pe **USS Cyclops** înainte de călătoria fatală, sugerează că vasul s-ar fi rupt în două. Accidentul ar fi avut la origine întreținerea defectuoasă a navei, supraîncărcarea ei și greșita distribuție a minereului. Într-adevăr, într-o astfel de situație limită nu ar fi fost posibil ca radiotelegrafiștii să mai transmită vreun S.O.S. Dar premisele lui C.A. Nerviz sînt infirmate de alte mărturii. Astfel, a fost stabilit cu certitudine faptul că încărcarea s-a făcut sub directa supraveghere a căpitanului vasului, George W. Worley și a șefului de echipă Manuel Pereira de la „Brazilian Coaling Company“, om cu o bogată experiență în acest gen de operațiuni. Pereira a adăugat chiar că nava ar mai fi putut primi încă 2.000 t de minereu fără a fi pusă în pericol structura, iar încărcătura era foarte bine distribuită în tancuri.

Interesul stîrnit de această enigmă revine periodic și, din cînd în cînd, informații noi ies la iveală fără a o clarifica însă. Una din cele mai importante

este cea care provine din timpul căutărilor submarinului **USS Scorpion** în 1968. Însărcinat cu cercetarea submarină, scafandrul Dean Hawes a identificat la un moment dat suprastructura unui vas scufundat la 54 m sub apă și situat la 70 mile est de Norfolk. Din nefericire, tocmai cînd se pregătea să o studieze mai atent, a trebuit să iasă la suprafață. Mai tîrziu, văzînd o fotografie a lui **USS Cyclops**, Hawes a afirmat fără să ezite că epava descoperită de el era identică. Anumite elemente (viteza redusă de deplasare datorată defecțiunii unui motor, curenții etc.) au făcut să se creadă că **USS Cyclops** s-ar fi putut afla în acel loc. Mijloacele adecvate de detecție se aflau însă la dispoziția US Navy și aceasta era angajată în atingerea unui obiectiv mult mai important (găsirea submarinului **USS Scorpion**) așa că, momentan, investigațiile nu au fost reluate.

Dar, în iulie 1974, în timpul unor exerciții de explorare submarină s-a raportat descoperirea unei epave acolo unde afirmase Hawes că ar trebui să fie, după părerea sa, **USS Cyclops**. Poziția a fost marcată cu precizie și, la începutul lui august, Hawes a putut să o investigheze cu ajutorul unui submersibil automat (înzestrat cu o cameră TV), constatînd că, în mod sigur, epava **nu** era cea a navei **USS Cyclops**, dar — susține el — nici a vasului pe care îl descoperise în 1968. Kusche afirmă însă că informațiile din ziare (martie 1918) și rapoartele

Biroului Meteorologic al S.U.A. (US Weather Bureau) privind starea vremii, erau eronate. Cercetînd arhivele din Asheville (Carolina de Nord — S.U.A.) ale Centrului Național Climateric (National Climatic Center) el a „stabilit“ că, „pe ruta presupusă a fi fost urmată de **USS Cyclops**, la data de 10 martie 1918, a avut loc o puternică furtună“ care a avariat o altă navă, **SS Amolco**, abătîndu-se apoi asupra New York-ului. Printr-o serie de ipoteze, nesusținute însă de nici un element concret, Kusche a ajuns la concluzia că **USS Cyclops** (navigînd cu o viteză de 10 noduri din cauza motorului defect și purtat de Curentul Ecuatorial de Nord, apoi de Golfstream) era „în mod sigur“ în apropiere de Norfolk la 10 martie 1918, intrînd în „dinții“ furtunii. „Stabilind“ că epava navei este cea observată de Hawes în 1968, Kusche aștepta (în 1975) să fie redescoperită de scafandrii US Navy (care făceau exerciții în zonă) pentru ca el să poată dovedi că a avut dreptate. Speranțele sale nu s-au îndeplinit nici pînă astăzi, dar nu acest lucru este important. Se pare că Lawrence Kusche, încîntat de ipostaza de a fi „primul om care dă o explicație rezistentă despre soarta lui **USS Cyclops**,“ nu a văzut carențele evidente ale ipotezei pe care a formulat-o: 1) scenariul imaginat de el pentru parcurgerea traseului de către vasul american este mai curînd planul unei operațiuni militare de mare precizie, cronometrată la secundă, decît realitatea drumului unei nave

parțial defecte și care nu avea nici un motiv să se încadreze în orarul de mare finețe alcătuit de Kusche; 2) admițînd că Hawes a descoperit în 1968 o altă epavă decît în 1974, ea nu putea fi în nici un caz **USS Cyclops** pentru că era **întreagă**, or, însuși Kusche afirmă că nava a fost **ruptă în bucăți** din cauza furtunii. În consecință, dispariția lui **USS Cyclops** rămîne în continuare nerezolvată, în pofida asertiunilor lipsite de modestie ale celui care a „rezolvat misterul «Triunghiului Bermudelor»" (după propria sa opinie). Incidentul **USS Cyclops** a influențat însă o decizie majoră luată de Statele Unite la terminarea războiului, fiind citat ca argument în timpul dezbaterilor preliminare din Congres pentru constituirea unor rezerve strategice de minereuri, astfel încît S.U.A. să nu mai depindă, în caz de conflict armat, de aprovizionarea din surse străine.

*

Printre evenimentele care-și păstrează și astăzi intactă aura de mister datorată întrebărilor rămase fără răspuns, se remarcă cele soldate cu dispariția echipajelor unor nave descoperite ulterior în derivă. Astfel, niciodată nu s-a putut afla ce s-a întîmplat cu marinarii de la bordul vasului **Carroll A. Deering**, găsit eșuat la 31 ianuarie 1921 pe coasta statului Carolina de Nord (S.U.A.) la Diamond Shoals. Ancheta a stabilit că nava fusese părăsită chiar în

momentul cinei, dar nu a putut oferi nici o explicație privind cauza abandonului sau clarifica soarta echipajului. Au fost emise mai multe ipoteze privind circumstanțele incidentului, a cărui primă menționare se găsește în paginile cotidianului **„Virginian-Pilot“** din 1 februarie 1921. O relatare detaliată apărea patru zile mai tîrziu, în același ziar:

„Ieri noapte s-a stabilit cu certitudine că schoonerul găsit abandonat cu toate pînzele întinse este **Carroll A. Deering** (...). Inspectarea vasului a confirmat faptul că nu mai putea fi salvat. Îmbinările carenei s-au desfăcut de la impactul constant cu valurile, iar structura de rezistență este slăbită de efectul distrugător al apei, fără speranța de a mai putea fi reparată (...). Cînd, în septembrie 1920, și-a început călătoria spre America de Sud, nava se afla sub comanda căpitanului Merritt, unul dintre proprietari (celălalt fiind G.G. Deering, după fiul căruia a fost botezat vasul). Cîteva zile mai tîrziu, căpitanul Merritt s-a îmbolnăvit și nava a fost nevoită să revină în port (...).

Căpitanul Wormwell (în vîrstă de 66 de ani), veteran al mării, pensionat cu 3 ani în urmă, a fost trimis să preia comanda vasului. Călătoria spre sud s-a efectuat cu succes, dar, la întoarcere, în apropiere de Diamond Shoals, s-a petrecut, fără îndoială, ceva neobișnuit. Cum s-a întîmplat ca nava să fie abandonată cu toate pînzele întinse și fără nici un fel de deteriorare, continuă să rămînă o enigmă. Nu

se știe nimic despre căpitanul Wormwell sau vreun membru al echipajului său.

A fost sugerată o revoltă la bord dată fiind starea vasului, dar ideea a fost respinsă în unanimitate (de comisie — **n.a.**), chiar și ca ipoteză. Plaja în apropierea căreia a fost abandonată nava este cunoscută de multă vreme sub numele de «cimitirul marinarilor» și s-a sugerat că, ajungînd în acest punct în momentul cînd a izbucnit o puternică vijelie, echipajul, supraestimînd primejdia, a intrat în panică, încercînd să ajungă la țărm în bărcile de salvare. Se presupune că bărcile au fost fie scufundate de furtuna care s-a abătut asupra regiunii, fie culese de o altă navă (...)".

În ceea ce privește condițiile meteo, iată ce consemna **„New York Times"** în numărul său din 24 iunie 1921:

„Înregistrările (...) arată că o furtună, însoțită de vînturi ce depășeau 90 mile/oră, a bîntuit Atlanticul de Nord în jurul datei de 6 februarie, acoperind peste 1.000 mile^2 de ocean. Furtuna a continuat 3 zile. Pe 15 februarie a izbucnit pe neașteptate o nouă furtună din mijlocul oceanului și a durat 72 de ore.

Dispariția întregului echipaj de pe schoonerul **Carroll A. Deering** (...) poate fi explicată prin ipoteza că marinarii au părăsit vasul în bărcile de salvare, înecîndu-se ulterior (...)".

Cu toată agitația stîrnită de incident și eforturile

făcute pentru elucidarea lui, nici una din soluţiile propuse pînă în prezent nu pare a fi corectă. Afirmaţia că, pe timp de furtună, echipajul ar fi părăsit vasul, pentru a se salva în bărcile mult mai expuse stihiilor mării, apare ca puerilă. Ea este infirmată şi de faptul că majoritatea bagajelor personale şi îmbrăcămintea lipseau, împreună cu un geamantan mare, care aparţinea căpitanului. Într-o situaţie limită este puţin probabil că cineva s-ar fi gîndit să ia cu sine lucruri atît de incomode şi oarecum inutile. Dar, mai mult decît orice presupunere, împotriva acestei ipoteze se ridică însăşi observaţiile Biroului Meteorologic (Weather Bureau), care afirma că furtuna începuse pe **6 februarie**, terminîndu-se pe **9 februarie**. Or, este dificil de explicat ce i-a putut determina pe cei 12 oameni din echipaj (inclusiv căpitanul) să abandoneze nava pe **30 ianuarie**, cu o săptămînă înainte de începerea uraganului! Cînd a fost găsit vasul, la bord se mai aflau 2 pisici şi... mîncarea marinarilor, pe maşina de gătit. O hartă de navigaţie care aparţinuse căpitanului Wormwell fusese completată de acesta pînă la un punct, apoi scrisul se schimbase, fiind în mod cert al altei persoane. Nimeni nu a putut soluţiona pînă în prezent misterul dispariţiei echipajului de pe **Carroll A. Deering**; cît despre navă în sine, ea a fost dinamitată cîteva săptămîni după eşuare, dar oceanul i-a înghiţit rămăşiţele abia în 1955, cînd şi prova (eşuată pe Insula Ocracoke)

a fost scufundată de uraganul Ione.

*

În noiembrie 1925, cargoul american **Cotopaxi**, de 2.351 tdw a plecat de la Charleston (South Carolina — S.U.A.) spre Havana (Cuba). Avînd o încărcătură de aproape 1.000 tone de cărbune, a părăsit la 29 noiembrie portul american, iar la 1 decembrie a comunicat prin radio, portului Jacksonville (Florida — S.U.A.), că preia puțină apă la cală, dar pompele fac față situației. Nu a transmis mesaje de alarmă și, de la 1 decembrie, nu s-a mai auzit nimic despre el, după cum consemnează registrele „Lloyd“.

În ziarul **„New York Times“** din 2 decembrie 1925 apărea următoarea știre: „Jacksonville, Flo. Dec. 1 (AP). În timp ce coasta de vest a Floridei era încă bîntuită de vijelia care începuse cu o noapte înainte, pe coasta de est avertismentele de furtună pentru traficul maritim fuseseră ridicate și reparațiile la clădiri și nave începuseră deja (...).

Furtuna a paralizat temporar transportul naval în regiunea tropicelor, dar numai un singur vas a lansat un mesaj, cerînd ajutor. Este vorba de **Red Bird**, navă a companiei Munson, care se îndrepta spre Havana cînd a fost avariată de valurile înalte și a aruncat ancora, așteptînd o ocazie pentru a intra în portul Miami. (...)

Furtuna a fost descrisă de observatorii Biroului

Meteorologic drept «fenomenală»".

Kusche trage concluzia că nava **Cotopaxi** a fost înghițită de furtuna care avariase și nava **Red Bird** și consideră cazul rezolvat. Dacă s-ar fi uitat mai atent pe hartă ar fi observat desigur că **Red Bird** se afla pe 1 decembrie în apropierea portului Miami, situat la extremitatea sudică a peninsulei Florida, pe cînd **Cotopaxi** era lîngă Jacksonville, extremitatea nordică, deci la cîteva sute de mile distanță. În același timp, dacă ar fi citit mai atent știrea din **„New York Times"** (pe care o folosește ca „argument forte" pentru „rezolvarea" cazului în volumul său) și-ar fi dat seama că ziarul american menționa clar faptul că pe 1 decembrie furtuna **se terminase** pe coasta de est, deplasîndu-se spre vest, iar **Cotopaxi** luase legătura cu Jacksonville la 1 decembrie, **deci după sfîrșitul uraganului**, raportînd defecțiuni minore. Reiese evident, din chiar sursele citate de Kusche, că nava americană **nu se scufundase** în furtuna de pe 30 noiembrie, dispărînd fără urmă **după aceea**.

Atitudinea și afirmațiile lui Kusche sînt cu atît mai curioase cu cît, principala critică adusă de el celorlalți autori, care susțin enigma „Triunghiului Bermudelor", se bazează tocmai pe sesizarea folosirii unor informații incomplete sau neverificate. Impresionanta sa bibliografie (rodul unei munci demne de a fi elogiată de altfel) a provocat un ciudat fenomen de „admirație fără nici o reținere" din

partea multor autori, care l-au citat ca pe o autoritate de nezdruncinat în domeniul „Triunghiului Bermudelor", „omul care a rezolvat misterul", fără a se obosi să verifice și să controleze afirmațiile (concluziile mai ales) de la fiecare caz în parte, care vădesc lacune și contradicții uimitoare.

*

In martie 1926 dispărea nava **Suduffco**, aparținînd companiei americane „Transmarine Corporation".

„New York Times" consemna, la 8 aprilie 1926:

„(...) **Suduffco** a plecat din Port Newark (New Jersey) cu destinația Los Angeles (California) pe data de 13 martie. Transporta o încărcătură mixtă de 4.000 tone și avea un echipaj de 29 marinari. Trebuia să ajungă la Canalul Panama pe 22 sau 23 martie, dar, de cînd a ieșit în larg, nu s-a mai auzit nimic de el. **Suduffco** a pornit în josul coastei într-un moment în care aceasta era bîntuită de furtuni".

În ciuda eforturilor făcute, timp de o lună, de Navy Departament, nu a fost obținută nici cea mai mică informație care să permită clarificarea incidentului, căci, dacă vasul s-ar fi scufundat în furtună, ar fi trebuit să emită măcar un S.O.S. sau să fie găsite fragmente de epavă.

*

În 1938, cargoul **Anglo Australian**, cu 39 de oameni la bord, transmite un ultim mesaj, format din

trei cuvinte („Totul merge bine“), după care dispare la nord de Insulele Azore, pe ruta ce ducea spre vestul „Triunghiului“. Căutările au durat două săptămîni, dar nu au dus la nici un rezultat, nefiind găsite nici un fel de urme.

*

La 3 februarie 1940, schoonerul **Gloria Colite**, de 38 m lungime, plecat din portul Kingstown, Insula St. Vincent (Antilele mici), a fost găsit fără nici un om la bord, la aproximativ 150 mile de portul Mobile (Alabama — S.U.A.). Iată ce relata presa vremii:

„Times-Picayune“ (New Orleans), la 5 februarie 1940:

„(...) Ce s-a întîmplat schoonerului și echipajului său rămîne un mister. Nava a fost descoperită de cuterul **Cartigan** aparținînd US Coast Guard, după ce părăsise portul Mobile pe 21 ianuarie îndreptîndu-se spre Guantanamo (Cuba) cu o încărcătură de cherestea.

Cartigan a transmis că pînza din față era întinsă, dar sfîșiată, restul velaturii coborîtă, puntea — o masă de sfărîmături, iar roata cîrmei scoasă din funcțiune (...).

US Coast Guard a declarat că este posibil ca schoonerul să fi fost afectat de o furtună, dar nu a putut oferi nici o explicație privind lipsa echipajului“.

„Times-Picayune“, la 6 februarie 1940:

„Avioane și nave ale US Coast Guard au cercetat o întinsă regiune în timpul zilei de azi pentru descoperirea echipajului navei **Gloria Colite**, dar nici unul din cei 9 oameni n-a fost găsit".

„Times-Picayune", la 8 februarie 1940:

„(...) Biroul Meteo al Statelor Unite menționează faptul că, la numai cîteva zile după ce **Gloria Colite** a părăsit portul (21 ianuarie), Golful Mexic a fost bîntuit de furtuni puternice (...)".

Singura ipoteză care a fost reținută în final este aceea că întregul echipaj a fost azvîrlit peste bord de furtună, dar ea conține lacune ce nu pot fi acoperite de o simplă afirmație. Din acest motiv, cazul navei **Gloria Colite** este considerat în continuare un incident ieșit din comun, ca toate cazurile navelor părăsite de echipaj, în condiții de furtună sau nu, fiind greu de înțeles cum a fost posibil ca atîția marinari experimentați să nu-și fi dat seama că, rămînînd la bordul vaselor ar fi scăpat cu viață, pe cînd, în bărcile de salvare nu aveau nici o șansă de supraviețuire.

*

În 1941 se „volatilizează" în „Triunghi" un mare cargou, **Pluvius**, avînd la bord aproape 10.000 t minereu de fier și 108 oameni. Nu mult după aceea, în lunile noiembrie și decembrie 1941, alte două vase au aceeași soartă: carbonierele **Proteus** și **Nereus**, de 156,6 m lungime, lansate la apă în 1913, nave „surori". **Proteus** a părăsit portul St. Thomas,

din Insulele Virgine, la 23 noiembrie, îndreptîndu-se spre Portland (Maine — S.U.A.), loc unde nu a ajuns însă niciodată. Transformat în mineralier ca și **Proteus** și vîndut în decembrie 1940 o dată cu acesta unei companii canadiene, **Nereus** a părăsit St. Thomas pe data de 10 decembrie urmînd aceeași rută și, se pare, același destin. Singura ipoteză lansată de US Navy a fost cea a scufundării lor de către submarinele germane. Dar arhivele Kriegsmarinei nu dețin nici un raport privitor la scufundarea unor nave atît de mari în acea zonă între 1 noiembrie și 20 decembrie 1941 și, oricum, germanii aproape că nu aveau submarine operaționale în regiune la acea dată.

*

Războiul eclipsa orice fel de alte evenimente. Astfel, chiar dacă stranie, descoperirea la 22 octombrie 1944 de către US Coast Guard, a cargoului cubanez **Rubicon**, fără nici un om la bord, a atras prea puțin atenția opinici publice ca și a autorităților de altfel. Nava plutea în derivă în largul coastelor Floridei, singura ființă vie găsită la bord fiind... un cîine.

„New York Times“ consemna la 23 octombrie 1944: „S-a constatat că bărcile de salvare lipseau, dar efectele personale ale echipajului erau neatinse“. A fost lansată ipoteza, formulată în toate cazurile similare, că echipajul a fost azvîrlit peste bord de un vînt puternic izbucnit pe neașteptate. Nu s-a găsit

însă nici un răspuns pentru lipsa bărcilor și prezența cîinelui, căci nu s-a putut constata dacă parîmele care legau bărcile fuseseră tăiate și nimeni nu a înțeles cum s-a putut menține un cîine pe o punte umedă în mijlocul unui uragan care i-a aruncat în apă pe marinari.

De altfel, în acea perioadă nu s-au semnalat furtuni în zonă și, după cum raportau specialiștii US Coast Guard, cargoul era în perfectă stare. Așa cum comenta ziarul **„New York Times"**, părea să se reediteze povestea navei **Mary Celeste**... Citind ultimul paragraf din articolul ziarului american, Kusche consideră cazul rezolvat: „**Unii** (sublinierea autorului) cred că membrii echipajului au părăsit nava, coborînd pe țărm atunci cînd uraganul a lovit Havana și lăsînd cîinele la bord; parîmele care legau nava s-au desprins și ea a pornit în derivă" (**„New York Times"** din 23 octombrie 1944).

Ceea ce mai rămîne de clarificat ar fi lipsa bărcilor de salvare, modul în care **Rubicon** a ieșit singur (în derivă!) din portul Havana, ajungînd pe coasta Floridei, motivul pentru care cîinele (care nu era legat) nu a sărit la rîndul lui pe uscat cînd a simțit uraganul și, mai ales, de ce nici o companie sau un echipaj cubanez nu a anunțat că s-a pomenit fără navă, plecată la „plimbare" după cum pare a crede Lawrence Kusche.

*

Cercetătorul american Charles Berlitz constata, într-unul din pasajele cărții sale, „The Bermuda Triangle“ (New York, Avon Books, 1974): „Desigur, toate pierderile de nave sînt «misterioase» în măsura în care se poate considera că există puțini căpitani care provoacă voluntar un naufragiu. Atunci cînd soarta unui vas este stabilită sau cel puțin presupusă, «misterul» încetează să mai existe (...)“. Se pare însă că nu acesta este cazul zonei supranumite „Triunghiul Morții“.

Dacă pierderea unui vas în această regiune, între anii 1939-1945, poate fi pusă, uneori, pe seama acțiunii întreprinse de submarinele forțelor beligerante, sabotajelor, atacurilor aviației sau impactului cu una din miile de mine ce infestau zona, lipsa oricăror fragmente de epavă sau martori nu mai poate fi acceptată decît cu foarte mare greutate, chiar dacă se invocă circumstanțele războiului. Considerînd a priori că toate pierderile de nave din „Triunghi“ s-au datorat conflictului, ar fi trebuit ca, după încetarea acestuia, traficul să devină sigur sau, cel puțin, ca orice naufragiu să poată fi pe deplin elucidat.

În pofida acestei logici, realitatea este cu totul alta.

La 5 aprilie 1950, cargoul costarican **Sandra** (56 m lungime și 11 oameni echipaj) a plecat din portul Savannah (statul Georgia — S.U.A.) spre Puerto Cabello (Venezuela). Avea la bord 340 tone de insecticide DDT și trebuia să ajungă la destinație pe

data de 14 aprilie (conform celor consemnate de **„Lloyd's List“** din 24 aprilie 1950). La 3 iunie, **„Lloyd's List“** consemna sec: „US Coast Guard a renunţat (la 29 mai — **n.a.**) să mai caute vasul **Sandra**, care este considerat pierdut“. De la data de 5 aprilie nu s-a mai ştiut nimic despre navă, ea nemaiemiţînd nici un semnal radio. În timpul căutărilor (19 aprilie — 29 mai) nu au fost găsite nici un fel de rămăşiţe, fragmente de epavă, pete de petrol sau cadavre. Cazul a fost considerat enigmatic de către autorităţi şi cercetători deopotrivă, cu excepţia lui Kusche, care şi-a susţinut poziţia citînd următoarea ştire din ziarul **„Miami Herald“**:

„Sîmbătă, 8 aprilie 1950. O furtună declanşată de ariile de joasă presiune care au provocat averse însoţite de descărcări electrice şi vînturi puternice în Florida, în ultimele 3 zile, s-a apropiat de intensitatea unui uragan şi a lovit traficul maritim atlantic vineri (...). Vînturile au atins 73 mile/oră în dreptul Virginia Capes (...). Vînturile din Florida au provocat dispariţia unei bărci de pescuit creveţi, **St. Paul**, lungă de 12 m (...). US Coast Guard a început să o caute vineri.“

Kusche adaugă: „Deşi Florida nu a fost lovită de vînturi atît de puternice (cum au fost cele care au devastat coastele Virginiei — **n.a.**), a avut totuşi de suferit de pe urma descărcărilor electrice şi a vînturilor violente provenite de la acelaşi front de furtună, atît pe 5 aprilie, ziua cînd a plecat **Sandra**

(din Savannah — **n.a.**), cît și în următoarele cîteva zile". De aici se trage concluzia că **Sandra** ar fi fost scufundată de această furtună, fără ca incidentul să aibă ceva inexplicabil (decît, poate, lipsa S.O.S.-ului și a fragmentelor de epavă). În realitate, știrea din **„Miami Herald"** nu face decît să confirme caracterul enigmatic al cazului, iar interpretarea lui Lawrence Kusche se dovedește a fi complet eronată din mai multe cauze:

1) furtuna a atins intensitatea maximă în Virginia, situată la mare distanță spre nord de punctul de plecare al vasului, portul Savannah (circa 600 km — **n.a.**), și de ruta urmată de acesta (Georgia-Florida-Venezuela). Chiar și acolo a ajuns „aproape la tăria unui uragan" abia vineri, 7 aprilie, deci la 2 zile după ce **Sandra** părăsise Georgia îndreptîndu-se spre sud;

2) în Florida vînturile „nu au fost atît de puternice" și au provocat doar pierderea unei bărci de cîțiva metri lungime. Este posibil oare să fi scufundat și un vas cu motor, lung de 56 m?;

3) furtuna a ținut între 6 și 8 aprilie (**„Miami Herald"**, și nu „de la 5 aprilie, următoarele cîteva zile", după cum afirmă Kusche. Deci, la plecarea navei **Sandra** marea era calmă, fapt evident și pentru că, în caz contrar, nici un căpitan nu și-ar fi riscat vasul părăsind portul în momentul cînd izbucnea o furtună;

4) dacă intensitatea furtunii a crescut progresiv

pe 6, 7 și 8 aprilie, de ce nu a luat **Sandra** legătura cu porturile americane în cazul unor dificultăți? Este greu de crezut că vînturile mai slabe din 6 aprilie i-au provocat deteriorări atît de grave încît nu a reușit să lanseze nici măcar un S.O.S.!;

5) dacă totuși furtuna din 6 - 8 aprilie a scufundat și nava **Sandra**, de ce US Coast Guard, care a început pe 9 aprilie cercetările, pentru a găsi barca **St. Paul**, nu a descoperit nici o rămășiță de la **Sandra**?;

6) dacă furtuna de pe 6 - 8 aprilie a fost atît de violentă, de ce nu s-au alarmat autoritățile decît pe 19 aprilie, considerînd că nava trebuia să ajungă în Venezuela la 14 aprilie, fiind capabilă deci, nu numai să supraviețuiască, dar și să navigheze cu viteză maximă prin „uraganul" descoperit de Kusche?!

Autoritățile maritime americane afirmă că: „(...) Disparițiile fără urmă din «Triunghiul Bermudelor» se datorează unor curenți puternici (în primul rînd Golfstream-ul), care antrenează rapid epavele și supraviețuitorii la mari distanțe de locul naufragiului (...)". Explicație greu de acceptat: aceste catastrofe nu au prea avut supraviețuitori, iar fragmentele de epavă au fost găsite doar în 8% din cazuri! Desigur, Golfstream-ul transportă obiectele plutitoare, dar cu viteză de maximum 5 km/oră, după cum au demonstrat reputați cercetători ca Piccard sau Cousteau. Or, avînd în vedere că în majoritatea cazurilor navele de salvare începeau căutările în zonă la cîteva ore de la incident, ar fi fost

practic imposibil ca ele să nu găsească măcar o pată de ulei sau de petrol plutind pe suprafaţa apei. Pentru ca epavele să fie dispersate în afara „Triunghiului", la mari distanţe şi într-un timp atît de scurt, curenţii maritimi trebuiau să le poarte cu peste 500 km/oră!

*

În noaptea de 3 spre 4 octombrie 1951, cuirasatul brazilian **Sao Paulo** (avînd la bord un echipaj format din 8 oameni) era condus de două remorchere în vederea dezafectării şi casării. Pe cînd cele 3 vase navigau la sud-vest de Insulele Azore, unul din remorchere a desprins cablul de tracţiune, din cauza vînturilor puternice şi a valurilor mari. În dimineaţa zilei următoare, oceanul s-a liniştit dar, spre neplăcuta surpriză a tuturor, cablul celui de-al doilea remorcher era rupt, iar cuirasatul dispăruse. Navele şi avioanele de cercetare sosite în regiune nu au reuşit să descopere nici cel mai mic fragment care să fi aparţinut vasului brazilian pierdut într-un mod atît de neaşteptat. Căci, chiar admiţînd că nava (în imposibilitate de guvernare) s-ar fi răsturnat, putea pluti măcar 12 ore... Printre rapoartele piloţilor care au participat la operaţiunile de căutare, se găsesc însă cîteva observaţii interesante. Astfel, în cursul nopţii de 4 spre 5, au fost zărite lumini fugare „a căror provenienţă nu a putut fi stabilită". În dimineaţa de 5 octombrie cercetările

au continuat dar, în afara unor ciudate forme și mase întunecate deplasîndu-se la suprafața mării și disipîndu-se apoi rapid, nu a apărut nici un indiciu în legătură cu dispariția cuirasatului.

*

În decembrie 1954, nava **Southern Districts**, fostă LST (Landing Ship Tank — Navă de debarcare pentru tancuri) a US Navy, transformată în transportor de sulf, a fost pierdută în Atlantic, cu un echipaj de 24 de marinari, fără a lansa nici un S.O.S. și fără o urmă, cu excepția unui colac de salvare găsit în largul coastelor Floridei.

„New York Times“ consemna la 14 decembrie 1954:

„Portland, Me. Decembrie 13 (AP). Cercetarea aeriană a apelor de coastă nu a reușit să descopere cargoul care trebuia să ajungă aici acum 3 zile, cu un echipaj de 24 de oameni și o încărcătură de sulf.

Nava este **Southern Districts**, de 3.337 tdw, plecată din Port Sulphur (statul Louisiana — S.U.A.) pentru Bucksport (statul Maine) și apoi Portland (Maine). Ultimul mesaj de la ea a venit din Golful Mexicului, pe 3 decembrie. Cargoul se afla probabil în dreptul coastelor Carolinei de Sud pe 7 decembrie, o zi după ce furtuna a lovit zona“.

Tot **„New York Times“**, la 15 decembrie 1954, relua cazul:

„US Coast Guard a continuat ieri, fără succes,

cercetările pentru a găsi nava **Southern Districts** care a trimis ultimul mesaj proprietarilor, Southern Steamships Company, pe 4 decembrie, din dreptul portului Charleston (statul Carolina de Sud). Nimeni nu a mai auzit despre acest cargou de atunci".

S-a emis ipoteza că **Southern Districts** a împărtășit soarta unei nave „surori", **Southern Isles**, de același tip și aparținînd aceleiași companii. **Southern Isles** se rupsese în două în timpul unei furtuni și vasele care ajunseseră la locul accidentului, puțin timp după ce s-a produs, nu găsiseră decît rămășițe de epavă și 6 supraviețuitori dintr-un echipaj de 23. Accidentul se întîmplase la 5 octombrie 1951 în dreptul Capului Hatteras (Carolina de Nord).

Pe 17 decembrie, US Coast Guard a abandonat cercetările, considerînd cargoul **Southern Districts** pierdut.

La 1 ianuarie 1955, **„New York Times"** scria:

„Washington DC. Dec. 31 (AP). Nava **USS Anacostia** (...) a văzut pe 7 decembrie 1954 un vas a cărei descriere se asemăna cu a cargoului **Southern Districts**, luptîndu-se cu valurile înalte și vînturile puternice din dreptul portului Charleston (Carolina de Sud)".

Este de remarcat însă că, datorită condițiilor meteorologice dificile, oamenii de pe nava de patrulare nu au reușit să stabilească cert dacă vasul era

sau nu **Southern Districts**. În cazul unui răspuns pozitiv, atunci este greu de înțeles motivul pentru care, dacă ar fi avut probleme din cauza furtunii, nu a emis un S.O.S. către **USS Anacostia** sau nu a intrat în portul Charleston.

La 3 ianuarie 1955 ziarul **„New York Times"** anunța că începuseră audierile Curții din New Orleans (Louisiana) în cazul navei **Southern Districts**, despre care se credea că se rupsese în două pe marea furtunoasă, ca și **Southern Isles**. Dezbaterile plecau deci de la o idee preconcepută, aceeași care determinase US Coast Guard să abandoneze cercetările la 17 decembrie 1954, la numai 4 zile după ce nava fusese anunțată ca „întîrziată". Ziarul american relata în continuare că, „în lumina celor două dezastre gemene, US Coast Guard ordonase ofițerilor săi, responsabili de siguranța navigației, să oprească în porturi orice nave de același tip și să anuleze certificatele de navigație oceanică sau costieră ale acestor vase". Dar **„New York Times"** mai furniza o informație extrem de interesantă: „Nava **Tullahoma** a cules pe 2 ianuarie la ora 2:30 PM, în dreptul coastelor Floridei, la Sand Key, un colac de salvare avînd imprimat numele de **Southern Districts**". În următoarele cîteva zile același cotidian publica fragmente din cadrul dezbaterilor, în care cîțiva marinari și soțiile victimelor se întreceau în a califica nava **Southern District** drept un „sicriu plutitor". Se spunea că întreaga chilă era „plină de

găuri“, despre mașini că „nu erau bune de nimic“ — în fine, întreg cargoul era doar „o mînă de fiare vechi“, care „gemeau și trosneau“ la fiecare val.

După cîteva luni de dezbateri, în care aceste declarații au fost infirmate de dovezile prezentate de companie și de comisiile de inspectori ai US Coast Guard, Comandamentul US Coast Guard și Curtea au concluzionat că **Southern Districts** s-a scufundat din „cauze necunoscute“, luînd decizia de a nu fi aplicate nici un fel de măsuri împotriva celor ce aprobaseră plecarea cargoului în cea din urmă cursă a sa.

Ultimul contact radio dintre Southern Steamships și navă fusese o comunicare a acesteia din dreptul coastelor Carolinei de Sud, conform căreia la bord „totul era bine“. Totuși, mesajul nu menționa cu precizie în ce punct al coastei americane ajunsese vasul. Aprecierea că locul era situat în dreptul statului Carolina de Sud se baza pe declarația provenită de la echipajul navei **USS Anacostia** care, după cum s-a văzut, nu era sigur de identificarea făcută. De aceea, una dintre enigmele dispariției, găsirea colacului de salvare în dreptul Floridei, mult mai la sud de Charleston, a fost rezolvată, susține Kusche. Afirmația sa se bazează pe presupunerea că, probabil, unul dintre marinari ar fi aruncat colacul peste bord cîteva zile înainte de accident, deoarece învelișul lăcuit al plutei

fusese smuls, făcîndu-l inutilizabil. Din păcate „rezolvarea“ este mai degrabă o ipoteză forțată să se potrivească într-un spațiu rămas gol din mozaicul teoriilor care vor să stabilească cu orice preț, indiferent de dovezile existente, o anumită imagine despre cele petrecute cu **Southern Districts**. Pe parcursul a numai două pagini ale cărții lui Kusche, o probabilitate devine certitudine. Astfel „nava **putea să fie** cea văzută în dreptul portului Charleston“ (pag. 190), devine „nava **a fost văzută** ultima oară în dreptul portului Charleston“ (pag. 192), pe cînd posibilitatea ca respectivul colac de salvare să fi fost deteriorat de rămînerea timp de aproape o lună (5 decembrie—2 ianuarie) în apele oceanului, nici nu este luată în considerație. În mod similar se contestă și posibilitatea ca vasul să se fi scufundat în largul coastelor Floridei (în zona „Triunghiului“), deși este evident faptul că, dacă **Southern Districts** era „o strecurătoare plutitoare“, așa cum a fost prezentat și ar fi avut de înfruntat o furtună puternică, echipajul său ar fi luat, mai mult ca sigur, chiar împotriva voinței proprietarilor, decizia de a se adăposti în portul Charleston. Comisia de anchetă i-a criticat pe proprietari pentru întîrzierea de a comunica pierderea navei (11 decembrie în loc de 5 decembrie), dar aceasta vine în contradicție cu informația de pe 7 decembrie a vasului **USS Anacostia**. Ori nava văzută **era Southern Districts** și atunci compania nu avea de

ce să se îngrijoreze, ori **nu era** și atunci nu se poate ști dacă a dispărut în dreptul Georgiei, Floridei sau Carolinei de Sud!

*

La 26 septembrie 1955 iachtul **Connemara IV** a fost descoperit la 150 mile de Insulele Bermude, fără un om la bord.

Registrele „Lloyd" („**Lloyd's Weekly Casualty Reports**", vol. 142) consemnau:

„Londra. Septembrie 29. Agenții companiei petrolierului **Olympic Cloud** au recepționat un mesaj de la căpitan, trimis pe data de 26 septembrie ora 11:35 PM, G.M.T.: «În timpul drumului meu, la 31°41' lat. nordică și 60°19' long. vestică (150 mile sud-est de Bermude) am găsit iachtul cu motor **Connemara IV** din Londra, cu o lungime de aproximativ 22 m, echipat cu două diesele și stație radio, în derivă pe mare, abandonat. Îl remorchez la Dakar». (...)

Londra. Septembrie 30. De la căpitanul petrolierului **Olympic Cloud**: «Parîma de remorcare s-a rupt și iachtul **Connemara IV** s-a scufundat»".

Este curios faptul că iachtul fusese găsit intact după o derivă fără echipaj pe ocean, dar la 4 zile după descoperirea sa de către o navă mare s-a scufundat. Kusche afirmă că, probabil, echipajul iachtului s-a înecat în uraganul Ione, care a pornit de la 250 mile de San Juan la 14 septembrie, a

lovit Norfolk-ul la 18 septembrie şi a ajuns la Newfoundland (Terra-Nova, Canada) pe 21 septembrie. „Drumul", urmat de uragan, se afla la 300 mile marine în linie dreaptă, de punctul unde a fost găsit **Connemara IV**, dar căpitanul de pe **Olympic Cloud** nu afirma nicăieri că iachtul ar fi fost avariat de furtună. Ceea ce este mai important însă rămîne faptul că nimeni (nici „Lloyd", nici autorităţile maritime britanice sau americane) nu a putut afla numărul de oameni care fuseseră la bordul ambarcaţiunii (modernă şi bine echipată) sau data plecării acesteia din Marea Britanie şi cursul urmat. De aceea surprinde uşurinţa cu care iachtul este trecut printre victimele uraganului Ione din moment ce **Connemara IV** ar fi putut să se afle în orice altă parte a Atlanticului de Nord în perioada 14—24 septembrie! Este regretabilă şi uşurinţa cu care se trece peste paradoxul logic al ipotezei: ori iachtul **a intersectat** cursul uraganului Ione, una dintre cele mai puternice furtuni ale anilor '50 (vînturi de 182 mile/oră şi valuri de 12 m) fiind deci inexplicabil motivul pentru care s-a înecat doar echipajul, iar nava a rămas neatinsă, ori **nu a intersectat** acest uragan şi, atunci, unica explicaţie, propusă pentru rezolvarea enigmei, cade!

*

La începutul anului 1958 dispărea în Atlantic vasul **Revonoc** (13,5 m lungime), care cîştigase de

3 ori cea mai cunoscută competiție nautică sportivă din Statele Unite, cursa Miami (Florida)—Nassau (Bermuda). **Revonoc** plecase de la Insula Key West (Florida) spre Miami, în ianuarie 1958, sub comanda proprietarului său, Harvey Conover, editorul revistelor **„Yachting“** și **„Aviation Age“**, faimos navigator și constructor de iachturi. Vasul era considerat „cel mai bun cursier oceanic al timpului“, proiectat special pentru a face față furtunilor și avea la bord un echipaj specializat în curse prin „Triunghi“. Totuși, nu a fost lansat nici un S.O.S. și US Coast Guard nu a găsit decît o plută de salvare de pe **Revonoc**, goală și aparent nefolosită.

Marți, 7 ianuarie 1958, **„New York Times“** consemna:

„Miami, Flo. Ian. 6 (UP). Harvey Conover (...) și alte 4 persoane au dispărut în marea răscolită de vînturi din dreptul coastei sudice a Floridei (...).

Alte două bărci au dispărut și una a fost gata să se răstoarne în marea furtunoasă.

US Coast Guard a raportat găsirea (pe 7 ianuarie — **n.a.**) a unei plute de salvare aparținînd navei dispărute (**Revonoc — n.a.**). Ea a fost descoperită lîngă Jupiter Inlet, situat la 80 mile nord de aici (Miami — **n.a.**). A fost unica urmă găsită după o zi de cercetări.

US Coast Guard a declarat că „(...) **Revonoc** naviga de la Key West spre Miami, joi (2 ianuarie — **n.a.**), cînd a fost, probabil, prinsă de vînturile

ajungînd aproape de tăria uraganului, ale celei mai rele furtuni de iarnă din istoria Floridei".

Kusche citează acest articol ca o concluzie la cazul **Revonoc**, dar „uită" să-l redea complet și **„probabil prinsă în furtună"** devine astfel **„prinsă în furtună"**. Este greu de luat în serios afirmația privind „cea mai teribilă furtună din istoria Floridei", caracterizare ce a putut fi întîlnită la cel puțin 30 de cazuri ale unor nave dispărute în zonă. Atît redactorii ziarului **„New York Times"**, cît și Lawrence Kusche ar trebui să stabilească o dată pentru totdeauna CARE a fost cea mai puternică furtună din istoria coastelor atlantice ale S.U.A. și CARE sînt navele scufundate în această furtună! Dacă **Revonoc** ar fi întîmpinat dificultăți într-un uragan atît de înspăimîntător, ar fi putut lansa un mesaj S.O.S. prin radio sau putea acosta lîngă una din plajele Floridei (eventual chiar eșua acolo), dat fiind că naviga destul de aproape de uscat. O furtună de asemenea intensitate nu se ivește din senin și Harvey Conover avea prea multă experiență pentru a se aventura dintr-o temeritate stupidă în larg sub amenințarea stihiilor dezlănțuite! De altfel, este foarte greu de înțeles argumentația lui Kusche, care pare a considera că navele, fie ele civile sau militare, comerciale sau de plăcere, mari sau mici, cu pînze sau elice, nu au altceva mai bun de făcut decît să pornească la drum în timpul celor mai teribile uragane, ignorînd avertismentele

birourilor meteorologice din zona respectivă, radiodifuzate cu ore sau zile înainte de înrăutățirea condițiilor meteorologice. Dacă această idee apare ca improbabilă în cazul vaselor comerciale (căci proprietarii lor preferă fără îndoială o întîrziere în livrare, unei pierderi a navei și încărcăturii, urmată de plata unor despăgubiri substanțiale către rudele marinarilor și proprietarii încărcăturii, dacă ancheta constată că vasul respectiv a fost prost întreținut sau trimis cu bună știință la dezastru pentru a se încasa asigurarea), ea este de-a dreptul absurdă în cazul unor iachturi de lux. Cine și-ar începe o croazieră de plăcere în condiții meteo nefavorabile și care ar fi logica punerii în pericol a navei și a propriei vieți, numai pentru a sfida interdicția ieșirii din port pe vreme de furtună? De ce atîtea iachturi au fost descoperite abandonate, unele absolut neatinse de furia oceanului, incendiu sau pirați cînd, în cazul unui pericol iminent, proprietarii se puteau refugia cu vasul în unul din porturile apropiate?

*

În februarie 1963 dispare marele cargou **Marine Sulphur Queen**, avînd lungimea de 150 m, transformat în transportor de sulf topit. Cu un echipaj de 39 de marinari experimentați, nava părăsise la 2 februarie portul Beaumont (statul Texas — S.U.A.) cu destinația Norfolk (statul Virginia — S.U.A.). Încărcătura consta din containere cu sulf topit, în

greutate totală de 15.260 tone. Ultimele vești recepționate de la vas datează din 4 februarie, pe cînd acesta se afla la 270 mile vest de Key West, iar dispariția sa a fost remarcată mai întîi de o... agenție de operațiuni bursiere. Unul din marinarii cargoului solicitase acestei agenții, chiar înainte ca nava să părăsească docurile, plasarea unui ordin de cumpărare într-o afacere cu grîne. Executînd operațiunea, agenția a încercat să contacteze cargoul pentru a-și informa clientul, dar **Marine Sulphur Queen** n-a răspuns insistentelor apeluri, ceea ce a determinat-o să se adreseze armatorilor. Consecința a fost declanșarea unei vaste operațiuni de căutare susținută de vasele și avioanele US Coast Guard, care a renunțat la cercetări abia pe 14 martie. Între 8 și 13 februarie, unități ale US Coast Guard, US Navy, US Air Force și US Marine Corps au efectuat 83 de misiuni cu un total de 500 ore de zbor, investigînd zadarnic o suprafață de 348.400 mile^2 (US Coast Guard, Marine Board of Investigation, **„SS Marine Sulphur Queen: Disappearance at sea on or about 4 February 1963“**). Au fost găsite și identificate ca aparținînd vasului dispărut: 8 veste și 5 colaci de salvare, 2 plăci cu numele navei, 1 cămașă, 1 claxon de ceață, cîteva bidoane de benzină și ulei etc. S-a emis părerea că 2 veste de salvare și cămașa (legată de o altă vestă) fuseseră „probabil purtate“. Nici un material nu prezenta urme de sulf, explozie sau foc. Nici unul dintre

obiectele de îmbrăcăminte nu erau pătate de sînge, deşi multe purtau semne provenite de la atacurile unor peşti de pradă.

Prima posibilitate de explicare a accidentului este menţionată implicit de Kusche şi se referă, ca de obicei, la o furtună: la data de **3 februarie** nava **SS Texaco California** fusese lovită de vînturi şi valuri puternice care îi răvăşiseră punţile în timp ce parcurgea acelaşi traseu cu **Marine Sulphur Queen**, dar avînd un avans de cîteva ore asupra acesteia. Se poate concluziona, deci, că **Marine Sulphur Queen** a venit imediat în urma lui **SS Texaco California**, intrînd orbeşte în „uragan“ şi fiind scufundată rapid. Faptul că **Marine Sulphur Queen** a transmis a doua zi, pe 4 februarie, un mesaj radio personal al unuia dintre marinari este complet ignorat. Aceasta deoarece ar fi greu de explicat de ce o navă avariată de furtună găseşte posibilitatea de a comunica o ştire de familie, dar nu are timp să transmită un S.O.S. sau măcar să avertizeze că străbate o zonă cu condiţii meteo dificile. Devenind astfel clar faptul că **SS Texaco California** şi **Marine Sulphur Queen** nu urmaseră acelaşi traseu, ipoteza a fost abandonată în favoarea altora care prezentau mai multe elemente de credibilitate. Este de remarcat faptul că Sistemul de Raportare al US Coast Guard pentru Vasele Comerciale din Atlantic a localizat nu mai puţin de 42 de nave care ar fi trebuit să observe transportorul **Marine Sulphur**

Queen pe 4 sau 5 februarie. Imediat, US Coast Guard a luat legătura cu fiecare dintre aceste vase, dar nici unul nu văzuse transportorul. La aceasta adăugîndu-se şi lipsa unui S.O.S., Comisia de Investigaţii a Marinei a ajuns la concluzia că: „Dipariţia vasului a avut loc atît de rapid, încît nu s-a putut transmite nici un mesaj de alarmă".

Principalele ipoteze analizate pentru a explica presupusul naufragiu au fost:

1) **Explozie în tancurile cargoului**. Provocată de agitaţii în masa de sulf (datorate mişcărilor navei în timpul navigaţiei), care ar fi eliberat gaze greu de evacuat pe gurile de ventilaţie, ce ar fi putut fi obturate de sulful agitat de furtună.

Ipoteza nu poate fi acceptată datorită: lipsei urmelor de explozie pe resturile găsite; lipsei oricărui raport al navelor din zonă despre vreo deflagraţie; faptului că apele nu au fost poluate de sulful ce s-ar fi revărsat din rezervoarele distruse şi faptului că **Marine Sulphur Queen** nu a raportat pe 4 februarie că străbate o regiune furtunoasă.

2) **Ruperea navei în două**. Cauzată de vechimea vasului (19 ani) şi de transformările pe care le suportase cînd a fost modificat în transportor de sulf, cele 9 compartimente etanşe ale sale fiind înlocuite printr-un singur tanc lung de 108 metri, iar nava rămînînd divizată doar în 2 secţiuni etanşe, prova şi pupa, despărţite printr-un perete vertical situat la mijlocul corpului.

Această ipoteză nu explică lipsa poluării zonei și lipsa supraviețuitorilor care ar fi avut timp să-și lanseze măcar plutele dacă nu și bărcile de salvare, căci scufundarea celor două părți nu s-ar fi făcut în mai puțin de cîteva minute. Nu este explicat de altfel nici motivul **propriu-zis** al ruperii vasului după ani de navigație pe ape mai agitate și cu încărcături mai mari. Ipoteza menționează numai de ce **nu ar fi putut pluti** cele 2 părți ale navei rupte și nu de ce **s-ar fi produs accidentul.**

3) **Răsturnarea navei cu chila în sus.** Cauzată de o posibilă deplasare a centrului de greutate al încărcăturii, concomitent cu ruliul accentuat de valurile agitate.

Ipoteza este puțin probabilă. Sulful lichid nu provoacă deplasări atît de bruște ale centrului de greutate ca o încărcătură solidă scăpată din legături pe timp de furtună. Transportoarele de fluide sînt astfel proiectate încît suportă mișcări interioare ale substanței respective mult mai intense și mai dese decît un cargou obișnuit care transportă utilaje sau mașini. În orice caz fenomenul ar fi fost precedat, după opinia experților Marinei Americane, de dificultăți în controlul navei (atît al stabilității cît și al direcției), ruliu deosebit de puternic etc., ceea ce ar fi constituit un semnal de alarmă și l-ar fi obligat pe căpitan să ia măsuri de reducere drastică a vitezei și schimbare a cursului.

4) **Explozia aburilor rezultați din contactul**

între apa de mare și sulful topit. Cauzată de infiltrarea apei în tancul cu sulf, urmată de acumularea de aburi într-un spațiu închis, ceea ce ar fi provocat o explozie gen „cazan de aburi fără supapă“.

Ipoteza a fost infirmată de lipsa urmelor de explozie pe rămășițe, precum și de lipsa unei explicații pentru cauzele infiltrării sistematice a apei în tanc. Concluzia Comisiei: „(...) Totuși, cercetări mai recente par să elimine posibilitatea acestei reacții (între apa de mare și sulful topit, avînd ca rezultat aburul — **n.a.**)“.

5) **Explozia unei mixturi de gaze inflamabile** (ipoteză adăugată de Comandamentul US Coast Guard la cele 4 ale Comisiei Marinei). Cauzată de gazele explozive concentrate în spațiul gol dintre tancul rezervor și corpul navei. Vaporii de sulf, carbonul și hidrogenul sulfurat, eliminate de încărcătura de sulf topit ar fi putut exploda dacă intrau în contact cu o flacără. Ipoteza era susținută de faptul că în 1962 se înregistraseră mici incendii locale (pe suprafețe de cîteva zeci de centimetri pătrați) la garniturile de izolare ale tancului nr. 4, datorate depunerilor de sulf, ulterior solidificate. Incendiile se stinseseră de la sine în majoritatea cazurilor și nu provocaseră nici un motiv de îngrijorare echipajului, consemna US Coast Guard.

Ipoteza a fost însă infirmată atît de lipsa oricăror dovezi despre o explozie cît și de faptul că, în cazul unei deflagrații puternice, sfărîmăturile și

fragmentele de epavă ar fi fost, mai mult ca sigur, împrăştiate pe o suprafaţă considerabilă şi astfel uşor de găsit în timpul cercetărilor întreprinse de autorităţile maritime americane sau de celelalte nave care traversau zona. De altfel, însuşi Kusche, care concluziona că există 5 moduri sigure de a explica accidentul (fără a se decide însă pentru vreunul dintre ele) și afirma că US Coast Guard ar opta pentru „explozie“ (deşi aceasta era varianta cea mai puţin probabilă, datorită lipsei totale a urmelor de foc sau de sulf pe rămășițele descoperite), atrăgea atenția că, în 1975, existau 11 transportoare de sulf lichid în lume și nici unul nu suferise vreun accident major în ultimii 10 ani.

*

La 5 iulie 1963, ziarul **„Miami Herald“** anunța că US Coast Guard din Miami și „cel puțin 7 avioane de salvare“ ale bazei aeronavale americane din Guantanamo cercetau intens de două zile zona Northeast Cay-Pedro Banks unde marți 2 iulie dispăruse pescadorul **Sno' Boy** (19 m lungime) cu 55 oameni la bord. **„Lloyd's Weekly Casualty Reports“** consemnau la 9 iulie 1963: „Vasul **Sno' Boy** a fost descoperit intact la sud de Kingston, Jamaica, după cîte a anunțat US Navy astăzi. Un purtător de cuvînt al US Navy a declarat că nava își anunțase poziția prin radio la Cartierul General al Flotei Atlantice din Norfolk. El a mai menționat că

vasul fusese întîrziat din cauza vremii nefavorabile și că acum nu mai avea nici o problemă". Nava nu mai avea într-adevăr nici o problemă pentru că **se scufundase de mult**; informația era **greșită** și este aproape incredibil că serioasa și competenta societate „Lloyd" nu s-a străduit să verifice adevărul ei. Se poate astfel constata că în registrele „Lloyd" **Sno' Boy** figura ca „salvată" cînd, în realitate, iată ce scrie **„Miami Herald"** la 6 iulie 1963: „(...) Cercetările continuă pe o suprafață vastă din Marea Caraibilor (...). Ele au fost intensificate vineri (5 iulie — **n.a.**) cînd a fost găsită tăblia unei mese identificate ca aparținînd vasului, la sud de Jamaica, unde **Sno' Boy** trebuia să pescuiască.

Printr-o eroare, s-a raportat vineri că nava a fost descoperită. În realitate era vorba de alt vas (...) reținut de vremea rea lîngă Progresso (Mexic)".

Astfel, în timp ce US Coast Guard intensifica cercetările, US Navy comunica găsirea vasului, iar „Lloyd" înregistra această știre pe 9 iulie. În aceeași zi **„Miami Herald"** scria: „O flotă combinată de nave și avioane aparținînd US Navy și US Coast Guard va «pieptăna» astăzi o suprafață de peste 50 de mile pătrate, într-o ultimă încercare de a găsi vasul **Sno' Boy**, dispărut acum o săptămînă cu 40 de persoane la bord (...). În cele 7 zile de cercetări salvatorii au descoperit doar rămășițe (o vestă de salvare, o barcă mică, un bidon de benzină, cîteva prăjini de bambus — **n.a.**). (...) Un cadavru a

fost văzut, dar nu și recuperat. (...) US Navy a declarat că nu există practic nici o speranță pentru pasagerii de pe **Sno' Boy** după o săptămînă în ape infestate de rechini. (...) Un purtător de cuvînt al US Navy a spus că, probabil, nava s-a lovit de un recif și s-a scufundat".

Pe de altă parte, US Coast Guard susține că vasul era supraîncărcat, dar se arată inconsecventă de la o comunicare la alta în privința numărului de oameni aflați la bord în momentul dezastrului: la început 55, apoi 40. Proprietarul (Snow Boyd) afirma că ambarcațiunea nu avea locuri de dormit decît pentru cel mult 7 oameni inclusiv echipajul. Rămășițele epavei nu au fost recuperate, ci doar văzute de 6 avioane ale US Navy și US Coast Guard și s-a **presupus** că proveneau de la **Sno' Boy**, pentru că acesta avea la bord prăjini de bambus și bidoane de benzină. Dar aceeași încărcătură o aveau în mod sigur (fiind necesară pescuitului) și cele aproape 70 de pescadoare care cutreierau zona!

Concluzia care se impune: nici cauzele dispariției și nici fragmentele navei nu au fost identificate cu certitudine (cu excepția tăbliei de masă pescuită de **Marsutana** pe 5 iulie, dar care putea fi aruncată sau căzută peste bord, fiind stricată, dacă s-ar face o analogie cu ipoteza lui Kusche în cazul **Southern Districts**), deci pierderea lui **Sno' Boy** rămîne în continuare un incident neelucidat, ca și atîtea altele petrecute în „Triunghiul Morții".

LITERATURĂ FANTASTICĂ

O noapte de groază
Cuiul
Un domn în redingotă
Troița
Grădina
Inima care-și spune taina
Frumoasa doamnă pe un cal sur
Lukundoo
Casa gîndacilor

ANTON CEHOV

O NOAPTE DE GROAZĂ

„O pîclă deasă atîrna deasupra pămîntului, pe cînd mă întorceam acasă, în ajunul Crăciunului, în anul 1883, de la un prieten ce nu mai trăieşte de mult, şi la care întîrziasem la o şedinţă de spiritism. Străduţele prin care treceam, nu ştiu de ce, nu erau luminate, şi trebuia să merg aproape pe dibuite. Locuiam într-o mahala din cele mai depărtate ale Moscovei, iar gîndurile îmi erau grele, apăsătoare...

«Viaţa ţi se apropie de sfîrşit. Căieşte-te!».

Erau cuvintele lui Spinoza, al cărui spirit reuşiserăm să-l invocăm. Rugasem să mi se repete nefasta prorocire, şi farfurioara nu numai că a făcut-o, dar a şi adăugat: «Chiar în noaptea asta». Eu nu cred în puteri oculte însă gîndul la moarte, fie şi numai o aluzie la ea, mă cufundă în mîhnire. Moartea e inevitabilă, e ceva cu care ar fi trebuit să ne obişnuim şi, cu toate astea, nimeni n-a izbutit s-o facă — ar fi nenatural pentru om... Şi iată, pe cînd mă înconjura un întuneric nepătruns şi rece, cînd

picăturile de ploaie mi se învîrtejeau pe dinaintea ochilor, iar deasupra capului gemea jalnic vîntul, cînd jur-împrejurul meu nu vedeam făptură vie, n-auzeam un sunet omenesc, sufletul mi-era plin de o spaimă de neînțeles. Eu, omul cîtuși de puțin superstițios, mă grăbeam, temîndu-mă să arunc o privire peste umăr, să mă uit în lături. Mi se părea că, dacă aș face-o, aveam să văd Moartea ori, poate, chipul vreunei stafii...“.

Răsuflînd violent, Panichidin a băut puțină apă și a continuat:

„Frica aceea inexplicabilă nu m-a părăsit nici atunci cînd, urcînd la etajul al patrulea al casei unde stăteam, am deschis ușa ca să intru în cameră. Înăuntru domnea bezna, iar în sobă plîngea vîntul, bătînd în capacul răsuflătoarei, de parcă s-ar fi cerut la căldură.

«Dacă ar fi să cred vorbele răposatului Spinoza» — am zîmbit cam nesigur — «ar cam trebui să mor... Urît din partea lui...».

Am aprins un chibrit... O rafală de vînt a trecut peste acoperișul casei și plînsul stihiei s-a prefăcut în urlet furios. Undeva a început să ciocănească un oblon, pe jumătate desprins, iar capacul sobei scîrțîia tot mai jalnic...

«Vai de cei fără un acoperiș deasupra capului într-o asemenea noapte cumplită», mi-am spus. Dar nu era momentul potrivit pentru astfel de gînduri. Cînd chibritul s-a aprins cu o lumină albăstrie și am

putut vedea odaia, o priveliște neașteptată și teribilă mi s-a înfățișat... Ce păcat că suflarea vîntului nu apucase să stingă flacăra tremurătoare! Atunci poate n-aș fi zărit nimic, și sîngele nu mi-ar fi înghețat în vine. Am țipat, făcînd un pas spre ușă și, plin de groază, de disperare, de uimire, am închis ochii...

În mijlocul odăii era un sicriu.

Chibritul n-a ars mult, dar am apucat să deosebesc contururile, ba chiar brocartul roz, cu steluțe sclipitoare, crucea aurită de pe capac... Există lucruri care ți se imprimă în memorie, deși nu le-ai văzut decît o clipă. Așa și cu sicriul acela — abia l-am deslușit, fugar, și totuși mi-l amintesc în toate amănuntele. Era făcut pentru cineva de o statură mijlocie; judecînd după culoarea roz, pentru o femeie tînără. Brocartul cel scump, picioarele și mînerele de bronz dovedeau că răposata fusese bogată.

Am țîșnit afară și, fără să judec, simțind numai spaima ce mă mîna de la spate, am luat-o în jos, coborînd cîte două trepte odată. În coridor și pe scară era întuneric, mă împiedicam de poalele paltonului, și e de mirare cum de n-am căzut și nu mi-am rupt gîtul. Ajungînd în stradă, m-am lipit de stîlpul ud al unui felinar, încercînd să mă liniștesc. Genunchii mi se muiaseră, inima îmi bătea în gît, ca un ceasornic nebun..."

Una dintre doamnele ce ascultau cu răsuflarea tăiată a mărit lumina lămpii, venind mai aproape de

povestitor. După încă o clipă, Panichidin a urmat:

„Nu m-aş fi mirat dacă găseam în odaia mea un hoţ, un cîine turbat... Nu m-aş fi mirat dacă îmi cădea tavanul în cap, dacă s-ar fi prăbuşit duşumelele, dacă se năruiau pereţii... Toate astea sînt mai mult sau mai puţin explicabile. Dar un sicriu?! În odaia mea?! Scump, femeiesc, făcut, evident, pentru o tînără aristocrată — cum a ajuns la un biet cinovnic? E gol ori e vreun cadavru înăuntru? Şi cine să fie cea care, sfîrşindu-şi viaţa înainte de vreme, îmi face mie o vizită aşa de ciudată şi de înfricoşătoare?

«Aici, dacă nu-i o minune, atunci e o crimă», mi-a fulgerat prin minte.

Mă pierdeam în presupuneri. În lipsa mea uşa rămînea întotdeauna încuiată, iar locul unde se afla cheia îl ştiau numai cîţiva dintre prietenii cei mai apropiaţi. Doar nu prietenii mi-au lăsat sicriul! Să spunem atunci că mi-a fost adus de către cei de la pompe funebre din eroare. Poate, din nebăgare de seamă au greşit un etaj sau o uşă. Dar cine nu ştie că sicrierii noştri nu ies din casă pînă ce nu-şi primesc plata pînă la ultima copeică ?!

«Spiritele mi-au prezis moartea», am îngăimat. «Oare nu tot ele s-or fi gîndit să-mi aducă şi-un sicriu?»

Eu nu cred şi nu credeam în spiritism, însă o asemenea coincidenţă poate să provoace stări mistice pînă şi unui filosof. În cele din urmă am luat o

hotărîre născută din disperare: «Toate sînt prostii. Sînt cu nervii la pămînt și am început să am vedenii. Nu există nici un sicriu — a fost o închipuire, o nălucire, nimic altceva. Mergînd spre casă, eram într-o dispoziție așa de sumbră, încît nu-i de mirare că imaginația mi-a luat-o razna...»

Ploaia mă plesnea peste față, iar vîntul se înverșuna asupră-mi, făcînd să-mi fluture poalele paltonului, încercînd să-mi smulgă căciula... Începuse să-mi fie frig, eram ud și istovit. Trebuia să plec, dar... unde? Să mă întorc la mine, însemna riscul să mai dau o dată cu ochii de sicriu, or asta era peste puterile mele. Nevăzînd în jurul meu nici un suflet, neauzind nici un glas omenesc, singur față în față cu sicriul în care, poate, zăcea o moartă, mi-aș fi pierdut cu siguranță mințile. Iar să rămîn în stradă, în vînt și sub ploaia care curgea cu nemiluita, iarăși era cu neputință.

M-am hotărît să dorm la prietenul meu Upocoev, cel care, mai tîrziu, după cum știți, s-a sinucis. Stătea în odăile mobilate ale lui Cerepcov, un negustor din Ulița Moartă."

Panichidin își șterse sudoarea ce-i năpădise fruntea și, oftînd adînc, urmă:

„Nu l-am găsit pe prietenul meu. După ce bătusem îndelung și mă încredințasem că nu-i acasă, am dibuit pe stinghie cheia, am deschis ușa și am intrat. Îmi dădusem jos paltonul ud și, nimerind divanul pe întuneric, tocmai mă așezasem să mă

odihnesc. Era noapte, dincolo de geam vîntul vîjîia sfîșietor, iar în sobă își țîrîia cîntecul un greiere de văpaie. În Kremlin sunau clopotele pentru utrenia din zorii Crăciunului și am aprins un chibrit; o clipă de stupoare, apoi groaza teribilă, neîndurătoare m-a cuprins iarăși... Mi-am astupat gura cu palma, ca să nu țip, și m-am năpustit afară în goană.

Căci în odaia prietenului meu se afla... Nu, n-o să mă credeți: un sicriu! Era aproape de două ori mai mare decît al meu, și garnitura cafenie îl făcea mai sinistru. Cum nimerise acolo?... O nălucire, nu încăpea îndoială... Căci nu putea să fie cîte un sicriu în orice casă intram! Era, evident, o boală de nervi sau o halucinație. «Acum oriunde m-aș duce o să văd înainte-mi doar sicrie» mi-am zis. Căpătasem o «sicriomanie» și cauza nu era greu de ghicit — destul să-mi aduc aminte de ședința aceea ridicolă de spiritism și de vorbele lui Spinoza...

«Înnebunesc!» am gemut, apucîndu-mă cu mîinile de cap. «Doamne! Ce să fac?»

Tîmplele îmi zvîcneau, picioarele mi se înmuiaseră... Ploaia turna șuvoaie tulburi, vîntul mă pătrundea pînă la os, și nu mai aveam pe mine nici paltonul, nici căciula. Să mă întorc înapoi, în camera lui Upocoev, era peste puterile mele... Frica mă sugruma cu brațele-i reci, tot părul mi se zbîrlise și tremuram ca o frunză în bătaia austrului.

Ce să fac?! Înnebuneam și, pe deasupra, riscam să răcesc îngrozitor. Din fericire, mi-am adus aminte

că nu departe de Ulița Moartă stătea un bun prieten al meu, doctorul Pohostov, care fusese și el la întîlnirea cu spiritele. M-am grăbit într-acolo... Pe atunci încă nu era însurat cu negustoreasa aceea bogată și locuia într-o mansardă din casa consilierului de stat Cladbișcenschii.

La Pohostov, nervilor mei le-a fost dat să îndure un nou chin. Ajunsesem la etajul al cincilea, cînd o hărmălaie îngrozitoare m-a făcut să încremenesc. Sus, cineva fugea, bocănind din cizme și trîntind ușile.

— Încoace! a răsunat un urlet. Ajutor! Portar!

Și, peste o clipă, pe scară zbura spre mine un om înspăimîntat, în palton și cu jobenul turtit.

— Pohostov! l-am strigat, recunoscîndu-mi în sfîrșit prietenul. Ce s-a întîmplat?

Ajungînd în dreptul meu, s-a oprit și m-a apucat de mînă scuturîndu-mă ca și cum ar fi vrut să se încredințeze că sînt viu. Era palid, respira greu, tremura. Privirea de om hăituit îi rătăcea în toate părțile, pieptul i se ridica...

— Dumneata ești, Panichidin? m-a întrebat cu o voce surdă. Ești palid de parcă ai fi ieșit din mormînt... Nu cumva am iarăși o nălucire? Doamne, arăți îngrozitor...

— Dar cu dumneata ce e? Te gonesc stafiile din urmă?

— Oh, lasă-mă dragă să răsuflu... Sînt bucuros că te văd, numai să fii în carne și oase, și nu vreo

iluzie optică. Afurisita aia de glumă cu spiritele mi-a tulburat mintea în aşa hal că, închipuie-ţi, întorcîndu-mă adineaori acasă, am găsit în odaia mea un... sicriu!

M-am holbat la el.

— Un sicriu, unul adevărat!! — şi doctorul s-a lăsat pe o treaptă, sleit de puteri. Eu nu-s fricos, dar şi dracul s-ar speria de moarte dacă după o întîlnire cu spiritele ar nimeri prin întuneric peste un sicriu.

Atunci i-am povestit, încurcîndu-mă şi bîlbîindu-mă, scuturat încă de vechea groază, despre sicriele văzute de mine...

Un minut ne-am uitat unul la altul, fără o vorbă; apoi, ca să ne convingem că nu halucinăm, ne-am ciupit.

— Ne doare pe amîndoi, a constatat, mai calm, doctorul, va să zică în clipa asta nu dormim şi nu visăm. Prin urmare, sicriul meu şi cele două ale dumitale, nu-s nici ele o închipuire, ci cît se poate de reale. Acuma ce-i de făcut, dragă?

Un ceas întreg am rămas pe scară, pierzîndu-ne în presupuneri şi ipoteze, pînă cînd, pătrunşi de umezeală şi clănţănind din dinţi de frig, am hotărît să dăm frica la o parte şi, trezind servitorul, să mergem în odaia doctorului. Aşa am şi făcut. Intrînd în încăpere, am aprins o lumînare, la flacăra căreia am văzut un sicriu acoperit cu brocart alb, cu ciucuri de aur. Servitorul şi-a făcut semnul crucii, cu evlavie.

— Oare — Pohostov era palid și tremura din tot trupul — sicriul ăsta e gol sau...?

După o lungă și explicabilă ezitare, s-a aplecat și, strîngînd din dinți, a smuls capacul. Ne-am uitat toți trei, ținîndu-ne răsuflarea.

Sicriul era gol...

Răposatul lipsea, în schimb se afla înăuntru următoarea scrisoare:

«Dragă Pohostov, știi că afacerile socrului meu au ajuns într-o situație disperată. A intrat în datorii pînă în gît. Mîine sau poimîine vor veni să-i inventarieze bunurile, și asta are să ducă la ruină definitivă familia lui și a mea, ba chiar o să ne întineze onoarea, ceea ce pentru mine e mai rău decît dezastrul material. În consiliul de familie de ieri am hotărît să încercăm a salva ce se mai poate. Fiindcă toată averea socrului meu constă în sicrie (după cum știi, e fabricant de sicrie, cel mai bun din oraș), ne-am gîndit să le ascundem pe cele mai scumpe. Mă rog ție ca unui prieten: ajută-mă, salvează-ne avutul și onoarea! În speranța că vei fi alături de mine în acest ceas de cumpănă, îți trimit, drăguță, un sicriu pe care te rog să-l ascunzi și să-l păstrezi pînă o să avem vreo cerere. Fără ajutorul cunoștințelor și prietenilor sîntem pierduți. Sper că n-ai să mă refuzi, mai ales că sicriul n-are să stea la tine mai mult de o săptămînă. Tuturor celor pe care îi socot prieteni le-am trimis cîte un sicriu și nădăjduiesc în mărinimia și noblețea lor. Ivan

Celinstin, care te iubește.»

După asta m-am căutat vreo trei luni de o boală de nervi — dar amicul nostru, ginerele sicrierului, și-a salvat onoarea și averea.

Azi are un birou de pompe funebre și vinde monumente și lespezi de mormînt. Afacerile nu-i merg prea grozav, și, în fiecare seară cînd mă întorc acasă, mi-e frică să nu văd lîngă pat vreun ditamai monument de piatră ori vreun catafalc."

Traducere de **DAN APOSTOL**

NEAGU RĂDULESCU

CUIUL

— Ia loc! l-a invitat doctorul.

S-a așezat cu teamă. Toate cabinetele medicale, albe, cu miros pătrunzător de doctorii, îl indispuneau.

— Inima? Ești cam galben.

— Nu, domnule doctor.

— Stomacul?

— Nici, domnule profesor.

— Atunci?

— Mult mai grav. Un cui.

— Ai înghițit vreun cui?

— Nu, domnule doctor, nu l-am înghițit. El mă înghite pe mine de vreo patru ani. El îmi mănîncă zilele.

Ochelarii doctorului au lunecat pe nas și un zîmbet blînd i s-a ivit pe față.

Înțelegea. Sărmanul!

Dar pacientul a ținut să-i contrazică imediat gîndurile.

— Vai! Credeți, desigur, că sînt nebun, ca și

ceilalți douăzeci de doctori pe care i-am consultat. Nu, domnule profesor, nu-mi mai dați valeriană și bromural! Uitați-vă o clipă, numai una, la ochii mei. Au ei ceva neobișnuit? Sînt un biet funcționar, domnule doctor, care lucrez de atîția ani într-o registratură la Finanțe și niciodată nu mi-a făcut vreun șef cea mai mică observație și niciodată n-am trecut vreo cifră greșită în registru. Nu beau. Nu fumez. Femeile, de cînd cu cuiul ăsta, nu le mai cunosc. Și totuși, domnule doctor, simt că mult timp nu o mai pot duce așa. O să încep să vorbesc anapoda, să nu mai salut lumea pe stradă din cauza unui cui.

— Mă rog, a intervenit doctorul. Ce te doare? Unde simți cuiul ăsta?

— Nu-l simt, domnule doctor. Il găsesc. Il găsesc în fiecare seară în pat.

Bănuielile de la început se conturau iarăși.

— Un cui, zici? și doctorul se retrase instinctiv spre ușă.

— Da. Inchipuiește-ți dumneata că diseară, după ce-ai mîncat, te duci să te culci. Dacă bineînțeles nu citești jurnalul. Il citești sau nu-l citești?

— Nu.

— Atunci te duci la culcare.

— Exact. Mă duc să mă culc.

— Așa. Dai plapuma la o parte și pe cearșaf găsești un cui. Eh, zici, o fi căzut de pe perete. Și-l arunci. Cum am făcut și eu. A doua seară însă.

cînd să te culci, îl găsești tot acolo. Ce glumă idioată, gîndești. Cine mi-o fi pus-o la cale? Așa am gîndit și eu. Dar cuiul îl găsești și mîine, și poimîine, și răspoimîine. O săptămînă! O lună! Patru ani la rînd! Cine îl pune acolo? De unde vine? Închizi la început ușa cu lacăt. Nu-i mai dai voie servitoarei să intre în cameră. Scoți toate cuiele din casă. Ți-e frică. Ți-e rușine să povestești prietenilor. Ei se uită la tine chiorîș și, după ce pleci, flutură mîna lîngă tîmplă... Slăbești. Nu mai mănînci din cauza unui prăpădit de cui pe care îl găsești în fiecare seară, în fiecare seară mă înțelegi, cînd te duci să te culci, plocon în pat. Ai mai pomenit una ca asta, domnule doctor?

— Mă rog, spune-mi, dumneata — îl scrutează doctorul revenit la primele-i bănuieli, cu mîna pe clanță — cîți ani ai?

— Patruzeci. De la treizeci și șase de ani găsesc în fiecare seară cuiul în pat. Șaisprezece septembrie o mie nouă sute treizeci și patru, să fi fost zece, zece fără un sfert...

— Bine, bine, lasă asta. Analizele?

— Toate bune... Poftim:

— Mda... mda... mda... Ai avut vreun șoc nervos în copilărie?

— Nici vorbă. Gras. Frumos. Vesel. Și nu-mi amintesc domnule, să mă fi gîndit vreodată la vreun cui!

— Armata?

— La un regiment de infanterie, în Bacău. Sergent. Dar ce are de-a face asta cu cuiul?

— Părinții, sănătoși?

— Tun.

— Toată familia la fel? N-a fost niciunul așa... vreau să zic... știi, nu prea găsesc o expresie... așa... înțelegi dumneata, așa... fii... fiuuu...!

— Sărit vreți să spuneți. Au murit toți creștinește în patul lor de acasă. A, ici un reumatism, dincolo un guturai. Fleacuri. Nici alcoolici, nici nebuni. De bătrînețe. De unde o fi răsărit cuiul ăsta la mine, nu ghicesc. Ce mă fac, domnule doctor? Dă-mi o soluție! Dă-mi un sfat. Nu mă lăsa așa. Spune-mi o vorbă omenească. Ori nu mă crezi nici dumneata? Uite, ne suim într-o mașină și în cinci minute sîntem acasă. Stau pe Izvor. Dau plapuma la o parte, și cuiul este acolo. Să te convingi.

— În fiecare seară îl găsești acolo?

— Mereu. De patru ani. M-am mutat pe toate străzile. În zadar! Am cerut mutarea în provincie. Inutil! Am luat hotelurile la rînd. În fiecare pat găsesc un cui. Unele le-am aruncat, altele le păstrez. Am o ladă întreagă. De unde, domnule doctor, atîtea cuie și toate la mine în pat? De unde? Le atrag eu?

Doctorul ridică din umeri. L-a cam plictisit ăsta cu cuiele lui.

— Nu te mai gîndi la ele și pace. La urma urmei, se întîmplă. Ce vrei? Fiecare dintre noi avem

cîte o scrîntitură. Trebuie să le îndepărtăm metodic. Să le ignorăm.

— Nu e cazul meu, domnule doctor.

— Ce nu e cazul dumitale? Uite eu. Doctor. Nu mănînc niciodată caise. Mi-e frică de ele. Sînt convins că dacă am să mănînc vreodată, mă curăț. De-asta le și evit. La mine în casă nu găsești caise.

— Asta-i nebunie curată, domnule doctor. Ce legătură au cuiele mele cu caisele dumitale?

— Au, domnule, se apropie doctorul. Fiecare dintre noi avem cîte o mică țicneală. Eu caisele, dumneata cuiele, un pacient al meu — suferă de stomac — nu pune niciodată pe el o cămașă albă, fiindcă e convins că toți cei care poartă cămașă albă chelesc, altul nu se urcă în tramvai nici tăiat și altul e încredințat că de cîte ori se lovește în cot îl doare două zile în șir ficatul. Ca să vezi. Și cîte n-or mai fi din astea...

— Nu mă înțelegi domnule doctor și pace! țipă enervat pacientul. Eu nu cred nimic. Eu n-am nimic. Eu găsesc în fiecare seară un cui în pat. Nu vreau să-l mai găsesc. Asta e. Că altfel nu știu ce se întîmplă...

— Ei, și? Ce mă privește pe mine, domnule! Hodoronc, tronc! Sînt scamator? Eu îți pun cuiele dumitale în pat? Nu! Atunci?

— Aveți milă, domnule doctor.

— Domnule, încă o dată, te doare ficatul?

— Nu!

— Inima?
— Nu!
— Stomacul?
— Nu!
— Atunci? Astea sînt specialitățile mele. Cine te-a trimis la mine?
— Un neurolog.
— Du-te, domnule, înapoi la el.
— Să-mi dea valeriană?
— Știe el ce-ți trebuie! Hai, la revedere!... Bonjour! Nu mai am timp. Înțelege. M-ai ținut un ceas domnule! Un ceas! — și doctorul îl împinse spre ieșire.

Din spatele ușii mai auzi o clipă văicăreala pacientului: Vizita, să plătesc vizita... — și cu glas tremurat! — domnule doctor, diseară iarăși mai găsesc un cui în pat, o să mă ai pe conștiință, domnule doctor!

Doctorul își desfăcu halatul alb, îl agăță în cuier și clătină compătimitor din cap.

— Zăpăciți! Auzi, cuie în pat! Ha! Ha! Ha!

Cînd ieși însă din cabinet, deschise o ușă, se gîndi puțin și mai deschise una intrînd în dormitor.

Se apropie de pat și dădu cuvertura deoparte căutînd repezit.

— Nu e nici un fel de cui.

*

Timotei Văraru intră în parc adus de spate și cu

mîinile în buzunare.

Ai fi crezut văzîndu-l: unul care a venit să respire aer curat sau să își facă prozaic digestia, plimbîndu-se cu pași rari pe aleile din jurul lacului Herăstrău.

La trei după-amiază, străzile orașului se luptă eroic să reziste soarelui. Aici însă e răcoare destulă, căci fiecare pom e rentier și are lîngă călcîi cîte o moșie de umbră.

Dar pe Timotei Văraru nu-l interesează toate acestea.

Sînt trei zile de cînd l-a gonit doctorul din cabinet. De atunci n-a mai trecut pe la registratură și umblă năuc, așteptînd cu frică seara. Noaptea ce se apropie și cuiul pe care o să-l găsească în pat.

— Ar fi fost așa de simplă viața, Timotei Văraru și ai fi fost atît de fericit — se gîndește el — dacă nu ți-ar fi ieșit în cale cuiul ăsta!

Își strînge apoi pumnii și măsoară lung cerul, parcă mustrîndu-l.

— Doamne, cu ce am păcătuit eu, Timotei Văraru, funcționar de cincisprezece ani la Finanțe? De ucis, n-am ucis! N-am nici un viciu! Nu m-am visat niciodată bogătaș cu palate, n-am rîvnit la avutul altuia! Visul meu, Doamne a fost simplu. Simplu de tot. Să pot scrie mereu cifre în registru — de unde să cunoști tu Doamne, voluptatea cifrelor astea! — și să mă întorc seara acasă obosit și, în papuci la gura sobei, să curăț un măr sau să citesc jurnalul.

Atunci de ce să găsesc tocmai eu în fiecare seară un cui în pat? Să-mi roadă viața cuiul ăsta? De ce să se uite toți doctorii la mine dintr-o parte?

Timotei Văraru coborî agale pe o alee spre lac.

„Ce-o fi spus doctorul cînd a primit lada?"

Își aminti cum în dimineața aceea chemase un comisionar, trimițînd doctorului lada cu un bilet.

„E cam grea lada", se strîmbase comisionarul.

În bilet scrisese:

„Domnule doctor,

Eu o să termin. Ce era să fac cu lada? M-am gîndit să ți-o trimit dumitale. Cel puțin dumneata mi-ai dat mai multă atenție. Și pentru că, drept să-ți spun, mărturisirea aceea despre caise m-a onorat. În ladă sînt vreo două mii de cuie. Printre ele și cîteva piroane. Nu e vina mea. Așa le-am găsit în pat.

Poate cazul meu va fi cîndva obiectul unei comunicări la un congres medical. Merită, domnule doctor. Patru ani de zile, cuiele astea m-au consumat mai grozav decît un cancer.

Al dumitale
Timotei Văraru".

Ce ochi o fi holbat doctorul!

Trecu pe iarbă apropiindu-se de lac. În jur, nici țipenie de om și pînza liniștită a lacului spartă doar

din cînd în cînd de cîte un peștișor îmbătat și cu veleități de trapezist.

Cum să procedeze?

Să se arunce așa, bîldîbîc, sau să-și dea drumul în apă, încet, să se scufunde treptat.

Aici în orice caz nu-i place. Sînt broaște. Mai încolo.

Se apleacă și încearcă apa cu degetul. Cam rece. N-o fi în altă parte mai caldă?

Dacă îl zărește cineva, crede că pescuiește.

Te pomenești că-l și amendează pentru că n-are permis.

Nu i-ar conveni.

Timotei Văraru e totuși mai calm ca totdeauna. Chiar vesel. În fine, o să scape. De mîine încolo nu va mai găsi cuie în pat.

Se așează pe iarbă, se descalță, pune ghetele alături, își dă jos haina și vrea să-și scoată pantalonii. Dar se răzgîndește. Dacă mîine sau poimîine, cînd îl vor pescui, o să fie la mal și vreo femeie? Nu. Mai bine decent. Așa cum a fost totdeauna.

„Broaște sînt aici?“

„Nu!“

„Apa e rece?“

„Nu prea.“

Are chef să-și închipuie că sare de pe trambulină. El care n-a făcut niciodată sport. E amuzant. Niciodată nu și-a satisfăcut vreo poftă.

Apa îl înghite deodată și fără mofturi.

Numai ghetele de pe mal privesc strîmbe și curioase cîteva bulboane, trei colaci... doi... unul... nici unul și o rîndunică trecînd săgeată pe deasupra apei și zburînd cu sufletul lui Timotei Văraru, parcă, în cioc.

*

A doua zi gardienii au găsit un înecat.

Pantalonii cadavrului se prinseseră la debarcader de un cui.

Se umflase mult Timotei Văraru și zîmbea.

Cînd un gardian l-a apăsat cu degetul gros pe burtă el a scos un sunet de contrabas.

Pe urmă, într-un buzunar al pantalonilor s-a găsit un bilet cu cerneala întinsă de apă.

Și au rîs gardienii de s-au prăpădit, fiindcă în bilet scria:

„Salutare viață!
Salutare domnule comisar!
Salutare doctore!
Aflați cu toții că am murit din cauza unui cui!
Știu că n-are să creadă nimeni, dar jur că din cauza cuiului am murit!“

Peste două luni s-a omorît și doctorul. Lumea spunea că e nebun. Eu nu știu. Credeți ce vreți.

UN DOMN ÎN REDINGOTĂ

Pe ulița din spatele cimitirului „Patru Scaune", sergentul patrulează, tîrîndu-și după el umbra.

Căsuțelor scunde, vecine cu cimitirul, de abia li se deslușește conturul, în beznă. Locatarii lor, lucrători sau neînsemnați funcționari, oameni nevoiași, dorm frînți de truda zilei. Nici o fereastră nu e luminată.

Numai bocancii sergentului, patrulînd, răsună rar prin mijlocul drumului sau fluieratul îndepărtat și trist al cîte unei locomotive, tulbură liniștea și somnul adînc al străzii.

Alături, în schimb, în cimitir, peste uluca de lemn, vîntul șuieră printre frunzele plopilor, boschetele murmură o limbă neînțeleasă, cotoii fugăresc pisicile, dezvăluind surprinzătoare și omenești calități vocale și ici, colo, lîngă cruci, pîlpîie untdelemnul candelelor.

Parcă aici este orașul oamenilor vii și dincolo, cimitirul.

Nu-i place deloc sergentului sectorul acesta și de cîte ori își face rondul are impresia că o să-l înhațe de umăr un strigoi în cearșaf alb și cu dinții rînjiți. De-asta întoarce mereu capul și din cînd în cînd se oprește și fluieră. Să alunge frica. Ecoul îi răspunde ascuțit de pe aleile cimitirului, ca un alt sergent, înghețîndu-i șira spinării.

Dacă ar avea măcar cu cine să schimbe o vorbă.

Se uită peste umăr, ca de obicei și duse fluierul la gură. Dar rămase cu el lîngă buze, încremenit, căutînd să străpungă cu ochii ieșiți din orbite, întunericul. I se pare că o umbră stă călare pe uluca părăginită a cimitirului.

— Ptiu! Ucigă-l toaca! Doamne păzește! — scuipă și își face cruce păzitorul ordinii publice, înspăimîntat, strîngînd într-o mînă vîna de bou și în cealaltă fluierul.

— Numai de n-ar fi unu' care jefuiește mormintele, își face curaj sergentul — vorbind singur.

— Mă, care ești acolo, n-auzi? strigă el.

Nu-i răspunse nimeni și pe ulucă nici o umbră.

Deși dezmeticit din sperietură — mi s-o fi părut, că doar tot timpul mă gîndesc la d-astea — sergentul nu mai înaintă, ci se întoarse.

Nu trecu însă mult și auzi în spatele lui un scîrțîit ca al ghetelor noi.

Scîrț, scîrț, scîrț, scîrț.

Atunci se opri, ridică umerii și ciuli urechea, neîndrăznind să se răsucească. Cine îl urmărește?

Scîrț, scîrț, scîrț, scîrț.

Se gîndi s-o rupă la fugă, dar picioarele și le simțea moi ca de cocă și inima îi bătea să-i spargă pieptul.

Așteptă. Atît. Așteptă parcă topindu-se în haină.

Scîrț, scîrț, scîrț, scîrț.

I-a sunat ceasul. Își păzea gîtul, strîngîndu-l între umeri.

Și deodată auzi, răsuflînd greu, pe cineva în spate.

— Bună seara!

O voce răgușită, aproape silabisind.

Automat, sergentul se-ntoarse. Era un om. Un om.

— Bună seara, își salvă el parcă inima de la înec și scoase din buzunar o lanternă, zîmbind.

— Ești bun să-mi spui cît e ceasul, vorbi tot atît de rar omul.

— Unsprezece! se bucură sergentul și vorbăreț, ca unul scăpat de la ananghie, îl întrebă, luminîndu-l cu lanterna: cum se face domnule că te-ai rătăcit pe strada asta? Eu nu pot s-o sufăr. Tot cred că o să-mi sară, la fiecare pas, morții în cîrcă. Da' meseria domnule, meseria mă obligă s-o păzesc.

— Să nu vorbim de morți, spuse omul. Mie îmi place strada asta. Mă plimb des pe aici și curios, pentru prima oară te întîlnesc. E o stradă liniștită și întunecoasă. Îmi place întunericul.

Era un domn elegant și înalt, îmbrăcat într-o redingotă neagră. Capul îl ținea într-o parte, aplecat pe un umăr. Fața îi era foarte palidă, aproape galbenă, ca lumina lanternei și ochii obosiți ca ai unui om care nu doarme, erau ascunși în fundul orbitelor și încercănați. N-avea pălărie.

— O să ne mai întîlnim, rosti răgușit. Zici că e unsprezece? E bine atunci. Am timp destul. Bună seara, domnule sergent.

— Dacă vreți, vă însoțesc cu lanterna. Poate vă e frică.

— Nu, mulțumesc — dădu din cap omul — de cine să-mi fie frică? De morți? Morții sînt inofensivi.

— Așa e, domnule, prinse curaj sergentul. Numai eu mă sperii ca un tîmpit de orice. Chiar adineaori mi s-a năzărit că o umbră a sărit gardul cimitirului.

Domnul înalt, îmbrăcat în redingotă neagră, puțin prăfuită pe umeri, ca de mătreață, se depărtă pierzîndu-se în beznă.

Pantofii lui scîrțîiau așa. Erau de lac și noi.

Sergentul își umflă pieptul, își strînse centironul și fluierînd lung, ascultă ecoul ascuțit din cimitir și zîmbi: i-am tras o sperietură. Da' mi-au ieșit din cap toții strigoii!

*

Cîrciumarul picotea de somn lîngă tejghea și băiatul de serviciu, plictisit, aducea la intervale

scurte cîte o litră de vin, trîntind-o pe singura masă ocupată. Ar fi fost timpul să tragă obloanele, dar cei doi domni de la masă, unul gras și chel, și celălalt sfrijit ca un țîr, nici nu se gîndesc să plece, sînt prieteni de aperitiv ai patronului și oameni cu vază. Grasului îi spun toți „domnule consilier", iar slăbănogul a divorțat toate cucoanele din cartier, e avocat.

— Poate după ce termină litra asta, se cară — le urmărea înciudat paharele, băiatul de serviciu.

Dar ghinion, ușa se deschise și intră unul înalt și-n redingotă neagră, așa cum Iliuță, băiatul de serviciu, își închipuia că trebuie să fie Rocambole sau Contele din ultimul roman în fascicule, apărut la chioșc.

— Bună seara! spuse domnul înalt și se așeză la o masă, netezindu-și dunga pantalonului.

— Bună seara! răspunse Iliuță, ca și consilierul, avocatul și patronul. Și toți îl examinară pe furiș. Nu e de prin părțile locului. Parcă ar veni de la nuntă. N-are însă beteală la butonieră. O fi pierdut-o.

— Cu ce vă putem servi? se apropie de masa lui patronul.

— Mi-e indiferent. Orice!

Cîrciumarul rămase o clipă surprins. Orice! Cum vine asta? Cu ce poți servi un domn distins, cu guler și cămașă scrobită?

— Știți, noi nu avem băuturi prea grozave, se

scuză aplecîndu-se pînă la podele, patronul.

— Orice.

— Atunci, o sticlă de bere, Iliuță, și un pahar bine spălat. Sînteți mulțumit?

— Desigur — își trecu mîna osoasă prin păr, domnul în redingotă.

Iliuță veni repede cu sticla, șterse masa și, turnînd berea spumoasă în pahar, trase cu ochiul la străin. Făcea impresia unui om obosit și mirosea frumos. Parcă a micșunele sau liliac. „Vine de la un chef boieresc — zîmbi Iliuță — și-a uitat acolo și pălăria", și, limbut, căută să intre în vorbă.

— Ieri am avut ciorbă de burtă. Specialitate pă cartier. Azi n-am găsit burtă în piață că făceam și azi, și vă serveam noi, n-aveți nici o grijă...

Însă domnul care semăna cu Rocambole nici nu-l băgă în seamă și patronul, strîmbîndu-se, îi făcu semn să treacă în spatele tejghelei.

Consilierul și avocatul șușotiră ceva, aplecîndu-se deasupra mesei, și amîndoi se răsuciră cu paharele în mîini, zîmbind spre noul venit.

— Dacă vă face plăcere, poftiți la masa noastră.

Domnul în redingotă mulțumi din cap, schițînd un zîmbet, apoi se ridică de pe scaunul său, apropiindu-se cu mîna întinsă.

Pantofii îi scîrțîiau.

— Îmi dați voie. Duminică. Mă cheamă Tudor Duminică.

— Gheorghiade. Consilierul Gheorghiade, se

aplecă grasul.

— Avocat Cumpănașu, se recomandă celălalt și, cu mîna liberă, își aranjă nodul cravatei.

Amîndoi schimbară, simultan, o privire. Mîna osoasă a străinului era ca un sloi de gheață.

Iliuță aduse sticla de bere și paharul. Patronul, gonindu-și somnul, se rezemă în coate pe tejghea și-și lungi gîtul, să audă cît mai bine conversația de la masă și, la nevoie, să-și dea și el o părere.

— Nu sînteți de pe aici, începu consilierul.

— Nu, răspunse domnul în redingotă.

— Ai văzut? Ți-am spus eu, Cumpănașule. Nu l-am mai văzut prin cartierul nostru — și continuă, cu volubilitatea oamenilor grași — aveți icter? Nu vă face bine berea, să știți. Și nevastă-mea a avut icter. Da, a avut. Trei luni a ținut regim. Cartofi, lapte, lapte, cartofi. Atît. Încolo nimic. Un chin, ce să-ți spun.

— Eu n-am icter, ridică din umeri străinul.

— Nu se poate. Sînteți așa de galben! V-ați uitat într-o oglindă? se miră și avocatul Cumpănașu. Asta e gălbinare sadea. Nu încape nici o îndoială. Ați consultat un medic?

Aprobă de la tejghea și patronul. Aprobă și Iliuță, răsucindu-și șervetul.

Domnul Tudor Duminică era galben ca o lămîie.

— Nu domnilor, spuse el, n-am gălbinare, n-aveți nici o grijă. Așa sînt eu. Iar un medic n-am să mai consult niciodată. Din simplul și binecuvîntatul

motiv că nu mai am nevoie de mult de așa ceva.

— O jumătate, Iliuță! își dublă măsura grasul, cam nedumerit. Nu zice vorbă mare, domnule Duminică, nu știe omul cînd are nevoie de doctor și de popă. Cînd ți-e lumea mai dragă, unul te întoarce ca pe-o mănușă, îți schimbă stomacul cu un maț de bou sau îți dichisește și-ți coase obrazul cu o halcă din șezut, și celălalt, îți stă cu lingurița la gură, să te împărtășească.

— Eu, domnule, nu mai am nevoie nici de unul, nici de celălalt. Regret. Da, am scăpat de amîndoi.

— Cum adică? se priviră pe sub sprîncene consilierul gras și avocatul sfrijit ca o scobitoare.

— Mi-e teamă că n-o să mă-nțelegeți.

— Nu sîntem chiar atît de proști, se revoltară amîndoi. În definitiv, cine ești dumneata ca să nu te putem înțelege? Mă rog! Pînă aici!

Patronul se dădu jos de la tejghea, apropiindu-se de masă. Iliuță se opri și el curios: ce va spune oare contele?

Domnul în redingotă se ridică solemn de pe scaun.

— Vreți să știți cine sînt?

— Da! răspunseră în cor toți patru.

De-abia acum consilierul și avocatul observară că Tudor Duminică nici nu se atinsese de paharul cu bere, în timp ce ei băuseră vîrtos.

— Să nu vă fie frică, vorbi răgușit străinul. Eu sînt un evadat. Stați la masă cu un evadat.

— Mofturi! — se strîmbă grasul — auzi, Cumpănașule, evadat! Continuă ironic: și, mă rog, de unde ați evadat?

Iliuță își duse mîna la gură: a bănuit el că domnul ăsta e amestecat într-o crimă! Se poate să fii conte și să nu omori și să fugi din pușcărie? Nu. Așa fac toți conții, în filmele de la cinematograf!

— Din cimitirul „Patru Scaune", îi sticliră tăciunii, din orbitele adînci, domnului cu redingotă. De ce pricepeți așa de greu? N-ați observat încă? Sînt un mort. Un mort din cimitirul „Patru Scaune".

Iliuță fu gata s-o rupă la fugă, dar văzîndu-i pe domnul consilier Demetriade cum se clatină de rîs și pe domnul avocat Cumpănașu cum hohotește, și observîndu-și patronul ținîndu-se cu palmele de burtă, pufni și el pe nas: cum o să fie mort, dacă e la cîrciumă la noi și e viu?

— Stai jos, mortule, îl trase de mînecă grasul, îngăduitor, făcîndu-le cu ochiul celorlalți. Asta-i bună Cumpănașule, ce zici! S-o povestești la urlătoare. Mie mi se pare că e mort de băutură. E criță! Tu ce zici Lache?

Patronul aprobă din cap, de-abia stăpînindu-și rîsul.

— Și acum, lasă gluma nene, că și noi am murit de atîtea ori prin cîrciumă. Nu-i așa Lache? Cum te rătăciși p-aici? — întrebă avocatul.

— Nu glumesc, îi privi trist domnul cu redingotă. Sînt mortul Tudor Duminică. Am murit acum

patru ani, la șaisprezece aprilie, o mie nouă sute treizeci și opt.

— E beat rău, șopti consilierul însoțindu-și vorbele cu un gest al mîinii la tîmple. Lăsați-l să aiureze. E amuzant. Îmi place.

— Nu mă credeți. O știu, continuă răgușit, cu capul plecat pe un umăr, așa-zisul mort. Sînt îngropat pe aleea D, sectorul patru. Imediat la stînga. Alături de capelă. Am o cruce înaltă de piatră și pe ea o fotografie. De trei ori pe săptămînă nevastă-mea îmi aduce flori. Garoafe sau lalele. Aș crede că încă mă iubește. Astă seară m-am plictisit, dacă se poate spune așa, de moarte, în cimitir. Vă rog să mă credeți, domnii mei, că viața, să nu vi se pară caraghios acest cuvînt, viața morților în cimitir nu e deloc agreabilă. Odihnă, odihnă și iarăși odihnă. Purificare. Un fel de sanatoriu. Ce vreți? Sîntem pensionarii lui Dumnezeu! Cîteodată, plictiseala e atît de mare încît deși nevastă-mea plătește un grădinar să-mi îngrijească florile, mi le ud eu singur cu stropitoarea. Plictisit, după cum spuneam, astă-seară am sărit gardul cimitirului și am plecat să mă plimb prin oraș.

— Ai fantezie! îl întrerupse consilierul. De ce nu scrii toate astea? Scriitorii noștri sînt atît de puțin originali, atît de sterpi. Se culcă cu o femeie trei minute și scriu un roman de patru sute de pagini. Ca și cum ăsta n-ar fi un lucru obișnuit. Lor însă li se pare extraordinar. Ei, ce vrei, domnule

Duminică, niște bieți refulați, pe cînd dumneata, i-auzi poveste...

— Lasă consiliere, interveni avocatul Cumpănașu, că și tu cînd întreci măsura paharelor, de te-ai auzi! Asta-i meteahna băuturii! Nu-l asculta, domnule Duminică. Mie, îmi placi. Zău că-mi placi. Toate vorbele astea ieșite din vin au hazul lor. Și cum ziceai, plecași la plimbare... Ei, și?

Tudor Duminică nici nu se sinchisi de vorbele și semnele lor și continuă.

— Nici nu vă închipuiți cît de bine mă simt eu la masa aceasta. Am impresia, cînd vă aud vorbind, rîzînd, înghiontindu-vă, că mai fac încă parte din lumea dumneavoastră. De obicei la noi, dincolo, toți sînt mulțumiți. Numai eu, nu. Sînt plictisit. Mă apucă deseori un dor neînțeles și sînt foarte nervos. Sînt un mort neurastenic, deși în viață, domnii mei, am fost omul cel mai așezat. Puteți să cereți referințe familiei mele. Stă pe strada Vaselor patruzeci și opt. Mă duceam la slujbă, veneam de la slujbă, viața mea se scurgea monoton ca un rîu de șes. Îmi iubeam soția și cinci ani în șir am încercat s-o las însărcinată. Îmi doream un copil. N-am reușit. Atunci m-am plictisit și n-am mai încercat. Într-o dimineață, nevastă-mea m-a găsit țeapăn în pat. Tudore, Tudore, scoală, îmi spunea, e opt, trebuie să pleci. A venit un medic, mi-a constatat decesul, nevastă-mea s-a pus pe plîns și eu n-am înțeles deloc cum poate să moară cineva de congestie, așa

cum spunea medicul, cînd inima i-a mers întotdeauna ca un ceasornic și cînd toată viața n-a avut niciodată vreo criză de nervi. Baliverne. Am murit în somn, simplu, ca un pui de găină. Nici nu-mi închipuiam că schimbarea asta de continente e așa de simplă. Vă urez și dumneavoastră aceeași moarte. Nu veți regreta. Știu tot ce s-a întîmplat cu mine. Aveam ochii închiși, dar închipuiți-vă domnilor, vedeam. Corpul mi-era rece ca o baterie și sîngele înghețat, și totuși, simțeam. Cînd m-au scos din casă, în coșciug, era un cer și un soare că am uitat de supărarea pe care o pricinuisem familiei, nevestei, de moartea mea, de tot, și mi s-a făcut un dor nebun, bănuiți de ce? De o baie la ștrand. Drumul meu, însă, era altul. La „Patru Scaune", nu la ștrand la Bragadiru. N-aș putea să mă plîng că pînă la cimitir n-am avut și satisfacții. Aș fi ingrat. Pentru prima oară de cînd mă știam m-am crezut un om mare. De o parte și de alta a străzii, pe unde trecea dricul, toți își scoteau pălăriile. Nu-i cunoșteam, nu mă cunoscuseră, totuși mă salutau. Ce ziceți de asta? Între noi, morții, și oamenii mari nu e nici o deosebire. Cum te înghite pămîntul și te trimite Dumnezeu în sanatoriul lui, fie că îi zice „Patru Scaune" sau altfel, ești cineva.

Iliuță a rămas împietrit, cu gura căscată și sprîncenele ridicate. Consilierul, avocatul Cumpănașu și patronul dau compătimitori din capete.

— Săracul! Nu e beat! Asta nu-i beție. Mai rău:

e ţicneală.

— În capelă — nici nu-i luă în seamă domnul cu redingotă — prietenul meu cel mai bun s-a apropiat de coşciug şi m-a sărutat pe obraz, în aparenţă foarte emoţionat. L-am auzit atunci şoptind: te-a pedepsit Dumnezeu, scîrbă, fiindcă te-ai culcat cu nevastă-mea.

Nu era adevărat. Am vrut să-l lămuresc: nu eu am fost, ci Ionescu, de la Cadastru. Însă vorbele nu mi-au ieşit din gît, cu toată sforţarea mea. Pe urmă m-au îngropat şi am rămas singur. Oribilă e singurătatea. Dar seara am făcut cunoştinţe. Am mulţi cunoscuţi la noi, dincolo. Colonei, directori de ministere, un fost ministru, magistraţi, cîţiva scriitori, dintre care trei morţi de foame, profesori universitari, cucoane din lumea bună şi din ceilalţi mai de jos: o prezicătoare în cărţi şi cafea, doi pensionari călcaţi de tramvai, un cizmar spînzurat, cîţiva peşti mîndri de cuţitele pe care le-au primit în spate şi care i-au trimis în mijlocul nostru, lucrători, băcani, tipografi, un pictor morfinoman, o domnişoară cleptomană — ea mi-a furat pălăria — şi chiar patronul unui magazin de coşciuge.

Şi ăştia numai în sectorul meu! Ei bine, domnilor, din seara aceea şi pînă astăzi, visul meu a fost să organizez această lume care populează sanatoriul nostru. Vă închipuiţi că întîmpin destule greutăţi. Piedici pe care mi le pun chiar ai noştri. Morţii sînt foarte încăpăţînaţi. Am vrut, de exemplu, să

înființez la noi, pe alee, în fiecare dimineață, la trei sau patru, cînd se crapă de ziuă, o oră de educație fizică. Să ne mai dezmorțim ciolanele. Știți ce mi-a ripostat un fost profesor universitar?

— Fugi domnule d-aici. Noi sîntem morți. Trebuie să stăm liniștiți. Gimnastică ne trebuie?

Cred că nu va trece mult și voi reuși să-mi închehebez o companie de teatru. Scriitorii vor scrie piesele, pictorului morfinoman o să-i promitem niște morfină, deși n-avem, ca să alcătuiască niște decoruri, și eu voi regiza spectacolele, transformînd capela în scenă. Cunoașteți capela cimitirului „Patru Scaune"? Eu cred că voi izbuti. Mai ales că avem cîteva artiste printre noi. Se înjură între ele, se bat și se bîrfesc, fiecare lăudîndu-se cu creațiile lor din viață, dar eu le voi tempera, împărțindu-le rolurile cum voi crede de cuviință. Păcat însă că ducem lipsă de un june prim. N-avem amorez. Sper totuși că într-o săptămînă, două, maximum o lună va pica între noi și un prim-amorez. De aceeași părere e și prezicătoarea care ghicește în cărți, cu mult înainte, noii musafiri ai sanatoriului.

Avem pe urmă nevoie de o bibliotecă. Deși colegii mei s-au considerat o viață întreagă intelectuali, n-au citit decît cărți de specialitate, și alea pe sponci. Acum s-a trezit în ei gustul pentru citit. De altfel liniștea, peisajul, nopțile și luna din cimitir îndeamnă la lectură.

O doamnă cu predispoziții meditative, poate vă

reamintiți, doamna aceea care s-a împușcat în cartierul „Ligii Națiunilor", mi-a sugerat ideea unei gazete. Gazeta „Patru Scaune". Obligîndu-se chiar să scrie zilnic o cronică mondenă. Nu e rea ideea. Cu un serviciu bine organizat de informație și reportaj, am merge și noi în pasul vremii. Am fi totdeauna la curent cu ce se întîmplă dincolo. Am să mă mai gîndesc. Deocamdată astăzi am evadat pentru cîteva ore. Știe numai pictorul morfinoman și viitoarea redactoare a cronicii mondene de la ziarul „Patru Scaune". Ce vreți? Nu am astîmpăr. Sînt un mort neurastenic. M-am dus glonț acasă cu oarecare teamă. Dacă se sperie nevastă-mea? Am deschis poarta și m-am apropiat de fereastră. Era întuneric. Am bătut încet. Pe urmă din ce în ce mai tare. N-a răspuns nimeni. Nevastă-mea nu era acasă. S-o fi dus la cinema, mi-am zis, și am hoinărit pe străzi pînă cînd am intrat aici. Sînt fericit că am putut să stau de vorbă cu dumneavoastră. Cînd le voi spune lor, n-au să mă creadă nici unul. Neîncrederea asta, domnii mei, neîncrederea... Cît e ceasul, vă rog?

— Unu jumătate! se uită la ceas consilierul, zîmbind și compătimindu-l totodată pe străin.

— Am stat destul! se ridică de pe scaun domnul în redingotă. Destul pentru astăzi, poate peste cîteva luni vă mai fac o vizită.

— Fă-ne dragă, fă-ne! îl invită în batjocură avocatul sfrijit ca un țîr și, uitîndu-se spre consilier:

dacă n-a scăpat ăsta de la balamuc, eu pun capul jos.

— Plata! se căută în buzunare Tudor Duminică și îi întinse patronului o hîrtie.

Lache luă hîrtia, îl măsură pe străin, se uită apoi pe rînd cînd la consilier, cînd la avocat, spunînd parcă: aveți dreptate, e de la balamuc.

— Banii ăștia, domnule, nu mai merg. Hîrtiile astea s-au retras din circulație acum doi ani. Nu face pe niznaiu.

— Nu știam. Alții n-am, răspunse străinul.

— Plătesc eu sticla, nu-i nimic. Du-te sănătos șefule — își îndulci vocea consilierul, gîndindu-se că nebunii ăștia au toane și că nu-i tocmai recomandabil să-i ațîți.

— Mulțumesc. Bună seara, domnilor. Mi-a făcut plăcere — se înclină bățos domnul în redingotă, îndreptîndu-se spre ieșire.

Iliuță îi deschise ușa speriat și străinul înalt, cu fața galbenă ca bolnavii de icter, dispăru în bezna străzii.

Iliuță observă că pantofii lui erau noi, de lac și scîrțîiau. Scîrț, scîrț, scîrț, scîrț.

*

Coborînd scările capelei din cimitirul „Patru Scaune", avocatul Cumpănașu, sfrijit ca un țîr, ținîndu-l de braț pe consilierul Gheorghiade, căruia îi lucea în soare chelia, filosofa trist și banal: viața!

Uite ce e viaţa, consiliere, cînd ţi-e lumea mai dragă, o peritonită ca a bietului Stroescu şi gata. Şi vine Cumpănaşu şi-ţi aduce trei garoafe, şi vine şi Gheorghiade, şi se uită la tine ca timpit, cum stai întins de parcă dormi, şi se miră: ţţţţ! Ăsta e Stroescu? Parcă e o babă! Viaţa, consiliere, e un moft! Ascultă la mine! Nu face două parale!

Pe aleea din mijloc a cimitirului, consilierul, sentimental ca toţi oamenii graşi, avu o idee.

— Mă Cumpănaşule! Tot venirăm în cimitir. Tu mai ţii minte pe unde e îngropat Lehliu? Hai pînă la el aşa, să-i dăm bună ziua, că era băiat bun şi, slavă Domnului, cîte baterii am băut cu el!

— P-aici, parcă, se îndreptă, la stînga, avocatul Cumpănaşu.

Şi începură amîndoi să caute printre morminte.

În faţa unei cruci înalte de piatră, consilierul se opri, holbă ochii, se apropie, îşi şterse sudoarea şi aproape rupîndu-şi gulerul de la cămaşă cu degetele, îl strigă pe avocat.

— Cumpănaşule! Mă, Cumpă... Îţi aminteşti acum trei luni, noaptea... în cîrciumă... ăla... ştii, ăla...

Cumpănaşu se apropie de cruce, îşi puse tacticos ochelarii şi citi: Tudor Duminică, decedat la 16 aprilie 1938.

— Uite-l! Uite-l! arătă cu degetul consilierul.

Într-adevăr, din fotografie îi privea omul în redingotă.

Avocatul sfrijit ca un ţîr se uită la fotografie, se

uită și la fața prietenului, albă ca varul și, sărind peste florile mormîntului proaspăt udat, o rupse la fugă ca un iepure, înnebunit, pe alee, spre poarta cimitirului.

După el aleargă, căznindu-se din răsputeri să-și manevreze grăsimea, consilierul. Gîfîie, își face cruce și se uită speriat îndărăt.

GIB I. MIHĂESCU

TROIȚA

— Măi, dacă soarele apune încolo, noi trebuie s-o luăm încoace, grăi Pălălaie celorlalți doi, și cu toții părăsiră urma lucitoare a saniei, apucînd-o spre dreapta prin zăpada crudă.

Apusul se stingea învinețind domol, și din față (...) îi primi un pui de vîntuleț ce se stîrnise pe nesimțite. Pălălaie le povestea înainte despre patimile Mîntuitorului; ajunsese acum la grădina măslinilor. Tovarășii de drum, cu armele în bandulieră, cu mîinile în buzunarele mantăilor, îl ascultau pe gînduri, mișcîndu-și picioarele alene, mulțumiți de calea ce-o străbăteau fără comenzi, de capul lor.

— Ce-o fi acum pe la noi! oftă Miercan. Ce mai fierbere și ce mai cîntec!

— În oraș, la Drăgășani, au și pornit cu colindul, gemu Mandin țiganul și, fără să mai asculte la țîrcovnicul care dezvinovățea pe Cristos în fața Caiafei, începu cu vocea lui zbîrnîitoare:

Și te scoală, fată mare,
Și-mi aprinde-o lu-u-mînare,
Lumînarea cea mai mare,
Și-o pune-n-n-tre-i-icoane...

— Așa se cîntă pe la voi, mă, de Ajun? bufni în rîs Miercan.

— ...da' Petre se prefăcea că nu mai cunoaște pe Dumnezeu... voi să profite de tăcerea ce urmă Pălălaie, spre a-și continua istorisirea.

— Cum vrei să se cînte, mă modîrlane, izbucni abia acum Mandin cu indignare, aducîndu-și aminte că acel care-l întrerupsese nu era un gradat. Ce, ca la voi, țărănește? La noi e oraș...

Și porni și mai cu putere:

Trei icoane în casa mare,
Trei icoane-n-n cass-sa mare...

— Se întunecă și vîntul se întețește, dați drumu' la picioare, băieți, îi împăcă Pălălaie. Și-și grăbi și el vocea după pasul iuțit pe care-l luaseră cîteșitrei. Da' Petre se prefăcea acum că nu mai cunoaște pe Dumnezeu...

— Hm, va să zică Isus ghicise de-adevărat, se bucură Miercan de dibăcia dumnezeiască.

Iar Mandin cugetă:

— Dacă el, un sfînt, de trei ori s-a lepădat și tot sfînt a rămas, poftim acum de te leapădă d-ai

noştri şi treci la nemţi, că te-a mîncat gaia.

— Cin' te-a mîncat, măi Mandine? întrebă a rîs Miercan.

— Şi ia mai du-te dracului odată! se înfurie iarăşi ţiganul.

De departe se porni un şuierat lung, dureros şi ascuţit ca gerul ce se lăsase.

— Auzi ţigane, parc-ar fi bomba neamţului de la Muncel, cu tragere lungă.

— De nu ne-am rătăci cumva, îngăimă Mandin.

— Ba tot ce se poate, întări Pălălaie. Dacă n-asculţi cînd se vorbeşte de cele sfinte.

Fluierul cerului se porni acum şi mai apropiat, şi mai ascuţit, şi mai lung, şi mai dureros.

— Auzi, ţigane, mai glumi iar Miercan, ţi-au dat de urmă vardiştii lui Dumnezeu. Parcă ar fi la tine, la Drăgăşani, cînd te repezeai peste garduri cu gîsca rumânului.

Cînd termină cel de lîngă dînşii, un alt vardist al lui Dumnezeu îşi încercă şi el fluierul în depărtări neştiute. Şi numaidecît apoi apa tuturor vînturilor se porni nemiloasă din fundurile Rusiei. Soldaţii îi luară firul în piept, înotînd vitejeşte prin valurile de Crivăţ şi de negură.

— Ce te faci, Mandine? întrebă nu fără oarecare nelinişte Miercan.

Ţiganul icni...

— D-apăi cred că nu mai avem mult pînă la Tohatin, îi asigură Pălălaie.

Și îmbărbătați de vorbele dascălului, își simțiră cu toții picioarele mai zdravene.

Zăpada nu era mare. Și pe cer, repede-repede, stelele prinseră să strălucească de ger.

— Uite caru'! continuă Pălălaie. Tohatinul vine chiar sub el, nițel-nițel mai la dreapta.

— Auzi, Mandine, mai **hacana**, glumi iarăși Miercan, găsind ceva curaj în glumele lui.

Chiar și lui Mandin îi plăceau acum, căci ele îi dădeau impresia că vîntul nu-i așa de aspru și noaptea nu-i așa de neagră cum se lăsase. El chiar ar fi vrut să găsească un răspuns la fel de glumeț și se miră cum nu-l găsește așa de ușor, cum îl găsea de obicei la lumina zilei. Se hotărî însă ca la șotia cea nouă a lui Miercan să izbucnească într-un hohot de rîs, cum n-a mai rîs niciodată în viața lui. Chiar de l-ar face Miercan cum îi va veni la gură! O glumă pe vremea asta afurisită face cît o odaie caldă.

În locul lui Miercan, a început însă Pălălaie, și Mandin a tresărit:

„Miluiește-mă pe mine, păcătosul și întunecatul, cel înfundat în păcate multe, care cu urîtele mele fapte am mîniat pe făcătorul meu. Sub acoperămîntul tău alerg, Maică a lui Dumnezeu"...

O trîmbă de vînt risipi îndată vorbele dascălului, la care Miercan și Mandin întinseseră cu evlavie urechea.

Mandin, crezînd că Miercan a mai spus vreo

glumă, izbucni într-un hohot puternic de veselie.

— Da' ce ți-e, țigane, te-ai luat la întrecere cu vîntul? îi urlă Miercan la ureche.

Țiganul tăcu deodată și începu să tremure. Cînd Crivățul li se lăsă în spate, domolindu-și mînia, Pălălaie reîncepu ca la comandă:

„...sub acoperămîntul tău alerg, Maică a lui Dumnezeu, și cu umilință îngenunchind mă rog ție cu lacrimi, ca să îmblînzești pe feciorul tău..."

Pîraiele de vînt se puseră acum să curgă din toate părțile, inundînd cu desăvîrșire cîmpia. Și cu toate se încurcau în pulpanele de manta ale celor trei voinici. Parcă se rupsese tavanul cerului, de se prăbușise calabalîcul sfinților într-o larmă îngrozitoare. Surugii nevăzuți dădeau chiot, dinți de strigoaică scrîșneau în întunecime. Fundul cerului clocotea ca și cum dracii și-ar fi ales tocmai noaptea sfîntă să-și sărbătorească nunta stăpînului lor.

Pălălaie făcea cruci largi cît ținea pieptul, Miercan le făcea cu vîrful limbii, Mandin în fundul buzunarului. Pălălaie se ruga, dar nimeni nu înțelegea ce spune, și înaintau cu toții abia răzbind tăria vîntului, înghețați de groază. Vîntul parcă împrăștiase întunericul; zăpada pietrificată lumina, stelele sclipeau ca dinții de lup.

Zăpada lumina de parcă era însăși zina, pe care noaptea n-o mai alungase la asfințit, ci o prinsese în sfîrșit și o călca acum în picioare, strivind-o sub greutatea întunericului etern. Prin lumina ei învinsă,

cele trei umbre își duceau spaima înghețată în suflet spre cele șapte stele ale Carului Mare, căzut cu oiștea în pămînt. Totul era prăbușit, răsturnat, dărăpănat, totul se dărăpăna încă. Lăzile sfinților cădeau fără preget spărgîndu-se una de alta cu zgomot nemaipomenit. Dracii cuceriseră cerul și aruncau de-acolo cu boarfe cu tot pe vechii stăpînitori. Dascălul Pălălaie privea încremenit carul ceresc rupt și azvîrlit ca o biată vechitură, și ochii îi lăcrimau. Printre lacrimi vedea cum toate stelele se desprind de pe boltă, gata să curgă ca o ploaie de pietricele. Iar Tohatinul era șters de pe fața pămîntului. Și toate celelalte sate, orașe și măriri ale lumii, căci Noaptea de Apoi venise: noaptea lui Lucifer! Și era tocmai noaptea Domnului! Și el în zadar mai aluneca pe covorul de ziuă, împietrită și scîrțîitoare prin frigul fără margini. Capul îi înghețase de parcă era al unui om de zăpadă. Poate că așa se va preface lumea sub noua împărăție a întunericului!

Iar el va tot merge astfel, cu cei doi tovarăși, pînă cînd oștenii negri, îngeri ai noului Dumnezeu, îi vor prinde și-i vor întreba: „Ce faceți? Voi nu vă dați cu noua împărăție?“ I-auzi-i cum forfotesc în văzduhul groaznic! Ce te vei face atunci, Pălălaie dascăle? Vei lăsa tu pe Cristos al tău, ca Petre, de teama frigării diavolești?

Dascălul Pălălaie abia își mai trăgea picioarele, și mîinile de mult nu mai făceau semnul crucii. Îi

venea să se lase într-o rînă, să se prăbușească: tot era înghețat. Tot. Numai acolo, în piept, în partea stîngă, acolo mai simțea ceva cald și luminos, ca luminița plăpîndă, cea dintîi lumînărică pe care o aprindea în bezna umedă a bisericii din Cermegești la a doua cîntare a cocoșului. Numai apuca de-o aprindea, și gata era și popa; apoi clopotele începeau să cînte, și-ndată și satul era în picioare... Unde ești tu, părinte Elefterie, unde ești tu, Cristoase, unde ești tu, noapte sfîntă!...

Un plîns brusc și nervos îl podidi ca pe-un copil pe dascălul Pălălaie. Vîntul îi îngheță lacrimile pe obraz, dar de astă dată nu se înspăimîntă. El plîngea pe Cristosul acela blînd și trist pe care-l slujise toată copilăria și tinerețea, căci îl vedea legat în vîrful unui par, căruia oștenii întunericului îi dau foc la rădăcină. În închipuirea-i înghețată alte imagini nu puteau să i se aprindă decît acele de foc și flăcări...

Dascălului i se păru că se trezește ca dintr-un vis aievea, cum i se întîmpla adesea cînd se pomenea singur în biserica umedă din Cermegești, răsfoind în neștire ceasloavele, la lumina lumînărelei din mînă. Începuse să aiureze de frig. Și groaza cea adevărată îl apucă abia acum, cînd își dădu seama că nu-și mai poate mișca picioarele, cînd își simți creierul un bulgăre de gheață atît de tare, că scăpăra, ca și cremenea, scîntei de aiurare. Așa mor oamenii de ger, își aminti el c-a citit cîndva într-o

carte veche: visînd foc și lumină. O sfîrșeală, fără chip de îndreptare, îl moleșea văzînd cu ochii. Așa mor oamenii de frig: oboseala, sfîrșeala, visul de-a-n picioarelea, plin de soare și căldură, și-apoi perina de gheață, patul nesfîrșit de zăpadă...

„...Cu giulgiul alb l-au înfășat..."

Dascălul se pomeni cîntînd acum prohodul și se înspăimîntă de moarte. Sfîrșeala îl făcu să se împleticească. Noroc că Miercan avea braț puternic. Atît îi fu de ajuns, ca acesta să-l atingă, pentru ca Pălălaie să simtă numaidecît întărindu-i-se piciorul. Miercan era lîngă el, și dincolo, în stînga, Mandin. Și era noaptea Crăciunului, iar izbînda dracilor, o prostie. Nu mai aveau să se ridice ei în vecii vecilor ca să dărîme tronul dumnezeiesc! Ce mare păcat să visezi astfel de bazaconii tocmai în noaptea cea mai sfîntă... Iar Tohatinul trebuie să fie cît se poate de aproape, acolo, sub Carul Mare, poate chiar îl arată cu oiștea și de aceea s-a răsturnat astfel... Dar de ce-și face cruce Miercan? Pălălaie vrea să-și întoarcă ochii spre Mandin, însă coardele gîtului îi sînt așa de amorțite, că trebuie să-și întoarcă tot trupul. Și Mandin își face cruce... Iar Tohatinul nu se mai ivește deloc... Și aici trebuia să fie: de mult trebuiau să fi ajuns... De cînd rătăcesc, să nu fi găsit nici un alt sat, nici un cătun, nici o colibă! Doar erau prin părțile astea la fiecare kilometru... Și vîntul bubuie ca la Mărășești! Unde-s satele tale, Doamne? Cînd le-a înghițit întunericul?

Șuiera așa de grozav văzduhul, că dascălul s-a pus să șuiere și el. S-a luat la întrecere cu toată larma vîntului. Și urlă de parcă ar fi domnul sub-locotenent sub focul artileriei: „Nu-l veți doborî, cîinilor, nu-l veți doborî!“ Iar văzduhul rîde de neputința glasului lui, rîde cu hohote și șuieră. Și dascălul rîde la fel și șuieră. Picioarele i se împleticesc. Miercan și Mandin s-au lăsat mai la urmă și-și fac cruce și boscorodesc șoapte fără înțeles...

S-au oprit deodată, în fața unei namile întunecate, ce-și scoate trupul mătăhălos, dintr-un vîrf de troian.

— Uite-l... Învingătorul! bolborosește Pălălaie înfricoșat. Să nu-i cădeți la picioare, fraților! miorlăie el rugător și cade zdrobit în puful movilei de zăpadă.

A căzut pe spate, și ochii încă îi mai stau pe jumătate zgîiți. Ceva, cineva, ascuns în ultima picătură de căldură ce i-a mai rămas în trup, îi dă porunca, deși abia mai poate prididi cu pleoapa enorma greutate ce s-a lăsat deasupră-i.

Prin zgîiala ochilor vede ca prin vis pe cei doi tovarăși de drum. Îi și aude chiar: două vorbe care n-au nici un rost.

— Făclia aia, mă...

— Torța?

— E, mă, e! Torța, ce dracu e!

Mandin i se pare cel mai curajos. El pomenește ceva și de chibrituri.

— Am și chibrituri, ține tu mantaua... Vezi de te întoarce cu spatele încolo... (...)

Pleoapa lui Pălălaie n-a mai putut prididi. L-a închis sub greutatea ei de fier pe Mandin înnebunit. Iar namila de întuneric care țîșnise din vîrful troianului i s-a părut că s-a prăbușit asupră-i.

— Împărăția întunericului și-a înghețului! a mai putut grăi pentru sine ce a mai rămas cuget în capul lui de gheață.

Pe urmă o lumină vie s-a aprins în locul cugetului aceluia, parcă într-o peșteră de sloiuri, însă așa de mică, așa de mică, încît a început să se zgîrcească, pentru ca tot trupul să i se înfrupte din căldura ei de chibrit.

A crezut că s-a trezit pe lumea cealaltă; pe lumea aceasta, însă, sub puterea noii stăpîniri. Cineva îl zguduise cu putere, apoi simțise o căldură vie dogorindu-i, întîi ca o părere, apoi din ce în ce mai stăruitor, obrazul drept.

A deschis ochii mari și nu putea să-și creadă privirilor. Mandin, negru, cu ochi scăpărători de drac împielițat, avea în mînă o torță din care cădeau sforăind picuri de pucioașă. „A trecut la **ei**, la ceilalți“, a ghicit îndată Pălălaie. Și, ridicîndu-se puțin într-o rînă, să vadă de unde venea căldura cea mare, înțelese repede totul. Namila întunecată de care se speriase adineaori ardea cu spor de la rădăcină puțin mai sus. Vîlvătaia se zbătea furioasă pe sine însăși și, aprinsă la loc potrivit, mînca fără

preget cu limbile-i de balaur din uriașul nemișcat de lemn. Vîntul o asmuțea îndărătnic și, cum o vedea că se lasă spre dreapta sau spre stînga, cum îi cetluia de piciorul uriașului capul cu guri nenumărate și roșii.

— Uite c-a înviat Pălălaie! strigă Mandin cu veselie.

— Slavă Domnului! mormăi de după perdeaua grea de fum Miercan.

— Vin, mă, de te mai dezmorțește colea olecuță, că d-abia l-aprinserăm.

Pălălaie nu-și putea însă trage picioarele; se făcuseră țurloaie ca pe streșini. Noroc că-n piept și-n braț mai rămăsese puțină viață.

El tăcu și căută nedumerit și cu luare-aminte la ciuperca, parcă din lumea zmeilor, care ardea. „O troiță!..." se lămuri și-și scuipă, cu gîndul, în piept. „Piei, drace!", făcu privind înspăimîntat pe Mandin, care-și stingea torța în zăpadă.

Căci flacăra prinsese acum tărie; limbile ei crescuseră ca visul și se întreceau una pe alta biruitoare spre coviltirul de șindrilă. Cu toate că n-ajunseseră nici la jumătatea drumului, dogoarea era atît de puternică, încît Pălălaie își putu mișca și piciorul drept.

— Dă-te la o parte, Pălălaie, că o să cază pe tine! zbieră Miercan din răsputeri, ca să răzbească vîntul.

Pălălaie se cutremură. Ardea chipul lui

Dumnezeu. Însă pe el niciodată nu-l vor putea face să treacă de partea Diavolului! Se gîndi să fugă și privi în noaptea albă; i se păru că vede vîntul fărîmîndu-se în legioane de draci, care zburau pe caii lor negri deasupra lumii cucerite. Mai aproape, reflexul flăcărilor se zbătea domol și prietenos pe covorul de zăpadă. Cînd își întoarse ochii spre foștii lui tovarăși de drum, căci în cugetu-i se lepădase de dînșii, îi văzu cot la cot, închinîndu-se. Le urmări firul privirii.

Flacăra acum se ridicase zdravăn, mîngîind gleznele răstignitului și luminîndu-i coapsele, șoldurile, pieptul, brațele pironite. Capul stătea încă înecat în fum. Nu era o simplă zugrăveală, ci un Cristos cît un stat de om, săpat cu meșteșug în lemn, așa cum fiul lui Dumnezeu este închipuit pe toate crucile uriașe din nelămuritele răspîntii (...)

— Ce ați făcut, cîinilor? strigă el, plîngînd pe jumătate. Ce ați făcut, vîndutilor?

Mandin și Miercan îngenuncheaseră și se închinau; Pălălaie se repezi cu capul în zăpadă și începu să-și care omăt pe cușmă, văicărindu-se și bălmăjind vorbe fără șir. Cînd se potoli, îi surprinse pe ceilalți doi sărutînd, la rîndu-le, zăpada. Și figura, din crîncenă, i se înduioșă îndată.

— Iertați-mă, fraților! suspină. V-ați întors întru Domnul, iertați-mă... dar prea mi s-a rupt inima, fraților, cînd v-am văzut, fraților, arzîndu-i picioarele... cum ardeau păgînii pe mucenici, fraților, în

cartea popii Nae din Cermegești.

Mandin păru deodată că dă semne de neliniște și întinse urechea spre depărtările negre, apoi sări repede în picioare. Pe față i se citea iarăși o mare spaimă.

Pălălaie, fără să ia seama la dînsul, privea trupul sfînt și i se părea că se zgîrcește chinuit de flăcări. Și lacrimi îi curgeau domoale, una după alta, necurmat, din ochii ce parcă se topeau de strălucirea focului.

— Iartă-mă, Mandine, iartă-mă, Mandine!... Înțeleg, v-a fost frig și ați vrut să vă încălziți... înțeleg, înțeleg... a înțeles și el și vă iartă pentru atîta...

Miercan își ridică un genunchi, apoi, încet-încet, se înălță și el de-a binelea în picioare, cu ochii, cu urechile în nelămuritul nopții. Și ochii parcă îi creșteau și se umflau.

— ...V-a iertat, vă spun eu... o să-i vedeți fața milostivă cînd o ieși din fum... da' eu, fraților, credeam că v-ați dat cu Dracu'...

Ochii lui Mandin s-au bulbucat, de asemenea, și sclipesc ca stelele cerului.

— Auzi? șoptește el stins.

Ion Miercan aude și tot mai stă în cumpănă.

— ...voi credeți că Dracu' l-a răzbit pe Dumnezeu?... că l-a luat pe neașteptate fiindcă... petrecea de Crăciun... Ehe... dar oștile unde le-ați lăsat... oștile înger... ești...

— Lupii! strigă Miercan, scos din sărite.

Pălălaie privește uimit la Miercan. Aproape că nici nu pricepe sensul cuvîntului, și totuși l-a auzit minunat de bine. Dar cînd urechea i se umple și lui de urletul depărtat: „hu, huuu“, atunci se luminează în sfîrșit. Și surîde cu înțeles. Știe el ce fel de lupi sînt aceia: Necuratul... Lighioanele biruitoare...

„Hu... hu... huuuu...“

Miercan și Mandin se zbat cu înfrigurare. Pregătesc armele, forfotesc grăbiți în sacii cu cartușe; mîinile nu mai nimeresc ce s-apuce mai întîi. Mecanismul înghețat țăcăne. Unul a destupat o grenadă, altul scoate căciula focosului.

„Hu... hu... huuuu...“

— De ce rîzi, Doamne?! țipă aiurit nebunul, care tocmai s-a ridicat din noua prosternare.

Flăcările mistuiesc vrednice jumătatea de jos a sfîntului trup; limbile lor lămuresc acum din plin fața Mîntuitorului, care într-adevăr rîde în jocul de lumini, parcă-i un martir înlemnit de groază și de durere. Cei doi soldați își fac cruce, nebunul s-a prăbușit...

— Iartă-ne, Doamne... Iartă-ne, Dumnezeule, șoptește Miercan rugător. Am greșit... înghețul ne-a îndemnat... lămurește el lemnului înviat de pe cruce.

Dar haita se apropie necontenit! „Hu... hu... huuuu...“

— Mandine, pun-te în spatele meu... așa... pune-te bine... să nu te dezlipești, băiete... pînă... pîn'... la urmă...

— Sfîntulețule, nu ne lua zilele... gemu și țiganul.

Uriașa faclă s-a închis cu desăvîrșire, para a răzbit prin șindrila acoperișului și aruncă pînă-n mari depărtări scîntei și tremurătoare preșuri de lumină; piciorul prefăcut în jăratec pîrîie, troița se clatină.

— Nu mai rîde, sufletelul meu, împăratul meu, durerea mea... bolborosește înăbușit nebunul, cu capul în omăt.

El știe că se va petrece acum o mare minune în lupta dintre dracii prefăcuți în lupi și dumnezeul prefăcut în foc. Și așteaptă cu răsufletul reținut.

Ceilalți așteaptă, de asemenea, cu mîinile pe trăgaci, tăcuți, înfiorați, solemni. Iar tunetul vîntului parcă s-a potolit, căci tot văzduhul nu-i plin acum decît de clocotul haitei apropiate.

Și Cristos s-a mărit cît întreaga troiță; cu păr vîlvoi de flăcări, cu brațe amenințătoare de flăcări, groaznic la chip, asemeni unei vedenii apocaliptice, stă gata să se năruie ca o revărsare de jar peste tulburătorii măririi lui singuratice.

În înălțimi, vîntul, amuțit un răstimp, s-a pornit metalic, asurzitor, ca trîmbița de apoi a dreptății.

RODICA BRETIN

G R Ă D I N A

Cling-cling-dong. Sunetele se izbeau de pereți, răscolind praful și tăcerea. Nu era nimeni acasă. Nimeni... Dar soneria răsuna mai departe, îmi făcea tîmplele să vibreze. De ce nu plecau, de ce nu mă lăsau în pace? Mîinile s-au încleștat singure de fotoliu, silindu-mi trupul să se ridice. Am pășit șovăitor prin penumbra ca o apă stătută. Holul, cu balustrada de care m-am agățat răsuflînd greu. Scara aceea... La capătul ei doar încăperi pustii, unde sub pînza albă dormeau mobile și amintiri. De zece ani n-o mai urcasem. Dormitorul, salonul de jos îmi erau de-ajuns; iar la etaj mai pluteau încă oftaturile Bertei, veșnicul ei murmur nedeslușit.

Balamalele ușii au scîrțîit prelung și de afară m-au izbit aerul proaspăt, frigul. Dincolo de prag, în ploaie, o femeie. Cînd a dat să spună ceva, am clătinat din cap — n-aveam nevoie de nimic. Femeia s-a scotocit prin buzunare, mi-a întins un plic, deja ud. Era scrisul meu, adresa Asociației. Pusesem

scrisoarea acum două luni și uitasem cu totul de ea. Dar de ce-mi trimiteau o femeie? Străina aștepta, parcă fără să-i pese de șircaiele ce-i îmbibau gluga, hanoracul mustind de apă. M-am tras înapoi și i-am făcut semn să intre.

În salon, și-a scos haina. Avea un pulovăr gros de lînă și pantaloni ieftini, tociți pe alocuri. Șuvițele ca mierea, curgînd pe ovalul obrazului nu se potriveau cu buzele subțiri, de un roz atît de palid că păreau fără culoare. Era însă tînără, așa de tînără... S-a apropiat de cămin, întinzînd mîinile spre foc — degetele lungi, cu unghii nevopsite i se îngălbeniseră de la seve și humus. Poate că totuși... Am turnat ceaiul fierbinte, chinuindu-mă să nu vărs nici o picătură. Străina stătea pe canapea, cu genunchii lipiți, încercînd să ascundă balta ce se mărea sub cizmele ei. Simțindu-mi privirea a roșit, apoi și-a ridicat ochii cenușii, liniștiți. Ținea ceașca în palme și, de cîte ori își apropia buzele de licoarea verzuie, pleoapele îi tremurau de parcă ar fi gustat-o cu toată ființa. Pămîntul? Copacii? Îi plăcuseră întotdeauna. Avea o florărie și cîteodată vedea de grădinile altora — la Asociație erau mulțumiți... Vorbea fără stinghereală, ce trebuia, nici mai mult, nici mai puțin. Afară, ploaia se rărea și fata golise ceașca. Era timpul să vadă grădina.

N-am mers prea departe. Poteca trecea pe lîngă un păienjeniș de ramuri și spini — măceșii nu înfloriseră de cîțiva ani. Mai încolo, tulpini scîlciate,

strîmbe, meri de pe care scoarța se desprindea ca o piele veche, un arțar văduvit de frunze, cu ramurile parcă umflate de artrită. Pretutindeni numai uscături, putregaiuri. Toate se ofileau, se scorojeau, mîncate de un rău ascuns, într-o înghețare și-o amorțire pe care nimic nu putea să le spargă. Grădina murea, puțin cîte puțin. Cu fiecare an, cu fiecare ceas — ca mine. Asociația îmi trimisese un grădinar după altul. Stăteau o zi, o săptămînă și plecau ridicînd din umeri. Pămîntul era de vină; sterp, sleit de seve... Fata s-a aplecat, luînd niște țărînă jilavă, și printre degete i-au curs zloată, murdării. N-a spus nimic, s-a încruntat doar, pornind printre tulpinile pătate ca de rugină, printre scorburile căscîndu-se în trunchiuri aidoma unor guri știrbe...

Ne-am întors împreună, ea potrivindu-și pașii după ai mei, eu întrebîndu-mă de ce-și căuta atîta cuvintele cînd trei erau de-ajuns. **Grădina era moartă** — acum, în sfîrșit, pricepusem. În hol, scuturîndu-și pletele de stropi, m-a întrebat ceva. Nu auzisem. A repetat și m-am uitat la ea uimit. Voia să încerce? La ce bun? Am deschis ușa, murmurînd o zi la întîmplare. Fata a dat din cap — da, era bine — și înainte să mă dezmeticesc, rămăsesem singur. Am încuiat, am pus zăvorul și abia atunci mi-am adus aminte numele acela ciudat: Milena.

*

Le aplecam, le îndoiam și ramurile se frîngeau

cu trosnete de os rupt. Din grămezile-ruguri, fumul nu urca spre tării; stăruia deasupra grădinii, îngroșînd mereu ceața gălbuie, cleioasă, pe care vîntul nu izbutea s-o risipească. Lemnele se aprindeau imediat, dar ardeau greu și focurile continuau să mocnească chiar și sub țărîna presărată deasupra, la plecare, pînă ce, a doua zi, le hrăneam din nou... Un braț de uscături, ultimul. Scoarța s-a încrețit, s-a umflat, plesnind apoi, dezvelind cafeniul miezului. Și lemnele s-au mistuit încet, răspîndind același iz de putregai copt care umplea văzduhul de o săptămînă.

Tușind, mi-am șters mîinile pe pantaloni — în sfîrșit, terminasem. Fără atîtea crengi și hățișuri moarte, grădina părea mai puțin sălbatică. Mai puțin ciudată. M-am afundat în labirintul de alei ce se desfăceau, șerpuiau, se încrucișau, aparent fără rost. Am ales-o pe cea mai lungă, singura fără ocolișuri și răsuciri; treceam pe sub bolți-umbrare, printre boschetele proaspăt tunse. Da, fusese o grădină frumoasă. Nimic nu lipsea, nu prisosea, nimic nu fusese lăsat la întîmplare. Toate se făcuseră într-o vreme cînd oamenii mai voiau încă să lase ceva după ei, mai puteau să înțeleagă pămîntul. Și zidurile groase, rezervorul săpat în stîncă, dantelăria grilajelor de bronz, cuburile ce pavau fiece alee, fiece potecă, aveau să dureze încă un secol. Dar grădina adormise și cele din urmă încercări de trezire erau de acum doi, poate trei

ani: unelte ruginite și lădițe cu semințe uitate lîngă chioșc, scorburi umplute cu ciment. Bătrînul? Cineva de la Asociație? Oricine ar fi fost renunțase lesne, mult prea lesne.

Am smuls o frunză: subțire, străbătută de vinișoare sîngerii. Nu trăia, nici nu murise de tot. Nu mai văzusem așa ceva. Și doar îmi era de-ajuns să ating un copac, o floare, ca să știu ce au. La Asociație, grădinarii vechi spuneau că ăsta e un dar; și o spuneau cu invidie. Mie, nu-mi adusese decît necazuri. Cu ai mei fusese o tragedie: fata **lor**, să lucreze pămîntul? Bunicul fugise din țara-i stîncoasă, arsă de soare, ca să scape de blestemul țărînei, tata migălea ore în șir, aplecat peste ceasurile altora și nu visa decît ziua cînd voi veni cu sulul și roba de doctor. Iar eu plecasem de la Universitate, de-acasă. La început a fost greu. Camere cu chirie, umilințe — cine să se-ncreadă într-o puștoaică, să-i dea pe mînă un petec din sacra lume verde? — dar, în patru ani aveam florăria și la Asociație mă știau toți... M-am lăsat în genunchi lîngă un foc, am luat puțină cenușă: unsuroasă, mirosind a sulf și a... ce? Era oare cenușă?

Se însera. Un amurg fără adieri. fără foșnete. Fumul nu se destrămase și, cînd am ajuns la chioșcul părăginit, arțarul, boschetele nu mai erau decît umbre în noaptea roșie. Întîrziasem mai mult ca de obicei. Mănușile și cizmele azvîrlite într-un

colț, pantofii puși pe dibuite — în cîteva clipe eram gata. Am luat-o spre casa cu ferestre ca niște ochi de orb, scuturîndu-mă din mers. Dar funinginea îmi intrase în piele, îmi năclăia părul — mă îngrețoșa și am grăbit pasul.

Holul era pustiu. Ca-ntotdeauna, bătrînul nu mă aștepta. „Pe mîine“ am murmurat — casei, grădinii, ușii masive? — dar nu mi-a răspuns decît tăcerea.

*

Am deschis ochii. Din grădină venea un puhoi de zgomote — iarăși fata aceea... De atîtea săptămîni nu lipsise o zi. Tăia, săpa, căra. Mereu în mișcare, niciodată grăbită, fără să izbutească și fără să-i pese de asta. Ea avea destulă vreme.

Am așteptat să-mi ies din amorțeală. Trebuia să treacă mult pînă ce trupul se hotăra iarăși să mă asculte — ca și cum noaptea, paiața care eram se dezarticulase și cineva o repara în zori, lăsînd-o să mai bîțîie pe sîrma subțire a vieții... Furnicături: sîngele începea din nou să curgă, trezind durerea din șale, împăienjenindu-mi ochii. Mi-am luat papucii, am încleștat spătarul scaunului și iată-mă în picioare, hîrîind din pricina sforțării. Halatul gros, matlasat — mereu mi-era frig, oricîte lemne ardeau în cămin — fularul de care nu mă despărțeam nici în miezul verii. Picioarele mi s-au tîrît pe parchet, dreptul, stîngul, mîna a căutat un sprijin, o mobilă a trosnit sub apăsare. În sufragerie, m-am afundat

într-un fotoliu: drumul se întrerupea întotdeauna aici, și răgazul se lungea de fiecare dată... Înaintea mea, pe zidul cu lambriuri ciuruite, un tablou: o femeie în rochie de mireasă, bărbatul de lîngă ea privind-o cu ochi strălucitori. Cum aș fi putut crede **atunci** că toate avînturile, dorințele, se vor stinge, vor sfîrși în acest stîrv neputincios, halcă de carne uscată? Și cum să-mi închipui că fata sfioasă, îmbujorată va fi doar o nevastă acră, mereu nemulțumită de mine, de lume, mereu plîngîndu-se de ceva cu glasul acela ce-mi răsucea un sfredel în gînduri, în tîmple? Pînă cînd moartea o luase, lăsîndu-mă singur, bătrîn, de prisos...

M-am ridicat. În bucătărie, am scos șunca, ouăle, am pus de ceai. Nu-mi era foame. Mîncam fiindcă trebuia. De la un timp mă împuținasem, mă zbîrceam ca o mumie. Într-o zi o să rămîn în așternut, cu ochii căscați, sticloși. Cine va ști, cine să-și amintească de mine? N-aveam rude, iar prietenii, cunoscuții — cîți nu muriseră — erau doar oglinzi în care nu-mi plăcea să privesc.

Un sfîrîit prelung. M-am grăbit să scot pîinea din aparat, dar era prea tîrziu: se înnegrise. Am oftat, dînd din umeri. Mîncarea, cititul, bărbieritul — tot atîtea corvezi. Și în fiecare dimineață o luam de la capăt. De ce așa o grijă?... Mirosul de pîine arsă umpluse încăperea, îmi făcea rău. Am deschis larg fereastra, aerul proaspăt a năvălit înăuntru și o clipă am crezut că... Dar nu, grădina **era** moartă. Și

eu nu făceam decît să pîndesc, să aştept ca Moartea să vină de-acolo, dintre copacii solzoşi, să urce scările, să mă ia de mînă.

*

M-am oprit să şterg sudoarea ce-mi şiroia pe faţă, pe gît. Nu pricepeam. Încercasem, cu îndîrjire, uitînd de orice altceva. Pe la florărie treceam doar pe fugă — zorii, amurgul, mă găseau întotdeauna aici, căutînd să frîng încăpăţînarea grădinii, a pămîntului amorţit. Parcă stăteam pe un sloi de gheaţă care, în loc să dispară, se îngroşa.

M-am lăsat pe un bolovan, istovită, şi tăcerea m-a împresurat de îndată: nu o absenţă, ci o linişte intensă, ostilă, ca în bîrlogul unei fiare... Uriaşul vegetal nu voia să se trezească. Oare păstra în visurile lui parfumuri vechi, chipuri? Sau doar izul de putred al nefiinţei?... Dincolo de ziduri, sub acelaşi cer, lumea verde rodea; aici, nimic. Pînă şi gîzele ocoleau pustiul cafeniu, încremenit.

Priveam, cu bărbia în palme, pîrîiaşul ce abia se tîra prin albia-i de piatră. Prin jgheaburi şi conducte împînzind grădina, apa ajungea în cele mai îndepărtate cotloane; dar era ruginie, mîloasă, deşi pretutindeni astupasem găurile, răzuisem pereţii. Numai în rezervor n-apucasem să mă uit. Movila aceea, o stîncă din ţurţuri de ciment înmănunchiaţi, avea un aer sumbru, ca o carcasă curăţată de vulturi. O ocolisem săptămîni la rînd, îmi părea un neg

crescut pe trupul pămîntului, o tumoare. Însă apa cea roșie de acolo venea.

Mi-am scos pantalonii, bluza, cizmele, am luat o găleată. Pînă sus am lunecat de cîteva ori, zdrelindu-mi genunchii, dar abia cînd am văzut mocirla din rezervor am șovăit, gata să mă întorc. Un minut, două... Am întins piciorul, pipăind suprafața cleioasă, apoi am aruncat găleata înăuntru. Un iz de mortăciune a răbufnit pe cînd o trăgeam spre mine și m-am grăbit s-o răstorn peste buza movilei — mîlul s-a scurs încet, bolborosind, încrețindu-se. Altă găleată și alta. Mă sileam să nu iau în seamă duhoarea, stropii băloși, amorțeala din șale, șuvițele ce mi se lipeau de obraz. Într-un tîrziu, în bazin n-a mai rămas decît apa leșioasă ce se scurgea din țevi. Mai toate erau înfundate și, la gîndul că trebuie să mă bag în bulboana ruginie, am închis ochii — Doamne, și asta?...

Bîjbîind cu mîna după gurile de metal, am scos un șomoiog de ierburi, niște crengi aidoma unor gheare, pietriș, mîl, și iarăși ierburi. Apa țîșnea acum cu putere și rezervorul se umplea, limpezindu-se. O dată, de zece ori, în răceala undelor care îmi treceau de mijloc; dar n-am încetat decît cînd bazinul a rămas fără o pată. Săltîndu-mă afară, n-am simțit nici oboseala, nici tremurul care-mi scutura trupul vînăt. Mi-am smuls maieul, strîngîndu-mi părul la spate și, pe cînd coboram panta lunecoasă am ridicat brațele spre soarele ce mă scălda în aur —

era atît de bine să-i simt dogoarea... Brusc, mi-am luat seama: eram aproape despuiată. Dacă m-ar fi zărit bătrînul domn?! Am pufnit în rîs. Îmi adunam hainele de pe jos, cînd o adiere a înfiorat văzduhul și un freamăt a trecut printre copacii închirciți. Spre seară avea să plouă — isprăvisem la vreme.

*

Foșnetul hîrtiei despăturite. Titlurile mari, groase, pe care le puteam citi și fără ochelari. Deraiase un tren. Reagan ales din nou. Cutremure, revoluții, alți sateliți pe orbită. Scandaluri financiare, crime, o actriță divorțase. Oameni care plîngeau, rîdeau, înnebuniseră. Pagina a treia: William Harris jr. numit guvernator al băncii. Harris... Lucrasem cîțiva ani în același birou. Era ambițios, eficient, toți spuneau că va ajunge departe. Ajunsese. Pagina a zecea: Mările Sudului. Palmieri, ghirlande, dansatoare de hula... Nu plecasem nicăieri, niciodată. În timpul războiului era să fiu trimis în Canada — se evacua aurul băncii și m-am trezit pe lista norocoșilor... Refuzasem. Unii m-au crezut nebun, alții erou. De fapt nu suportam gîndul că, în lipsa mea, vreo bombă... Mă născusem în casa asta, iar grădina era singurul loc în care fusesem fericit.

Am pus ziarul lîngă plicurile desfăcute: doar facturi, nici o scrisoare. Mai încolo, cartea uitată de trei zile. Am deschis-o și am început să citesc, însă după cîteva pagini m-am oprit. Lipsea ceva. Poate

clinchetul monoton al andrelelor. Poate vocea Bertei... Serile, stăteam în salon, ea cu un morman de gheme, eu încercînd să citesc. Berta răsucea firele colorate și diseca meticulos vecinii, prietenii, rudele; îi lua la rînd, scormonindu-le caracterul, slăbiciunile, păcatele. Apoi îi invita la noi, le zîmbea... Între îngeri, n-ar fi fost decît una din mulțime; cu atîtea oi negre căpăta aureolă, strălucire. Credea sincer că numai așa o să fiu mîndru de ea — dar asta am priceput-o tîrziu, cînd nu mai era decît o umbră. **Atunci**, nu voiam decît să tacă, să mă lase să ascult liniștea.

De fapt, dorisem vreodată, cu adevărat, ceva? După liceu — St. Jacob, unul din cele mai bune — intrasem la bancă și cinci ani au trecut pe neștiute. Apoi a venit războiul. Sirene, tropăitul sutelor de oameni ce coborau în adăposturi. Camuflaj, cartele, submarine germane, Rommel, Singapore, debarcarea mereu amînată. Dar pentru cei rămași acasă, războiul însemnase mai întîi spaima de cerul devenit sălaș al morții. Tata n-a apucat victoria — totul era prea de neînțeles pentru el și în ziua cînd ai noștri au luat Dieppe, doar ca să fie măcelăriți pe plajă, a închis ochii pentru totdeauna.

Curînd după război, mama a găsit-o pe Berta: cuminte, bine crescută, nepoata domnului Bolton, farmacistul... Mama vorbea, eu mă uitam la vișinii care înfloriseră mai devreme în anul acela. Logodna, căsătoria au fost firești, ca rînduite de o veș-

nicie. La fel și ce a urmat. Plecam la bancă — Berta mă ducea pînă la ușă, îmi întindea obrazul să-l sărut. Mă întorceam — mă aștepta cu mîncarea caldă, cu aceeași dulceață de gutui, aceleași vorbe. Cămășile mi-erau întotdeauna curate, parchetul ca oglinda, paharele, argintăria luceau. Cămara se umpluse, lăptarul lăsase din preț, aveam mereu brînză de Cheshire, bună pentru stomac, spunea Berta și eu mîncam deși... Trăiam sub același acoperiș, împărțeam, uneori, același pat. Ea își avea ceaiul de joia, comitetele de caritate. Eu adunam șiruri, coloane de cifre. Nu fusesem vreodată bolnavi — răceli banale, cîte o durere de dinți —, iar copiii nu veniseră. Însă nu le simțeam lipsa — aveam micile noastre bucurii: aniversări, un serviciu nou de ceai, mașina. O viață în care nu se întîmplase nimic; ca și cum doar o privisem. Am căutat un moment, ceva ce merita să-mi amintesc. Dar oricît răscoleam, oricît de adînc, de departe, nu aflam decît rutina fiecărei zile. Ternă, fără zguduiri, fără emoții. Atîtea dimineți și amiezi, atîtea nopți, atîția ani irosiți. Pentru ce?

Rămăsesem cu cartea în mîini, uitîndu-mă pe fereastră. Deodată am tresărit. Pe creanga lipită de geam apăruseră niște puncte. Ieri nu erau. Împestrițau cenușiul scoarței ca niște... M-am ridicat, atît de brusc încît mi-a venit amețeala. Nu se putea! N-aveau cum să fie... O țepușă de foc în șale. Mai repede. Degetele încleștate pe clanță — împingeam,

apăsam, dar nu izbuteam să deschid ușa. Nu știu cum m-am pomenit afară, cum am coborît treptele, cum am ajuns lîngă trunchi. Pe ramuri, o mulțime de gheme pufoase, cît unghia. Vișinul înmugurise. Și nu numai el. Dafinii, măceșii. Iar jos, la picioarele mele se iveau din pămînt cîteva lujere subțiri, aproape străvezii. M-am chinuit să m-aplec, am întins mîna — și chiar atunci am zărit-o venind pe fată. Am încremenit locului — cu o mînă în aer, cu alta ținîndu-mă caraghios de mijloc, dar Milena a trecut mai departe, fără să mă vadă, a dispărut între desișuri și, curînd, i-am auzit glasul. Cînta.

*

„Azur pal, și alb, și roz / Petale de curcubeu". Cine scrisese cuvintele acelea? Un om care iubise florile, care m-ar fi înțeles. În genunchi, aplecată peste răsaduri, le șopteam frămîntînd în palme pămîntul trezit la viață. Din cînd în cînd smulgeam cîte o buruiană, deși parcă îmi părea rău — și ea era vie... Cenușiu. Patru pereți, dincolo de încă patru, aidoma lor. Pe fereastră vedeam doar o fațadă afumată, urcînd pînă la cer. Sus, un dreptunghi albastru, decupat de acoperișuri. Jos, curtea pietruită, ca un puț, iar în jur, străzi înguste, ganguri, fundături. O lume în care orice sămînță se irosea, orice plantă era sufocată: mușcatele tatei. cerșind fiece rază de soare, un fir de iarbă crescut în noroiul dintr-un jgheab, o păpădie ivită între

două dale de gresie. O lume fără culori, fără miresme... La șase ani, mama m-a dus pentru prima oară într-un parc. A fost ziua în care m-am născut cu adevărat. Ceasuri-clipe, prea scurte pentru atîtea nuanțe, mirosuri, atingeri — nu știam să le numesc, dar simțeam că erau ale mele și că eram a lor, dintotdeauna. Am plîns tot drumul spre casă. Nu mai voiam în vizuina întunecoasă, ci printre copaci și flori, de ce nu rămîneam acolo...

Am luat apă în pumni, turnînd-o peste bulbii lalelelor, peste crinii albi, atît de albi... Chipul lui Glen, care, din prag îmi întindea cu stîngăcie buchetul. Trecuseră șase ani de-atunci. Glen era altfel decît ceilalți băieți. Mai puțin repezit, mai puțin zgomotos — poate fiindcă fusese crescut într-una din vilele înconjurate de verdeață și avea ceea ce ei abia se pregăteau să smulgă vieții. Ne plimbam, citeam, vorbeam — glasul lui, felul cum îmi rostea numele, Mi-le-na, lungindu-l ca o șoaptă a vîntului printre frunze — și a fost o vară frumoasă. Apoi au urmat școala, examenele, petrecerea... La început îmi plăcuse. Vechiul conac, luminile, clinchetul paharelor, rîsetele, șampania. Însă erau prea multe, mă amețeau, mă istoveau — apa piscinei de un azuriu nefiresc, vuietul muzicii pe care n-o asculta nimeni... M-am tras tot mai la o parte, pînă ce m-am pomenit singură, în grădină. Pantofii mă strîngeau; i-am scos și am pornit la întîmplare, sub luna ce prefăcea fiece frunză într-un strop de

argint... M-am întors tîrziu, cînd petrecerea era pe sfîrșite. Mergeam ca prin vis, purtînd în nări mirosul pămîntului reavăn, al polenului și-al rășinii. Am pășit încet pe terasă și privirile tuturor s-au ațintit asupră-mi. Țineam pantofii în mînă, rochia mi-era mînjită de seve, iar în pletele încîlcite aveam fire de iarbă, frunze și țărînă. Cîteva rîsete, zîmbete complice. Dar ce-mi păsa de ei? Glen era și mai alb la față. Se uita la picioarele mele desculțe, iar cînd și-a ridicat ochii m-a fulgerat cu ură. Crezuse... Am ieșit alergînd, înainte ca lacrimile să mă orbească și, din clipa aceea, Glen n-a mai fost decît o amintire.

Rău. Bine... Ce înseamnă „bine"? Să faci ce așteaptă alții de la tine? În natură, toate sînt bune: ploile, soarele, zăpada, vîntul — chiar și gerul... Am luat peria, rîcîind cu grijă mușchiul de pe un trunchi, apoi mi-am trecut palmele peste scoarța zgrunțuroasă, ca să simt, dedesubt, zbaterea inimii verzi... Întuneric. Un genunchi lipit de al meu, o mînă lunecîndu-mi în sus, pe coapsă. Atingeri furișe. Priviri aruncate bărbatului care moțăia pe scaunul din stînga, femeii cu pălărie, din spate. Buze umede căutîndu-mi buzele, sărutul de pe ecran, lumina care se aprinsese brusc. Apoi, drumul pe străduțe lăturalnice, pipăitul prin ganguri, pe vreo bancă, sub ochiul atoatevăzător al polițistului. La dans ori la cinematograf, băieții păreau întotdeauna la fel de grăbiți să treacă la intimitatea aceea chinuită, jalnică. Ajungeam acasă furioasă —

era ultima oară cînd... Dar văicărelile necurmate ale mamei, bombănitul tatei mă alungau iarăși. Apoi a venit boala mătușii Reka, săptămînile la țară, în Derby. Vărul meu semăna cu Glen — doar că nu era deloc timid. Ne plimbam ceasuri în șir și el îmi arăta pădurea, pășunile, îmi vorbea și iar îmi vorbea... Într-un amurg, sărutările, atingerile i s-au prefăcut în strînsoare. Răsuflarea i se iuțise și l-am lăsat să mă urce pe un stog de fîn, să-mi frămînte trupul cu o stăruință care mă mira. M-a avut acolo, gîfîind, încordat și pripit. Apoi s-a desprins și a rămas pe spate, tăcînd pentru prima oară de cînd îl știam. Nu crezuse c-o să fie întîiul meu bărbat și nu pricepea de ce mă dădusem așa de ușor. Ar fi vrut să mă împotrivesc? **Trebuia** ca apropierea dintre un băiat și o fată să fie atît de falsă? Atîtea vorbe, ascunzișuri — de ce? Nu fusese decît o durere scurtă, pe care răcoarea și mirosul fînului o amorțiseră curînd. A doua zi am plecat acasă și, de-atunci, nu l-am mai văzut pe vărul Tom. Cunoscusem alți băieți: chipuri, gesturi trecute repede în nepăsare. O seară, două, niciodată mai mult — doar uneori, plictisită, mă supuneam nevoii lor. Durerea pierise fără ca altceva să-i ia locul; nu simțeam decît milă — pentru ei, pentru mine. De un an însă, florăria, și apoi grădina bătrînului, nu-mi lăsaseră nici un răgaz. Și poate că era mai bine așa...

Am pornit printre desișurile înverzite. Bătrînul era la locul lui, pe scaunul de sub vișini. De cînd

se iviseră mugurii, ieșea zi de zi. Patru luni nu crezuse... — dar nu mă îndoisem și eu, oare? Nu mă stingherea; se uita cum lucram, nu spunea nimic, doar la răstimpuri își ducea degetele tremurătoare la tîmple. La ce se gîndea? Cînd am trecut pe lîngă el i-am întîlnit privirea: ochii de un albastru șters, apos, adunaseră atîta tristețe încît, fără să-mi dau seama, m-am pomenit zîmbindu-i. Lui, grădinii.

*

O frunză plutea alene spre pămînt; am întins mîna și mi s-a așezat în palmă. Sub cerul palid, grădina înflorise într-o orgie de culori — alb, roșu, violet — înecate în verdele crud, țipător. Desculță, cu pantalonii suflecați, Milena uda ferigile. Și-a trecut mîna prin păr, învolburîndu-l și amintirea mi-a ars deodată gîndurile, pieptul... Șuvițe moi, obrajii înghețați, peste care degetele îmi lunecau în neștire: străina se lipise de mine, iar în bezna pivniței nu-i deslușeam decît albul ochilor, spaima. Adăpostul era plin. La răstimpuri, o scăpărare lumina chipuri de strigoi și răsunau un plîns înăbușit, o tuse, șoapte, o rugăciune abia murmurată. Clipele se tîrau, lungindu-se la nesfîrșit. Eram atîția în adăpostul jilav, dar fiecare aștepta singur: o sută de inimi și vuietul. Întîi îndepărtat, apoi crescînd, prăvălindu-se peste capetele noastre, străina înfigîndu-mi unghiile în carne, pornirea de a fugi, de a urla... Zguduitura, zidurile ce trosneau,

pămîntul zvîcnind o dată cu ele, praful și tencuiala căzînd într-o ninsoare nevăzută. Mirosul de mormînt. Fata în uniformă s-a ghemuit mai strîns, îngemănîndu-și trupul cu al meu cînd vuietul a răsunat din nou, mai aproape. O bubuitură, un nor înecăcios, răsuflarea fierbinte, repezită a fetei. Trecuse. Lătratul sec al tunurilor și iarăși vuietul, obsedant, înnebunitor. Căldura trupului tînăr, zbaterea pleoapelor sub buzele mele, a sînilor în mîinile care-i frămîntau sălbatic, freamătul din noi și, brusc, urletul sirenelor. Scăpasem. Oamenii se scuturau din amorțire, umbre năuce, șovăitoare, ieșind din unghere, urcînd împleticit scara. Fata pășea alături de mine și sîngele îmi clocotea încă. În stradă m-am întors să-i văd chipul: ochii prea mari cereau, făgăduiau, era atîta viață în ei că mi s-a făcut frică. Mi-am tras degetele din strînsoare și am luat-o la fugă, îmbrîncind, pierzîndu-mă în mulțime. Căci viața mă înspăimînta; așa fusese întotdeauna, chiar dacă n-o pricepusem pînă atunci. Mai apoi împinsesem ora aceea în uitare — de ce venea acum să-mi tulbure tihna?! Și împreună cu ea întîia noapte cu Berta, cearșafurile, perdelele, cămașa ei groasă, toate albe, mirosind a scrobeală, crisparea celei ce-mi devenea soție, o șoaptă — „cum ai putut, cum..." — și eu, cu bubuitul neîmplinirii în tîmple, simțindu-mă vinovat fără să știu prea bine de ce. Pe urmă, noapte de noapte, aceeași privire, același reproș, migrenele, orele de

tăcere întreruptă doar de suspine, pînă ce renunțasem, lăsîndu-i dormitorul-sanctuar.

Milena și-a scăldat obrajii, tîmplele, creștetul cu jetul rece, s-a scuturat rîzînd. Firesc, fără prefăcătorie, așa cum trăia fiece clipă, așa cum eu nu fusesem vreodată în stare. Cînd mă gîndisem la asta era prea tîrziu. Viața își pierduse din rosturi, pălise. Mă învîrteam prin încăperi, străin în propria-mi casă, în vreme ce, din salon, răzbătea un murmur de voci — prietenele Bertei. Reci, uscate pe dinăuntru, păreau că n-avuseseră niciodată șaisprezece ani. Parcă se născuseră cu veșmintele și pieptănăturile acelea fără gust, cu buzele strînse, cu privirea care spunea că lumea nu este așa cum ar trebui să fie. Alergaseră — măcar în vis — prin ploaie, băuseră apă din palmele făcute căuș, pășiseră cu picioarele goale prin iarbă? Nu. Nimic nu părea să le atingă, să le însuflețească; nu erau decît siluete, nume și-atît.

Milena îngenunchease lîngă un jgheab. Nu m-a văzut, n-a simțit cînd i-am răsfirat șuvițele mirosind a tei. M-am răsucit și am plecat cu pași mari, fără să mă uit în urmă, parcă mînat de vechea spaimă.

*

Bătrînul mă primise ca de obicei, dar se ferea să-mi întîlnească privirea. Da, întîrziasem. Și ce era cu asta? Știa el că în florărie abia de mai intra cineva, că toți clienții mei cumpărau de la alții?!

În chioșc era o căldură înăbușitoare, de seră: o amiază cum nu fusese nici vara, rătăcită în acel septembrie tîrziu. Mi-am tras pulovărul peste cap, am pășit afară din burlanele de pînză ale pantalonilor, rămînînd doar în maieu și sandale. Foarfecele, cutia... — mănușile nu erau nicăieri. M-am uitat la bătrînul care le vîntura surîzînd, am coborît și am pornit alături, el ducîndu-mi uneltele, eu tăcînd — un ritual, același, uneori cam rigid. Îmi plăcea bătrînul domn. Nu semăna cu cei pentru care grădina era doar un orgoliu, aidoma Rolls-urilor demodate și costisitoare. Nu, el pricepuse că lumea verde nu înseamnă neputință ci o răbdare mai veche decît Babilonul, decît Piramidele. Dar acum, aș fi vrut să nu ne lege atîtea, să nu fie decît un oarecare, ursuz și mofturos.

Bătrînul reteza vîrfurile tufelor cu îndemînare de chirurg și, o vreme, nu s-a auzit decît țăcănitul foarfecelor. Mă uitam la mîinile care nu șovăiau, nu se opreau. Pielea era tot încrețită, însă petele dispăruseră, la fel și tremurul; și, de la un timp, bătrînul nu mai răsufla hîrîit, nu mai ostenea, pășea cu siguranță, fără bastonul uitat în casă. Ar fi putut să îngrijească singur grădina — oricum, nu mai erau multe de făcut. Atunci, de ce zăboveam?

Începusem să-mi scot mănușile cînd mi-am dat seama că și zgomotul foarfecii lui amuțise. Bătrînul mă privea sfios, rugător, cu ochii umbriți de tristețe. Nu voia să plec, dar știa că nu puteam rămîne.

„Încă o zi, măcar una“. Și vorbele mi-au murit pe buze. M-am apucat să strîng crenguțele, furioasă. De ce nu spuneam niciodată „nu“? Doar un cuvînt, ca o poartă trîntită în fața celor ce îmi cerșeau mereu — o zi din viață, un zîmbet, un gest, femeia din mine... Întîi ai mei și băieții din cartier, apoi Glen, vărul Tom, ceilalți. Iar acum, bătrînul... Nu voia decît să mă aibă aproape. Uneori, ca din întîmplare, îmi atingea brațul ori o șuviță de păr. Și îl lăsasem. Pămîntul și soarele nu ne îngăduiau pe toți, buni sau răi?! Însă eu nu eram decît un om. Nu mai voiam să fiu a nimănui și a tuturor, să mă risipesc zadarnic.

I-am dat cutia bătrînului; a luat-o repede și aproape că i-am auzit oftatul de ușurare. „Pe mîine“ am rostit ca totdeauna, în urma siluetei ce se îndepărta printre trunchiuri. Dar aveam să mai vin mîine?... Începea să se întunece și vîntul aducea cu el boarea toamnei. Alungită, firavă, umbra îmi alerga înainte; uneori se oprea, încurcată în ramurile desișurilor, apoi pornea mai departe, ghemuindu-se și deșirîndu-se iarăși. Am lăsat drumul, luînd-o printre gardurile vii — labirint fără taine, pe care-l puteam străbate cu ochii închiși — și treceam pe lîngă arțar, cînd m-am poticnit. Piciorul îmi rămăsese prins, îl smuceam degeaba; m-am aplecat să-l desfac, dar cleștele rădăcinii îl ținea zdravăn și un foșnet m-a făcut să tresar. O năpîrcă luneca spre mine. Mi-a încolăcit cealaltă gleznă: era

scoarță, lemn și totuși se tîra, îmi jupuise pielea... Dezmeticindu-mă, am zvîcnit a fugă, ca să cad după un pas. M-am pomenit săpînd dîre în țărînă, cu coatele, cu pumnii, m-am agățat de o tufă care s-a frînt, de un bolovan, l-am desprins, am gemut cînd ceva mi-a șfichiuit umerii. Mi-au răspuns doar tăcerea, clipa de încremenire și tremurul pămîntului; apoi, un hohot prelung, venit din adîncuri. Și iarăși șfichiuiri, ramuri abătîndu-se asupră-mi, săltîndu-mă în văzduh... Gîfîiam, abia înghițind aerul și țipătul urca în mine, cînd o creangă noduroasă mi-a astupat gura, iar sunetul rămas în colivia coastelor a explodat într-o mie de ecouri ce se ciocneau unul de altul, gata să mă sfarme în cioburi de spaimă și durere.

*

Zorii. M-am dat jos din pat, am deschis ferestrele și am tras în piept mirosul de ceață și lemn jilav: căzuse prima brumă. În sufragerie, m-am oprit o clipă lîngă fotoliu. Berta mă privea lung și i-am zîmbit. Pe cel de lîngă ea nu-l mai invidiam demult. M-am uitat la tînărul din tablou cu îngăduință — fusese atît de neștiutor... Dacă l-aș întîlni **acum** și i-aș spune să-și trăiască viața ca pe o sută de vieți m-ar asculta, ar pricepe?

În frigider, doar friptura rămasă de aseară, brînză de Olanda — Berta ar fi oftat, resemnată — și cîteva pateuri. Am mîncat tot, pînă la ultima

firimitură, am băut pe nerăsuflate două pahare cu bere și o dată cu întîia rază de soare eram în grădină.

Frunze, pretutindeni frunze, într-un covor ruginiu, foșnitor. N-apucam să le adun, că vîntul aducea altele. Zi după zi greblam, măturam, căram. Dar încordarea spatelui, a brațelor îmi făcea bine, întorcea vigoarea în trupul pe care-l crezusem sleit. Încă o grămadă — a cîta? M-am îndreptat de mijloc, numărînd mușuroaiele înșirate în urma mea, pe bucla aleii. Am pus grebla deoparte. Eram gata și Milena mă aștepta, ca și ieri, ca-n fiecare dimineață. De două luni nu mă mai trezeam cu gîndul-strigăt: „Și dacă azi nu va veni?". Milena rămăsese aici, cu mine, pentru totdeauna.

Un picior dispăruse în pămînt pînă la genunchi; celălalt, petrecut peste trunchi, mai avea încă sandaua — o talpă și trei curele mucezite. Trupul întreg se răsucea, se înălța ca o iederă spre încîlceala de ramuri în care i se pierdeau brațele și, pe alocuri, vrejuri cafenii i se încrustaseră în carnea ce crescuse la loc, sănătoasă, acoperind lemnul aproape cu totul. Cîteva zdrențe mai pătau pielea învinețită de brumă. Milena tăcea. Nici **înainte** nu-și risipea vorbele, doar uneori cînta, rîdea, cu nepăsarea tinereții. Ar mai face-o oare? O creangă îi descleștase fălcile, picurîndu-și seva înăuntru. Am cules firicelul prelins pe bărbie: era parfumat și dulce ca mierea. Iar de cînd cerul se limpezise a iarnă, sucul acela curgea tot mai des, mai gros. Căci

arțarul veghea.

Ochii Milenei îmi pîndeau fiece mișcare, pleoapele îi tremurau. Din gîtlej i s-a smuls un horcăit neomenesc, aidoma celui **de-atunci**, din miezul de noapte cînd o găsisem atîrnînd de copacul ce vuia ca la vreme de furtună. Milena scrijelea văzduhul cu degetele și arțarul tresălta, scuturînd trupul neîmplinit cu toată puterea, furia ce dospise ani la rînd în amorțire și nepăsare. Mă uitasem la zbuciumul copacului în care viața răbufnea în sfîrșit, pînă tîrziu, cînd ochiul de lumină al lanternei s-a împuținat. Mai apoi, noapte de noapte veneam să-i văd: fata încă sfioasă, ca o mireasă, el istovind-o și istovindu-se cu uitare de sine. Ziua, ochii cenușii îi căutau pe ai mei cu o implorare mută, aceeași. De ce, Milena? Cine te-a priceput vreodată ca mine? Și cum să-ți dau drumul înapoi, în lume? Cîndva mi-a fost teamă să primesc darul sorții — acum, după atîția ani, n-am șovăit. Ai să înveți, Milena. Încă n-ai înțeles destul, dar ești aici. A lui, a mea.

Soarele scurgea o lumină lăptoasă pe pămînt, pe tufe, pe trunchiuri. Nu încălzea; însă fusese de ajuns ca să ne-alunge somnul și grădina fremăta, îmi șoptea cu mii de glasuri ce nu știusem atîta vreme, ce încă mă înfiora. Miile de gînduri — vinovate, murdare? — mă amețeau. Treizeci de ani, Berta ucisese totul acolo unde nu credeam că se află ceva. Acum simțeam fiece adiere, mă bucuram

de fiecare zi, și asta pentru că Milena o voise. Era tîrziu — dar o găsisem, și eu, grădina o ajutam să-și împlinească menirea.

Am mai privit o dată chipul cuminte, palid. Nu se potrivea cu încordarea de strună a trupului din care storceam seva vieții; dar nici Milena nu mai era cea care-mi bătuse la ușă într-o amiază ploioasă, de primăvară. Mugurii din vîrful sînilor se umflaseră gata să plesnească, trupul îi căpătase rotunjimi și zvîcnea la orice tresărire a copacului, a grădinii. Aici, în lumea după care tînjise dintotdeauna, în Milena se năștea, încetul cu încetul, femeia.

EDGAR ALLAN POE

INIMA CARE-ȘI SPUNE TAINA

Adevărat! Am fost și sînt foarte nervos, îngrozitor de nervos. Dar de ce să susții că sînt nebun? Boala mi-a ascuțit simțurile, dar nu mi le-a nimicit, nici nu mi le-a tocit. Cel mai ascuțit dintre ele mi-era auzul. Am auzit tot ce se întîmplă în cer și pe pămînt. Am auzit multe din cîte se petrec în iad. Așadar, de ce să fiu nebun? Ascultă! Și ia seama ce cuminte și ce liniștit am să-ți istorisesc toată povestea.

E cu neputință de spus cum mi-a dat prin minte, pentru întîia oară, gîndul acesta. A fost însă de ajuns să-l gîndesc o dată, ca să nu-mi dea pace zi și noapte. N-aveam nici o pricină. Nu mă mîna nici o patimă. Bătrînul mi-era drag. Nu-mi făcuse niciodată vreun rău. Niciodată nu mă jignise. Nu rîvneam la banii lui. Cred că numai ochiul lui era de vină! Da, el era! Unul dintre ochii lui semăna cu un ochi de vultur, un ochi de un albastru-spălăcit, cu o pieliță pe deasupra. Ori de cîte ori mă privea

cu ochiul acela, îmi îngheța sîngele în vine. Și astfel, încetul cu încetul, mi-am pus în gînd să-l ucid pe bătrîn, și să scap de ochiul lui pentru totdeauna.

Și acum, aici e aici. Crezi că sînt nebun. Nebunii nu știu nimic. Dar dacă m-ai fi văzut pe **mine**. Dacă ai fi văzut cu cîtă înțelepciune am procedat, cu cîtă grijă și prevedere, cu cîtă prefăcătorie m-am pus pe lucru!

Niciodată n-am fost mai prietenos cu bătrînul ca în toată săptămîna aceea de dinainte să-l fi ucis. Și în fiece miez de noapte apăsam pe clanța ușii sale și o deschideam, oh, atît de încet... Și atunci, după ce o întredeschideam îndeajuns ca să-mi intre capul prin ea, introduceam o lanternă oarbă, închisă astfel ca nici o rază de lumină să nu poată străbate în afară, și apoi îmi băgam capul înăuntru. Oh, ai fi rîs, desigur, dacă ai fi văzut cu cîtă dibăcie îmi băgam capul înăuntru. Mi-l mișcam încet — foarte încet — ca să nu tulbur somnul moșneagului. Îmi trebuia un ceas întreg să-mi vîr cu totul capul prin deschizătură, așa încît să-l pot vedea cum stă culcat în patul său. Ha! Un nebun ar fi putut fi oare atît de precaut? Și apoi, cînd mă găseam cu capul de-a binelea în odaie, deschideam cu băgare de seamă lanterna, oh, cu atîta băgare de seamă (căci balamalele scîrțîiau), da, o deschideam tocmai cît trebuie, ca numai o singură și subțire rază de lumină să cadă pe ochiul de vultur. Și acest lucru l-am tot făcut timp de șapte nopți fără sfîrșit, tocmai la

miezul nopții, în fiecare noapte. Dar găseam veșnic ochiul închis, astfel că mi-era cu neputință să fac treaba — căci nu moșneagul mă supăra atît, ci ochiul lui cel rău. Și în fiece dimineață, cînd se făcea ziuă, intram cu îndrăzneală la el în odaie, îi vorbeam fără sfială, spunîndu-i cu un glas pornit din inimă pe nume și îl întrebam cum a dormit. Vezi, prin urmare, că ar fi trebuit să fie un bătrîn într-adevăr foarte pătrunzător ca să poată bănui că în fiecare noapte, tocmai la 12, mă uitam la el și-l cercetam pe cînd dormea.

Într-a opta noapte am pus și mai multă băgare de seamă ca de obicei să deschid ușa. Pînă și acul unui ceasornic se mișcă mai iute decît se mișca atunci mîna mea. Niciodată, înainte de această noapte, n-am **simțit** în așa măsură întinderea puterilor mele, a agerimii mele de minte. Anevoie îmi puteam stăpîni sentimentul de triumf. Să știu că mă găseam acolo și că deschideam ușa, încetul cu încetul, iar el nici nu visa la tot ce plănuiam și făceam eu în taină! La gîndul ăsta am izbucnit într-un rîs înăbușit. Și poate că el m-a și auzit, căci s-a mișcat deodată în pat ca și cum ar fi tresărit. Ai putea crede acum că am dat îndărăt, dar nicidecum! În bezna ei deasă, odaia era neagră ca funinginea (fiindcă de teama hoților obloanele fuseseră bine închise), așa încît mi-am dat seama că nu putea să vadă ușa întredeschisă și-am continuat s-o împing, tot mai mult, tot mai mult.

Mi-am băgat capul pe ușă și era tocmai să aprind lanterna, cînd degetul îmi alunecă pe închizătoarea de metal, și moșneagul se ridică în pat strigînd:

— Cine-i acolo?

Am rămas nemișcat și fără să spun un cuvînt. Vreme de un ceas nici un mușchi nu mi-a tresărit, și în tot acest răstimp nu l-am auzit că se culcă iar. Ședea mereu în pat, în capul oaselor, ascultînd: întocmai cum făcusem și eu, noapte de noapte, pe cînd ascultam orologiile morții din perete.

Am auzit deodată un geamăt slab, un geamăt al groazei de moarte. Nu era un geamăt de durere sau de tristețe — oh, nu! — era răsunetul adînc și înăbușit care pornește din străfundul unui suflet covîrșit de spaimă. Il cunoșteam prea bine. De cîte ori în toiul nopții, cînd toată lumea dormea, el izbucnise chiar din pieptul meu, adîncind cu ecoul său spaimele care mă scoteau din minți. Spun că îl cunoșteam prea bine. Știam și ce simte bătrînul și mi-era milă de el, cu toate că în sinea mea rîdeam. Știam că rămăsese treaz de la cel dintîi zgomot, cînd se întorsese în așternut. De atunci teama lui crescuse necontenit. Încercase să-și închipuie că era neîntemeiată, dar nu izbutise. Își spusese, vorbind cu sine însuși: „Nu e nimic, e numai vîntul în sobă, e numai un șoarece care umblă pe podele“, sau: „E numai un biet greiere care a țîrîit o singură dată“. Da, încercase să se îmbărbăteze cu aceste

presupuneri. **Dar toate erau în zadar**, căci Moartea, trecînd pe dinaintea lui în pas solemn, îl învăluise cu neagra ei umbră. Și numai funebra putere a nevăzutei umbre îl făcea să simtă, cu toate că nu vedea și nici nu auzea nimic, **să simtă** capul meu, lîngă el, în odaie.

După ce am așteptat, cu multă răbdare, un lung răstimp fără să-l fi auzit că se culcă la loc, m-am hotărît să deschid foarte puțin, cît se poate de puțin, lanterna. Am deschis-o deci — nici nu-ți închipui cu cîtă băgare de seamă — am deschis-o, pînă ce, într-un sfîrșit, ca un fir de păianjen, o singură rază sfioasă de lumină străbătu prin crăpătură și căzu pe ochiul de vultur.

Era deschis, larg, larg deschis, și m-am înfuriat cînd m-am uitat la el. L-am văzut foarte limpede. Era pe de-a-ntregul de un albastru-șters și acoperit de un văl hidos, la a cărui vedere mi-a înghețat măduva în oase. Dar n-am putut vedea nimic din obrazul bătrînului sau din făptura lui, fiindcă îndreptasem, ca prin instinct, raza de lumină tocmai asupra locului blestemat.

Și, acum, oare nu ți-am spus că ceea ce luai drept simplă nebunie nu e decît o mai mare ascuțime a simțurilor? Căci iată, un sunet înăbușit și grav, un sunet repezit, întocmai ca al unui ceasornic învelit în vată, îmi izbi auzul. Cunoșteam și **acest** sunet. Era bătaia inimii bătrînului. Ea îmi înteți furia, așa cum bătaia de tobă întețește curajul soldatului.

Dar m-am stăpînit și am rămas nemișcat. De-abia dacă mai răsuflam. Țineam neclintită lanterna, cu raza de lumină îndreptată asupra ochiului. În același timp, drăcescul tic-tac al inimii se întețea tot mai mult. Clipă după clipă se făcea mai repede, tot mai repede, mai tare, tot mai tare. Groaza bătrînului trebuie să fi fost fără seamăn. Iar sunetul, spun, creștea din ce în ce mai tare. Ascultă-mă bine: ți-am mai spus că sînt nervos. Da, sînt. Și acum, în puterea nopții, în tăcerea cumplită a vechii case, un zgomot atît de ciudat ca acesta iscă în mine o groază fără de margini. Vreme de cîteva minute m-am stăpînit totuși și mi-am ținut cumpătul. Dar bătaia aceea se făcu mai tare! Din ce în ce mai tare! Credeam că inima o să se spargă. Și m-a cuprins atunci o neliniște nouă — s-ar putea ca sunetul să fie auzit de vreun vecin: ceasul din urmă al bătrînului sosise! Am deschis de-a binelea lanterna și am năvălit în odaie. N-a scos decît un țipăt, un singur țipăt. Într-o clipă l-am prăvălit pe podele și am răsturnat asupră-i patul mare și greu. Am zîmbit atunci, de bucurie, dîndu-mi seama că fapta fusese atît de repede săvîrșită. Dar cîteva minute încă, inima bătu mai departe, cu un sunet înăbușit. Aceasta însă nu mă neliniștea. Sunetul nu putea fi auzit dincolo de perete. Cu timpul, încetă. Bătrînul murise. Am ridicat patul și am cercetat trupul neînsuflețit. Da, era mort, mort de-a binelea. I-am pus mîna pe inimă și am ținut-o

așa o vreme. Nu mai bătea de loc. Era mort de-a binelea. Ochiul lui n-avea să mă mai chinuie.

Dacă totuși mă mai crezi nebun, ai să-ți schimbi negreșit părerea, cînd am să-ți descriu cu cîtă cuminte prevedere am gîndit și am făptuit ascunderea trupului. Noaptea era pe sfîrșite. Am lucrat cu rîvnă, dar în tăcere. Mai întîi am îmbucătățit cadavrul. Am tăiat capul, și brațele, și picioarele.

Am scos trei scînduri din pardoseala odăii și am așezat totul în căptușeala de lemn de dedesubt. Am pus apoi la loc scîndurile cu atîta dibăcie, încît nici un ochi omenesc — nici chiar ochiul **lui** — n-ar fi putut găsi ceva care să-i dea de bănuit. Nu era nimic de spălat — nici un fel de urmă, nici o pată de sînge. Prea am fost prevăzător pentru așa ceva. O găleată cu apă curățase totul, ha! ha!

Ceasurile erau 4 cînd am isprăvit cu toată această treabă — era încă întuneric beznă, ca la miezul nopții. Pe cînd ornicul suna ora, se auzi deodată o bătaie în ușa de la intrare. Fără nici o grijă, m-am dus s-o deschid: de ce oare m-aș fi temut **acum?** Au intrat în casă trei bărbați, care, cu o cuviință desăvîrșită, s-au prezentat ca ofițeri de poliție. Un vecin auzise în timpul nopții un strigăt de groază. Acest lucru trezise bănuiala că s-a întîmplat vreo nenorocire. S-a făcut un denunț, iar ei, polițiștii, fuseseră trimiși să facă cercetări la fața locului.

Am zîmbit, firește: oare **de ce** m-aș fi temut?

Am urat bun sosit acestor domni. Strigătul, le-am spus, a fost al meu: strigasem în vis. Bătrînul, i-am lămurit apoi, era plecat la țară. I-am dus pe musafiri prin toată casa. I-am îndemnat să caute, să caute **bine**. Pînă la urmă, i-am condus și în camera **lui**. Le-am arătat comorile lui, puse în siguranță și neatinse. În pornirea mea plină de încredere, am adus scaune în odaie și i-am poftit **aici**, să se odihnească; iar eu, în nebuna îndrăzneală a deplinei mele izbînzi, mi-am așezat scaunul chiar pe locul sub care zăceau rămășițele bătrînului.

Polițiștii au fost mulțumiți. Purtarea mea le cîștigase încrederea. Mă simțeam ciudat de în largul meu. S-au așezat la vorbă, flecărind de una, de alta, și le-am răspuns cu voie bună. Dar n-a trecut mult, și am simțit că pălesc. Doream să-i văd plecînd. Mă durea capul și mi se părea că-mi vîjîie urechile. Dar ei ședeau pe locurile lor și flecăreau întruna. Vîjîitul se făcea tot mai deslușit, continua și devenea tot mai limpede. Ca să scap de această senzație, sporovăiam acum și mai tare. Vîjîitul însă a continuat și s-a statornicit cu totul, pînă ce, într-un sfîrșit, mi-am dat seama că zgomotul **nu** venea din urechile mele.

Fără îndoială că m-am făcut atunci **foarte** palid, dar n-am încetat de a sporovăi, și cu un glas din ce în ce mai tare. Sunetul însă s-a întețit. Ce puteam face? **Era un sunet surd, înăbușit și viu, asemănător cu bătaia unui ceas care ar fi fost**

învăluit în vată. Mi-am ținut o clipă răsuflarea. Dar ofițerii nu-l auziseră. Am sporovăit și mai repede, cu și mai multă vehemență. Dar zgomotul creștea fără încetare. M-am ridicat și am discutat tot felul de fleacuri cu un glas ascuțit și cu gesturi mînioase, însă zgomotul creștea fără încetare. De ce **nu voiau** să plece? Măsurai camera în lung și în lat, cu pași mari și grei, ca și cum răspunsurile polițiștilor m-ar fi scos din fire, dar zgomotul creștea fără încetare. Oh, Doamne! Ce **puteam** face? Spumegam, deliram, înjuram. Ridicam scaunul pe care șezusem și-l hîrșîiam pe podele, dar zgomotul se făcea atotstăpînitor și creștea necontenit. Se făcea mai tare, **tot mai tare.** Iar polițiștii flecăreau liniștiți și zîmbeau. Era oare cu putință să nu fi auzit nimic? Dumnezeule atotputernic! Nu, nu! Auzeau! Bănuiau! **Știau! Își băteau joc** de groaza mea. Așa am crezut, și așa cred. Dar orice era mai bine decît aceste chinuri de moarte! Orice era mai ușor de suferit decît această batjocură! Nu mai puteam îndura zîmbetele acelea fățarnice. Simțeam că trebuie să strig sau să mor! Și acum... iarăși... auzi! mai tare, mai tare, mai tare, și **mai tare**!

— Ticăloșilor! am țipat. Nu vă mai prefaceți! Mărturisesc fapta. Scoateți scîndurile! Aici! **Aici** bate inima lui îngrozitoare!

Traducere de **ION VINEA**

JOHN COLLIER

FRUMOASA DOAMNĂ PE UN CAL SUR

Ringwood era cel din urmă descendent al unei familii anglo-irlandeze din County Clare, ai cărei reprezentanți duseseră în ultimele trei secole o viață foarte dezordonată. Una cîte una proprietățile fuseseră vîndute sau incendiate de cei de prin partea locului, sătui de asuprire. Acum, familia Ringwood nu mai poseda nici o uncie de pămînt. Ultimul descendent mai avea încă o rentă de cîteva sute de lire și moștenise, deși domeniile strămoșești dispăruseră, un instinct care-l făcea să privească întreaga Irlandă ca pe proprietatea lui personală. Drept urmare, se bucura în toată voia de belșugul de cai, vulpi, somoni, vînat și fete frumoase.

Lacom de toate aceste plăceri, Ringwood își petrecea tot timpul anului cutreierînd Irlanda dintr-un capăt în celălalt, de la Dongeral la Wexford. N-a fost vînătoare pe care să n-o fi condus măcar o dată, cocoțat pe un cal de împrumut. N-a fost punte pe care să n-o fi străbătut, într-o dimineață

de mai, nici odaie de han unde să nu fi adormit, sforăind, într-o după-masă de iarnă, în fața focului ce dansa în cămin.

Avea un prieten de suflet, cu numele Bates, care îi semăna întru toate. Era la fel de înalt și de subțire, avea același chip ciolănos și asprit de vînturi, aceeași aroganță meschină și același obicei seniorial de a face curte fetelor de la ferme și grajduri.

Nu-și scriau niciodată; cu toate astea, știau întotdeauna cum să se găsească. Controlorul trenului, care închidea întotdeauna ochii cînd îl prindea pe Ringwood călătorind la clasa întîi cu un bilet de clasa a treia, îl ținea la curent cu plecările și sosirile domnului Bates. Îi spunea, de exemplu, că îl întîlnise... în aceleași condiții, joia trecută, cînd se ducea la Killorglin pentru o săptămînă sau două. Camerista unui han pescăresc își făcea și ea timp să-l anunțe, foarte intimidată, pe Bates că Ringwood s-a dus la Lough Corrib să pescuiască știuci. Polițiștii, preoții, pădurarii, pînă și cantonierii transmiteau ultimele știri. Încît, atunci cînd se auzea că peste unul dintre ei picase vreo pleașcă, celălalt își strîngea de îndată avutul într-o vechitură de valiză, își lua undițele și pușca de vînătoare și pleca la el.

Așa se face că într-o după-amiază de iarnă Ringwood se întorcea de la Ballyneary, după o zi nespus de plictisitoare. Cînd, îl strigă cineva din

urmă: era un cunoscut de-al lui, un braconier chior de un ochi, într-o cabrioletă. Îi spuse că tocmai venea de la Galway, unde îl întîlnise pe domnul Bates, care se ducea într-un sat pe nume Knockberry. Mai adăugă și că acesta îl rugase să nu uite să-i dea această veste domnului Ringwood, dacă din întîmplare îl va vedea.

Ringwood medită îndelung asupra mesajului și i se păru foarte ciudat: nu se spunea dacă era vorba de o partidă de vînătoare sau de pescuit. Sau poate Bates cunoscuse vreun Cresus, proprietar de herghelie, care n-ar fi avut nimic împotrivă să le împrumute și lor niște cai. „În cazul ăsta, își zise Ringwood, i-ar fi spus bogătașului pe nume. Mai repede aș paria că a încolțit două surori: pentru asta mă cheamă, sînt sigur!"

La gîndul ăsta, un zîmbet viclean îi încreți nasul de vulpe. Își făcu de îndată bagajul și porni spre Knockberry, unde nu mai fusese niciodată.

Găsi că drumul era foarte lung și, odată sosit, că locurile erau prea liniștite. Aceleași dealuri scunde și triste, ca peste tot, înconjurau satul, același rîu străbătînd o vale, același turn părăginit, dominînd așezarea de pe o oarecare înălțime.

Satul însuși semăna cu toate celelalte: cîteva case sărăcăcioase, o moară în ruine, o jumătate de duzină de colibe și un han unde un gentilom, vechi amator de bucătărie rustică, se putea instala pentru o vreme.

Aici coborî Ringwood din automobilul pe care îl închiriase. Intră în bucătărie, o găsi pe patroană și o întrebă de prietenul lui, domnul Bates.

— Desigur, Înălțimea voastră, răspunse femeia. Aici locuiește, ca să spunem așa, dar deocamdată nu e aici.

— Cum adică? exclamă Ringwood.

— Bagajele îi sînt sus — ocupă taman camera cea mare (dar nu face nimic, mai am una, la fel de frumoasă). Domnul a stat în han toată săptămîna, dar alaltăieri a ieșit puțin să se plimbe și, să mă credeți, de atunci nu l-am mai văzut.

— O să se întoarcă el, făcu Ringwood. Dă-mi o cameră, am să-l aștept aici.

Se instală deci, și îl așteptă întreaga seară. Bates nu apăru, însă asemenea lucruri nu surprind pe nimeni în Irlanda, iar dacă Ringwood era nerăbdător, asta se datora numai faptului că se gîndea la cele două surori, cu care dorea să facă mai grabnic cunoștință.

În zilele ce urmară, își petrecu timpul plimbîndu-se pe potecile și drumurile de țară de prin împrejurimi, sperînd, fie să le descopere pe cele două frumuseți, fie, în lipsa lor, o alta.

N-avea idei preconcepute dar, cum n-avea chef să-și piardă timpul cu felurite curtenii, ar fi preferat o țărancă.

În după-amiaza a doua, mai pe înserate, se găsea la aproape o mie cinci sute de metri de sat,

cînd întîlni pe drum o turmă de vaci pline de noroi, în fruntea cărora pășea o fată. Amicul nostru îi aruncă o singură privire și se opri pe dată. Zîmbetul ce i se ivi pe buze îi sublinie și mai mult asemănarea cu o vulpe.

Era o copilă, ce n-avea nici douăzeci de ani. Picioarele goale îi erau mînjite de noroi și zgîriate de mărăcinișuri, dar asta nu-i micșora cu nimic frumusețea, astfel că sîngele seniorial al tuturor generațiilor de Ringwood începu să fiarbă în vinele ultimului lor descendent, făcîndu-l să simtă, dintr-o dată, irezistibila nevoie de a bea o cană cu lapte.

Aștepta, deci, un minut sau două, și se puse să urmărească turma, dezinvolt. Avea de gînd ca, de-n-dată ce va zări staulul, să ceară să-i fie servită această băutură inocentă și răcoritoare, ceea ce i-ar permite să închege o conversație și să încheie rapid afacerea.

Se spune că o fericire nu vine niciodată singură; ca și o nenorocire, de altfel. Pe cînd Ringwood o urma pe încîntătoarea fată, jurîndu-și că era unică în țară și în lume, auzi tropăitul unui cal și se opri, privind în urmă. Un cal sur, de culoarea perlei, se apropia de el, venind, fără îndoială, de pe vreun drum cotit, căci nu putuse fi zărit cu o clipă înainte.

Un cal sur nu are totuși prea mare importanță, mai ales cînd simți o nevoie atît de urgentă de o cană cu lapte. Dar surul acesta se deosebea de toți ceilalți de rasa și culoarea lui: nu era nici mîrțoagă,

nici cal de curse. În trap își ridica picioarele într-un fel ciudat, avea capul mic și nările largi, cărora nu le lipsea distincția. Iar în afară de toate astea — lui Ringwood îi dispăru orice curiozitate pentru rasa lui — pe calul cel sur călărea o fată care era, fără discuție, cea mai frumoasă din cîte văzuse-n viața lui.

Ringwood o privi, și ea, apropiindu-se încet dinspre asfințit, ridică ochii și-l privi la rîndul ei. Asta-l făcu pe loc s-o uite pe țărăncuța de la vaci. Mai bine zis, îl făcu să uite tot.

Calul se apropia și fata continua să-l privească pe Ringwood, care o contempla. Era mai mult decît un schimb de priviri. Era, în același timp, o promisiune și o logodnă.

O clipă mai tîrziu, calul trecuse, lăsîndu-l în drum, mut de admirație. Nu putea nici să strige, nici să se miște; de altfel, era prea emoționat ca să încerce. Se mulțumi deci să privească umbra ce se îndepărta călare. Văzu calul și pe cea care îl călărea, aureolați de asfințitul hibernal, intrînd pe sub o poartă pe jumătate smulsă, la cotul drumului. Înainte de a intra, fata întoarse capul și fluieră; abia atunci observă Ringwood un cîine, ce se oprise lîngă el, adulmecîndu-i cizmele. La început crezu că e un cîine-lup, dar apoi înțelese că era un cîine de braconier, din cei cu părul lung. Îl văzu alergînd în urma călăreței, șchiopătînd, cu coada între picioare, și observă că bietul animal fusese probabil bătut

măr cu puţin timp în urmă, după rănile de pe spate.

Avea însă ceva mai bun de făcut decît să-şi concentreze gîndurile asupra cîinelui. De îndată ce se trezi din uluire, se îndreptă spre poartă. Cînd ajunse acolo, fata se făcuse nevăzută, dar recunoscu aleea veche şi turnul părăginit din coasta colinei.

Ringwood fu de părere că toate aceste emoţii erau destule pentru o zi şi se întoarse înapoi la han. Bates lipsea şi-acum şi era mai bine aşa. Ringwood voia să fie singur, ca să-şi pună la cale planul de bătaie.

„Calul sur, îşi spuse el, nu face nici douăzeci de lire. Deci nu e bogată. Cu atît mai bine! De altfel, nu era prea grozav îmbrăcată. Nici măcar nu-mi amintesc ce avea pe ea... parcă un fel de mantou sau ceva asemănător. În orice caz, nu venea de pe Bond Street. Stă în turnul ăla ruinat... şi eu care credeam că e pustiu! Or mai fi rămas, probabil, o cameră-două bune de locuit, la parter. Castelul deznodămîntului! O fată ca atîtea altele, cu sînge albastru în vine şi fără un ban. Stă izolată în locul ăsta uitat de Dumnezeu. Probabil că nu vede nici măcar un bărbat pe an — nu-i de mirare că s-a uitat la mine! Dacă aş fi sigur că stă acolo singură, nu mi-ar trebui scrisoare de recomandare ca să mă prezint. Dar nu se ştie niciodată — poate mai e un tată, un frate, sau mai ştiu eu cine! Nu-i nimic, o scot eu cumva la capăt!“

Cînd hangiţa îi aduse lampa, o întrebă:

— Ia spune-mi, cine e tînăra doamnă care călărește o ciudățenie de cal sur?

— Tînăra doamnă pe-un cal sur? repetă hangița, uimită.

— Da, răspunse el, a trecut pe lîngă mine pe potecă și a luat-o pe drumul vechi ce duce la castel.

— O! spuse femeia cea de treabă, vă aibă-n pază Sfînta Fecioară și să vă apere! Frumoasa doamnă Murrough e cea pe care ați zărit-o.

— Murrough, făcu el, așa o cheamă? Ăsta-i un nume frumos, din vestul Irlandei.

— Așa-i, reluă hagița, au fost regi și regine cu ăst nume în Connaught, înainte de venirea saxonilor. Și se spune că ea, frumoasa doamnă, are un chip de regină.

— Cei care spun asta au dreptate, conchise Ringwood și adăugă: adu-mi whisky-ul acum, ca să fie totul așa cum trebuie.

O clipă, fu cît pe ce să întrebe dacă Miss Murrough avea un tată, un frate sau pe altcineva asemănător care să stea cu ea în turn, dar avea un principiu: poveștile de felul ăsta, cu cît ești mai strîns la gură, cu atît ies mai bine. Așa că se așeză înaintea focului, începu să-și amintească frumusețea fetei și flacăra privirii ei și hotărî că cel mai mic pretext era destul de bun pentru a se duce la castel.

Ori, Ringwood nu ducea niciodată lipsă de

pretexte; în după-amiaza următoare se dichisi și o porni spre vechiul drum. Trecu de poartă și urmă aleea umbrită de copaci bătrîni, cu ramurile aplecate. Erau aproape pe de-a-ntregul acoperiți de iederă și frunzișul lor des întuneca cerul. Privi în sus, încercînd să zărească turnul, dar drumul făcea o cotitură și casa rămînea ascunsă.

Ajuns la capătul aleii, zări pe cineva stînd nemișcat: era chiar fata, care părea că îl așteaptă.

— Bună ziua, Miss Murrough, spuse el, cînd se mai apropie puțin. Sper să nu vă deranjez. Adevărul e că am avut norocul să întîlnesc o rudă de-a dumneavoastră, la Cork, nu mai devreme de-acum o lună.

Ajunsese destul de aproape de ea: îi revăzu expresia ochilor și încetă să mai vorbească. Toate cuvintele pe care le spunea i se părură, deodată, fără rost.

— Știam că veți veni, rosti fata.

— Doamne, făcu el, n-am avut încotro. Spuneți-mi... sînteți singură aici?

— Singură, singură, răspunse ea și îi întinse mîna, ca pentru a-l conduce.

Ringwood își binecuvîntă steaua cea bună și voi să prindă această mînă, dar cîinele de braconier se aruncă între ei și aproape îl răsturnă.

— Jos, culcat! strigă fata, treci înapoi în cușca ta!

Cîinele se ghemui, gemu și începu să se tîrască

lipit de pămînt.

— E bine să te păzești de animalul ăsta.

— E foarte drăguț, răspunse Ringwood, și are aerul că m-ar cunoaște. Îmi place mult soiul ăsta de cîini, sînt niște animale inteligente. Dumnezeule! Nu cumva vrea să-mi spună ceva ?!

Ringwood obișnuia să complimenteze doamnele pentru cîinii lor, dar acesta scheuna și plîngea într-un mod de-a dreptul extraordinar.

— Jos! porunci fata, cu brațul ridicat, și cîinele tăcu. E doar un biet bastard, îi aruncă ea lui Ringwood. Doar nu ați bătut drumul pînă aici ca să aduceți elogii cîinelui meu?

Și îl privi din nou pe Ringwood, drept în ochi. Pe loc, bărbatul uită de cîine; ea-i dădu mîna, el o luă și împreună se îndreptară către turn.

De fericire, Ringwood era într-al șaptelea cer. „Ce pleașcă!, gîndea în sinea lui. La ora asta, aș fi putut să-mi pierd vremea făcînd curte fetei de fermier, prin cine știe ce staul umed și rău-mirositor și pariez cu zece contra unu că s-ar fi dus întins la mami să-i plîngă-n poală și să-i povestească totul! Pe cînd aici, ce diferență!“

Fata împinse o poartă grea. Porunci cîinelui să meargă la culcare și, traversînd o sală pavată cu dale mari de piatră, îl conduse pe prietenul nostru într-o încăpere boltită, ce nu avea nimic de staul. Poate, doar, un ușor iz de mucegai și umezeală, ce-atît de des roade zidirile bătrîne. Cîteva

trunchiuri groase ardeau în cămin, în fața căruia se afla un divan, lat și jos. Restul încăperii era mobilat simplu, în stil vechi. „Cam medieval, își spuse Ringwood. În orice caz, un loc ideal pentru făcut dragoste.“

Fata se lăsă pe divan și-i făcu semn să se așeze lîngă ea. Nici unul, nici celălalt nu rosteau un cuvînt. Nu se auzea nimic — doar șuieratul vîntului și cîinele care gemea și zgîria la ușă.

Într-un tîrziu, fata rupse tăcerea:

— Sînteți unul dintre cotropitorii saxoni.

— Asta să nu vă-ntoarcă împotrivă-mi, răspunse Ringwood. Strămoșii mei au venit în Irlanda în 1656. Sigur că, din punctul de vedere al Ligii Galice... Dar, haide, adăugă cu un accent tipic irlandez, vom vorbi oare despre politică? Așa cum stăm amîndoi, înaintea focului?

— Ați prefera să vorbim despre dragoste? făcu ea cu un zîmbet. Căci știu că sînteți dintre cei cărora le place să-și bată joc de bietele fete de pe verdea Erin.

— Vă înșelați cu desăvîrșire. Sînt, dimpotrivă, unul din acei bărbați care își duc viața triști și solitari, în așteptarea marii iubiri, ce adesea nu mai sosește.

— Dar ieri, dacă nu mă înșel, urmăreați cu mult interes o țărăncuță care se întorcea cu turma de la păscut.

— O priveam, e-adevărat, dar cînd v-am văzut,

am uitat-o.

— Așa mi-a fost dorința, zise ea și îi întinse mîinile-amîndouă. Vrei să rămîi aici, cu mine?

— Vreau, da! strigă el, încîntat.

— Mereu?

— Mereu, încuviință Ringwood. Mereu și pentru totdeauna, adăugă, simțind că mai bine exagera puțin, decît să se facă vinovat de lipsă de curtenie față de o doamnă.

Însă, pe cînd vorbea, ea îl privea în ochi și părea într-atît că-l crede, încît începu și el să creadă ce spunea.

— Ah, strigă el, mă farmeci!

O luă în brațe, își strivi buzele de ale ei și asta îl aduse pe marginea extazului. De obicei, era mîndru că își putea păstra sîngele rece în asemenea clipe, dar de data asta, beția fu prea mare. Părea că se topește într-o dulceață voluptuoasă și că arde pe un rug aprins. Într-un sfîrșit, cînd focul încetă să-l mistuie, judecata îl părăsi. O auzi, încă o dată, pe fată spunînd: „Pentru totdeauna! Pentru totdeauna!“, apoi nu mai știu nimic.

Dormi o vreme. Apoi i se păru că l-a trezit o ușă pe care cineva o deschidea și o închidea la loc. O clipă, nu înțelese unde se afla.

Acum încăperea era complet întunecată și în cămin nu mai ardeau decît cîțiva cărbuni. Clipi din ochi și scutură din cap, încercînd să-și adune mințile. Deodată, îl auzi pe Bates vorbindu-i. Abia

mormăia, de parcă ar fi fost adormit și el, sau pe jumătate beat.

— Trebuia să nimerești și tu aici, pînă la urmă! spunea Bates. Deși am făcut tot ce mi-a stat în puteri să te împiedic.

— Hello! exclamă Ringwood, crezînd că ațipise în fața focului din han. Bates, tu ești? Cred c-am dormit o groază. Nu prea sînt în apele mele. La naiba! N-a fost decît un vis. Fă puțină lumină, bătrîne. E tîrziu, probabil. Mi-e o foame de mor! Am să strig să ne aducă ceva de mîncare.

— Stai liniștit, pentru numele lui Dumnezeu, spuse Bates cu o voce ciudată. Nu striga, te implor. Dacă strigi, va veni să ne bată pe amîndoi!

— Ce tot spui acolo? făcu Ringwood. Să ne bată? Ai înnebunit de-a binelea!

Cînd spuse asta, o buturugă se rostogoli în cămin, făcînd să joace o flăcăruie; la lumina ei, își văzu labele subțiri, blănoase, și înțelese.

Traducere de **DOINA LEREANU**

EDWARD LUCAS WHITE

LUKUNDOO

— Pare rezonabil, spuse Twombly, ca cineva să creadă în ceea ce vede cu ochii lui, iar dacă ochii se pun de acord cu urechile, atunci nu mai are de ce se îndoi — trebuie să creadă ce a văzut și a auzit.

— Nu întotdeauna, spuse încet Singleton.

Se întoarseră cu toții spre el. Twombly, în picioare, cu spatele la foc, avea, ca de obicei, aerul că domină întreaga asistență. Singleton, tot ca de obicei, se ascundea într-un colț. Dar cînd vorbea, avea întotdeauna ceva de spus. Ne-am uitat la el și tăcerea noastră măgulitoare și spontană îl invită să continue.

— Mă gîndeam, spuse el după o lungă clipă, la ceva ce am văzut și am auzit în Africa.

Pînă atunci păruse imposibil să scoți de la Singleton ceva despre experiențele lui africane. Ca unii alpiniști, care nu vorbesc decît despre urcuș și coborîș, Singleton ne spusese doar că a fost în

Africa și că s-a întors. Așa se face că puținele-i cuvinte ne-au atras imediat atenția. Twombly se îndepărtă de cămin pe nesimțite, încît nimeni n-ar fi putut spune cînd o făcuse. Atmosfera se schimbă dintr-o dată: Singleton deveni centrul către care se îndreptau toate privirile și cîțiva își aprinseră pe furiș țigările. Singleton își aprinse și el una, dar o lăsă să se stingă.

I

Ne aflam în Marea Pădure, în căutarea pigmeilor. După teoria lui Van Rieten, piticii pe care îi descoperise Stanley erau corcituri de negri cu pigmei adevărați. El spera să descopere o rasă de oameni de cel mult nouăzeci de centimetri înălțime. Ori, pînă atunci nu întîlnisem nicăieri așa ceva.

Indigenii erau puțin numeroși, vînatul era rar. Și, în afară de vînat, nu exista nici un alt fel de hrană. În jurul nostru se întindea pădurea — deasă, umedă, înăbușitoare. Apariția noastră era un eveniment pentru indigeni, care nu mai văzuseră oameni albi. Într-o bună zi, după-amiaza tîrziu, un englez veni în tabăra noastră. Părea să fi ajuns la capătul puterilor. Nu știam nimic despre el; el, în schimb nu numai că auzise vorbindu-se despre noi, dar făcuse un drum de cîteva zile ca să ne întîlnească. Călăuza și hamalii care îl aduseseră erau și ei istoviți. Deși era în zdrențe și barba îi crescuse,

oricine și-ar fi putut da seama că de obicei umbla curat și bine îmbrăcat. Făcea parte, în mod vizibil, din acea categorie de oameni care se rad în fiecare zi. Era înalt de statură și nervos, iar pe fața lui tipic britanică nu se putea citi nici cea mai mică urmă de emoție; un străin ar fi putut crede că era incapabil de sentimente. Un englez ca atîția alții, ce voia să străbată lumea, rămînînd, în același timp, o persoană „cum se cade", care nu deranjează pe nimeni.

Numele lui era Etcham. S-a prezentat cu modestie și a mîncat cu atîta rezervă încît n-am fi bănuit niciodată, dacă hamalii noștri n-ar fi aflat-o de la ai lui, că nu mîncaseră decît de trei ori în cinci zile. După ce ne-am aprins țigările, a început să ne spună de ce venise:

— Conducătorul nostru e foarte bolnav. O să moară, dacă nu va fi ajutat. M-am gîndit că poate...

Vorbea liniștit, pe un ton calm și egal, dar sub mustața stufoasă, buza superioară îi era acoperită de picături de sudoare. Dacă îl ascultai cu atenție, îți dădeai seama că făcea eforturi să-și înăbușe emoția care făcea să-i tremure glasul. Ochii lui umbriți de îngrijorare, solicitudinea lui vibrantă m-au emoționat imediat. În schimb, Van Rieten nu simțea nimic sau, în orice caz, nu părea impresionat. Asculta însă cu atenție, și asta m-a surprins, pentru că e genul de om care știe să refuze imediat. A ascultat o vreme aluziile ezitante și timide

ale lui Etcham, apoi l-a întrebat:

— Cine vă conduce?

— Stone, se bîlbîi Etcham.

Uluiți, am strigat amîndoi într-un glas:

— Ralph Stone?

Etcham a încuviințat din cap.

Cîteva clipe am tăcut amîndoi. Van Rieten nu-l văzuse niciodată, dar eu fusesem unul dintre discipolii lui. Odată, în jurul unui foc de tabără, vorbisem foarte mult despre Stone. Cu doi ani înainte, la sud de Luebo, în regiunea numită Balunda, purtase cu un vrăjitor o luptă care se terminase cu înfrîngerea vrăjitorului și a tribului său, o luptă despre care se mai vorbea și acum. Indigenii rupseseră în bucăți fluierul omului-fetiș și i-l dăduseră lui Stone. Un triumf echivalent cu victoria Sfîntului Ilie asupra preoților lui Baal...

Crezusem că Stone, chiar dacă se mai afla încă în Africa, era departe de noi și iată, aflam că ne preceda și că expediția lui era chiar în fața noastră.

II

Cînd Etcham a rostit numele lui Stone, ne-a reamintit povestea lui pasionantă, părinții extraordinari pe care îi avusese și moartea lor tragică, studiile strălucite, prestigiul milioanelor lui, adolescența plină de promisiuni, renumele lui ce friza gloria, fuga romantică cu o tînără scriitoare, celebră

pentru numeroasele ei romane și a cărei frumusețe și farmec erau lăudate peste tot, enormul scandal pe care l-a stîrnit ruperea logodnei, devotamentul arătat de soția lui în acel moment și cearta lor subită, apoi divorțul și anunțarea viitoarei căsătorii cu fosta logodnică și recăsătorirea lui grăbită cu prima soție, cearta lor și cel de-al doilea divorț, fuga lui și sosirea pe continentul negru; toate astea mi se învîrteau prin cap, pe cînd Rieten tăcea. După o vreme întrebă:

— Unde e Werner?

— A murit, spuse Etcham. A murit înainte ca eu să ajung să fac parte din expediția lui Stone.

— Nu erați cu Stone la Luebo?

— Nu, răspunse Etcham, ne-am întîlnit la Cascada Stanley.

— Cine mai e cu el? întrebă Van Rieten.

— Numai servitorii lui din Zanzibar și hamalii.

— Ce hamali?

— Din tribul Mang-Battu.

Asta ne-a impresionat și mai mult, pentru că în felul acesta se confirma reputația lui Stone, de mare conducător de oameni; pînă atunci, nimeni nu putuse să-i folosească pe Mang-Battu ca hamali, în afara granițelor lor sau în expediții lungi și grele.

— Ați stat mult la Mang-Battuși? urmă Van Rieten.

— Cîteva săptămîni, zise Etcham. Stone se interesa de ei. A alcătuit chiar un vocabular detaliat al

limbii lor. După el, Mang-Battu se trag din Balunda, lucru pe care îl confirmă multe din obiceiurile lor.

— Şi cu ce vă hrăneaţi? voi să ştie Van Rieten.

— Cu vînat...

— De cît timp a căzut Stone la pat?

— De mai bine de o lună.

— Şi dumneata ai vînat pentru toţi? exclamă Van Rieten.

Faţa arsă de soare a lui Etcham se înroşi.

— Am ratat cîteva lovituri foarte uşoare, admise cu tristeţe. Nu mă simt nici eu prea bine.

— El ce boală are?

— Un fel de furunculoză.

— Nu e grav. De doi-trei furunculi se scapă uşor.

Etcham explică:

— Nu sînt furunculi. Nu are doi-trei, ci între cinci şi douăzeci în acelaşi timp. Dacă erau furunculi, ar fi fost mort de mult. Nu ştiu cum să vă explic: e ceva mai uşor, şi mai grav în acelaşi timp.

— Ce vreţi să spuneţi?

Etcham ezită şi urmă:

— Vedeţi, nu prea evoluează ca nişte furunculi. Stone nu are aproape deloc dureri şi nici febră, dar am impresia că boala asta îi afectează spiritul. Primul furuncul m-a lăsat să i-l pansez, dar pe celelalte le-a ascuns de mine şi de servitori. Stă nemişcat în cortul lui şi, cînd erup, nu mă lasă nici

să-i schimb pansamentele, nici să stau cu el.

— Aveţi o rezervă de pansamente?

— Am cîteva, dar nu vrea să le folosească. Le spală şi le pune pe aceleaşi.

— Cum îşi tratează abcesele?

— Le înţeapă cu lama şi le taie la nivelul cărnii...

— Ce?? exclamă Van Rieten.

Englezul îl privi în ochi fără să-i răspundă.

— Iertaţi-mă, se grăbi să adauge Van Rieten, dar sînt uluit. Nu se poate să fie furunculi, pentru că ar fi murit de mult.

— V-am spus doar că nu sînt, a şoptit Etcham.

— Înseamnă că a înnebunit.

— Cred că da. Nu mai pot nici să-i dau sfaturi, nici să-l controlez.

— Cîte abcese şi-a tratat în felul ăsta?

— După cîte ştiu eu, două.

— Două?

Etcham se înroşi din nou.

— L-am văzut, mărturisi el, printr-o crăpătură a cortului. Simţeam că trebuie să-l supraveghez, ca pe unul care nu mai ştie ce face.

— Cred şi eu, aprobă Van Rieten. Şi l-aţi văzut făcînd asta de două ori?

— Bănuiesc că la fel a făcut şi cu celelalte.

— Cîte a avut?

— Zeci...

— Are poftă de mîncare?

— Ca un căpcăun. Mănîncă mai mult decît doi hamali laolaltă.

— Poate să umble?

— Se tîrăşte puţin, gemînd.

— Mi se pare că aţi spus că are febră...?

— Da, chiar foarte mare, declară Etcham.

— A delirat vreodată?

— De două ori. O dată cînd a erupt primul abces, şi încă o dată. Nu vrea să se apropie nimeni de el în momentele astea, dar vorbeşte tare şi asta îi sperie pe indigeni.

— Cînd delirează vorbeşte în dialectul lor?

— Nu, într-un dialect apropiat. Hamed Burgash spune că vorbeşte în **balunda**. Eu nu prea învăţ cu uşurinţă limbi străine; Stone, într-o săptămînă, a deprins mai mult **mang-battu** decît aş fi izbutit într-un an. În orice caz, hamalii **mang-battu** erau foarte înspăimîntaţi.

— Înspăimîntaţi? repetă Van Rieten, pe un ton interogativ.

— Şi cei din Zanzibar şi Hamed Burgash. Şi eu eram speriat, făcu Etcham, dar din alt motiv. Vorbea cu două voci diferite.

— Cu două voci diferite?

— Da, urmă Etcham, şi emoţia îi creştea vizibil. Cu două voci, ca într-o conversaţie. Una era vocea lui, cealaltă subţire, piţigăiată şi tremurătoare, cum n-am mai auzit niciodată. Mi s-a părut că înţeleg, printre sunetele scoase de vocea groasă, cuvinte

care păreau să fie **mang-battu**, cuvinte cunoscute, ca **nedru**, **metabala** și **nedo**, care înseamnă: „cap", „umăr", „șold", și poate **kudra** și **nekere**, „a vorbi" și „a fluiera". Din ce spunea vocea subțire am înțeles: **matopipa**, **angunzi** și **kamomami** — „a ucide", „moarte" și „ură". Hamed Burgash a spus că le-a auzit și el; știe **mang-battu** mult mai bine decît mine.

— Hamalii ce au spus? întrebă Van Rieten.

— Au spus: „Lukundoo, Lukundoo". Eu nu știam ce înseamnă; Hamed Burgash mi-a spus că înseamnă „leopard" în **mang-battu**.

— E cuvîntul pe care îl folosesc pentru „magie", răspunse Van Rieten.

— Nu mă miră. Oricine ar fi auzit cele două voci ar fi crezut că e vorba de magie.

— Una din ele îi răspundea celeilalte? întrebă Van Rieten pe un ton ce îl voia nepăsător.

Fața bronzată a lui Etcham se făcu cenușie.

— Cîteodată vorbesc în același timp.

— În același timp?! exclamă Van Rieten.

— Așa mi s-a părut, și celorlalți la fel. Și mai e ceva...

Se opri și ne privi, cu speranța că l-am putea ajuta.

— Credeți că cineva poate să vorbească și să fluiere, în același timp?

— Ce vreți să spuneți?

— L-am auzit pe Stone vorbind, cu vocea lui

groasă, de bariton, și scoțînd, în același timp, un fluierat ascuțit și foarte puternic: era sunetul cel mai ciudat ce se poate închipui. Cum știți, chiar atunci cînd cineva fluieră ascuțit, nota pe care o scoate se deosebește foarte mult de fluieratul scos de o fetiță sau de o femeie. Ei bine, încercați să vă închipuiți o fetiță fluierînd neîntrerupt și pe același ton. Așa fluiera Stone, poate și mai ascuțit, în timp ce vorbea cu vocea lui de bas.

— Și nu v-ați apropiat de el?

— Nu-i stă în fire să amenințe, declară Etcham, însă de data asta ne-a amenințat, nu ca un bolnav sau ca un exaltat — pe un ton liniștit, dar foarte ferm. Ne-a spus că acela care se apropie de el atunci cînd e în criză (și mă includea și pe mine) va muri. Vorbea ca un rege care vrea să fie lăsat singur pe patul de moarte; nu puteai să nu-l asculți.

— Înțeleg, rosti scurt Van Rieten.

— E foarte bolnav, repetă Etcham descurajat. M-am gîndit că poate...

Afecțiunea lui pentru Stone, grija aproape tandră pe care i-o purta transpăreau de sub masca lui impasibilă. Îl adora, probabil, cu o pasiune care cu timpul ajunsese singura lui preocupare.

Ca foarte mulți oameni competenți în meseria lor, Van Rieten avea un puternic fond de egoism, care în această împrejurare ieși la suprafață. Îi spuse că și noi trăim de pe o zi pe alta, la fel ca Stone; că nu dădea uitării legăturile ce există între

doi exploratori, dar nu putea să-și pună expediția în pericol încercînd să salveze pe cineva pe care, probabil, nu-l putea ajuta cu nimic; că era şi aşa destul de greu să vînezi pentru o singură expediţie — pentru două, ar fi fost imposibil: riscul foametei era prea mare. Un ocol de şapte zile (și aici îl complimentă pe Etcham pentru calităţile lui sportive) risca să ne pună în fața unui eşec.

III

Van Rieten avea logica de partea lui și, în afară de asta, știa să iasă cu ușurință dintr-o situaţie dificilă. Etcham, plin de deferență, își cerea iertare ca un elev de clasa a șasea în prezența directorului. Van Rieten puse punct discuţiei:

— Am pornit, cu riscul vieţii mele, în căutarea Pigmeilor. E singurul meu scop.

— În acest caz, asta o să vă intereseze, spuse liniştit Etcham.

Scoase două obiecte din buzunarul cămăşii și i le întinse lui Van Rieten. Erau rotunde, mai mari decît prunele și mai mici ca piersicile. Se puteau ține cu ușurință în palmă. Erau negre și, la început, n-am văzut ce erau.

— Pigmei! exclamă Van Rieten. Pigmei adevăraţi! Măsoară, probabil, cel mult şaizeci de centimetri. Vreţi să spuneţi că sînt capete de adulţi?

— Eu nu spun nimic. Dumneavoastră trebuie să

trageți concluziile.

Van Rieten îmi întinse unul din capete. Soarele apunea și, în lumina lui, am examinat obiectul cu atenție. Era un cap uscat, conservat perfect; carnea devenise tare ca piatra. De acolo de unde odată fuseseră mușchii gîtului ieșea o vertebră. Bărbia era mică, maxilarul proeminent, dinții în miniatură erau albi, regulați, buzele trase înapoi, nasul turtit, fruntea oblică și îngustă. Nenumărate smocuri de lînă creață și prăfuită acopereau acest craniu de liliputan. Nu era nimic pueril, de copil sau de tînăr, în acest cap. Îți evoca mai degrabă maturitatea sau bătrînețea.

— Ce-i cu capetele astea? întrebă Van Rieten.

— Nu știu, răspunse Etcham. Le-am găsit printre lucrurile lui Stone cînd căutam un medicament, un drog, în fine, ceva care să-l liniștească. Nu știu de unde le are, dar aș putea să jur că nu le avea pînă acum.

— Sînteți sigur?

— Absolut.

— Dar cum să le fi găsit fără să știți și dumneavoastră?

— Uneori, cînd mergeam la vînat, nu ne mai vedeam cîte zece zile. Stone nu e vorbăreț. Nu povestea niciodată ce a văzut. Iar Hamed Burgash își ținea gura și-i obliga și pe ceilalți să o facă.

— Dumneavoastră le-ați examinat?

— Cu cea mai mare atenție.

Van Rieten își scoase carnețelul. Era un tip metodic. Smulse o pagină, o împături și o rupse în trei fîșii de aceeași mărime. Una mi-o dădu mie, una lui Etcham și pe-a treia o păstră pentru sine.

— Vreau să-mi confirm o impresie. Aș dori ca fiecare dintre voi să scrie ce îi amintesc aceste capete. Apoi am să compar observațiile.

I-am dat creionul lui Etcham, care a scris. Mi l-a dat înapoi și am scris și eu.

— Citiți-le pe toate trei, îmi spuse Van Rieten, întinzîndu-mi hîrtia lui.

Van Rieten scrisese: **Un bătrîn vraci Balunda.**

Etcham scrisese: **Un bătrîn om fetiș mangbattu.**

Iar eu: **Un bătrîn vrăjitor Katongo.**

— Ei, vedeți! exclamă Van Rieten. Capetele astea n-au nimic de Wagabi, de Batura, de Wambuttu sau de Wabotu. Dar nici a pigmei nu seamănă.

— Așa m-am gîndit și eu, făcu Etcham.

— Și spuneți că înainte nu le avea?

— Nu le avea, sînt absolut sigur.

— Povestea asta merită cercetată, declară Van Rieten. Am să vin cu dumneavoastră. Și mai ales, voi face imposibilul ca să-l salvez pe Stone.

Îi întinse mîna lui Etcham, care i-o strînse în tăcere. Era copleșit de recunoștință.

IV

Ca să ajungă la noi, Etcham făcuse drumul în cinci zile. Înapoi, deși calea era de-acum cunoscută și cu tot ajutorul pe care i-l dădeam, am făcut opt zile. Mai repede de-atît nu se putea merge, deși Etcham, devorat de o neliniște pe care încerca zadarnic să o înăbușe, ne grăbea fără încetare. Nu părea un simplu sentiment al datoriei față de cel care îi conducea — ci expresia unui mare devotament, care putea fi din cînd în cînd întrezărită, sub răceala lui britanică.

Stone era bine îngrijit. Etcham avusese precauția să împrejmuiască tabăra cu un gard de spini. Colibele fuseseră solid construite și acoperite cu paie. Cea a lui Stone era atît de confortabilă pe cît o permiteau resursele. Burgash nu se numea și Arhem degeaba; avea în el stofă de sultan. Datorită lui nu dispăruse nici un om, iar în tabără domnea liniștea. Pe lîngă asta, se dovedise un infirmier îndemînatic și un slujitor credincios.

Cei doi din Zanzibar vînaseră destul de onorabil. Tuturor le era foame, desigur, dar totuși, tabăra era încă departe de a fi devastată de foamete.

Stone stătea întins pe un pat de campanie și lîngă el se afla o măsuță pliantă, ca un gheridon turcesc, cu o sticlă de apă, cîteva fiole, ceasul lui și briciul.

Stone era curat şi nu părea să fi slăbit, dar spiritul lui rătăcea departe: nu devenise inconştient, ci mai curînd pierdut ca într-o ceaţă, care îi luase puterea de a comanda sau de a rezista cuiva. Nu arăta să ne fi văzut intrînd şi nici nu ne remarcă prezenţa. În ce mă priveşte, l-aş fi recunoscut oriunde. Bineînţeles, îi dispăruseră îndrăzneala şi dezinvoltura tinereţii. Dar profilul lui amintea şi mai mult de cel al unui leu, iar părul îi era la fel de frumos, blond şi ondulat. Barba, care îi crescuse de cînd era bolnav, nu-i altera trăsăturile. Era înalt şi pieptul îi rămăsese la fel de musculos ca totdeauna. Avea însă ochii lipsiţi de strălucire şi şoptea sau mormăia frînturi de cuvinte fără nici un înţeles.

Etcham îl ajută pe Van Rieten să-l dezvelească şi să-l examineze. Pentru cineva care căzuse la pat de atîta vreme, era încă foarte puternic. Avea cicatrici numai la genunchi, pe umeri şi pe piept. Pe genunchi şi deasupra lor se puteau observa nişte urme circulare. Pe fiecare umăr avea mai mult de zece, aliniate una după alta. Două sau trei erau încă deschise, patru sau cinci pe cale de vindecare. Abcese noi avea doar două, cîte unul de fiecare parte a muşchilor pectorali, cel din stînga mai sus şi mai lateral decît celălalt. Nu păreau să fie furunculi: mai degrabă un corp tare, care încerca să-şi croiască drum cu brutalitate prin carne şi prin pielea sănătoasă, cu o inflamaţie abia vizibilă.

— Nu e bine. N-ar fi trebuit să le deschidă, spuse

Van Rieten, și Etcham îl aprobă.

L-au învelit la loc, l-au așezat cît mai comod și am mai venit să-l vedem doar înainte de apusul soarelui. Stătea întins pe spate și torsul lui, văzut din față, părea la fel de masiv ca totdeauna. Cu toate astea zăcea fără simțire. L-am lăsat pe Etcham cu el, iar noi ne-am dus în coliba vecină, ce urma să ne servească drept adăpost pentru noapte. Zgomotele junglei nu erau altele decît cele pe care le auzisem prin alte locuri, în ultimele luni, și așa s-a făcut că am adormit îndată.

V

M-am trezit brusc din somn, într-un întuneric desăvîrșit, și am început să ascult: se auzeau două voci: una era a lui Stone, cealaltă subțire și șuierătoare — vocea cuiva care gîfîie. Vocea lui am recunoscut-o, deși trecuseră mulți ani de cînd o auzisem ultima dată. Cealaltă nu-mi era familiară. Mai slabă decît scîncetul unui nou-născut, se exprima cu o asemenea insistență, încît evoca bîzîitul unei insecte. Pe cînd ascultam, îl simții pe Van Rieten lîngă mine, în întuneric. Apoi auzi și el și înțelese. Știam prea puțină **balunda**, ca și Etcham, dar puteam să pricep, totuși, cîteva cuvinte. Vocile alternau cu intervale de liniște.

Apoi, brusc, amîndouă începură să vorbească foarte repede și deodată. Glasul de bas profund al

lui Stone, o voce de om sănătos, și vocea aceea de falset, incredibil de stridentă, perorau în același timp, ca două persoane care se ceartă și din care una încearcă să o domine pe cealaltă.

— E insuportabil, făcu Van Rieten. Hai la el.

Luase pe dibuite o lanternă; o aprinse și-mi făcu semn să-l urmez. Afară, mă opri scurt, cu mîna. Instinctiv, stinse lumina, de parcă vederea ne-ar fi împiedicat să mai auzim.

Cu excepția licăririi cărbunilor din focul făcut de hamali, ne aflam într-un întuneric desăvîrșit. În lumina palidă a stelelor se zăreau copacii și rîul murmura, aproape. Cele două voci răsunau distinct, cînd, dintr-o dată, cea stridentă se transformă într-un fluierat ascuțit ca tăișul unui brici, un sunet continuu ce însoțea torentul de cuvinte pe care le bolborosea Stone.

— Doamne, Dumnezeule! exclamă Van Rieten.

Aprinse lanterna dintr-o dată.

L-am găsit pe Etcham cufundat într-un somn adînc. Îngrijorarea și drumul lung îl epuizaseră. Se odihnea, în sfîrșit, de parcă își trecuse povara pe umerii lui Van Rieten. Lumina, pe care i-am aprins-o în față, nu l-a trezit.

Fluieratul încetase și cele două voci se auzeau iar. Veneau dinspre patul lui Stone, pe care raza albicioasă a lanternei ni-l arăta la fel cum îl lăsasem. Acum, însă, avea brațele ridicate deasupra capului și își smulsese pansamentele și legăturile ce

îi strîngeau pieptul.

Abcesul de pe partea dreaptă erupsese. Îl puteam vedea cu toată claritatea, pentru că Van Rieten îndreptase lumina într-acolo... Din excrescența cărnoasă se ivea un cap, asemănător celor pe care ni le arătase Etcham, un cap ce ar fi putut fi miniatura unui vrăjitor balunda. Era negru, un negru strălucitor, tonul cel mai închis pe care îl cunosc rasele africane. Își rotea într-o parte și într-alta albul ochilor mici, cu căutătura rea, arătîndu-și dinții microscopici între buzele groase și roșii, înspăimîntător de negroide. Pe craniul minuscul, părul semăna cu un fuior de lînă creață. Se clătina, întorcîndu-se în toate părțile, turuind într-una cu vocea aceea incredibilă, de falset. Stone răspundea, cu o voce întretăiată, la ce spunea celălalt.

Van Rieten îl lăsă pe Stone și îl trezi pe Etcham, nu fără greutate. Cînd înțelese ce se întîmpla, acesta rămase fără grai.

— L-ați văzut deschizîndu-și două abcese?

Etcham, sufocat, dădu din cap.

— A sîngerat mult? urmă Van Rieten.

— Foarte puțin.

— Țineți-l de mîini, îi spuse Van Rieten lui Etcham.

Luă briciul lui Stone și îmi dădu mie lanterna. Stone nu păru să observe nici lumina, nici prezența noastră, dar capul în miniatură scoase niște țipete ascuțite care, în mod evident, ne erau adresate.

Lui Van Rieten nu-i tremura mîna şi briciul tăia perfect. Spre marea noastră mirare, Stone a sîngerat puţin şi Van Rieten a pansat rana ca pe o zgîrietură oarecare.

Din clipa în care capul fusese tăiat, Stone încetase să mai vorbească. Van Rieten a făcut tot ce a putut pentru el, apoi, uşor, mi-a luat lanterna din mînă. Cu o puşcă, a început să caute în jurul patului, după care i-a tras capului cîteva lovituri zdravene.

Ne-am culcat la loc dar, din cîte-mi amintesc, n-am mai izbutit să dorm.

VI

A doua zi, spre prînz, am auzit din nou cele două voci, dinspre coliba lui Stone. Etcham dormea încă, istovit. Abcesul din stînga erupsese şi un alt cap îşi făcuse apariţia, mieunînd şi scuipînd. Etcham se trezi şi stăturăm o vreme, toţi trei, privindu-l fix. Printre şuierăturile creaturii se auzeau replicile răguşite ale lui Stone.

Van Rieten înaintă, luă briciul şi îngenunche lîngă el. Capul monstruos îi adresă de îndată un rînjet, însoţit de un scîrţîit şuierător.

Atunci, Stone spuse deodată, în engleză:

— Cine eşti tu, care mi-ai luat briciul?

Van Rieten îl privi la rîndul lui şi se ridică.

Stone era pe deplin conştient; privirea îi rătăcea prin colibă.

— Sfîrșitul, spuse el, ăsta-i sfîrșitul. Mi se pare că-l recunosc pe Etcham, ca în viață. Ia uite-l și pe Singleton! Ah! Singleton! Umbrele copilăriei mă veghează pe patul de moarte! Și tu, spectru straniu, cu barba asta neagră și cu briciul meu în mînă!

— Nu e nici o fantomă, Stone, am îngăimat eu. Sînt eu, viu și nevătămat. Etcham și Van Rieten sînt și ei în viață. Am venit să te ajutăm.

— Van Rieten! exclamă. Lucrarea mea va încăpea pe mîinile unui om mai bun decît mine. Norocul să fie cu tine, Van Rieten!

Van Rieten se apropie.

— Stai liniștit, bătrîne, îi spuse. O să te doară puțin, și gata.

— Am îndurat pînă acum destule dureri de felul ăsta, răspunse Stone limpede. Lăsă-mă în pace. Lasă-mă să mor de moartea mea. Hidra n-are nici o vină. Poți să tai zece, o sută, o mie de capete — blestemul nu-l poți tăia, nici îndepărta. Ce-ți intră în sînge nu mai iese niciodată. Nu mă mai ciopîrți. Promite-mi!

Glasul lui regăsise tonul de comandă din tinerețe și îl convinse pe Van Rieten, așa cum îi convinsese pe toți, întotdeauna.

— Îți promit.

Abia rostise aceste cuvinte, cînd ochii lui Stone se tulburară din nou.

Am rămas atunci să ne uităm, toți trei, la creatura hidoasă și bolborositoare care se ivea din

trupul lui Stone, pînă cînd două brațe micuțe și subțiri ieșiră la rîndul lor la lumină. Unghiile minuscule aveau o formă perfectă. Palma roz era înfiorător de naturală. Brațele gesticulau și mîna dreaptă se întinse să tragă de barba blondă a lui Stone.

— E îngrozitor, nu mai pot să suport, exclamă Van Rieten, și puse iar mîna pe brici.

În aceeași clipă, Stone redeschise ochii și îl fixă cu o privire strălucitoare.

— Van Rieten să nu-și respecte cuvîntul? rosti el rar. Nu-mi vine să cred!

— Dar trebuie să te ajutăm cu ceva, șopti Van Rieten.

— Am trecut de stadiul suferinței și nu mai am nevoie de ajutor, spuse Stone. Mi-a sosit ceasul. Blestemul acesta nu-mi vine de la nimeni; s-a născut în mine, ca oroarea pe care o vedeți. Chiar și acum, cînd sînt pe moarte!

După un timp, începu iar să vorbească:

— Știi toate limbile? întrebă el repede.

Ființa minusculă, pe cale de a se naște, răspunse deodată în engleză:

— Da, toate limbile pe care le știi tu.

Își scoase limba microscopică, își încreți buzele și dădu din cap spre dreapta și spre stînga. Acum îi vedeam coastele filiforme și pieptul liliputan, care părea că respiră.

— M-a iertat oare? întrebă Stone cu o voce sugrumată.

— Nu, cît timp vîntul se va mai legăna în chiparoşi, răspunse capul cu un scîrţîit. Cît timp stelele vor străluci pe lacul Ponchartrain, ea nu te va ierta.

Atunci, dintr-o mişcare, Stone se întoarse într-o parte. În clipa următoare era mort.

Singleton tăcu şi încăperea rămase un timp cufundată în linişte, o linişte în care ne auzeam răsuflările. Twombly, lipsit de tact ca întotdeauna, rupse tăcerea:

— Presupun, spuse el, că aţi extirpat micuţul şi l-aţi cufundat în alcool, ca să-l puteţi aduce acasă.

Singleton se întoarse spre el, cu o privire rece:

— L-am îngropat pe Stone fără să-l mutilăm, aşa cum a murit.

— Bine, dar — continuă inconştientul Twombly — toată povestea asta e de necrezut.

Celălalt îl privi dispreţuitor:

— Nici nu mă aşteptam s-o crezi. V-am spus de la început că deşi am văzut cu ochii mei, acum, cînd mă gîndesc, nici mie nu-mi vine să mai cred.

Traducere de **DOINA LEREANU**

LISA TUTTLE

CASA GÎNDACILOR

Casa era o ruină. Aruncată asemenea unei epave pe promontoriul năpădit de buruieni, supraveghea în tăcere oceanul. Pe măsură ce se apropia de ea, Ellen simţea cum o cuprinde teama.

„Aici?" întrebă neîncrezător şoferul.

„Asta trebuie să fie", îi răspunse Ellen, fără prea multă convingere. Nu-i venea să creadă că mătuşa ei, sau oricine altcineva, putea să locuiască între nişte pereţi atît de şubrezi.

Casa fusese construită din lemn, după obiceiul locului, pe o fundaţie de beton, la trei-patru picioare deasupra pămîntului. Talazurile ce s-ar fi abătut asupra ei pe furtună n-o puteau atinge, lăsînd-o vîntului şi ploilor care o măcinau în taină. Se fărîmiţa de la sine, încetul cu încetul. Lemnăria era roasă de ani, vopseaua mai păstra doar ici şi colo urme verzui, amintind culoarea de altă dată. Ferestrele rămase fără draperii străluceau orbitor în bătaia soarelui, iar obloanele abia se mai ţineau într-un echilibru

precar. Printre ramele putrezite ale ferestrei de la al doilea cat, se vedea răzbătînd dinăuntru lumina zilei.

„Am să aştept“, rosti şoferul, în timp ce parca pe un drum lăturalnic. „Poate că nu-i nimeni acasă.“

„Mulţumesc“, îi răspunse Ellen coborînd din maşină. Plăti cursa, apoi cuprinse dintr-o privire priveliştea dezolantă.

„Aşteaptă numai pînă răspunde cineva“, mai spuse.

Ellen urcă aleea de beton mîncată de vreme şi, cînd ajunse lîngă intrare se sperie zărind după uşă o mişcare ciudată. Se opri brusc şi privi cu luare-aminte într-acolo, încercînd să ghicească prin întuneric identitatea acelei forme. Era un cîine? Un copil care se juca? Putea distinge doar ceva mare şi închis la culoare ce se mişca iute şi dispăru într-o clipă.

Motorul maşinii se auzea molcom, ca o chemare. O secundă, fu ispitită să renunţe, să se întoarcă la Danny şi la toate problemele lor — la minciuni şi promisiuni.

Se hotărî şi bătu de două ori, scurt şi imperativ, în uşă. Îi deschise o bătrînă numai piele şi os, vizibil încurcată de apariţia ei. Se priviră cîteva clipe în tăcere.

„Mătuşa May?“, întrebă Ellen.

Chipul bătrînei se lumină cînd îi auzi glasul.

„Sigur că da, Ellen!“

Oare cum de îmbătrînise mătușa ei atît de mult?

„Intră, draga mea.“ Bătrîna îi întinse o mînă pergamentoasă și se dădu la o parte, făcîndu-i loc. Casa scîrțîia lugubru și, pentru o clipă, fetei i se păru că podeaua i se scufundă sub picioare. Pătrunse în casă, în timp ce bătrîna închidea ușa în urma ei.

„Cred că nu locuiești singură în toată hardughia asta, nu-i așa?“, o întrebă. „Dacă aş fi știut, dacă tata ar fi știut, am fi...“

„Dacă aveam nevoie de ajutor, vi-l ceream“, îi răspunse mătușa May cu o asprime în glas care-i amintea de tatăl său.

„Dar casa e prea mare pentru un singur om!“, zise Ellen. „Arată de parcă ar fi gata oricînd să se prăbușească. Dacă ți se întîmplă ceva cît timp ești singură aici?“

Bătrîna izbucni într-un rîs sec și răgușit. „Prostii! Casa asta o să-mi supraviețuiască. Aparențele înșeală. Uită-te mai bine în jur. E solidă și destul de confortabilă.“

Ellen privi pentru prima dată holul cu atenție. Era o încăpere mare și înaltă, iar pe podea avea un covor oriental somptuos. Pereții erau de culoare crem și scara interioară părea în perfectă stare.

„Arată mult mai bine pe dinăuntru“, recunoscu, după o clipă de gîndire. „De afară pare o ruină. Șoferului nici nu i-a venit să creadă că e locuită.“

„Numai interiorul contează pentru mine“, răspunse bătrîna. „E drept că am lăsat totul în paragină. Casa e putredă și înțesată de insecte, dar chiar așa, nu stă mai rău decît mine. Va fi în picioare și după ce-o să mor, iar asta-mi ajunge.“

„Dar, mătușă May... Nu vorbi prostii, doar nu ești pe moarte“, o dojeni Ellen cu blîndețe.

„Draga mea, privește-mă bine. Nu mai e nimic de făcut. Sînt toată mîncată pe dinăuntru. A rămas numai atît din mine cît să-ți ureze bun venit.“

Resemnarea de pe chipul bătrînei îi umplu ochii de lacrimi.

„Și doctorii...?“

„Doctorii nu știu chiar totul. Vine vremea fiecăruia, draga mea. Vine timpul să părăsim această viață pentru o alta... Dar să intrăm și să ne așezăm. Trebuie să-ți fie foame după atîta drum!“

Tulburată, Ellen o urmă în bucătărie. Era o cămăruță strîmtă, tapetată în nuanțe de verde și auriu.

Mătușa ei era pe moarte. La așa ceva nu se așteptase. Ellen își aminti că May nu era decît cu opt ani mai mare decît tatăl său, un bărbat viguros și plin de viață. Se uită la mătușa May, care se mișca cu greutate dintr-un loc într-altul, pregătind cina.

Ellen se ridică: „Lasă-mă pe mine, te rog.“

„Nu, nu dragă. Cunosc rostul fiecărui lucru și pot încă să mă descurc.“

„Tata ştie? De cînd nu l-ai mai văzut?"
„Oh, draga mea! N-am vrut să-l bat la cap cu problemele mele. Nu ne-am văzut de ani de zile. Cred că ultima oară ne-am întîlnit la nunta ta."
Ellen îşi aduse aminte că tot la căsătorie o văzuse şi ea ultima oară. Era de necrezut ca femeia de atunci şi cea de acum să fie aceeaşi. Cum de îmbătrînise într-atît, în numai trei ani?
May îi puse înainte o farfurie cu legume în maioneză şi cîţiva pesmeţi cu susan.
„Nu prea am mîncare proaspătă în casă", îi spuse. „Mai mult conserve. Mi-e greu să ies la cumpărături şi nici poftă de mîncare nu mai am. Vrei şi nişte cafea sau ceai?"
„Ceai, te rog. Mătuşă May, n-ar trebui să mergi la spital? Undeva unde să aibă grijă de tine."
„Pot să-mi port singură de grijă."
„Sînt convinsă că mama şi tata s-ar bucura mult să te vadă."
May se împotrivi cu hotărîre.
„La spital ţi-ar putea găsi un tratament potrivit."
„Ellen, pentru muribunzi nu există alt tratament decît moartea."
Ceainicul începu să fluiere şi May turnă apa fierbinte peste săculeţul cu ceai. Ellen se lăsă pe spate, apropiindu-şi urechea de perete. Din zid se auzea un zgomot mărunt şi persistent, ca un ronţăit. Oare erau termite?
„Doreşti zahăr la ceai?", o întrebă mătuşa ei.

„Te rog“, îi răspunse Ellen, mecanic. Nu se atinsese încă de mîncare și n-avea nici un chef s-o facă.

„Oh, draga mea“, oftă bătrîna. „Mi-e teamă că va trebui să-l bei așa cum e. Nu mai am nici un strop de zahăr în casă. Pe aici sînt mai multe furnici decît zahăr.“

„Mătușă May, ai probleme cu banii? Vreau să spun... Stai aici pentru că nu-ți poți permite altceva mai bun?“

„Doamne ferește!“

May se așeză lîngă nepoata ei: „Am niște acțiuni și ceva bani la bancă. Iar casa îmi aparține. Am cumpărat-o cînd a ieșit Victor la pensie, dar el a murit înainte să ne putem bucura împreună de ea.“

Într-o pornire de simpatie, Ellen se aplecă să o strîngă la piept, dar May întinse brațele într-un gest de respingere.

„O dată cu Victor a dispărut și dorința de a mai îndrepta ceva. De-asta clădirea a rămas la fel de ruinată ca în ziua cînd am cumpărat-o. Casa asta are o poveste ciudată. Nimeni nu a vrut-o. Nimeni în afară de mine și de Victor.“ Dintr-o dată, May ridică ochii și zîmbi: „Și, poate, de tine? Ce-ai zice dacă la moartea mea ți-aș lăsa-o moștenire?“

„Mătușă May, te rog, nu...“

„Prostii! Cui altcuiva s-o las? Sigur, dacă nu-ți place cum arată, tu și Danny puteți s-o dărîmați și apoi să construiți alta în locul ei. Chiar dacă e putredă și invadată de insecte, să știi că valorează

destul de mult."

„Ești foarte bună, mătușă May, dar nu-mi place să te aud vorbind despre moarte."

„Nu? Pe mine nu mă deranjează. Însă dacă te supără, atunci n-o să mai vorbim. Vrei să-ți arăt camera ta? Nu mai pot să urc scările", se plînse May în timp ce o conducea într-acolo. Suia treaptă cu treaptă, sprijinindu-se de balustradă cu toată greutatea și se oprea din cînd în cînd să-și tragă sufletul. „Mi-am mutat dormitorul la parter. E prea greu să urc și să cobor tot timpul."

La al doilea cat se simțea un miros pătrunzător de mucegai, iar aerul umed al mării pătrunsese prin toate ungherele.

„Camera are o vedere splendidă spre ocean. M-am gîndit că te vei simți bine aici." Se opri în prag și-i făcu semn nepoatei s-o urmeze. „Așternuturile curate sînt în debaraua de pe hol."

Ellen se uită prin încăperea sărăcăcios mobilată: un pat, o toaletă și un scaun cu spătarul rupt. Salteaua era găurită pe alocuri, iar la ușa de la balcon nu mai existau draperii.

„Să nu ieși în balcon! Mi-e teamă că e deja putrezit", o avertiză bătrîna.

„Am observat."

„Așa se întîmplă. Unele lucruri se distrug mai repede, știi cum e. Acum te las. Și eu mă simt cam obosită. Ce-ar fi să dormim amîndouă puțin, înainte de cină?"

Ellen se uită cu tristețe la chipul brăzdat de încrețituri al mătușii ei. Efortul de a urca scările o sleise de puteri. Mîinile îi tremurau și se albise la față. O strînse cu putere în brațe: „Oh, mătușă May", îi șopti înduioșată. „Am să te ajut. Îți promit că voi avea grijă de tine."

May se desprinse din brațele nepoatei, încuviințînd: „Da, draga mea. E așa de bine să te știu aici, alături... Îți urăm bun venit". Se întoarse și plecă.

După ce rămase singură, Ellen se simți dintr-o dată copleșită de oboseală. Se afundă în saltea și își plimbă privirea prin odaia mică și aproape goală. În minte avea un talmeș-balmeș de probleme vechi și noi.

N-o cunoscuse niciodată îndeajuns de bine pe mătușa May și de aceea nici nu fuseseră prea apropiate. Îi făcuse vizita aceea neașteptată din disperare. Voia să fie un timp departe de bărbatul ei, să-l pedepsească, măcar așa, pentru ultima aventură... Căuta un loc unde să se refugieze, unde Danny să n-o poată găsi, iar casa singuratică de pe malul mării i se păruse ascunzătoarea cea mai sigură pentru cel puțin o săptămînă. Se așteptase la liniște, plictiseală și regrete, dar în nici un caz să găsească o muribundă. Asta punea cu totul în umbră necazurile ei cu Danny... Ar fi vrut ca el să fie acolo și s-o liniștească. Mai bine n-ar fi jurat că nu-l va căuta în tot acest timp. Putea, în schimb, să

vorbească cu tatăl ei. Oare era bine să-l roage să nu-i spună lui Danny unde se află? N-ar fi vrut ca părinții să știe că mariajul îi era în pericol, deși, dacă Danny le telefona, încercînd s-o găsească, și-ar fi dat seama oricum că ceva nu e-n regulă.

O să-l sune pe tatăl ei diseară, neapărat. El o să vină aici să-și vadă sora și lucrurile se vor aranja. O va duce la spital, unde va găsi un doctor priceput, care s-o pună pe picioare. Era sigură că se va întîmpla așa. Acum însă, era prea obosită ca să se mai poată gîndi la ceva. Se întinse pe salteaua tare și se lăsă pradă somnului.

Cînd se trezi, afară se înnoptase și-i era foame. Stătea pe marginea patului dezorientată și amorțită de frig, încercînd să-și dea seama cît dormise. Se ridică și apăsă pe comutator, dar camera rămase cufundată în beznă, așa că ieși pe bîjbîite, chinuindu-se să ghicească drumul către scările ce abia se zăreau. Treptele scîrțîiau prelung sub pașii ei. Cînd ajunse jos, zări lumina ce venea din bucătărie.

„Mătușă May?" Nu-i răspunse nimeni. Ellen avea totuși senzația că nu e singură, de parcă cineva ar fi privit-o din spate. Cînd se întoarse nu văzu, însă, pe nimeni; doar întunericul care scălda holul. Ascultă o clipă scrîșnetele și vaierele casei, apoi zgomotele înăbușite ale mării și vîntului de afară. Nici o prezență omenească nu se simțea prin preajmă, însă cînd își încordă auzul i se păru că deslușește, undeva, aproape, o voce slabă. Zărind

licărirea de sub scară, porni într-acolo. Pe podea răsuna doar zgomotul sec al tocurilor ei, tulburînd liniștea nopții. Lumina unei veioze strecurată printr-o ușă întredeschisă îi atrase atenția. Se apropie și, auzind vocea bătrînei, păși înăuntru.

„Nu-mi simt deloc picioarele", spunea May. „Nu mai simt nimic. Totuși, încă mă slujesc de ele. Îmi era teamă că, o dată paralizată, n-am să mă pot mișca, dar nu s-a întîmplat astfel. Tu mi-ai spus că așa va fi." Tuși, iar zgomotul răsunînd în întuneric semăna cu scîrțîitul unui pat.

„Vino aici, e destul loc."

„Mătușă May?" Liniște. Ellen nu-i mai auzea nici măcar respirația. În cele din urmă, bătrîna o întrebă: „Ellen, tu ești?"

„Da, sigur. Cine credeai?"

„Ce? Oh, cred că visam." Patul scîrțîi din nou.

„Ce spuneai despre picioarele tale?" Trosnetele se întețiră.

„Ce spui, dragă?" Vorbea ca un om care se străduia din greu să nu adoarmă.

„Nimic" zise fata. „Nu mi-am dat seama că dormi. Vorbim mîine dimineață. Noapte bună."

„Noapte bună, dragă."

Ellen ieși nedumerită din dormitorul întunecat și înăbușitor. Poate că, din cauza bolii și a deprimării, mătușa May vorbea în somn sau avea halucinații. N-avea nici un sens să creadă — chiar dacă nu se putea împotrivi să gîndească astfel —, că

bătrîna fusese trează și o confundase cu cineva pe care-l așteptase și care se afla deja aici.

Auzi pași pe scări, nu departe, deasupra capului ei și fugi într-acolo. Nu văzu pe nimeni. Scările neluminate erau pustii și își spuse că-i o altă iluzie creată de casa în agonie.

Încruntată și nemulțumită de explicația pe care o găsise, Ellen se întoarse în bucătărie. Din mulțimea de conserve din cămară alese una și o desfăcu. În timp ce mînca, auzi din nou același zgomot de pași, dar de astă dată părea că vine din camera aflată chiar deasupra bucătăriei. Ellen se uită fix la tavan. Dacă un intrus se plimba într-adevăr acolo, nu se arăta deloc prudent... Puse lingura pe masă și simți că i se face dintr-o dată frig. Pașii continuau să se audă.

Apoi, brusc, zgomotele încetară. În liniștea apăsătoare ce urmă, Ellen își închipui un bărbat ghemuit, cu capul lipit de podea, care aștepta un răspuns din partea ei. Se ridică și îi satisfăcu așteptările, tîrînd un scaun de-a latul podelei. Se duse la scrinul aflat lîngă telefon și găsi înăuntru, pe un raft — alături de becuri și pansamente — o lanternă, întocmai ca în casa părinților săi.

Lanterna funcționa și conul de lumină pe care îl împrăștie o mai liniști puțin. Își aduse aminte că becul din dormitor era ars, luă unul din scrin și părăsi bucătăria.

Ajungînd la etaj, deschise ușa fiecărei încăperi

şi descoperi că multe dintre ele erau nemobilate. Nu se mai auzeau paşi şi nici vreun altfel de zgomot. Treptat se destinse şi, după ce luă cîteva aşternuturi din debara, se întoarse în camera ei.

Puse becul, apoi închise uşa şi începu să-şi facă patul, dar ceva de pe pernă îi atrase atenţia: semăna cu o grămadă de rumeguş. Se uită în sus şi văzu că o cornişă de lemn era ciuruită de găuri minuscule, din care curgea o pulbere cenuşie. Îşi încreţi nasul de scîrbă: termite. Scutură perna cu putere, gîndindu-se că dimineaţă, înainte de toate, o să-l sune pe tatăl ei. May nu mai putea continua să trăiască aşa.

Se trezi de-ndată ce soarele pătrunse în cameră prin fereastra descoperită. Îşi dădu seama unde se află după ţipetele pescăruşilor şi mirosul pătrunzător al mării. Tremurînd din cauza umezelii care-i pătrunsese în oase sări din pat şi se îmbrăcă la iuţeală.

Mătuşa May era deja în bucătărie şi sorbea dintr-o ceaşcă ciobită.

„Apa fierbinte e pe aragaz“, spuse încet.

Ellen îşi turnă ceai şi se aşeză lîngă ea.

„Am comandat cîte ceva de mîncare“, rosti bătrîna cu greutate. „Va sosi curînd. Vom avea pîine prăjită şi ouă, la micul dejun.“

Ellen se uită cu luare-aminte la ea şi înţelese

abia atunci că avea înainte o muribundă. În fața acestui fapt incontestabil nu mai era nimic de spus. Au rămas alături în tăcerea întreruptă din cînd în cînd de sorbiturile bătrînei, pînă ce, într-un tîrziu se auzi soneria.

„Vrei tu să deschizi, draga mea?", zise May.

Ellen se ridică: „Să-i plătesc?"

„Oh, nu! Nu cere el bani. Doar dă-i drumul înăuntru."

Mirată, Ellen deschise ușa unui tînăr voinic, care ținea în brațe o pungă plină cu tot felul de cutii cumpărate de la băcănie. Vru să-i mulțumească și să i le ia, dar el nici n-o băgă în seamă. Intră în casă ocolind-o și se îndreptă spre bucătărie, unde începu să desfacă pachetele și să așeze fiecare lucru la locul lui. Străinul nu-i spusese nimic mătușii May, iar aceasta, la rîndul ei, parcă nici nu-i observase prezența. După ce aranjă totul, se așeză la masă pe scaunul lui Ellen, care urmărea scena cu tot mai multă uimire. Bărbatul o privi lung, cercetător, apoi rosti:

„Trebuie să fii nepoata ei."

Ellen nu-i răspunse. Nu-i plăcea felul în care se uita la ea, ca și cum ar fi dezbrăcat-o. Ochii lui închiși la culoare, aproape negri, păreau fără pupile. Niște ochi reci, inexpresivi. O măsură din cap pînă-n picioare, iar ostilitatea ei îl făcu să zîmbească. Se întoarse spre May și-i spuse: „E cam tăcută."

Bătrîna se ridică să-și mai pună niște ceai.

„Lasă-mă pe mine“, zise Ellen repede, pășind înainte. May îi întinse ceașca și se așeză la loc, fără un cuvînt.

„Vrei să mănînci ceva?“ o întrebă Ellen, dar bătrîna făcu semn că nu.

„Mănîncă tu, draga mea. Mie nu mi-e foame.“

„Mătușă May, trebuie să mănînci.“

„Atunci dă-mi o bucată de pîine prăjită.“

„Eu vreau niște ouă“, zise bărbatul, întinzîndu-se leneș în scaun. „N-am pus nimic în gură de dimineață.“ Ellen se uită la May, așteptînd ceva — un cuvînt, un gest, ca să știe cum să se poarte cu străinul acela obraznic. Era prietenul ei? Un angajat? Nu voia să fie aspră cu el dacă mătușa May nu dorea acest lucru. Bătrîna privea însă înainte, în gol, indiferentă. Ellen îl întrebă: „Așteptați banii pentru alimente?“

Străinul rînji:

„Am făcut asta pentru May. N-avea rost, în starea în care se află, s-o las să se descurce singură cu toate.“

Ellen îl privi cu îndoială, așteptînd, încă, un semn din partea bătrînei. Renunță, începînd să pregătească micul dejun. Se întreba de ce o ajuta omul acela pe mătușa ei. Nu părea genul de tip dezinteresat.

„Acum, o dată ce mă aflu aici, nu mai are nevoie de dumneata. Am să te înlocuiesc eu.“

„Aş vrea două ouă prăjite“, făcu el drept răspuns.

Ellen îl fulgeră cu privirea, dar nu spuse nimic. Se gîndi că, probabil, nu va pleca chiar dacă ar refuza să-i gătească. Şi apoi, el cumpărase mîncarea...

După ce pregăti totul, se aşeză la masă şi îl privi provocator: „Sînt Ellen Morrow.“

El ezită destul de mult pînă să-i răspundă. În cele din urmă, rosti cu o voce tărăgănată: „Poţi să-mi spui Peter.“

„Mulţumesc“, replică ea sarcastic. Se simţea tot timpul urmărită de privirea lui şi, după ce termină de mîncat, se ridică spunîndu-i mătuşii că se duce să-i telefoneze tatălui ei. Abia atunci May catadicsi să vorbească. O prinse pe Ellen cu o mînă, dar şi-o retrase imediat, parcă intimidată de îndrăzneală: „Te rog, Ellen, nu-l speria din pricina mea. Nu mă poate ajuta cu nimic şi nu vreau să facă drumul pînă aici degeaba.“

„Mătuşă May, tu eşti singura lui soră. Trebuie să-i spun şi, bineînţeles că după ce va afla, o să vină să te vadă.“

„Singurul lucru care-l mai poate face este să mă lase în pace“, şopti May. Din nefericire, gîndi Ellen, bătrîna avea dreptate; dar nu o putea lăsa să moară fără să încerce măcar s-o ajute.

Ca să vorbească nestingherită, se duse în dormitor şi folosi aparatul plin de praf de acolo.

Formă numărul părinților și așteptă, însă telefonul sună îndelung, fără ca cineva să-i răspundă. Încercă la birou, dar secretara îi spuse că tatăl ei era plecat la o partidă de pescuit și că va lipsi o zi sau două. N-avea altceva de făcut decît să aștepte... Se duse spre bucătărie, cînd o auzi pe May vorbind. Se opri surprinsă lîngă ușă și începu să asculte.

„N-ai venit astă-noapte. Te-am așteptat tot timpul. De ce n-ai venit? Mi-ai jurat că vei rămîne lîngă mine pînă la sfîrșit." Vocea tînguitoare a mătușii o sperie pe Ellen. Auzi apoi răspunsul lui Peter:

„Fata era în casă. Am crezut că e mai bine să nu vin."

„Fata nu contează", îi spuse May cu asprime. „Nu contează atîta vreme cît sînt încă aici. Aceasta mai este casa mea, iar eu... eu sînt a ta, nu-i așa, iubitule?"

Ellen ieși afară alergînd, dar trecu mult pînă ce aerul proaspăt al mării și vîntul o ajutară să-și revină din uluială. Mătușa May și tînărul acela îngrozitor... Străinul solid, plin de tupeu, cu privirea de viezure, se culca cu mătușa ei — cu o biată bătrînă vlăguită, în care abia mai pîlpîia o urmă de viață... Era dezgustător; dar adevărat.

Ellen porni pe panta acoperită cu nisip și buruieni care ducea la plajă. Ar fi vrut să-și șteargă din minte tot ce se întîmplase. Nu știa dacă va izbuti să se uite din nou în ochii mătușii May și nici

dacă mai putea rămîne acolo. Parcă îl auzea pe Danny spunîndu-i, obosit și trufaș: „Ellen, tu ești așa de naivă în privința sexului... Vezi lucrurile doar în alb sau negru. Te porți ca un copil." Începu deodată să plîngă. Și-ar fi dorit să fie cu el. Ce i-ar fi spus despre toate astea? Că și mătușa ei avea dreptul la asemenea plăceri, iar vîrsta nu reprezenta decît un motiv în plus?

Și acest Peter, ce spera să obțină? Era sigură că, într-un fel sau altul, se folosea de situație. Probabil că fura lucrurile din casă, se gîndi Ellen, amintindu-și de camerele goale pe care le văzuse la primul cat. Iar bătrîna, care ținea să rămînă în cocioaba asta nenorocită și refuza cu încăpățînare să-și vadă fratele...

„Ce mai faci. Ellen?" La auzul vocii, fata tresări și îl văzu pe Peter stînd chiar în fața ei, cu zîmbetu-i insuportabil. Îi răspunse monosilabic, ferindu-și privirea de ochii lui întunecați.

„Nu ești prea prietenoasă", observă bărbatul. „Ai plecat atît de repede că nici n-am avut timp să-ți vorbesc."

Fără să se uite la el încercă să se îndepărteze, dar Peter o urmă imediat. „N-ar trebui să fii atît de distantă. Ai putea să mă cunoști mai bine..."

Ellen se opri și îl privi sfidătoare. „De ce? De fapt, cine ești și ce cauți în casa mătușii mele?!"

„Credeam că ți-ai dat seama." Felul în care i-o spusese îi tăie răsuflarea. „Am grijă de ea. Stătea

singură pînă să vin eu; fără familie și fără prieteni. Era complet neajutorată. Poate ți se pare șocant, dar îmi este recunoscătoare. Nu cred că ar fi de acord dacă ai încerca să mă îndepărtezi."

„Acum sînt aici și fac parte din familia ei. Curînd va veni și tatăl meu, așa că nu va mai fi singură, la mila unui străin."

„Ea n-o să accepte să plec, nici de dragul familiei și nici al altcuiva."

Ellen tăcu o clipă, apoi spuse: „E bătrînă, bolnavă și singură. Are nevoie de cineva. Te așteptai să-ți rămînă banii, casa, atunci cînd va muri?"

Bărbatul zîmbi disprețuitor: „Mătușa ta nu are nici un ban. Toată averea ei este ruina pe care vrea să ți-o lase ție. Eu îi dau ce are nevoie, și ea îmi dă, în schimb, același lucru. Mie îmi trebuie ceva mai important decît banii."

De teamă să n-o vadă înroșindu-se, Ellen se răsuci, pornind spre casă. Simțea că bărbatul pășește alături de ea, dar îl ignoră. Dintr-o dată, el o prinse de braț și, fără să vrea, Ellen scoase un strigăt de uimire, de care se rușină imediat. El parcă nici n-o auzise și, ținînd-o strîns de mînă, îi atrase atenția asupra unui lucru ce se petrecea chiar la picioarele lor. În arena de nisip se desfășura o luptă care îl captivase — o luptă pentru supraviețuire. Un păianjen se clătina pe picioarele sale subțiri, în timp ce, în fața lui bîzîia o viespe, al cărei trup negricios și firav strălucea în soare.

Era ceva fascinant în înfruntarea dintre cele două ființe minuscule. Se urmăreau, se pîndeau, se retrăgeau și apoi se aruncau iarăși, cu furie, una asupra celeilalte. Păianjenul i se păru lui Ellen mai neliniștit, pe cînd viespea se arăta sigură pe ea și hotărîtă să învingă. Deși amîndouă insectele o dezgustau în aceeași măsură, ar fi vrut ca păianjenul să cîștige.

Pe neașteptate, viespea se aruncă asupra păianjenului, care se rostogoli pe spate și, timp de cîteva clipe, picioarele li se loviră și se încleștară ca degetele unui pumn.

„Aha, acum l-a răpus“, murmură Peter. Fata întoarse capul și îl văzu absorbit de lupta pe viață și pe moarte. Cînd privi din nou în jos, păianjenul rămăsese inert, iar viespea se învîrtea în jurul lui, bîzîind înfundat.

„L-a ucis“, zise Ellen.

„Nu. L-a învins“, o corectă Peter. „Păianjenul nu e mort, ci paralizat. Viespea vrea să fie sigură că se află cu totul în puterea ei, înainte de a-și continua lucrul. Va săpa o gaură în pămînt și îl va îngropa acolo, apoi o să-și depună ouăle deasupra lui. Păianjenul nu va fi în stare de nimic. Va trebui să zacă așa, nemișcat și să aștepte ca ouăle să se clocească, apoi, puii ieșiți din ele o să-l devoreze.“ Zîmbi din nou în felul acela dezgustător. Ellen se ridică. „El însă, nu mai simte nimic“, continuă repede bărbatul. „Otrava pe care i-a inoculat-o viespea,

aproape că l-a omorît. O creatură mai evoluată ar fi înspăimîntată de viitorul ei, de sfîrșitul inevitabil, dar el este doar un păianjen. Ce știe o biată gînganie?“

Ellen se îndepărtă fără să spună nimic. Se aștepta s-o urmeze, dar, cînd întoarse capul și se uită în urmă, îl văzu tot acolo, în genunchi, privind la pregătirile macabre pe care viespea le desăvîrșea.

Intrînd în casă, Ellen zăvorî ușa de la intrare. Le încuie apoi pe celelalte și verifică ferestrele. Era însă foarte probabil ca mătușa ei să-i fi dat o cheie lui Peter...

În timp ce închidea ușa laterală, apropiată de camera bătrînei, îi auzi vocea slabă:

„Tu ești, dragă?“

„Eu sînt, mătușă May“, răspunse Ellen, întrebîndu-se cui îi fusese adresat acel „dragă“. Cu un sentiment de milă amestecată cu dezgust, intră în încăpere.

Din pat, bătrîna zîmbi chinuit. „Obosesc atît de ușor acum“, îi spuse. „Cred că o să-mi petrec restul zilei în pat. Ce altceva am de făcut decît să aștept ?“

„Mătușă May, aș putea închiria o mașină ca să mergem la un doctor, sau poate găsim unul care să vină pînă aici.“

May oftă: „Nici un doctor și nici o doctorie din lume nu pot face nimic pentru mine.“

„Totuși, trebuie să existe ceva care să-ți ajute...“

„Draga mea, dar nu simt nici o durere. Nu-ți fie teamă pentru mine, te rog."

Arăta atît de neajutorată încît lui Ellen i se umplură ochii de lacrimi. Se așeză pe un scaun lîngă pat, rostind cu greu: „Mătușă May, nu vreau să mori!"

„Să nu-ți fie frică", șopti bătrîna, deodată, privind-o cu ochi arzători. „M-am temut și eu, mai demult, dar apoi am acceptat totul și la fel trebuie să faci și tu. Trebuie."

„Nu". Ellen ar fi vrut să o îmbrățișeze, însă nu îndrăznea. Nemișcarea bătrînei părea să-i interzică orice apropiere.

Cînd se opri din plîns și își înălță capul, văzu că mătușa May avea ochii închiși și respira încet, liniștită. Adormise. Se ridică și ieși din cameră. Îi era dor de tatăl ei, de cineva care să-i împărtășească durerea.

Își petrecu restul zilei citind, hoinărind fără rost în împrejurimile casei sau gîndindu-se la Danny, la mătușa ei și la străinul nesuferit pe care-l chema Peter. În bătaia vîntului ce se întețise, casa scîrțîia necurmat, înfricoșător. Ellen ieși în grădină: înăuntru, în cușca aceea roasă pînă la temelii, se simțea prinsă ca într-o capcană. Sprijinită în coate privea oceanul ce murmura la picioarele ei. După o vreme, începu, într-o doară, să zgîrîie cu unghia o scîndură din gard. Descoperi mirată, sub vopseaua care se lua imediat, un lemn ce semăna cu un

burete moale, ciuruit de mii de găuri. Lipindu-și palmele de el simți ceva ca o vibrație și, după o clipă, înțelese că înăuntru colcăia de termite. Se îndepărtă îngrozită, fără să privească înapoi, la lumea ascunsă pe care o descoperise în măruntaiele lemnului. Intră în casă și zăvorî iarăși ușa în urma ei.

Pe măsură ce se întuneca, era tot mai neliniștită. Ar fi dat orice să aibă pe cineva lîngă ea, dar din camera bătrînei nu mai auzise nici un zgomot încă de dimineață, de cînd o lăsase dormind. Se duse în bucătărie să vadă ce-ar putea găsi de mîncare, apoi se întoarse: dacă mătușa May nu voia să mănînce, atunci...

În dormitor era întuneric și o liniște nefirească plutea în aer. O presimțire o făcu să se oprească în ușă, de unde ascultă încordată, încercînd să prindă vreun sunet, cît de mic. Deodată, pricepu ce semnificație avea tăcerea aceea netulburată: May nu mai respira.

Ellen aprinse lumina și fugi spre pat. Luă o mînă rece în palmele sale, încercînd să-i găsească pulsul, apoi își puse capul pe pieptul scofîlcit. Inima nu se mai auzea.

Ellen se ghemui lîngă pat, ținînd una dintre mîinile bătrînei, ce rămăsese pe spate, cu chipul împietrit, ochii închiși, gura ușor întredeschisă.

Brusc, tresări. I se păruse că vede o picătură strălucitoare de sînge, ce apăruse pe buza de jos și aluneca spre colțul gurii; dar stropul se desprindea,

coborînd pe gît, pe piept, fără să lase nici o urmă. Era un gîndac negru și lucios, care se mișca alene pe trupul inert. În timp ce Ellen privea înmărmurită, un al doilea gîndac apăru pe buzele albe, ieșind la lumină.

Ellen se trase încet spre ușă, fără să-și dea seama că mergea în genunchi. Pielea i se încrețise, stomacul i se zbătea spasmodic și în nări, în gîtlej, în toată ființa simțea un miros insuportabil. Reuși cumva să se ridice în picioare și să iasă din cameră fără să leșine sau să vomite.

În hol se sprijini de zid, chinuindu-se să-și adune gîndurile. Cu ochii minții vedea un șuvoi de insecte revărsîndu-se din gura bătrînei. Gemu, își încleștă dinții și încercă să se gîndească la altceva, însă nu izbuti. Imaginea revenea iarăși și iarăși, obsedant. Parcă trăia un coșmar — însă trebuia să-l uite, altfel avea să-și piardă mințile. Acum alte lucruri erau mai importante și tocmai de aceea nu se putea lăsa copleșită de oroare. Să cheme pe cineva de la pompe funebre? Nu. Avea nevoie întîi de un doctor, chiar dacă nu-i mai putea fi de nici un folos bătrînei; dar voia să știe de ce murise, de ce așa, de ce...

Se duse la bucătărie și aprinse lumina, spărgînd întunericul de nepătruns ce asedia casa. Găsi într-un scrin cartea de telefon și începu să caute lista medicilor din cel mai apropiat orășel. Nu erau mulți. Ellen ridică receptorul și așteptă; dar

telefonul era mut. Contrariată, lovi furca de mai multe ori, însă aparatul nu dădea nici un semn de viață. Linia nu părea să fie defectă; din cînd în cînd se auzea ceva, ca o respirație ușoară, la celălalt capăt al firului, de parcă cineva ridicase un alt receptor aflat în casă și asculta. Iritată, Ellen închise și încercă să-și amintească dacă în afara telefonului din camera mătușii ei mai există vreunul. La gîndul că trebuia să se întoarcă singură în locul acela o apuca un tremur nestăpînit. Într-un tîrziu, ieși.

Bărbatul o aștepta în hol. Cînd îl văzu i se opri răsuflarea și se dădu speriată înapoi. El porni spre ea fără grabă, parcă plutind, micșorînd cu fiecare pas distanța ce-i despărțea.

„Peter“, se bîlbîi ea, „trebuie să aduci un doctor pentru mătușa mea.“

„May a spus că nu are nevoie de nici un doctor.“ După tăcerea de pînă atunci, vocea lui umplea încăperea, creînd o tensiune insuportabilă.

„Nu mai contează ce dorește ea sau nu“, zise Ellen. „Mătușa May a murit.“

Liniștea vibra în jurul lor. Ellen nu era sigură, însă chiar în întunericul holului, i se păru că zărește pe chipul bărbatului un zîmbet satisfăcut.

„Te duci după un doctor?“ întrebă, încercînd să-și dea curaj.

„Nu“, îi răspunse el. Ellen se retrase spre bucătărie, iar Peter o urmă.

„De ce nu te duci măcar s-o vezi?“

„Dacă a murit nu mai are nevoie de doctor, de nimeni. Se va face în curînd dimineață și atunci va fi timp pentru toate."

Cînd ajunse în bucătărie, Ellen făcu un pas spre telefon. Înainte să atingă aparatul, Peter întinse mîna, apucă firul și îl smulse din zid. Avea pe buze un zîmbet straniu. Ridică cutia neagră în aer, deasupra capului, în vreme ce fata se dădea înapoi pas cu pas, și o trînti pe podea cu toată puterea. Aparatul se făcu bucăți cu un zgomot asurzitor.

Ellen se uită îngrozită la el, incapabilă să se miște sau să vorbească. Se gîndea frenetic. Afară se făcuse întuneric, drumul era lung și desfundat, iar plaja pustie. Își aduse aminte de camera mătușii ei, de ușa solidă de lemn; tot acolo se afla și celălalt telefon care, poate funcționa încă. Bărbatul o privise liniștit în tot acest timp și îi trecu prin minte că voia s-o hipnotizeze, s-o țină locului sau că, pur și simplu, aștepta ca ea să facă primul pas, ca să-i poată zădărnici orice intenție.

În cele din urmă, simți că trebuie să încerce ceva, că nu putea aștepta așa la infinit. Pentru că era prea aproape de ea, nu îndrăznea să-l înfrunte direct; vru să-l ocolească și să ajungă la ușă. Țîșni, reușind să treacă de el, dar, din doi pași bărbatul o prinse, iar cînd ea începu să se zbată și să strige, se aplecă și-i sorbi țipătul de pe buze, mușcînd-o pînă la sînge.

Sărutul, violent, dureros, o sperie de moarte.

Frica pe care omul acela i-o inspirase pînă atunci nu avea nimic concret, era confuză și incertă. Abia în clipa aceea înțelese ce voia de la ea și, brusc, scîrba îi birui spaima.

Se luptă cu disperare să scape din brațele ce o strîngeau tot mai tare, ca-ntr-un clește, încercă să-l lovească cu genunchiul între picioare, dar nu izbutea și, oricum, loviturile îi erau prea slabe ca el să le ia în seamă.

Bărbatul își dezlipi gura de a ei și o trase în întunericul holului. Cu o mișcare scurtă, brutală, o trînti, strivind-o sub trupul său. Ellen mulțumi cerului pentru blugii strîmți, prea strîmți ca el să-i poată scoate cu ușurință. Își puse în gînd ca imediat ce va slăbi puțin strînsoarea să se repeadă cu unghiile la ochii lui, dar omul o strivea din toate puterile, de parcă ar fi vrut s-o zdrobească.

Pe neașteptate îi lăsă mîinile libere, și înainte ca ea să reacționeze o izbi fulgerător în pîntece, atît de cumplit, că i se tăie respirația și, aproape involuntar, se ghemui, amețită de sălbăticia loviturii. Rămase așa, gemînd spart, pe cînd bărbatul o dezbrăca fără grabă; cînd fu goală de tot, o răsuci, ridicînd-o în genunchi.

Deși tremura și icnea de greață, Ellen era destul de lucidă ca să știe ce se întîmplă cu ea. Peter o apucă de ceafă, aplecînd-o pînă ce atinse podeaua cu fruntea; apoi o pătrunse ca și cum ar fi înjunghiat-o și ea simți pînă în inimă durerea rece,

tăioasă. Încă o clipă de încordare zadarnică, încă un urlet — și, deodată, începu să amorțească.

O răceală intensă, cotropitoare, îi urcă din șale revărsîndu-i-se în măruntaie, apoi coborî spre coapse și se întinse, încet, pînă în tălpi. Nu-și mai simțea coastele, pieptul, mîinile, nimic; nici o senzație nu-i înfiora trupul. Își mai putea mișca buzele și ochii, însă, de sub bărbie pînă în vîrful degetelor, era moartă. Știa că saltă aidoma unei paiațe, scuturată de opintirile lui Peter, dar nu mai avea puterea ori măcar voința să se întoarcă.

Dincolo de gîfîitul ei întretăiat, se auzea un alt zgomot: un bîzîit continuu, monoton. Trupul i se legăna, înainte și înapoi, răspunzînd mișcărilor lui, acum mai lente, dar la fel de puternice. Cu ochii închiși, Ellen se ruga cu disperare să-și revină din amorțeală. Îndărătul pleoapelor i se perindau imagini, amintiri. Văzu din nou gîndacul de pe buzele înghețate ale mătușii ei, la fel de negru și strălucitor ca ochii lui Peter; viespea de pe duna de nisip, dînd tîrcoale păianjenului paralizat și iarăși trupul mătușii May, scăldat în valuri de insecte, care se tîrau alene, ospătîndu-se. Îi veni gîndul cumplit că, atunci cînd vor termina cadavrul bătrînei, gîndacii își vor continua ospățul cu ea. Se pomeni urlînd și deschise ochii, încercînd să priceapă unde se află.

Peter era în fața ei, privind-o. Așadar, isprăvise. Ridicînd puțin capul, Ellen începu să plîngă. „Nu

pleca, nu mă lăsa aici, în halul ăsta“, murmură, cu mintea încă răvășită de spaimă.

Îi auzi rîsul satisfăcut, disprețuitor. „Să plec? Bine, dar asta-i casa mea.“

Abia atunci, sub frunte, i se făcu lumină. Bineînțeles că Peter nu va pleca. O să stea aici cu ea, așa cum stătuse cu mătușa May, uitîndu-se cum se stinge, după care, din trupul ei va începe să se reverse lava vie pe care el o însămînțase.

„Nu vei simți absolut nimic“, îi mai spuse el, cu tandrețe.

Traducere de **ELENA GUGU**

LITERATURĂ S.F.

Înaltă dresură
Huria
Johnny Mnemonic

HORIA ARAMĂ

ÎNALTĂ DRESURĂ

Nu o ascultase pe Matilda și bine făcuse. În prima clipă, aerul rece al străzii îi dăduse un ușor vertij, dar trecuse, iar acum se simțea perfect. Era normal să fi slăbit în această săptămînă de ședere la pat. Matilda încercase imposibilul ca să-l pună pe picioare, și reușise. Curînd se va înzdrăveni de-a binelea, și totul va reveni la normal. Îngrijindu-l, Matilda pierduse și ea cîteva kilograme și era palidă ca hîrtia. Puțin lapte, o bucățică de unt și odihnă, multă odihnă, iată ce-i trebuia. Acum, că el putea să-și reia modestele atribuții, Matilda va căpăta cele necesare, se va menaja, și astfel se va reface în cîteva zile.

Bătrînul respira greu. Se grăbise. Puse jos plasa cu sticlele de lapte, să se odihnească. Fruntea i se umezise ușor. Și-o tamponă cu batista.

— Huș, pleacă de-aici! alungă un cîine care se apropiase și adulmeca în jurul plasei.

Apucă cele două toarte și porni mai departe

spre casă. Deși nerăbdător să ajungă, își potrivi mai atent ritmul mersului. Prudență, dragul meu, prudență...

Doi copii alergînd îi tăiară drumul, cît pe ce să-l răstoarne. Fiecare avea cîte un pahar de înghețată verde ca iarba. Bătrînul se opri să privească în urma lor.

— Niște descreierați...

Cei doi fugeau mai departe. Unul din ei scăpase pe jos paharul de înghețată. Revărsată, pasta verde însemna cu un stigmat obrazul neted al străzii.

— Descreierați...

De undeva își făcură apariția doi cîini. Se apropiară de mica baltă verde. Linseră frățește înghețata, după care cel mai mare apucă paharul și o luă la picior. Celălalt — după el, mimînd în joacă intenția de a-i smulge trofeul. Partenerul se feri și o luă la fugă spre tunelul de gunoi, urmat de prietenul său. Ajunse primul. Zvîrli paharul sfărîmat pe gura largă a tunelului și se întoarse către al doilea sosit, gata de hîrjoană.

Bătrînul își reluă mersul. Cei doi litri de lapte atîrnau greu. Ar fi trebuit să cumpere unul singur. Dar se gîndise că astfel scutea drumul de a doua zi.

Cîinii trecură în goană pe trotuarul pustiu, mistuindu-se după colț. Bătrînul urmărise atent modul în care debarasaseră strada de singura pată care îi știrbea curățenia. Primăria era de admirat. În urmă cu numai doi ani orașul părea că se îneacă în

murdărie. Sistemul clasic de înlăturare a gunoiului nu mai făcea de mult față, iar produsul unei zile de repaus ori al unui week-end nu apuca să dispară înaintea noii recolte. Din cutiile neîncăpătoare, gunoiul se revărsa ca o caricatură a cornului abundenței. Pietonii, mașinile călcau pe o saltea de gunoi mereu mai groasă, bătătorită, oribil mirositoare, care nu mai ajungea să fie ridicat.

Asemenea zone mai sînt puține în oraș. Cu timpul vor dispărea și ele, pe măsură ce se va generaliza rețeaua tunelurilor în care apa sub presiune transportă reziduurile spre întreprinderile de valorificare a lor. Atunci întreg orașul va fi curat ca un pahar. Cartierul fusese de curînd raliat la noul sistem, iar bătrînul se minuna, de cîte ori ieșea, de noua înfățișare, atît de civilizată, a străzilor.

Cît despre cîini, aceștia îl fascinau de-a dreptul. Era uimit de inteligența și iuțeala cu care frumoșii patrupezi dresați anume își făceau datoria de a veghea la curățenia publică. Mai conștiincioși decît gunoierii de altădată, nu lăsau nimic să zacă pe trotuar sau pe caldarîm. Apucîndu-l în gură, trăgînd la nevoie de el, unindu-și în cazuri speciale forțele, nu dezarmau pînă nu izbuteau să aducă gunoiul la gura tunelului de evacuare și să-l trimită pe ultimul drum.

Bătrînul nu era singurul admirator al gunoierilor patrupezi. Toți concetățenii lăudau soluția găsită și îi răsplăteau pe neobosiții paznici ai igienei stradale,

asigurîndu-le voluntar hrana.

Bătrînul tresări auzind un strigăt. O tînără admonesta un cîine răsărit nu se știe de unde și care se îndepărta fugind, în bot cu o minusculă borsetă de damă.

— Afurisitul! țipă gata să plîngă. Mi-a luat banii! Abia am scăpat borseta pe jos, că a și înhățat-o. Ce să mă fac?

Două-trei ferestre se deschiseseră la primul strigăt al fetei. Cîteva capete curioase se arătară o clipă, apoi dispărură în penumbra de unde se iviseră. Nu se întîmplase nimic neobișnuit. Fata porni amărîtă în direcția din care venise.

Bătrînul nu mai avea mult de mers. Cotise și acum zărea în capătul străzii casa. Matilda îl aștepta. Involuntar, grăbi pasul. Micile incidente îl iritaseră, avea tensiunea în creștere. „Cum ajung, mă întind un minut, să mă liniștesc. Poate iau și un hap..." O nerăbdare total contraindicată îl mîna să accelereze mersul. Îi era cald, fruntea i se umezise iar, însă nu mai conta, ținta se apropia văzînd cu ochii. Mîna îl durea. Cei doi litri de lapte atîrnau greu. Durerea era tot mai puternică. Schimbă plasa în mîna cealaltă; durerea nu ceda, dimpotrivă, acum îl durea și umărul. „Ce înseamnă asta? — se întrebă speriat. Și strada care-i atît de goală..." O perdea neagră i se lăsă pe ochi și bătrînul se prăbuși fără cunoștință într-o mare de lapte.

Cît zăcuse fără simțire? Zece minute? Un sfert

de ceas? Bătrînul își reveni anevoie. Străbătea parcă nenumărate perdele de ceață. Simțurile amorțite se întorceau treptat la datorie. Ce se întîmplase? Îi venise rău, căzuse. Îl găsise cineva, un om de treabă, îl ducea spre casă, îl ducea tîrîș, era prea greu pentru el, trebuia să mai cheme pe cineva. Ar fi vrut să-l ajute pe bietul om sau cel puțin să-i mulțumească, dar nu putea să articuleze un cuvînt. Cu o sforțare, întinse mîna s-o atingă pe a celuilalt, în semn de încurajare și recunoștință. Întîlni o suprafață fierbinte acoperită cu păr.

„Doar nu..." Atît apucă să exprime din gîndul absurd înainte de a se prăvăli în tunel.

Răstignită la fereastra nu prea curată, cu ochi dilatați, Matilda urmărea lucrul cîinilor-gunoieri.

MIHAIL GRĂMESCU

HURIA

ÎNTÎIA CARTE A HURIEI

◆◆ Numele meu e Nimeni și sînt iscoada sufletelor Umbrelor din cetatea Morților de lîngă Pustie.

◆◆ În grota din care Cei Ce Vin Pe Lume ies din mocirlă trăgîndu-și ființa din mîlul duhnind din Peșteră, toți, înainte de a răzbi la lumină, sînt ființe fără entitate, și nu multora le este dat să capete vreodată o entitate aparte.

◆◆ Majoritatea își trec viața acolo, în adînc, în neființă, și îmi aduc aminte de trupurile lor pe care le-am atins și le-am cunoscut în nedefinita vîrstă a întunericului, fiindcă în peșteră nu există vîrstă pentru că nu are nimeni nevoie să-și știe trecerea.

◆◆ În Peșteră este întuneric și frig, și este atît de rău, că nici nu s-ar putea supraviețui, dacă nu ar fi fumul semințelor, care plutește neîncetat peste putoarea adîncurilor, făcînd sufletele să răsufle visele fumului, care trezesc în inimi Speranța.

◆◆ Sufletele morților așteaptă astfel ziua Răzbunării, cînd vor ieși pe poarta Peșterii prin

care se scurg sub soare semințiile rodind din pămînt, pentru a lua în picioare pămîntul Pămîntului de sub Lumină. Atunci, peste cetățile celor ce au învins în lupta cu viața, vor trece tăvălugurile hoardelor viermilor pămîntului ca să răzbune asupra copiilor nedreptățile părinților. Hoardele de Nimeni vor șterge din cartea numelor numele celor care au avut nume și vor revărsa mulțimile lor anonime peste hoitul Istoriei, așa cum viermii își varsă colcăiala lor albă și depersonalizată peste leșul celui ce cade.

⧓ Viermii Istoriei vor ieși din Hurie, dospiți din glodul fertil iradiat cu blestemul luminii; ei își vor purta atunci sub soare trupurile lor desnude și diforme și vor acoperi zările cu mulțimea lor fără de număr.

⧓ Vor fi fețele lor crunte și neclintite și trupurile lor albe în soarele roșu ce-și va vărsa sîngele în ziua aceea de sfîrșit de veac, va fi părul lor decolorat și încîlcit ca fuioarele de scai pe care le rostogolește vîntul peste deșertul arid al Pustiei. În lumea voastră în care s-a uitat gustul Răului și violenței, va suna ceasul Răzbunării lacrimilor de acum două mii de ani, cînd cei din care vă trageți voi, Ticilor, au aruncat peste semințiile al căror nume azi nu se mai știe, populînd anonime Huria în fundul cavernelor din adînc,

⧓ focul și blestemul focului din cer.

⧓ Atunci cîmpurile și livezile celor care azi sînt

Nimeni s-au transformat în Pustie, și numele celor atinși de foc și numele celor care s-au ascuns în Hurie, au fost șterse din cartea celor vii.

◆◆ voi ați îngrădit Pustia cu Tabuul Blestemului.

◆◆ dar Pustia ascunde Huria.

◆◆ Și cînd ceasul de foc le va bate, Neființa va dărîma cetate cu cetate.

◆◆ Cei ce au venit după cei ce au scuipat peste Hurie focul au promis că nu se va mai întoarce Holocaustul niciodată;

◆◆ dar cum poate regretul vostru să pună la loc numele de dincolo de marea de foc? De două milenii Huria își rodește în adînc viermii fără nume, așteptînd momentul în care mîinile voastre vor slăbi, armele voastre vor rugini, amintirea voastră va omite.

◆◆ Atunci hoarda va ieși la lumină.

◆◆ Pînă la ceasul răzbunării, trimițîndu-și numai iscoadele să cerceteze dacă ați ajuns sau nu destul de slabi și uituci, dacă mai există cineva pe lume care să mai aștepte ceva dinspre Hurie, sau dacă trîndava pace v-a adormit ochii miopi de arsura soarelui blînd.

◆◆ Porțile ovoidale au glisat lăsînd cale liberă între ele. Am intrat în Necropolă, pe sub frontispiciul pe care stă scris Semnul Huriei.

◆◆ La capătul sălii de marmură stă Cel-Al-Cărui-Chip-Nu-Se-Poate-Cunoaște. Aici este Casa-Celor-Două-Adevăruri și, la semnul roșu de la

efigia ceasului măsurînd Timpul Răzbunării, cei patru Nimeni care mă escortaseră au îngenunchiat, și-au luat armele și s-au întors. În spatele lor, porțile au glisat, și cînd am privit după ei, am văzut cum cele două pleoape obturează irisul de cristal și lasă o singură rază conică de lumină din care Cel-Din-Sala-Celor-Două-Adevăruri nu mai poate ieși, indiferent unde ar încerca să se ascundă.

⧓ Cel-Al-Cărui-Chip-Nu-Poate-Fi-Cunoscut s-a ridicat și a vorbit, după cine știe cîte zeci de ani. Desigur, folosea translatorul fonic pe claviatura căruia mîinile îi alergau atît de repede, încît nici nu ai fi zis că nu se exprimă oral.

⧓ Deși nu ești scrib, știi să scrii, dar semnele tale secrete nu le va putea citi nimeni; faci calcule, dar folosești alte numere decît pot socoti cei ce scormonesc mocirla sub soare; să spui că te-ai născut, dar nu vei avea nici un semn doveditor pentru asta și nu vei purta nici zgardă de fier la gît, cum poartă acolo cei care sînt siliți să scurme pămîntul după otrava luminii, nici unealtă de numărat cum poartă la ei înțelepții, nici armă ca politicienii, nici brățară cu ornic de aur ca stăpînii pe voința celorlalți; deși vorbele tale vor fi pricepute, nimeni nu va putea pătrunde ce spui; deși cunoști numele tuturor celor 40 de judecători, nu ai nici o inițiere; ești isteț, dar să fii atît de viclean încît să nu fii viclean; ești singur, dar nu te temi; nu ești legat de nici un jurămînt față de

nimeni; oricine ar căuta nu vei avea nici un fel de datorie în nici un cont; vei spune că ai locuit în Necropolă și că ești Ghid, deși nu este aici casa ta, dar numai Tu știi cine sînt Eu, cel care te investesc, și nici unul dintre cei care trebuie să spună cine ești nu va cunoaște să răspundă de tine. Eu nu pot nici să te trimit, nici să te opresc, nici să te condamn pentru nimic, și nimeni nu va putea asta; dar nici nu pot să te apăr sub soare. Tu ești pe lume Nimeni, însă vei ști să însemni trei semne care ascund Tîlcul, și dacă va încerca să te oprească vreun luptător — va muri; ești imun; dacă va încerca să te dirijeze vreun politician — va fi expulzat: tu nu intri sub nici o lege, și nici unul dintre ei nu poate să-ți facă nimic și nici să te împiedice de la nimic, fiindcă nu te-ai născut și nu ai venit de nicăieri, și deci nu poți fi constrîns să rămîi sau să pleci decît dacă tu dorești asta.

◆◆ Ai cunoscut Iluzia Femeii Care Aduce Moartea, deci să nu încerci să o atingi, așa cum nici inițiații nu pot, ci numai Eu. Vei purta Semnul și Pecetea.

◆◆ Atunci cei 40 s-au ridicat în picioare și s-au întors cu fața spre perete iar Cel-din-capătul-mesei-de-marmură și-a desfăcut mantaua și și-a ridicat gluga. Pe pieptul alb avea tatuată o figură geometrică formată dintr-un cerc împărțit în trei de două linii galbene în Y întors. În capătul Y-ului care îi urca pînă între sprîncene, avea trasate pe

obraji jumătățile unei săgeți roșii. La ochi era legat cu o bandă neagră, și după timpul necesar să memorez tatuajul, mi-a spus să privesc spre raza orbitoare fiindcă vrea să îmi știe chipul.

⧓ Mult timp am stat așa, fără să mă clintesc, și într-un tîrziu mi-a spus să mă uit în ochii lui, fiindcă vrea să știe ce culoare de ochi am, și cînd am privit la el, am constatat surprins că își scosese masca neagră.

— Deci, așa arăți tu... a spus îngîndurat. Miroși a țărînă.

— Deci, așa arăți tu, i-am răspuns. Miroși a ceva necunoscut; și am rîs.

— Miros a flori, mi-a explicat.

A întins mîna și mi-a pipăit umerii.

— Deci așa arată o armă, a murmurat.

⧓ S-a aplecat spre mine și m-a sărutat pe gură. Avea buze moi și obraz catifelat, cum nu au nici copiii care se trag, jos, ca viermii, din mocirlă, și cînd i-am răspuns la sărut (că trebuie să fie cumplit lucru să fii ceea ce era el), m-a privit cu uimire, drept în ochi. Și-a scuturat buclele părului alb și fin, mi-a mîngîiat pielea arsă de radiatorul cu ultraviolete, mi-a zîmbit și s-a strîns la pieptul meu, șoptindu-mi:

— Am să te aștept, pentru că sînt sigur că ai să revii. Atunci, cine știe, poate o să ne dai o veste. Sîntem poate ultimii. O să te aștept. Te rog!

L-am mîngîiat și l-au cutremurat fiori.

— Cine a mai pomenit să îl atingă cineva pe Cel-Care-Nu-Poate-Fi-Văzut? a chicotit încîntat. L-ai atins pe Cel-Care-Nu-Poate-Fi-Văzut, iar eu am atins Neantul. Dar cît a fost de plăcut! Cine a mai pomenit ca eu, Cel-Care-Nu-Poate-Fi-Văzut, să mă rog de cineva să se întoarcă?

— Da, am spus. Voi veni.

— Îți va fi greu. Acolo este altfel. Nici unul dintre cei ce au ieșit nu s-a mai întors aici cu Vestea, deși noi am trimis cîte un Nimeni din fiecare generație. Dar gîndește-te la lumea umbrelor. La Hurie. La mine. Am să te aștept. Și ne vom săruta din nou.

⧓ Ne-am îndepărtat unul de celălalt și paznicii s-au întors cu fețele spre sala de marmură, și cînd am trecut dincolo de ușa celor două pleoape ogivale, am simțit că plîng.

CARTEA A DOUA A HURIEI

⧓ În poarta Huriei te întîmpină scheletele de metal strălucitor. M-am cățărat în carlinga primei nave, dar înăuntru Timpul-care-curge rosese totul. Doar în hologramele din arhivă mai erau captive imaginile unor clădiri înalte, ale unor străzi forfotind de femei, de bărbați, de copii; imagini de locuri și animale de mult dispărute, scheme de microprocesoare, de nucleotide, de arme. Am

descoperit chiar și imaginea Pedepsei Semințiilor care nu luaseră parte la Marele Război. Armata Celor Două Forțe Beligerante arunca foc peste Metropola micilor neamuri.

— Cîtă suferință! am strigat. Numai și numai pentru că nu am recunoscut că Există. Numai și numai pentru că am crezut că Zeul este Înăuntru.

Îmi dăduseră la plecare „haine". Cei de sub soare umblă îmbrăcați. Peste nave începuse să ningă. Am coborît din carlingă pe înserat, așa că nu am mai intrat și în celelalte să văd cum dinții timpului mîncaseră pupitrele de metal. Îmi ajungeau pietrele năruite ale construcțiilor dimprejur, pe cîmpia Celei-Mai-Fericite-Dintre-Lumi, instaurată cu două milenii în urmă prin baia de foc a Forțelor Victoriei.

Mi-am amintit apoi că mi se atrăsese atenția să nu rămîn mult timp aici, fiindcă blestemul luminii mai dăinuie în fiarele astea. Am pornit-o de-a lungul fluviului cu ape tulburi și noroioase, ce străbate deșertul prin care vîntul dă de-a rostogolul șomoioagele de spini, pentru a le împotmoli uneori în movilele de zăpadă. Falezele mării zăceau învălmășite și urmele pașilor îmi rămîneau întipărite adînc în nisip, ocolind megaglifele puse cîndva să sfideze Eternitatea. Îmi răsunau în urechi vorbele Celui-Căruia-Nimeni-Nu-Îi-Cunoaște-Chipul:

— Eternitatea este scurtă pentru noi. Cine își mai aduce azi aminte de ce a fost înainte de ea sau

de ce va fi după ce ea se va fi scurs. Eternitatea ne scuipă sfidați pe țărmul deșert și mai mult adevăr este în valurile de praf încremenite la poalele mării uscate de foc și mai multă eternitate este în carapacea goală a roiurilor de greieri și în fosilele crabilor ce înroșesc cu cochiliile lor nisipurile. Mai mult adevăr există pentru noi în praf, decît în monumentele înghițite de noroiul adîncurilor.

— Dar, dincolo de Ocean? am întrebat eu, dincolo de Ocean există ceva? La Izvorul Oceanului, acolo de unde vine Fluviul cel Tulbure, ce este acolo?

CARTEA A TREIA A HURIEI

⧓ Cu ce sîntem mai prejos de cei ce pot locui sub soare?

⧓ Marele vostru **TICI** vă spune că Cei Ce Au Ars Pustia în care se întinde Huria, cunoșteau secretele zborului și că prin asta, avînd dreptul să-l folosiți ați putut pedepsi Semințiile care nu credeau că Idealul este mai presus de realitate. Un Tici m-a luat de la marginea Orașului și m-a dus în casa unde învață copiii voștri. Acolo am suferit și nu am putut respira fumul semințelor, ca în Peșteră. Numai Ai-aa a avut milă de mine și, cînd mă zbăteam în carcerele cu mașini mnemotronice, a venit și a stat lîngă mine, cunoscîndu-mă, motiv pentru care ați pedepsit-o.

⧓ Astăzi nu mai cunoașteți nici voi zborul, Ticilor! Ați renunțat la el și trîndava liniște a mileniilor hălăduite sub soare v-a făcut să uitați de măcelul de la începuturi. În orașele voastre în care am rătăcit, Ticii vorbesc despre pace și iubirea de semeni, de parcă nici nu ar fi existat vreodată un Holocaust care ne-a înmormîntat de vii.

⧓ — Ascultă, Tici, l-am întrebat, cînd mi-a luat-o pe Ai-aa, fiindcă la voi fetele nu au voie să cunoască bărbatul înainte de a trece prin mnemotroane să învețe principiile zborului —, iar nu zborul, fiindcă de zburat nu mai zboară decît diviziile —, ascultă, Tici: a înfipt vreodată vreunul dintre voi — în ultimele două sute de ani să zicem — vreo armă, un echer de oțel de pildă, în țeasta altcuiva? A auzit vreunul dintre voi vreodată cum pîrîie și trosnesc oasele feței atunci cînd creierii țîșnesc de-a lungul lamei lucioase să se scurgă pe mîini cu bale însîngerate? A mai luat vreunul dintre voi în copitele calului (și tu te strîmbi de silă cînd auzi de alt mijloc de deplasare decît cel al zborului vostru stupid, pe care nici nu mai puteți să-l folosiți din cauza lipsei crunte de sămînță de foc), a luat vreunul dintre voi în copitele calului pămîntul pentru a străbate de la un capăt la altul urbea de care vă mîndriți atîta că este mare și puternică, atunci cînd nu este decît un mușuroi de sclavi blînzi și umili ai propriei voastre civilizații, înfrînții propriei voastre victorii ce nu v-a adus nimic altceva

decît o liniște de două mii de ani, liniște de care, în curînd, foarte curînd, vom profita noi, pentru a răzbuna înfrîngerea care ne-a aruncat în Infernul din Hurie?

⧓ Știți voi ce înseamnă o Peșteră unde fiecărei seminții îi este rezervată o galerie de o fugă de cal? Două mii de pași în care se strîng locuitorii din adîncuri, în paturi de mocirlă, tăvălindu-se pentru a scoate din mîzga însîngerată și rece încă un luptător gol, tremurînd alb, scăldat din prima clipă în care vine pe lume, în Ură și sete de răzbunare?

⧓ După ce l-am întrebat asta pe Tici, am tras echerul din raft și l-am împlîntat în figura cu care mă scruta tîmp, ca unul ce nu mai știa să se apere prin luptă.

⧓ Huria mea, mi-am zis atunci, este momentul să iasă dinții balaurului din pămînt, pentru a începe războaiele fratricide!

⧓ Nici Ai-aa nu înțelege de ce trebuie să fie vărsare de sînge, cînd ei sînt atît de blînzi astăzi. Îi povestesc de nedreptățile prin care au trecut strămoșii noștri, și Ai-aa plînge și îmi spune să-i scot din Hurie și să-i aduc aici, fiindcă e loc pentru toți sub soare. Nu este nevoie de vărsare de sînge. Cine mai trăiește azi dintre cei ce odinioară au obidit?

— Tu. Voi.

— Bine, spune ea, dar mă iubești!

— Te iubesc și sîngele strămoșilor mei care au

suferit nevinovați cere răzbunare, de acolo, din adînc. Știi cum vin pe lume Oamenii?

— Știu, evident. Am învățat din primii ani de școală.

— Nu știi nimic! Oamenii vin pe lume ca viermii, din mocirla însîngerată, acolo, în adînc, în Hurie. La început sînt ca viermii, albi și gingași, tremurînd de frig, dar apoi se metamorfozează în ființe puternice, fiindcă vin pe lume cu un scop: să ucidă, să răzbune!

Mergem împreună către Hurie, prin pădurea de sticlă de la marginea orașului, din ce în ce mai de nepătruns, protejînd suburbiile de pustia radioactivă în care își are cuibul, neștiut de nimeni, Huria. Ai-aa merge alături de mine, supusă și îmi dau seama că este acum și mai singură decît mine, fiindcă i-a trădat pe ai ei, dar nici dintre noi nu este, fiindcă nu a venit pe lume într-un pat de mocirlă. Ea nu s-a bălăcit timp fără timp, ca fetele din Hurie, în mocirlă, pe galeriile puturoase în care fumul te îneacă. De aceea are fața bronzată, ochii rotunzi și părul întunecat la culoare. Are o figură frumoasă, de învingător, și părul meu alb, alături de părul ei negru, sclipește orbitor în razele soarelui, atunci cînd norii se deschid pentru o clipă, întrerupînd ninsoarea.

— E frig, se plînge ea. Mi s-au rupt încălțările și picioarele îmi sîngerează.

— Nu-i nimic, îi spun ca să o consolez. În

curînd vom pătrunde în arealul cailor și vei vedea stîrvurile Îngerilor sfîșiați de zburătoarele acestea, mai fioroase decît orice ai mai văzut tu pînă acum în viață.

— Și ce caut eu acolo? mă întreabă.

— Vei încăleca pe un cal. Caii sînt animale mari, care se deplasează la fel de repede ca Îngerii. Voi nu ați văzut niciodată cai, pentru că strămoșii voștri au folosit zborul și au exterminat concurenții biologici, fiindcă îi considerau inutili, iar pe cei care încălecau îi numeau sălbatici: Oameni. Dar după două mii de ani, eu o să fac din tine iarăși om, și o să vezi că a fi om este mai presus de toată învățătura Ticilor voștri, care nu s-au ucis niciodată între ei.

— Dar fiul nostru? Fiul nostru ce-o să fie? m-a întrebat Ai-aa speriată, fiindcă abia acum îi venise în minte întrebarea asta.

— Un înger călare, i-am spus, după ce m-am gîndit o clipă: Îngerul Răzbunării.

CARTEA A PATRA A HURIEI

⧓ Am suferit o vreme și umilința de a fi locuitor al Cetății Soarelui; am trecut prin șantierele de muncă în care cei ce poartă belciuge de fier la gît construiesc locuințele unde se strămută îngerii. Îngerii de acolo nu sînt nici unul liber mai mult de

zece ore pe zi: ei sînt ființe ce nu cunosc libertatea și viața lor se trece în griji și suferințe. Cu toate acestea nu se plîng de soarta cu care cerul i-a pedepsit și laudă starea mizerabilă în care au fost siliți să se treacă, numind-o **cea mai fericită.** Ei cred că adevăratul sens pentru care au venit pe lume este acela de a construi Cetatea unde vor locui Îngerii.

⧓ Am fost o vreme și printre Tici și am numărat stelele cerului, peștii apelor, atomii aerului și locuitorii pămîntului. Ticii nu jertfesc muncii lor ingrate, prin care sporesc puterea îngerilor, mai mult de patru-cinci ore pe zi și din acest motiv cred că sînt privilegiați și se tem ca nu cumva să le răpească cineva starea în care se află. Ei cîntă cel mai tare și mai frumos fericirea fără egal, spun ei, în care au avut norocul să-și treacă zilele, și nici unul nu înțelege în ce inutilitate și absurd se zbate, fiindcă nici unul nu are termen de comparație — adevărul libertății — pe care Huria o resimte, fiindcă numai Răzbunarea și Speranța răspîndite de fumul Peșterii dezvăluie fața lucrurilor.

⧓ Am locuit și împreună cu îngerii o vreme, într-una dintre fortificațiile de pe înălțimi unde sînt încartiruite oștirile. Acolo am învățat să mînuiesc aripile, acolo am învățat cum se poartă și cum se fabrică; acolo am învățat cu ce funcționează și care sînt armele pe care le poate manevra un înger. Îngerii sînt mai aproape de starea naturală pentru

care este făcut omul, dar nici ei nu își recunosc adevăratele imbolduri care îi determină să-i sacrifice pe cei prinși după lăsarea serii pe străzile Cetății Fericite.

⚭ Am slujit o vreme ca operator și am împărțit și drămuit averile locuitorilor cetății. Am aflat astfel de perfecțiunea cu care fiecare din cei ce se nasc sub soare sînt sortiți exact pentru ceea ce sînt cel mai înclinați să facă, și asta încă dinainte de a se naște. Am intrat de nenumărate ori în incinta zeului lor și am studiat „înțelepciunea" care se află înmagazinată acolo. Eu am numit înțelepciunea lor suferință și am considerat că toate informațiile strînse nu ajută decît la distrugere, dar ei sînt mîndri de averea moștenită, mai mîndri decît sînt cei de sub pămînt de neștiință. Ei cred că zeul îi ajută să-și spulbere neînțelegerea, și atunci cînd găsesc totuși cîte ceva ce nu pricep, spun că respectivul lucru nu există, ca să nu fie siliți să spună că lucrul respectiv este de neînțeles.

⚭ Am realizat atunci de ce este mai puternic un spirit lipsă decît un zeu întrupat în nu contează ce obiect sub soare. Un lucru pe care nu îl cunoști, poate fi oricum, dar un obiect oarecare nu poate fi decît ceea ce este, depreciindu-l prin limitare pe cel ce i se închină. Zeul lor atoateștiutor, căruia îi conferă dreptul de a le dirija destinele, nu este cu nimic mai presus de oricare alt lucru stupid luat drept criteriu: puteau foarte bine să se închine la

un opaiț, sau să își ghicească și să-și dirijeze destinele în urmele pe care le lăsau apele ploilor în praful drumului. Cine își lasă destinul pe seama obiectelor, în loc să le determine obiectelor destinul prin voința lui, acela să nu se mire că ajunge mai prejos de cel de pe urmă obiect.

⋈ Un singur lucru nu am făcut pe lumea lor: nu am fost stăpînul ei, și toate lucrurile cu care am venit în contact mi-au fost numai date în folosință pentru scurtă vreme, de parcă nu se aștepta decît să fiu muls de miere pentru a fi aruncat apoi la gunoi. Dacă s-ar fi întîmplat asta, nici nu s-ar fi știut vreodată că am existat, fiindcă în urma mea nu ar fi rămas nimic.

⋈ Hei, voi, nenorociților, care sînteți mai umili decît cel de pe urmă nenorocit din Hurie, considerîndu-vă însă în prostia voastră mai avuți și mai fericiți decît toți ceilalți locuitori ai Istoriei, nu sînteți și nu ați fost nimic. În urma trecerii voastre inutile nu ați agonisit nici o fărîmă și nu ați înțeles nici măcar cît sînteți de săraci în iluzia bogățiilor voastre de care nu sînteți niciodată siguri că v-au aparținut, dacă nu cumva au fost ele stăpîne pe destinele voastre.

Ce știți voi ce înseamnă să încaleci un cal care aburește în aerul înghețat? Ce știți voi ce e aceea demnitate umană, atunci cînd pentru o privire nefastă ești liber să pedepsești fără milă pînă și pe zei, față de care ești mai presus înaintea sorții. Voi

ați ridicat edificii mărețe, ați adunat înțelepciune inutilă și v-ați supus obiectelor. Ați pus mai presus de om statuile neînsuflețite, numind inerția lor rece frumusețe.

Eu numesc frumos părul meu alb, sîngele meu fierbinte, moartea mea pe care nimeni nu mi-o poate lua, dreptul meu de a ieși din mîlul rece și înghețat în care m-am zbătut pînă acum pentru a vă cuceri lumea ostilă, al cărei stăpîn mă cere, ura unei răzbunări de două mii de ani, dospită mocnit în întuneric pentru a aștepta chiar clipa asta, în care voi, vechii puternici ce ne-au aruncat în iadul de sub pămînt al Huriei, sînteți mai slabi ca niciodată.

⧓ M-am așezat pe marginea înzăpezită a fluviului cel tulbure și am început să cînt. Ai-aa și Îngerul Răzbunării au venit lîngă mine și m-au ascultat în tăcere. Cînd m-am oprit, Ai-aa m-a întrebat ce fac.

— Este un obicei vechi. Cînt.

— Și ce noimă are gestul tău?

— Nu îți pot explica, i-am răspuns. Este ceva care se simte. De pildă: „Mi-a țesut mama cămașă de cînepă albă de adînc, brodată cu rîuri și flori de sînge roșu, să plec la oraș, să mă iau cu o fată frumoasă de înger, să o trag după mine în Peșteră, în noaptea cernînd blestem de lumină, să îl nască pe Mesia să ridice hoarda din creierii Iadului să o ducă sub soare să prade".

— Ce cuvinte cumplite au cîntecele!

— Pot fi și cîntece cu vorbe frumoase, i-am spus. De pildă, ăsta: „Am să ies într-o zi din Peșteră, va fi o zi orbitoare, flori vor crește pe mine dintr-o dată, și în sufletul meu va fi liniște multă".

— Nu îmi place nici cîntecul ăsta. Îmi face frică. Voi nu puteți sta la soare, printre flori.

— Tocmai aici este tîlcul pe care trebuie să-l pricepi, dar încă nu ești pregătită.

— Eu am înțeles, a spus Îngerul Răzbunării. Este vorba de Moarte.

Am privit la el pe gînduri o vreme, după care l-am întrebat dacă i se întîmplă să vadă cu ochii închiși.

— Da, mi-a confirmat el. De aceea nici nu pot dormi decît atunci cînd îmi țin fața apăsată pe pămînt.

— Cînd vom ajunge acasă, te voi duce, poate, dacă va fi timp, la Sala de marmură, i-am promis. Și vei înțelege.

Rîul cel tulbure trecea pe la picioarele noastre, aducînd pe apele lui leneșe stîrvuri de Îngeri cu aripi multicolore, semn că ne apropiam de Hurie. Curînd după aceea au apărut și stolurile de cai și, după ce am încălecat, am pornit în galop, chiuind, peste praful deșertului.

CARTEA A CINCEA A HURIEI

⧓ Ajungînd la poarta Huriei, primii cu care ne-am întîlnit au fost Îngerii-De-La-Hotare. Cînd ne-au văzut, și-au răsfirat aripile, cîte două de fiecare parte, dar noi am ridicat mîinile în semn de binecuvîntare şi îngerii au înțeles că sîntem Turiști.

— Ați venit să vizitați Huria Semințiilor?

— Da, sîntem Scormonitori-de-ruine.

— Vă vom da ghizi orbi, ne-au spus, și într-adevăr, de lîngă ruinele unde era încartiruită divizia, au ieșit doi Oameni cu ochii legați și cu părul acoperit.

— A sosit ceasul? E ora răzbunării? m-au întrebat în şoaptă, atunci cînd am rămas singuri.

Am confirmat și unul dintre ei s-a întors din cale.

— Cu ce arme veți duce războiul? m-a întrebat Ai-aa. Nu aveți voie să folosiți metale, după cîte mi-ai spus.

— De ce? a întrebat Îngerul Răzvrătirii.

— Metalul atrage blestemul luminii, i-am explicat. În Hurie, bîntuie încă glasul luminii.

⧓ Nici nu făcuserăm trei zile de drum, cînd cel rămas în urmă ne-a ajuns. Purta capetele de înger însîngerate, atîrnate de șaua calului, în mînă cumpănind lancea cu vîrf de silex. Cîteva pene colorate îi atîrnau lipite de zdrențele în care își ascundea sexul și părul alb îi era înroșit de sînge. S-a spălat

în apa fluviului tulbure fără să-și scoată banda neagră de la ochi, fiindcă ochii lui suferiseră mutația, și nu puteau privi la lumină decît prin pleoapele închise.

⧓ — Țineți și voi, la loc de cinste pe pereți, aceleași portrete ca și noi, a comentat Ai-aa cînd am intrat în prima sală. De ce a fost ură între Seminții, atunci?

— Și ce te miră? Același lucru nu înseamnă același lucru. Are mare importanță din ce unghi te uiți împrejur. Noi și voi nu citim același tîlc în chipurile bărboșilor și chelioșilor și de aceea a pornit acțiunea de descurajare a strămoșilor voștri, care au blestemat cu lumină semințiile, dar voi nu aveți de unde să mai știți asta, fiindcă Ticii nu pomenesc despre sacrificiul de Oameni.

⧓ Hoarda s-a strîns din galeriile pe unde treceam și fumul a devenit atît de dens, încît la vălătucii lui, noi, care am intrat de afară și nu eram obișnuiți, sau nu mai eram obișnuiți, am început să urlăm de plăcere, iar Ai-aa nu a putut suporta puterea visului și a căzut.

Am așezat-o pe unul din paturile de mîl, iar cînd și-a revenit, tremura, fiindcă paturile Huriei sînt reci. Văzuse pentru prima oară mîzga unde femeile goale gestau, însîngerînd noroiul din care se trag deasupra Oamenii.

— Iată cum se vine pe lume, i-am arătat Îngerului Răzbunării. Privește cu atenție și să nu uiți niciodată!

Copilul își mijea ochii arși de soarele orbitor, încercînd să priceapă cît mai mult din chinurile formelor goale ce se zbăteau în mîzga rece. Fetele încă nenăscătoare se strînseseră împrejurul lui distrîndu-se pe seama inocenței, pipăindu-i cu interes pielea bronzată și întrebînd dacă așa sînt cei de sub soare și dacă atunci cînd vom ieși, vor putea să-și ia îngeri fiecare din ele, să se joace cu ei sugrumîndu-i la orgasm. Dar cînd unul dintre băieți a încercat să-l tragă de sex, Îngerul Răzbunării a dovedit că este totuși Om, sub loviturile lui, Nimeni cel tînăr scuipîndu-și fierea verde în mocirlă, să se amestece cu sîngele gestantelor.

— Nu aici, i-am spus. Altă dată să nu mai ucizi aici, în sala nașterilor. Femeia care va naște aici îți va dărui ție fiul, fiindcă e sînge din sîngele tău. De azi înainte ești tată. Iar fiii tăi nu sînt Oameni și soarta lor va fi cruntă. Nu risipi sămînța, căci vei pricinui lupte fratricide.

♦♦ Clanul se strînsese. Acum tăceau și ascultau cuvîntul meu, așa că am ridicat Îngerul deasupra capului și l-am arătat mulțimii care a urlat de fericire.

— Ceasul răzvrătirii a sosit! am zis.

— Da! au urlat mulțimile fără de număr ale hoardei.

— Ceasul răzbunării a sosit! am zis.

— Așa e! a strigat hoarda într-un singur glas.

— Ceasul a sosit!

— Aaaaaa! a răspuns hoarda, agitîndu-și armele

boante de piatră.

— Cei de afară sînt mai slabi ca niciodată! am zis.

— Sînt! a răspuns hoarda.

— Cei de afară sînt vulnerabili! am zis.

— Sînt! a răspuns hoarda.

— Cei de sub soare sînt slabi! am zis.

— Să piară! a hăulit golul de sub Peșteri, în vreme ce mulțimile de Nimeni își mînjeau fețele cu mocirlă și sînge.

— Vreți să ieșim sub soare? am întrebat.

— Vrem! a răspuns hoarda.

— Vreți să ieșim sub soare să ne răzbunăm? am întrebat.

— Așa să fie! a răspuns hoarda.

— Vreți să ieșim din morți? am întrebat.

— Să ieșim! a răspuns hoarda.

— Vreți să ucidem? am întrebat.

— Să ucidem! a răspuns hoarda.

— Să ucidem? am întrebat.

— Daaaaaa! au răspuns.

— Să ucidem? am întrebat.

Urletele acoperiseră tot ce putea percepe urechea pînă la pragul surzeniei. Hoarda cu părul alb își zgîria ochii orbi, își mușca mîinile, își smulgea părul. Armele cu tăișuri de piatră erau scuturate prin aer pe deasupra figurilor fără număr și fără nume, tatuate, și fumul se făcuse gros ca laptele.

— Vreți să răspundă copiii pentru nedreptățile

părinţilor? am întrebat.

— Să răspundă! a mugit marea de glasuri.

— Atunci, să moară! am zis.

— Să moară! au răspuns.

— Moarte! am cerut.

— Moarte! a mugit tunetul de sub bolte.

— Să ieşim sub soare! am zis.

— Da! au răspuns vocile în delir.

— Moarte! am zis.

— Moarte! a răspuns glasul galeriilor fumegînde.

∞ Cînd am ajuns pe culmea Muntelui Ruinelor, am privit în urmă. Din gura Peşterii se vărsau sub soare mulţimile fără de sfîrşit ale Hoardei cu părul alb, luînd în fuga cailor faţa pămîntului, ridicînd norii de praf ai pustiei: Huria se scurgea într-o viermuire care cuprindea orizontul: cu suliţele de piatră, cu părul alb, cu ochii legaţi în năframele negre, umbrele morţilor de două milenii, larvele celor făcuţi odinioară una cu Pustia, ieşeau din sălaşul lor subpămîntean să răzbune suferinţele fără seamăn pe care le îndurase stirpea. Templele se vor nărui în calea acestei armate a milogilor, zeii electronici, clipind din miriade de ochi luminoşi, vor arde în scurtcircuite violente şi, în urma hoardei, vor creşte construcţiile zeilor lipsă ai Huriei, unde, după sălile cu portretele bărboşilor şi cheliosilor, urmează sala de marmură pustie, camera cu pereţii goi, camera cu pămînt pe jos, camera cu tavanul

pustiu, camera în care se află adevăratul zeu de neînvins și de necontestat al lumii acesteia.

CARTEA A ȘASEA A HURIEI

⧓ Eu sînt Nimeni, fiul lui Nimeni, conducătorul sufletelor morților de lîngă Pustie, stăpînul Pămîntului.

⧓ Lumea aceasta este a mea și a fiilor mei, acum și pururea și în veacul veacului, fiindcă lumea este a celor fără nume și număr ce dospesc din mocirlă, trăgîndu-și ființa fără nici un sens și scop anume, pentru a trece cu tăvălugul nemilos al armei și focului peste toate lucrurile care doar ni se par sub soare.

⧓ Și dacă înțelepții voștri nebuni vă învață altceva, este numai și numai pentru că mint și se complac în minciună, neîncercînd nici ei de fapt decît același lucru pe care noi, cei al căror chip și nume memoria scurtă a Istoriei l-a șters sub praful Pustiei, l-am obținut prin temeritate.

⧓ Eu am scos de bărbile lor Ticii, în piețe, și am dat posibilitatea hoardei cu ochii legați să le încerce puterea și hoarda nu a rămas cu nimica de pe urma întrecerii, căci ei s-au bătut dînd din clămpi să scuipe cuvinte perfide. De pe urma fiicelor și fiilor Ticilor, hoarda a resimțit plăcere, violîndu-i și torturîndu-i, dar capetele Ticilor le-a

înfipt în vîrfurile lăncilor, arătîndu-le, de acolo, imensitatea Pustiei și complexitatea de nepătruns a realității brutale a Universului.

⧓ Am fost învinuit că aduc după mine flacăra nestinsă a războiului și răzbunării. Sîntem adesea întrebați ce vom pune în locul templelor pe care le dărîmăm. Sîntem acuzați că aneantizăm, în praful Pustiei din care venim, construcții mai presus de Om, civilizații și înțelepciuni, pentru care de fapt viața Istoriei capătă sens. Sîntem huliți pentru „prostituție", spun Ticii putreziți în firidele magaziilor de informații, care nici nu își pot imagina măcar la cîtă risipă de tinerețe și dragoste duce viața fără nimic uman la care silesc băieții și fetele națiilor de sub soare, de două mii de ani de calvar. Cînd un băiat îi dă unei fete, la vîrsta cînd sîngele fierbe în ei, ceea ce are ea nevoie cel mai mult, Ticii scopiți ai civilizației vin să îi despartă pentru a-i arunca în mizeria înțelepciunii lor ucigașe.

⧓ Și eu am fost un Mecena, nu mai plîngeți: arta, trebuie să recunoașteți, este făcută pentru a emoționa, iar eu am ridicat cele mai emoționante monumente din toate timpurile în locurile prin care mi-am poposit hoarda: fiindcă nici unul dintre voi nu a putut să privească fără a trăi cea mai vie emoție piramidele de capete cu care am încununat piețele Cetății lumii acesteia.

⧓ Vă mîndriți adesea cu lumea pe care ați creat-o, Ticilor!

⧓ Nu, nu am să vă spun că lumea aceasta a voastră a fost clădită de Huria semințiilor! Dar am să vă întreb: ce au adus zeii voștri care determină viitorul și impun voința lucrurilor asupra firilor? În afara îngerilor sterpi cu care ați populat edificiile sălilor pustii, în afara deșertului ce se întinde dincolo de pădurile de sticlă de la marginea orașelor, pe Pămînt nu mai e nici o viețuitoare și dacă nu ar fi rămas Pustia Huriei în care să hălăduiască în libertatea din blestemul luminii caii și Oamenii adîncurilor, pe pămînt nu ar mai exista azi decît îngerii, care doar mimează viața, cînd sînt moartea ei.

⧓ Ticii voștri v-au învățat să fiți Tici iscusiți, palavragii antrenați să prindă în capcane de vorbe mințile slabe, ce se supun minciunii rațiunii zeului vostru mutilat al Idealului Fiind. Dar eu voi lăsa drept argumente cîteva parabole, mai presus de bîlbîiala voastră procletă, Ticilor!

⧓ A venit cîndva la mine un Tici și a crezut că mă dă gata cu întrebarea: care sînt argumentele mele în fața rațiunii și spiritului, adică să îl conving de incapacitatea zeilor lui întrupați. Am apucat atunci sulița din mîna unui As Hurian, străpungîndu-l pe Tici și țintuindu-l de pămînt ca pe un vierme ce era și l-am lăsat să îi expună suliței argumentele sofismului său de care era convins că voi fi depășit, și l-am asigurat că dacă va reuși să o convingă pe ea, se poate bucura de victorie spirituală asupră-mi; dar întrucît argumentele lui

s-au rezumat la simple mugete nearticulate, sulița mea nu s-a lăsat convinsă, și după ce l-a obligat să-mi țină plăcută companie cîteva zile degeaba, Ticiul acela a murit fără să fi cîștigat mare lucru lumea de pe urma științei lui, de unde se poate vedea că promisiunile înțelepciunii Ticilor sînt doar înșelăciune și fadă trufie.

⧓ Un alt Tici obraznic mi-a adus pe fiul său nou născut, să îmi arate că osatura lor este mai adaptată la gîndire decît a fiilor noștri, fiindcă este mai fragilă, așa încît oasele craniilor lor lasă creierul să se dezvolte mai neîngrădit, fiii noștri strînși de cap în tigvele colțuroase și grele fiind de aceea mai greoi la minte decît fiii lor. I-am răspuns la argument cu următoarea pildă demnă de a fi consemnată pentru posteritate: luîndu-i copilul din brațe, i-am curățat de tot cu unghia oasele moi ale craniului, așa cum se cojește un ou, după care i-am înapoiat Ticiului copilul și l-am rugat ca atunci cînd acesta va crește, să vină cu el iarăși la mine, și dacă teoria lui despre inteligență se va confirma, atunci fiul lui va fi genial, fiindcă materia lui corticală nu mai este acum îngrădită de nimic, și se va putea deci dezvolta cu adevărat formidabil și nemaiîntîlnit, ducînd poate chiar la o nouă stirpe divină.

⧓ Acestea sînt pildele înțelepciunii mele, pe care le las hoardei în lupta cu subtilitățile Ticilor, și dacă ei vor proceda în conformitate numai și numai

cu aceste principii expuse aici, le garantez reușita în orice încercare spirituală la care vor fi supuși vreodată, fiindcă nimic nu poate fi pus mai presus de adevărul absenței.

⧓ Deci fiți înțelepți, hurienilor, și răspîndiți înțelepciunea voastră ca pe o flacără vie și națiilor decăzute, fiindcă ele v-au adus în starea în care sînteți, și aveți de ce să le fiți recunoscători!

CARTEA A ȘAPTEA A HURIEI

⧓ E mult mai ușor să nărui orice decît să construiești ceva care să dăinuie. Nestatornicia este în firea Omului și oboseala îl oprește din drum pe cel plecat să cucerească lumea. Cel ce nu mai are suferința, nu mai simte nevoia trudei. Cei pe care i-am condus pe drumul izbînzii cîrtesc, fiindcă este mult mai ușor să nemulțumești decît să împaci.

⧓ S-a ridicat din Hurie un As Hurian să întrebe de ce sînt eu călăuza hoardei. Călăresc oare mai bine decît el? Să ne luăm la întrecere!

L-am iscodit dacă este convins că va călări cel mai bine pe un cal.

— Da, a răspuns el.

— Dacă ești prea bun pentru unul singur, ai nevoie de doi, am decis, și legîndu-l de doi cai, am gonit pe unul din ei într-o zare iar pe celălalt într-alta.

⧓ O femeie a venit la mine cu fiica ei spunînd că fata este copilul meu, deci că ea, mama, trebuie să stea alături de mine, în fruntea Huriei, călăuză. Dar mama era urîtă și bătrînă, fiindcă dacă mi-a plăcut cîndva, timpul trece și schimbă planurile Omului. Fata era însă frumoasă și tînără, așa că am luat-o în patul meu, iar pe mamă am ucis-o. Dar Ai-aa și Îngerul Răzbunării au cerut sufletul fetei în numele nu mai știu cărui drept.

— Nu recunosc pe lume nici un drept, am spus. De aceea am scos hoarda sub soare: pentru ca pe lume să vorbească numai dreptul furiei ei, am zis, și i-am gonit de la mine, dar ei au pregătit o parte din hoardă să mă atace la strîmtoare.

⧓ În nimic nu găsește Omul sprijin pe lume decît în puterea lui și în puterea gîndurilor lui. Fiul tău și soața ta vor să rupă din tine pentru ei, iar tu nu vrei să dai nimănui nimic altcuiva decît morții, dar și de ea te temi. Fiecare se străduie să-și tragă mai aproape partea, și după ce răzbunarea care i-a unit se împlinește, Oamenii se dezbină unii de alții, și fiindcă toți vor să tragă doar pentru sine, nu se suportă unii pe alții.

⧓ După ce hoarda a răspîndit pe lume ultimul stol, a acoperit cu pietre Poarta Huriei și nu i-au mai lăsat pe frații lor din adîncurile galeriilor semnului la lumină, vădindu-se mai răi ca îngerii pe care i-au alungat. Dar nu am deplîns soarta celor rămași atîta vreme cît am fost călăuză, și numai

cînd Ai-aa și fiul ei m-au trădat și înfrînt cu uzurparea lor, cînd am ieșit din cercul războinicilor cu mîna stîngă zdrobită, să nu mai arăt greșit direcția hoardei, sufletul meu a fost iar alături de Hurie.

◆◆ M-am întors la locurile de unde am plecat și am privit zile și nopți la rînd la paza clanurilor de la hotarul Pustiei. Părul lor este astăzi mov și verde și nu mai poartă armele celor din adînc, așa cum nu mai simt nevoia să facă fum de semințe în casele unde stau, și i-am sacrificat în mintea mea și pe aceștia.

◆◆ O, Hurie a adîncurilor, rătăcind sub crusta globului prin galeriile săpate sub praful Pustiei, în blestemul luminii rodindu-ți semințele tale la mai jos de o fugă de cal sub mocirla ce te acoperă, în mocirla în care stai cufundată să dai viață viermilor albi strecurîndu-se prin întunericul galeriilor pe care și le-au săpat înconjurînd Pămîntul! Micile Semințiі sînt astăzi stăpînele lumii de sub soare, dar Huria este adevărata matcă dospind în mocirla înghețată generațiile viermilor ei nemiloși ce vor ieși mereu, să sfîșie cu colții lor de piatră cioplită în muchii ascuțite, pentru ca sub topoarele lor să năruie cetățile de aur sub mîngîierea soarelui cald ce aduce uitare Huriei și împăcare urii milenare. Hei, Ticilor noi, hălăduind peste pașii Ticilor dintotdeauna, uitați, uitați și dormiți: în adînc se coc viermii ce or să vă roadă bojocii!

CARTEA A OPTA A HURIEI

Cînd am pătruns în Sala-Celor-Două-Adevăruri, trecuseră ani și ani de cînd pășisem pentru prima oară aici și strînsesem la pieptul meu trupul firav al Celui-Al-Cărui-Chip-Nu-Se-Poate-Ști-Și-Mai-Rămîne-În-Viață. Pierdusem unitatea de vreme sortită inițierii cu trecerea prin Lumea-celor-de-sub-soare, dar m-am întors, așa cum promisesem și așa cum mi se spusese că trebuie să fac, și cînd paznicii care mă însoțiseră pînă atunci s-au retras, am putut rămîne iar înaintea Celui-Al-Cărui-Chip-Nu-Poate-Fi-Privit, față în față. Cei 40 stăteau întorși spre perete și numai noi ne căutam, cu ochii însetați, privirile. I-am pus mîna pe trup și pe chip și am simțit trecerea vremii peste carnea care tremurase cîndva la atingerea mîinii mele, și carnea s-a înfiorat iar, dar căutătura lui a rămas neclintită cînd m-a întrebat cu glas nemilos:

— Ce ai făcut cu mușița fără de sfîrșit a semințiilor pe care ți le-am dat în grijă să le conduci pe drumul luminii? Unde sînt spiritele fraților ce au plecat după tine? Cum ai să răspunzi pentru destinul neamului tău pe care ți l-am dat ție în grijă? Iată, a spus, aici sînt judecătorii, cunoști numele fiecăruia; uite, aici este mitra din care ai plecat, și destinul tău nu a fost un destin de rînd, deși numele tău nu are nici o importanță și te numesc Nimeni; ființa ta nu era deloc indiferentă soartei

lumilor! Ce ai făcut cu tine?

Am plecat fruntea, și am lăsat tăcerea să ne acopere. Apoi am ridicat ochii spre cel al cărui chip de copil trist și nefericit îmi călăuzise destinul pașilor la ieșirea din Hurie, și i-am spus:

— De ce mă cerți? Ce știu eu? Ce poate ști un simplu războinic între răzbunătorii Huriei? Asta este treaba voastră sau nu este treaba nimănui. Mai bine vino alături de mine și bucură-te de revederea pe care ne-a înlesnit-o soarta, fiindcă m-ai trimis pe lume să deschid calea Huriei, și iată, am trecut peste Pămînt ca tăvălugul, împrăștiind în urma mea capete retezate, desfrîu și sînge, lacrimi și foc, văduve și orfani, prostituare și zbucium. Mai bine vino să plîngem trista trecere, fiindcă eu am văzut și știu chipul Tău pe care nimeni nu îl cunoaște. Mai bine să ne consolăm în nostalgia fără de sfîrșit a îmbrățișării noastre de blestemul destinelor noastre.

Și atunci, Cel-Al-Cărui-Chip-Nu-Poate-Fi-Știut a întors ochii înlăcrimați de la mine și a murmurat înduioșat:

— Nu ai înțeles nimic, sărmane. Ți-ai trecut fără de folos destinul sub soare și te-ai întors aici așa cum numai un blestem uitat își poate întoarce pașii după cel scăpat de uitare. Nu ai înțeles nimic și va trebui să te întorci înapoi, Acolo.

— Nu îmi faceți una ca asta! am spus, fiindcă știam ce vor să însemne vorbele acelea. Nu mă

pedepsi cu pedeapsa asta! am strigat. Uite, vă știu numele și chipul fiecăruia dintre voi, nu îmi dați destinul ăsta pe care nu pot să îl duc! E prea greu. Nimeni nu poate duce o cale atît de lungă în spate! M-am întors aici, bătrîn și istovit de luptă, lăsați-mă să mă cufund și eu ca oricare altul într-unul din paturile de mocirlă, să mă scufund în visare sub portretele bărboșilor și chelioșilor de pe pereți, atunci cînd fumul mă îneacă și îmi lăcrimează ochii obosiți de atîta lumină!

Dar nimeni nu îmi mai dădea nici o atenție și Cel-Al-Cărui-Chip-Nu-Poate-Fi-Privit se așezase la loc, în capul mesei, acoperindu-și fața, iar ceilalți se întorseseră și ei spre sală, luîndu-și locurile fiecare acolo unde trebuia să șadă, cu priviri imobile și crude.

— Măcar spune-mi unde am greșit! l-am mai rugat, dar nu mi-a răspuns și am ieșit, luîndu-mi de la ușă lancea și arcul.

Mergeam prin valurile de ierburi albe unduind sub pașii mei rătăcind prin galeriile fără sfîrșit cernînd din mocirla de sus, peste holde, blestemul luminii, ce le face să rodească fără să vadă rază de soare. Pe undeva, prin apropiere, a sforăit un cal sălbatic speriat de trecerea mea, și m-am gîndit la miile de ani în care hoarda reușise să-și întindă pe sub pămînt galeriile, din ziua aceea teribilă a Holocaustului și pînă azi, de la Sala de marmură cu semnul „M“ în pătrat, unde se refugiaseră primii

supraviețuitori ai semințiilor și pînă la universul concentric al planetei subterane în care viețuiesc astăzi nenumăratele valuri ale viermilor albi năvălind peste lumea de sub soare.

⧓ Cum stau răstignit aici pe cruce, pot vedea mulțimile fără sfîrșit ale viermilor răzbunării tîrîndu-și trupurile albe pe Poarta cu „M“ în pătrat. De zile și zile în șir interminabilul convoi se scurge la lumină pe sub privirile mele încețoșate de sînge. În curînd colcăiala asta ridicolă, dar atotputernică, va stăpîni Universul. Îi văd, de aici, de sus, cum se răspîndesc peste Pustie, luînd în copitele cailor pămîntul arid al deșertului, cu panașele sinilii fluturînd în vînt, cu armele lor de piatră, cu ochii lor legați, cu tigvele purtate peste lume, cu chiot sălbatic, în vîrf de țepușă.

Cînd întorc cu greu privirile, alături de mine stă fiul și de-a dreapta femeia mea cu care m-am avut sub soare; însîngerați și ei, atîrnînd de cuiele crucilor înalte, și cu un efort de voință, mă ridic împingîndu-mă în gleznele sparte, și le arăt mulțimile de Nimeni ce ies din adîncuri sub anonimatul atotputernic, de nestăvilit. Migratorii ce vor da buzna acum, și pururea, și în vecii vecilor, călare pe caii lor albi, cu zdrențele de pe ei duhnind a cenușă rece și a mocirlă, în biserici, în temple, în aulele facultăților marilor metropole, în teatre, în sălile de conferință, să tragă afară de chică Ticii, cu care vor să se răfuiască. Mă ridic în

gleznele frînte și le arăt cu privirea mulțimile de Nimeni ale adîncurilor cum ies mereu pentru ora de spaimă a răzbunării. La poalele crucilor vîntul Pustiei rostogolește mărăcinii, și eu bolborosesc și mă înec în sîngele care îmi umple gura. Dacă nu aș avea limba tăiată, aș vrea să le spun:

— Iată poporul meu! Priviți-i cît sînt de frumoși ieșind din Hurie peste Pustie, cu ochii legați, plecînd să răzbune o crimă multimilenară de care nu mai știe nimeni sub soare! Înspăimîntați-vă de chipurile lor, înfiorați-vă de armele lor anacronice! Hai, năvălește pe lume, Huria mea, ținută în întuneric două mii de ani în adîncuri! și alte asemenea, dar nu reușesc decît să bolborosesc ceva neînțeles, cu gura gîlgîind de sîngele care mă arde. Și atunci, ochii femeii mele, și ochii fiului ei, se aprind de o lumină supranaturală, și se înalță și ei în gleznele însîngerate, bolborosind și înecîndu-se în limbile mutilate. Ne adresăm unii altora mîrîieli și horcăieli de neînțeles, prin sîngele care ne podidește mereu prin colțurile buzelor, pe nas, pînă și pe ochi.

ULTIMA CARTE A HURIEI

Manuscrisul original se termină aici. Se pare că, în ultima parte, povestitorul revenea în Sala-Celor-Două-Adevăruri, unde era întrebat dacă e mulțumit

cu ce s-a întîmplat și declara că nu asta și-a dorit, după care acțiunea se relua, cu modificări, rămînînd neclar dacă variantele pre-mergeau niște evenimente care aveau să aibă loc sau reprezentau o judecată posterioară unor fapte — nota copistului.

WILLIAM GIBSON

JOHNNY MNEMONIC

Am pus pușca într-o sacoșă Adidas și-am calat-o cu patru perechi de șosete de tenis, deloc stilul meu, dar tocmai asta urmăream: dacă te cred rudimentar, fii tehnic; dacă te cred tehnic, fii rudimentar. Eu sînt un ins foarte tehnic. Așa că am hotărît să fiu cît mai rudimentar cu putință. Numai că, în ziua de azi, trebuie să fii al naibii de tehnic, înainte de-a aspira măcar la rudimentaritate. Trebuise să strunjesc din bară de alamă ambele cartușe explozive de doișpe, și-apoi să le încarc singur; trebuise să dezgrop o microfișă veche, cu instrucțiuni pentru încărcarea manuală a cartușelor de vînătoare; trebuise să-mi confecționez o presă cu levier, ca să montez amorsele — totul, foarte complicat. Dar aveam convingerea c-o să meargă.

Întîlnirea era stabilită la Drom, ora douăzeci și trei zero zero, dar am rămas în metrou încă trei stații după ce-am trecut de cel mai apropiat peron și-am făcut cale-ntoarsă pe jos. Procedură ireproșabilă.

M-am examinat în panoul cromat al unui automat de cafea: trăsături aspre, pe o față tipic caucazoidă, cu un ciuf de păr negru, țepos. Fetele de la „Sub Cuțit“ erau experte în Sony Mao și era tot mai greu să le convingi să nu adauge ochilor sugestia șic de cută epicantică mongoloidă. Absența ei n-avea să-l înșele pe Ralfi Moacă, dar îmi putea ușura apropierea de masa lui.

Dromu-i un spațiu lung și îngust, cu un bar de-a lungul unei laturi și mese în lungul celeilalte, înțesat cu proxeneți, samsari și-o oștire sibilică de negustori clandestini. În acea seară făceau de gardă la ușă Surorile Cîinelui Magnetic și nu-mi surîdea cîtuși de puțin ideea de-a încerca să trec de ele, dacă lucrurile aveau să ia o întorsătură proastă. Măsurau doi metri înălțime și erau zvelte ca niște ogari. Una neagră și cealaltă albă, dar în afară de asta arătau pe cît de identice fusese cu putință să le scoată chirurgia cosmetică. Erau amante de ani de zile și făceau prăpăd cînd se lăsa cu păruială. N-am fost niciodată sigur care dintre ele fusese inițial bărbat.

Ralfi ședea la masa lui obișnuită. Datorîndu-mi o grămadă de bani. În mintea mea erau ascunse sute de megabytes, introduse pe baza unui sistem de savant/idiot, informații la care n-aveam acces în mod conștient. Le lăsase acolo Ralfi. Dar nu se mai întorsese după ele. Numai Ralfi putea să recupereze datele, cu ajutorul unei fraze codificate,

inventată de el. Nu sînt nici altminteri ieftin, dar pentru depuneri pe termen lung prețurile mele sînt astronomice. Iar Ralfi se făcuse nevăzut.

Apoi îmi ajunsese la urechi că Ralfi Moacă umbla să contracteze cu cineva pielea mea. Așa că-i dădusem întîlnire la Drom, dar o făcusem ca din partea lui Edward Bax, importator clandestin, cu fostul domeniu de activitate la Rio și la Beijing.

Dromul duhnea a bișniță, un iz metalic de tensiune nervoasă. Musculaci răspîndiți în mulțime își încordau unii la alții piesele din inventar și exersau zîmbete subțiri, reci, unii atît de îngropați sub suprastructurile grefelor de mușchi, încît aproape că nu mai aveau contururi umane.

Pardon. Pardon, prieteni. Nu-i decît Eddie Bax, Eddie Spirt, importatorul, cu sacoșa sa de sport multifuncțională și, fiți amabili, nu luați în seamă fermoarul întredeschis doar atît cît să-și poată strecura în interior mîna dreaptă.

Ralfi nu era singur. Pe scaunul de lîngă el tronau optzeci de kile de bivol californian blond, puțind de la o poștă a arte marțiale.

Eddie Spirt Bax se înfipsese în scaunul din fața lor înainte ca mîinile bivolului să părăsească fața de masă.

„Ai centura neagră?“ l-am întrebat, cu înfrigurare. A dat din cap, cu uitătura-i albastră măsurînd automat spațiul dintre ochii și mîinile mele. „Și eu“, i-am spus. „E aici, în sacoșă“. Și, strecurîndu-mi

mîna prin deschizătură, am ridicat piedica: clic! „Două țevi, calibrul doișpe, cu trăgacele legate unul de altul".

„E o pușcă", zice Ralfi, punînd o mînă dolofană, liniștitoare, pe pieptul bombat, de nylon albastru, al îngerului său păzitor. „Johnny are în sacoșă o armă de foc de pe vremuri".

Tai-tai, Edward Bax.

Presupun că-l chemase întotdeauna Ralfi Așa sau Pe Dincolo, dar porecla stabilă și-o dobîndise datorită unui capriciu singular. Înzestrat de natură cu un trup care semăna cu o pară răscoaptă, purtase vreme de douăzeci de ani, și mai purta și acum, chipul odinioară faimos al lui Christian White — Christian White de la Aryan Reggae Band, Sony Mao al generației sale și ultim campion al rock-ului rasist. Sînt o enciclopedie în materie de fleacuri.

Christian White: fizionomie pop clasică, moacă-tip de cîntăreț, cu mușchi de înaltă videodefiniție și pomeți cizelați. Angelică sub o lumină, superb depravată sub alta. Dar în spatele feței aceleia sălășluiau ochii lui Ralfi și erau ochi mici, reci și negri.

„Te rog", spuse el, „să rezolvăm problema ca niște oameni de afaceri". Glasu-i era marcat de o sinceritate grețos de lipicioasă și colțurile frumoasei sale guri Christian White erau veșnic umede. „Lewis", urmă el arătînd cu capul spre junele bivol, „e un zdrahon". Lewis recepționă complimentul cu un

aer impasibil; arăta ca un obiect confecționat dintr-un kit. „Tu nu ești un zdrahon, Johnny".

„Ba da, Ralfi, sînt o frumusețe de zdrahon, ticsit de implanturi în care poți să-ți depozitezi rufele murdare în timp ce umbli să tocmești indivizi dispuși să-mi facă de petrecanie. Așa cum se înfățișează situația de la capătul dinspre mine al sacoșei ăsteia, Ralfi, ai de dat niște explicații".

„Totu-i din cauza ultimului transport de marfă, Johnny". Oftă adînc. „În calitatea mea de comisionar..."

„Tăinuitor", l-am corectat eu.

„În calitatea mea de comisionar, sînt de obicei foarte precaut în privința surselor".

„Cumperi numai de la cei care știu să fure perfect. Am înțeles".

Oftă din nou. „Încerc", spuse el obosit, „să nu cumpăr de la proști. Mă tem însă că, de data aceasta, am făcut-o". Al treilea oftat fu semnalul la care Lewis activă disjunctorul neural pe care îl fixaseră cu scotch sub partea dinspre mine a mesei.

Am făcut o sforțare supraomenească, încercînd să-mi îndoi degetul arătător de la mîna dreaptă, dar parcă nu mai eram conectat la el. Simțeam metalul armei și banda izolatoare pe care-o înfășurasem peste patul tăiat, dar mîinile mi-erau ceară rece, îndepărtate și inerte. Speram ca Lewis să fie un zdrahon veritabil, destul de tîmpit ca să-și vîre laba în sacoșă pentru a-mi rupe degetul înțepenit

deasupra trăgacelor, dar nu era.

„Am fost foarte îngrijorați din pricina ta, Johnny. Foarte îngrijorați. Pentru că, vezi tu, ceea ce se află la tine este proprietatea Yakuzei. Furată de-un prost, Johnny. Un prost mort".

Lewis chicoti.

În clipa aia mi-a căzut fisa, o fisă a naibii de neplăcută, ca un sac de nisip ud aterizîndu-mi în cap. Asasinatul nu era stilul lui Ralfi. Nici Lewis nu era stilul lui Ralfi. Bietul Moacă se pomenise la mijloc, între Fiii Crizantemei de Neon și ceva ce le aparținea — sau, mai degrabă, ceva de-al lor care aparținea altcuiva. Firește, Ralfi putea folosi fraza codificată, pentru a mă transforma în savant/idiot şi a mă face să vărs tot programul lor fierbinte, fără a-mi putea aminti mai apoi nici măcar un sfert de ton. Pentru un tăinuitor ca Ralfi, în mod normal asta ar fi fost suficient. Nu însă și pentru Yakuza. În primul rînd, pentru că nu se putea ca Yakuza să nu știe de Calmari și, în al doilea rînd, pentru că Yakuzei nu i-ar fi plăcut să rămînă cu grija că cineva ar mai putea extrage din mintea mea urmele încețoșate și permanente ale programului ei. Nu cunoșteam prea multe despre Calmari, dar auzisem destule povești și avusesem întotdeauna grijă să nu le relatez clienților mei. Nu, Yakuzei n-avea cum să-i placă o treabă ca asta; aducea prea mult a dovadă. Yakuza nu ajunsese unde era, lăsînd dovezi periculoase. Sau vii.

Lewis rînjea. Cred că vizualiza un punct situat chiar în spatele frunții mele și-și imagina cum ar putea ajunge la el într-un mod cît mai anevoios.

„Hei", rosti o voce joasă, feminină, de undeva din spatele umărului meu drept, „flăcăiași, vă văd cam posomorîți".

„Șterge-o, putoare", zise Lewis, cu fața sa bronzată, perfect calmă. Ralfi părea absorbit.

„Înveseliți-vă. Nu vreți să cumpărați niște bază liberă lux a-ntîia?" Își trase un scaun și se așeză repede, mai înainte ca vreunul din ei s-o poată opri. Abia dacă intra puțin în cîmpul meu vizual fix, o fată slăbuță, cu ochelari-oglindă și părul aranjat într-o claie încîlcită. Era îmbrăcată în piele neagră, bluzonul descheiat lăsînd să se vadă un tricou vărgat în diagonală cu dungi roșii și negre. „Opt miare gramul".

Lewis lăsă să-i pufnească pe nas exasperarea și dădu s-o arunce din scaun cu o palmă. Cumva, manevra nu-i izbuti chiar cum voise, iar mîna fetei se înălță și păru să-i atingă în treacăt încheietura. Sînge roșu aprins împroșcă masa. Lewis își ținea încheietura, cu articulațiile falangelor încleștate pînă la alb, și sîngele îi picura printre degete.

Dar nu fusese goală mîna fetei?

După toate aparențele, lui Lewis avea să-i trebuiască un capsator de tendoane. Se ridică de la masă cu băgare de seamă, necatadicsind să-și tragă îndărăt scaunul. Scaunul se răsturnă în spatele lui și

Lewis ieși din raza mea vizuală, fără să rostească o vorbă.

„Ar face bine să consulte un medic", spuse fata. „E o tăietură urîtă".

„N-ai idee", zise Ralfi, pe un ton dintr-o dată foarte obosit, „la ce adîncime ai reușit să te vîri singură în rahat".

„Nu zău? Mister. Mă dau în vînt după mistere. De pildă, amicul ăsta al dumitale, care stă așa de liniștit. Ai zice c-a împietrit. Sau, la ce-o fi servind chestia asta?" Și scoase la iveală mica telecomandă pe care, cumva, o luase de la Lewis. Ralfi păru că se îmbolnăvește.

„Nu te-ar interesa, ăăă... un sfert de milion, ca să-mi dai chestia aia și să-ți vezi de drum?" O mînă puhavă se ridică și-i șterse, într-un gest nervos, fața lividă, lucioasă.

„M-ar interesa", zice ea, pocnind din degete și făcînd telecomanda să împrăștie reflexe de lumină, „să găsesc de lucru. O slujbă. Omul dumitale s-a rănit la încheietură. Dar pentru sfertul de care zici l-aș putea suplini o bucată de vreme".

Ralfi dădu drumul la respirație în mod exploziv și începu să rîdă, etalînd o dantură care nu corespundea standardului Christian White. Fata dezactivă disjunctorul.

„Două milioane", am spus.

„Așa mai zic și eu", rosti ea și rîse. „Ce-i în sacoșă?"

„O pușcă de vînătoare".

„Rudimentar". Poate că era un compliment.

Ralfi nu spuse nimic.

„Numele meu e Milioane. Molly Milioane. Ieșim, șefule? Se uită lumea la noi". Se ridică. Purta blugi din piele, de culoarea sîngelui uscat.

Și-am observat pentru prima oară că lentilele-oglindă erau implanturi chirurgicale. plăcile convexe de argint ieșindu-i direct din oasele zigomatice. Am văzut în ele două reflexii gemene ale noului meu chip.

„Johnny mă cheamă", i-am spus. „Domnul Moacă vine cu noi".

Era afară, în așteptare. Avea înfățișarea tipică a tehnului turist, cu sandale de plastic și-o bluză hawaiiană ridicolă, imprimată cu imagini mărite ale celui mai popular microprocesor produs de firma sa; un individ scund și blajin, dintre aceia care, cel mai ades, aterizează, amețiți de prea mult sake, într-un bar unde se servesc microfulgi de orez cu garnitură de alge marine. Era genul care intonează, cu lacrimi în ochi, imnul corporației și scutură la nesfîrșit mîna barmanului. Genul pe care peștii și misiții îl lasă în pace, considerîndu-l un conservator înnăscut. Nu prea cheltuitor, și foarte atent cu creditul său cînd cheltuia totuși.

După cum am dedus mai tîrziu, probabil că i se

amputase o porțiune din degetul mare al mîinii stîngi, undeva înaintea primei articulații, înlocuindu-i-se cu un vîrf protetic, după care, în ciotul scobit, i se montaseră un mosoraș și o alveolă, realizate dintr-un tip de diamant sintetic Ono-Sendai. Iar pe mosoraș îi fuseseră înfășurați trei metri de filament monomolecular.

Molly a găsit un pretext ca să intre în vorbă cu Surorile Cîinelui Magnetic, dîndu-mi ocazia să-l scot pe Ralfi, cu sacoșa de sport apăsîndu-i ușor baza șirei spinării. Molly părea să le cunoască pe cele două surori. Am auzit-o pe cea neagră rîzînd.

Mi-am înălțat privirea dintr-un reflex momentan, poate pentru că n-am reușit niciodată să mă obișnuiesc cu ele, cu arcurile aeriene de lumină și umbrele domurilor geodezice de deasupra lor. Poate că asta m-a salvat.

Ralfi mergea ascultător, dar nu cred că-l bătea gîndul unei tentative de fugă. Cred că se dăduse deja bătut. Probabil că avea idee cam ce ne păștea.

Am coborît ochii la timp ca să-l văd explodînd.

Reluarea cu încetinitorul și cu memoria pe maxim îl înfățișează pe Ralfi făcînd un pas înainte, în clipa în care micul tehn se ivește din senin sfios, zîmbitor. O plecăciune abia schițată, și degetul mare îi cade. E ca un truc magic: degetul rămîne suspendat. Oglinzi? Sîrme? Și Ralfi se oprește, cu spatele la noi, cu semiluni mari de sudoare la subsuorile costumului său de vară, de culoare deschisă.

Ştie. Nu se poate să nu fi ştiut. Apoi, vîrful de deget, greu ca plumbul, descrie un arc fulgerător prin aer şi firul invizibil care-l leagă de mîna ucigaşului trece transversal prin craniul lui Ralfi, chiar pe deasupra sprîncenelor, ţîşneşte în sus, şi cade razant, despicînd în diagonală torsul în formă de pară, de la umăr pînă la cuşca toracică. Inciziile sînt atît de fine încît nu curge nici o picătură de sînge, pînă în clipa în care sinapsele dau un lanţ de rateuri şi primul tremur lasă trupul în voia gravitaţiei.

Ralfi s-a răspîndit într-un nor trandafiriu de fluide, cele trei secţiuni căzînd de-a valma pe dalele trotuarului. În cea mai desăvîrşită linişte.

Am ridicat sacoşa şi mîna mi s-a convulsionat. Reculul fusese gata să-mi rupă încheietura.

Probabil că începuse să plouă; franjuri de apă se revărsau printr-o spărtură din dom şi cădeau plescăind pe dalele din spatele nostru. Stăteam ghemuiţi în gangul strîmt dintre un atelier de chirurgie estetică şi o dugheană de antichităţi. Molly tocmai aruncase o privire după colţ, ca să-mi semnaleze prezenţa în faţa Dromului a unui singur modul Volks, cu lămpi roşii fulgerînd intermitent. Îl adunau cu făraşul pe Ralfi. Puneau întrebări.

Eram acoperit, tot, de scame albe, pîrlite. Şosetele de tenis. Sacoşa de sport era o manşetă flenduroasă din plastic în jurul mîinii mele drepte.

„Nu pricep cum dracu' de nu l-am nimerit".

„Fiindcă-i rapid, foarte rapid". Își cuprinse genunchii cu brațele și începu să se legene, înainte și înapoi, pe tocurile cizmelor. „Are tot sistemul nervos potențat. E un model de comandă". Zîmbi, apoi chicoti încîntată. „Îi vin eu de hac. În noaptea asta. E un as, numărul unu, cap de serie, ultimul răcnet".

„Îți spun eu ce-ai să faci în noaptea asta. Pentru cele două milioane, ai să mă scoți frumușel de-aici. Mititelul ăla care ți-a căzut cu tronc a fost produs, mai tot, în cuvele din Chiba City. E un asasin al Yakuzei".

„Chiba. Te cred. Uite-aici. Și Molly a fost la Chiba". Și-mi vîrî sub nas mîinile, cu degetele răşchirate. Degetele ei erau suple, lungi, foarte albe în contrast cu unghiile lăcuite purpuriu. Zece lame săriră din locașurile lor de sub unghii, fiecare dintre ele un scalpel îngust, cu două tăișuri, din oțel albastru deschis.

Nu petrecusem niciodată prea mult timp în Nighttown. Aici, nimeni nu avea nimic pentru care să-mi dea bani ca să țin minte; în schimb, cei mai mulți aveau o grămadă de lucruri pentru care plăteau regulat ca să uite. Generații de trăgători la țintă făcuseră țăndări neoanele, pînă ce echipele de întreținere se lăsaseră păgubașe. Chiar și ziua-n amiaza mare, arcurile erau negre ca smoala pe

fundalul vag sidefiu.

Unde să dispari, cînd cea mai bogată organizație criminală din lume dibuie în căutarea ta, cu degete calme, îndepărtate? Unde să te ascunzi de Yakuza, cea atît de puternică încît posedă sateliți de comunicații și cel puțin trei navete spațiale? Yakuza este o adevărată corporație multinațională. Ca ITT și Ono-Sendai. Cu cincizeci de ani înainte de a mă fi născut eu, Yakuza absorbise deja Triadele, Mafia, Union Corse.

Molly avea un răspuns: te ascunzi în Puț, în mediul cel mai rău famat, acolo unde orice influență din afară generează unde rapide, concentrice, de amenințare directă. Te ascunzi în Nighttown. Mai bine spus, te ascunzi **deasupra** Nighttown-ului, pentru că Puțul e inversat și fundul i-ajunge la cer, cerul pe care Nighttown-ul nu-l vede niciodată, cerul care transpiră sub propriu-i firmament de rășină acrilică, sus, unde Lo Tekșii stau ghemuiți în întuneric, ca himerele de pe catedrale, cu țigări de contrabandă atîrnîndu-le între buze.

Și mai avea un răspuns Molly.

„Așadar ești ferecat cu șapte zăvoare, Johnny-san? Nu-i chip să scoți programul ăla fără parolă?“ M-a condus în hățișul de umbră ce aștepta dincolo de peronul luminat al metroului. Zidurile de beton erau acoperite cu inscripții și desene, ani și ani de graffiti împletite într-o singură metamîzgălitură a furiei și a frustrării.

„Datele memorizate sînt introduse printr-o rețea modificată de protexe contraautistice microchirurgicale". I-am derulat automat o versiune a obișnuitei mele reclame comerciale. „Codul clientului e memorizat într-un cip special; în afara Calmarilor, despre care noi, cei din branșă, preferăm că păstrăm tăcerea, nu există nici un mijloc de a extrage fraza codificată. Nu ți-o poate smulge nimeni; nici cu droguri, nici cu bisturiul, nici cu tortura. Eu nu o **cunosc** și nici n-am cunoscut-o vreodată".

„Calmari? Lighioane cu multe brațe?"

Ieșirăm într-o piață de stradă, pustie. Siluete nedeslușite ne observau din spatele unor tejghele improvizate, presărate cu capete de pești și fructe putrede.

„Calmari, de la SQUID, **superconducting quantum interference detectors**[1]. S-au folosit în timpul războiului, pentru detectarea submarinelor. Adulmecau cibersistemele inamice".

„Așa? Material de-al marinei? Din timpul războiului? Și zici că un Calmar ți-ar putea citi cipul?" S-a oprit din mers și i-am simțit ochii fixîndu-mă din spatele oglinzilor gemene.

„Chiar și modelele primitive pot măsura un cîmp magnetic avînd o miliardime din intensitatea forței geomagnetice; e ca și cum ai putea să

---

[1] Detectori cuantici de interferență, cu supraconductibilitate – în lb. engleză, **squid** = calmar. (**n.t.**)

deslușești o șoaptă din uralele unui stadion în picioare".

„Asta pot s-o facă și copoii, cu microfoane parabolice și laseri".

„Datele din memoria unuia ca mine sînt în siguranță". Mîndrie profesională. „Nici un guvern nu-și lasă copoii să utilizeze Calmari, nici măcar la nivelul categoriei grele, al Securității Statului. E prea mare riscul unor neplăceri interdepartamentale; cu un Calmar, oricine poate să te bage într-un «Watergate»".

„Material de-al marinei", spuse, și zîmbetul ei sclipi în umbră. „Material de-al marinei. Am un prieten aici, care-a fost la marină, unul Jones. Cred că n-ar strica să-l cunoști. Numai că-i cam plac drogurile. Așa că va trebui să-i ducem ceva".

„Un toxicoman?"

„Un delfin".

Era mai presus decît un delfin, deși, din punctul de vedere al altui delfin, ar fi putut să pară ceva mai prejos. L-am privit cum înota leneș în rezervorul său galvanizat. Un val mic debordă, udîndu-mi pantofii. Jones era o rămășiță din ultimul război. Un ciborg.

Se înălță din apă, arătîndu-ne plăcile care-l acopereau ca o crustă, un fel de calambur vizual, grația lui aproape pierdută sub armura artificială,

grosolană și preistorică. Proeminențe gemene, de o parte și de alta a craniului, adăposteau sistemele de senzori. Leziuni argintii sclipeau pe porțiunile expuse ale pielii alb-cenușii.

Molly fluieră. Jones izbi apa cu coada și alt val se revărsă peste marginea bazinului.

„Unde sîntem?" Am privit împrejur; forme nelămurite în întuneric, lanțuri ruginite, lucruri acoperite cu prelate. Deasupra rezervorului atîrna un panou din lemn, meșterit în pripă, plin cu șiruri de beculețe de pom de Crăciun prăfuite.

„Insula Veseliei. Menajerie și călușei. «Balena de război vorbitoare». Chestii de-astea. Halal balenă, Jones..."

Jones reculă din nou și mă fixă cu un ochi trist și bătrîn.

„Și cum vorbește?" Brusc, am simțit nevoia să plec.

„Aici e buba. Spune «salut», Jones".

Toate becurile se aprinseră simultan. Luminau roșu, alb și verde.

R A V R A V R A V
R A V R A V R A V
R A V R A V R A V
R A V R A V R A V
R A V R A V R A V

„E priceput la simboluri, dar codul e limitat. În

marină, îl branșau la un display audiovizual". Scoase, dintr-un buzunar al bluzonului, micul pachețel lunguieț. „Marfă curată, Jones. Vrei?" Jones înlemni în apă și începu să se scufunde. Am avut o senzație stranie de panică, amintindu-mi că nu era pește, că ar fi putut să se înece. „Ne trebuie cheia de la banca lui Johnny, Jones. Ne trebuie urgent".

Luminile pîlpîiră, se stinseră.

„Hai, Jones!"

Becuri verzi, formă de cruce.

Întuneric.

„Marfă curată! **Curată**. Hai, Jones!"

Strălucire albă, orbitoare, scăldînd fața ei, tăind umbre adînci sub pomeți.

```
R       R R R R R
R       R
R R R R R R R R R
        R       R
R R R R R       R
```

Brațele svasticii roșii se curbau în oglinzile ei de argint. „Dă-i-o“, am spus. „S-a rezolvat“.

Ralfi Moacă. Nici un pic de imaginație.

Jones își săltă jumătate din masa blindată a trupului peste marginea rezervorului și, o clipă, am fost sigur că metalul o să cedeze. Molly îi injectă substanța de sus în jos, înfigînd acul seringii-fiolă între două plăci ale armurii. Carburantul se goli șuierînd. Panoul de lemn explodă în fulgere spasmodice de lumini tricolore, apoi se stinse încet.

Îl lăsarăm plutind în derivă, rostogolindu-și alene corpul în apa întunecată. Poate că visa despre războiul lui din Pacific, despre ciberminele pe care le dezamorsase, vîrîndu-și ușurel nasul în circuitele lor, cu Calmarul de care se folosise pentru a extrage, din cipul implantat în capul meu, penibila parolă a lui Ralfi.

„Că au putut face gafa să-l demobilizeze lăsîndu-i toate echipamentele intacte mai treacă-meargă, dar cine dracu' s-apucă să branșeze un delfin cibernetic la consumul de heroină?“

„Războiul“, răspunse Molly. „Așa erau toți. A avut grijă Comandamentul Marinei. Altfel cum crezi

că i-ar fi putut determina să lucreze pentru armată?“

„Nu-s convins că mi se profilează o afacere bună“, spuse piratul, aruncînd undița după o sumă mai mare. „Legătura cu un comsat care nu figurează în anuar...“

„Irosește-mi timpul și n-o să ți se mai profileze nimic“, i-o întoarse Molly, aplecîndu-se peste biroul din plastic, plin de zgîrieturi, și împungîndu-l în piept cu degetul arătător.

„Atunci, poate că preferați să vă cumpărați microundele de la altcineva...“ Era tare, puștiul, îndărătul cosmeticii Mao. Născut în Nighttown, probabil. Mîna ei coborî fulgerător pe deasupra jachetei sale, retezînd complet un rever, fără a provoca măcar o cută în material.

„Ei, facem sau nu afacerea?“

„Facem“, rosti el, privindu-și reverul cu ceea ce trebuie că va fi sperat să pară doar un interes politicos. „Facem“.

În timp ce verificam cele două casetofoane pe care le cumpărasem, Molly extrase din buzunărașul de pe manșeta bluzonului fîșiuța de hîrtie pe care i-o dădusem. O despături și citi în tăcere, mișcîndu-și buzele. Ridică din umeri. „Asta e?“

„Dă-i drumul“, am spus, apăsînd simultan pe clapele ÎNREGISTRARE ale celor două casetofoane.

„Christian White“, recită ea, „și Aryan Reggae Band“.

Un adevărat fan, Ralfi; credincios pînă la moarte.

Tranziția la modul savant/idiot e-ntotdeauna mai puțin bruscă decît mă aștept. Paravanul transmisionistului-pirat era o agenție turistică falimentară, adăpostită într-un cub pastelat al cărui mobilier se limita la un birou, trei scaune și reclama decolorată a unei stațiuni balneare orbitale elvețiene. Două păsărele, cu trupul din sticlă suflată și picioare de tablă, piguleau monoton dintr-o străchinuță de polistiren plină cu apă, pe o etajeră de lîngă umărul lui Molly. Pe măsură ce mă angajam în mod, păsărelele își accelerară treptat mișcarea, pînă ce coronițele lor fluorescente deveniră arcuri statice de culoare. LED-urile care numărau secundele la ceasul mural din plastic se transformară în lumini ce pulsau fără noimă, iar Molly și adolescentul cu moacă Mao deveniră cețoși, brațele lor sburătăcind cînd și cînd, ca umbrele unor gesturi cu iuțeală de insectă. Apoi totul se pierdu într-un ocean înghețat de paraziți cenușii și-un interminabil poem simfonic, într-un limbaj artificial.

Timp de trei ore, am stat nemișcat, debitînd programul furat al răposatului Ralfi.

Promenada măsoară patruzeci de kilometri de la

un capăt la celălalt, un amalgam haotic de domuri geodezice încălecate, acoperind ceea ce fusese odată o arteră suburbană. Uneori, în cîte-o zi senină, cînd arcurile se sting, o aproximație cenușie a luminii soarelui se filtrează prin straturile de acrilice, ca în schițele de închisori ale lui Giovanni Piranesi. Ultimii trei kilometri ai extremității sudice acoperă Nighttown-ul. Nighttown-ul nu plătește impozite, nici servicii de gospodărie comunală. Arcurile de neon sînt moarte, iar plafoanele domurilor au fost înnegrite de fumul deceniilor de focuri aprinse, jos, pentru gătit. În întunericul aproape total al Nighttown-ului la ora amiezii, cine bagă în seamă cîteva zeci de copii nebuni, pierduți printre grinzile de sus ale geodezicelor?

Urcaserăm vreme de două ore, escaladînd trepte de beton, cățărîndu-ne pe scări de oțel cu traverse perforate, trecînd pe lîngă poduri rulante abandonate și mașinării înecate în praf. Pornisem din ceea ce părea a fi un depozit de întreținere scos din uz, un maidan înțesat cu elemente geodezice triunghiulare. Totul era garnisit cu același strat uniform de inscripții, așternute cu vopsea-spray: nume de găști, inițiale, date care mergeau pînă la începutul secolului. Graffiti-urile ne urmăriră ascensiunea, rărindu-se treptat, pînă nu mai rămase decît un singur nume, repetat la intervale. LO TEK. Majuscule negre, cu vopseaua prelinsă.

„Cine-i Lo Tek?“

„Nu noi, șefule". Urcă o scară tremurătoare, din aluminiu, și dispăru printr-o gaură dintr-un panou de plastic ondulat. **„Low technique, low technology"**[1]. Glasul îi suna înfundat, din spatele plăcii de plastic. Am urmat-o, ferindu-mi încheietura, care continua să mă doară. „Printre Lo Tekși, trucul ăla al tău cu pușca din sacoșă ar fi socotit apă de ploaie".

O oră mai tîrziu, m-am cățărat printr-o altă gaură, tăiată strîmb cu ferăstrăul într-o bucată mare de placaj curbat, și-am dat cu ochii de primul meu Lo Tek.

„E-n regulă", spuse Molly, atingîndu-mi ușor umărul. „Nu-i decît Dog. Salut, Dog".

În fasciculul îngust al lanternei-stilou din mîna ei, ne privi cu unicul său ochi și, încet, scoase o limbă groasă și cenușie, lingîndu-și caninii uriași. M-am întrebat cum ajunseseră să fie considerate tehnologie inferioară transplanturile de muguri dentari de la dobermani. Imunosupresorii nu cresc chiar în copaci.

„Moll". Hipertrofia dentiției îi stînjenea dicția. Pe buza de jos, răsfrîntă, i se bălăbănea un fir de salivă. „V-am auzit venind. De mult". Nu i-aș fi dat mai mult de 15 ani, dar colții și-un mozaic de cicatrice lucioase se combinau cu orbita goală pentru a alcătui o mască de totală bestialitate. Fusese nevoie

---

[1] Tehnică inferioară, tehnologie inferioară. (**n.t.**)

de timp și de un anumit gen de creativitate pentru a plăsmui o asemenea față, și atitudinea lui îmi spunea că-i făcea plăcere să trăiască înapoia ei. Purta o pereche de blugi în descompunere, negri de funingine și lucioși la cute. Pieptul și picioarele îi erau goale. Își schimonosi gura într-un fel de imitație de zîmbet. „Vă urmărește cineva, știi?"

Departe, jos în Nighttown, un vînzător de apă își striga marfa.

„Joacă sîrmele, Dog?" Molly mută brusc raza lanternei și-am zărit niște cabluri subțiri, legate de buloane cu ochi. Cablurile se prelungeau pînă la marginea platformei și dispăreau.

„Stinge dracului lumina!"

Molly se execută.

„Cum de n-are lanternă ăl de vă urmărește?"

„N-are nevoie. Și bagă de seamă, că-i pe nasoale cu el, Dog. Dacă-i fac vreun pocinog, santinelele voastre or s-ajungă acasă în hălci ușor de cărat".

„Un prieten **prieten**, Moll?" Părea îngrijorat. I-am auzit tălpile foindu-se pe placajul scorojit.

„Nu. Dar mă ocup eu de el. El însă", — mă bătu pe umăr —, „e prieten. Ai înțeles?"

„Sigur", răspunse el nu prea entuziasmat, lopătînd spre marginea platformei, unde erau buloanele. Începu să ciupească un soi de mesaj pe corzile întinse.

Sub noi, Nighttown-ul părea un orășel de jucărie

pentru șobolani; ferestruici răsfrîngînd lumini de lumînare, ici și colo cîteva scuaruri luminate puternic, brutal, de lanterne cu acumulatori și lămpi cu carbid. Mi-am imaginat bătrînii așezați în fața interminabilelor partide de domino, sub picăturile calde, mari, care se desprindeau de pe rufele ude, agățate pe prăjini, între cocioabele de placaj. Apoi am încercat să mi-l imaginez pe **el**, escaladînd calm întunericul, în sandalele sale de plastic și bluza vulgară de turist, impasibil, fără să se grăbească. Cum se ținea pe urma noastră?

„Bine", răspunse Molly. „Ne adulmecă".

„Fumezi?" Dog scoase dintr-un buzunar un pachet boțit și pescui o țigară turtită. În timp ce mi-o aprindea cu un chibrit de menaj, am tras cu ochiul la marcă. Yiheyuan cu filtru. Fabrica de Țigarete Beijing. Am conchis că Lo Tekșii erau contrabandiști. Dog și Molly își reluară parlamentările, care păreau să se concentreze asupra dorinței lui Molly de a utiliza o anumită proprietate imobiliară a Lo Tekșilor.

„V-am făcut o mulțime de servicii, fiule. Vreau platforma aia. Și vreau și muzica".

„Nu ești Lo Tek..."

Așa o ținuseră pe mai tot parcursul unui kilometru întortocheat, în timp ce Dog ne conducea peste pasarele suspendate care se legănau și ne

făcea să escaladăm după el scări de frînghie. Lo Tekșii își lipesc pînzele de păianjen și bîrlogurile pe tavanul orașului, cu cocoloașe mari de epoxi, și dorm deasupra abisului, în hamace de plasă. Teritoriul lor e atît de rarefiat, încît, pe alocuri, constă doar din locașuri pentru mîini și picioare, decupate cu ferăstrăul în traversele geodezice.

Platforma Morții, îi zicea ea. Cățărîndu-mă de-a bușilea în urma ei, cu pantofii mei noi, de Eddie Bax, alunecînd pe metal corodat și placaj ud, mă întrebam prin ce putea fi mai letală decît restul domeniului. În același timp, simțeam că protestele lui Dog erau rituale și că Molly era deja sigură că va obține ce voia.

Undeva, sub noi, Jones dădea probabil ocol rezervorului său, simțind primele efecte ale narcoticului. Poliția îi agasa pe obișnuiții Dromului, cu întrebări despre Ralfi. Cu ce se ocupa? Cu cine fusese înainte de a părăsi localul? Iar Yakuza își instala giganticu-i trup de fantomă peste băncile de date ale orașului, tatonînd după vagile mele imagini, reflectate de conturi în numerar, contracte de asigurări, facturi de întreținere. Sîntem o economie bazată pe informatică. Ți se predă asta în școală. Ceea ce nu ți se spune însă este că-i imposibil să te miști, să trăiești, să te manifești la orice nivel, fără a lăsa urme, biți, fragmente aparent ininteligibile de informație personală. Fragmente care pot fi descoperite, amplificate...

Dar, pînă acum, piratul va fi îndreptat deja mesajul nostru pe calea cea bună, către satelitul de comunicații al Yakuzei. Un mesaj simplu: Chemați-vă cîinii sau vă mondodifuzăm programul.

Programul. N-aveam idee ce conținea. N-am nici acum. Eu nu fac altceva decît să intonez cîntecul, la nivel de înțelegere zero. După toate probabilitățile, erau informații din domeniul cercetării științifice. Yakuza fiind specializată în forme avansate de spionaj industrial. O îndeletnicire mondenă. Furi degajat de la Ono-Sendai și, amabil, îi ceri să-și răscumpere datele, amenințînd să retezi avantajul tehnologic al corporației, prin difuzarea publică a informațiilor.

Dar de ce nu se putea juca orice număr? N-ar fi fost mai mulțumiți cu ceva de revîndut la Ono-Sendai, mai mulțumiți decît cu suprimarea unui Johnny oarecare, de pe Aleea Memoriei?

Programul lor era în drum spre o adresă din Sydney, un loc unde corespondența se păstrează la dispoziția clienților și unde nu se pun întrebări, o dată ce ai achitat o mică arvună. Îl expediasem pe calea cea mai lentă, cea mai ieftină și cea mai greu de scotocit: cu poșta maritimă. Pe copia cealaltă, ștersesem mai tot și înregistrasem mesajul nostru, lăsînd doar atît din program cît să poată fi identificat ca fiind marfa adevărată.

Mă durea rău încheietura. Voiam să mă opresc, să mă culc, să dorm. Eram sigur că, mai devreme

sau mai tîrziu, o să-mi pierd echilibrul și o să cad, eram sigur că pantofii de lac, cu șpiț, pe care-i cumpărasem pentru serata mea pe post de Eddie Bax, își vor pierde punctul de sprijin și mă vor arunca în Nighttown. Dar **el**, el răsărea în mintea mea, asemeni unei icoane holografice de doi bani, strălucind, cu imaginea mărită a cipului de pe cămașa sa hawaiiană, proiectată ca fotografia din satelit a unui nucleu urban sortit pieirii.

Așa că am continuat să-i urmez pe Dog și pe Molly prin cerurile Lo Tekșilor, peticite și cîrpite cu gunoaie pe care nu le voia nici măcar Nighttown-ul.

Platforma Morții avea latura de opt metri. Un uriaș legase de colo pînă colo cabluri din oțel, împletite cu tot felul de resturi, apoi le tensionase. Gigantica plasă metalică pîrîia cînd se mișca, și se mișca neîncetat, legănîndu-se și smucindu-se, în timp ce Lo Tekșii se adunau, îngrămădindu-se pe pragurile de placaj ce-o înconjurau. Lemnul era argintiu de bătrînețe, lustruit de folosință îndelungată și încrustat adînc cu inițiale, amenințări, declarații de dragoste. Băncile atîrnau prinse de o altă rețea de cabluri, care se pierdeau în întuneric, înapoia strălucirii albe, crude, a două reflectoare străvechi, suspendate deasupra Platformei.

O fată cu dinții ca ai lui Dog ateriză în patru labe pe Platformă. Sînii goi îi erau tatuați cu spirale indigo. Apoi, într-o clipă, fu de partea cealaltă a

Platformei, rîzînd, hîrjonindu-se cu un băiat care turna în el un lichid de culoare închisă, dintr-o sticlă de-un litru.

Moda Lo Tekșilor era axată pe cicatrice și tatuaje. Și dinți. Electricitatea pe care o șterpeleau pentru a lumina Platforma Morții părea a fi o derogare de la estetica lor generală și pe care o acceptau de amorul... ritualului, al sportului, al artei? Nu știam. Dar îmi dădeam seama că Platforma era ceva special. Arăta ca și cum ar fi fost asamblată timp de mai multe generații.

Așteptam, cu pușca inutilă ascunsă sub jachetă. Consistența și greutatea metalului erau reconfortante, chiar dacă nu mai aveam cartușe. Și am realizat că, de fapt, habar n-aveam ce se întîmpla în realitate sau ce trebuia să se întîmple. Iar asta era tocmai regula jocului meu, căci îmi petrecusem cea mai mare parte a vieții în chip de receptacul orb, menit să păstreze cunoștințele altora și apoi să fie golit, deversînd limbaje sintetice pe care nu le înțelegeam niciodată. Un ins foarte tehnic. Sigur că da.

Și atunci am remarcat brusc cît de liniștiți deveniseră Lo Tekșii.

Apăruse **el**. Era acolo, la hotarul luminii, studiind Platforma Morții și galeria mută a Lo Tekșilor, cu un interes turistic. Și cînd ochii ni s-au întîlnit pentru prima dată, recunoscîndu-se, mi-a revenit în minte, ca un contact care se restabilește

cu un țăcănit, o amintire — Parisul și lungile Mercedesuri electrice, plutind sub ploaie, spre Notre-Dame; sere mobile, chipuri nipone în spatele geamurilor, și o sută de Nikkon-uri înălțîndu-se într-un fototropism orb, flori de oțel și cristal. În spatele ochilor săi, cînd m-au găsit, același zumzet de diafragme.

M-am uitat după Molly Milioane, dar dispăruse.

Lo Tekșii se dădură în lături, lăsîndu-l să pășească pe pragul îngust. El făcu o plecăciune, zîmbi și alunecă lin din sandale, lăsîndu-le una lîngă alta, perfect aliniate. Apoi coborî pe Platforma Morții. Porni spre mine, călcînd pe plasa mișcătoare și rugoasă, cu dezinvoltura unui turist care traversează mocheta de plastic din holul unui hotel ieftin.

Molly sări pe Platformă, balansîndu-se.

Platforma urlă.

Era microfonată și amplificată, cu doze acustice montate pe cele patru arcuri groase din colțuri și microfoane de contact prinse la întîmplare, cu bandă adezivă, pe rămășițe ruginite de piese mecanice. Undeva, Lo Tekșii aveau un amplificator și un sintetizator, și abia atunci am deslușit formele difuzoarelor suspendate, sus, deasupra luminii orbitoare a reflectoarelor.

O tobă prinse să bată, electronic, ca o inimă amplificată, cu regularitate de metronom.

Molly își lepădase bluzonul de piele și cizmele; tricoul n-avea mîneci, și pe brațele ei subțiri

sclipeau palid microindicatoarele circuitelor de la Chiba City. Blugii de piele îi luceau în lumina proiectoarelor. Începu să danseze.

Făcu o genoflexiune, picioarele albe apăsară pe un rezervor de benzină turtit și Platforma Morții răspunse, începînd să urce și să coboare. Sunetul pe care-l producea era ca un sfîrșit de lume, ca și cînd cablurile care susțin bolta cerului ar fi plesnit, biciuind văzduhul.

Preț de cîteva pulsații, el se lăsă purtat de plasă, apoi avansă, calculînd perfect mișcarea Platformei, pășind ca un om care calcă de pe o dală de piatră pe alta, într-o grădină ornamentală.

Cu grația unei persoane cunoscînd la perfecție cum se gesticulează în societate, își desprinse vîrful degetului mare și-l lansă în direcția ei. Sub reflectoare, filamentul fulgeră ca un fir refractat în culorile curcubeului. Molly se aruncă jos, rostogolindu-se, și, în clipa în care molecula șuieră pe lîngă ea, sări în picioare, ca lama unui briceag cu arc, ghearele-i de oțel aruncînd în lumină o scînteiere ce părea rictusul automat al unui reflex de apărare.

Pulsul tobei se înteți și Molly începu să se legene o dată cu el, cu păru-i negru zburlit împrejurul lentilelor argintii, cu linia gurii subțiată și buzele strînse, concentrată. Platforma Morții bubuia și mugea, iar Lo Tekșii își urlau ațîțarea.

El retractă filamentul și, cu mîna fără degetul mare ridicată în dreptul sternului, .începu să

rotească în fața lui un cerc diafan, policrom, șuierător, cu diametrul de-un metru. Un scut.

Brusc, Molly păru că declanșează ceva, ceva dinăuntru, și clipa aceea fu adevăratul început al dansului ei de cîine turbat. Sări în sus, răsucindu-se, zburînd lateral, aterizînd cu ambele tălpi pe un bloc motor, cablat direct la unul dintre arcurile spirale. Mi-am lipit palmele de urechi și-am căzut în genunchi, năucit, într-un maelström de sunet, convins că Platforma și băncile s-au desprins, că ne prăbușim în gol, drept spre Nighttown, și am văzut parcă trupurile noastre spărgînd acoperișurile cocioabelor, trecînd prin rufele ude, explodînd pe asfalt ca niște fructe putrede. Dar cablurile rezistau și Platforma Morții urca și cobora ca suprafața dementă a unei mări de metal. Pe care dansa Molly.

Și la urmă, chiar înainte de-a arunca filamentul pentru ultima dată, am zărit pe chipul lui ceva, o expresie care nu-și avea locul acolo. Nu era spaimă și nu era furie. Cred că era neîncredere, incomprehensiune consternată amestecată cu pură repulsie estetică față de ceea ce vedea, auzea — față de ceea ce i se întîmpla. Retractă filamentul rotitor, reducînd discul-fantomă la dimensiunile unei farfuriuțe, apoi ridică brusc brațul deasupra capului și-l coborî scurt, capătul degetului mare arcuindu-se către Molly ca o ființă vie.

Platforma o purtă în jos și molecula trecu razant pe deasupra capului ei; Platforma se înălță

ca un șfichi de bici și-l ridică în calea moleculei întinse. Filamentul ar fi trebuit să-i treacă inofensiv peste cap și să reintre în alveola dură, din diamant. Îi reteză mîna, ceva mai sus de încheietură. În fața lui era o gaură în Platformă și el plonjă ca un scufundător, cu stranie și deliberată grație, kamikaze învins, zburînd în picaj spre Nighttown. În parte, cred, optase pentru plonjeul acela ca să-și acorde cîteva secunde din demnitatea tăcerii. Molly îl ucisese prin șoc cultural.

Lo Tekșii urlau, dar cineva stinse amplificatorul și Molly continuă să călărească Platforma Morții în liniște, fără să mai facă nici o mișcare, cu fața lividă și impasibilă, pînă ce balansul se potoli și nu mai rămase decît un zbîrnîit surd, de metal chinuit, și scrîșnetul ruginii pe rugină.

Am căutat pe suprafața Platformei mîna tăiată, dar n-am găsit-o. Tot ce-am găsit a fost o curbă grațioasă într-o bucată de oțel ruginit, pe unde trecuse molecula. Secțiunea strălucea ca și cînd ar fi fost proaspăt cromată.

N-am aflat niciodată dacă Yakuza acceptase condițiile noastre sau, măcar, dacă ne recepționase mesajul. După cîte știu eu, programul lor se mai află încă în așteptarea lui Eddie Bax, pe un raft, în cămăruța din dos a unei prăvălioare de cadouri situate la nivelul trei al Complexului Central-5 din

Sydney. Probabil că au revîndut celor de la Ono-Sendai originalul, cu luni în urmă. Dar s-ar putea și să fi recepționat transmisia piratului, pentru că încă nu m-a căutat nimeni, deși a trecut aproape un an. Dacă mă vor căuta, vor trebui să facă o ascensiune lungă prin întuneric, să treacă de străjile lui Dog și... acum nu prea mai semăn cu Eddie Bax. Am lăsat-o pe Molly să se ocupe de asta, cu un anestezic local. Iar noii mei dinți sînt aproape crescuți.

Am hotărît să rămîn aici, sus. Privind Platforma Morții, înaintea sosirii **lui**, am văzut cît de gol eram pe dinăuntru. Și mi-am dat seama că mă săturasem să mai fac pe găleata. Așa că, acum, cobor aproape în fiecare noapte, ca să mă văd cu Jones.

Am devenit asociați. Jones, eu și Molly Milioane. Molly se ocupă de afacerile noastre la Drom. Jones e tot pe Insula Veseliei, dar are un rezervor mai mare, cu apă proaspătă, din ocean, pe care i-o aduce o dată pe săptămînă un camion-cisternă. Are și drogul, cînd îi simte nevoia. Copiilor le vorbește tot prin intermediul panoului cu beculețe, dar cu mine discută pe display-ul noii console instalate în baraca pe care-am închiriat-o acolo, o consolă mai bună decît cea pe care o folosea cînd era la marină.

Și facem, toți trei, bani frumoși, mai frumoși decît făceam eu înainte, căci Calmarul lui Jones poate să descifreze orice a depozitat vreodată oricine în mine și Jones îmi redă totul pe display-ul

noii console, într-o limbă pe care o pot înțelege. Așa că aflăm o mulțime de lucruri despre toți foștii mei clienți. Și, într-o zi, un chirurg o să extragă tot siliconul îngropat în amigdalele mele, și-am să trăiesc numai cu amintirile mele și cu ale nimănui altcuiva, așa cum trăiesc alți oameni. Dar nu foarte curînd.

Deocamdată mi-e bine aici, sus, în întuneric, fumînd o țigară chinezească și ascultînd picăturile de condensare ce cad de pe plafoanele domurilor. E foarte liniște aici, sus — pînă cînd vreo pereche de Lo Tekși hotărăște să danseze pe Platforma Morții.

Și învăț o grămadă de lucruri. Cu concursul lui Jones, care mă ajută să înțeleg totul, am s-ajung cel mai tehnic ins din oraș.

Traducere de **ION DORU BRANA**

CUPRINS

DISPARIȚII MISTERIOASE ÎN TRIUNGHIUL BERMUDELOR
Dan Apostol, NAUFRAGII ÎN NEANT . . . 7

LITERATURĂ FANTASTICĂ
Anton Cehov, O NOAPTE DE GROAZĂ *(traducere de Dan Apostol)* 57
Neagu Rădulescu, CUIUL 67
UN DOMN ÎN REDINGOTĂ 77
Gib Mihăescu, TROIȚA 95
Rodica Bretin, GRĂDINA 110
Edgar Allan Poe, INIMA CARE-ȘI SPUNE TAINA (*traducere de Ion Vinea*) 135
John Collier, FRUMOASA DOAMNĂ PE UN CAL SUR *(traducere de Doina Lereanu)* . . . 144
Edward Lucas White, LUKUNDOO *(traducere de Doina Lereanu)* 157
Lisa Tuttle, CASA GÎNDACILOR *(traducere de Elena Gugu)* 179

LITERATURĂ S.F.
Horia Aramă, ÎNALTĂ DRESURĂ 209
Mihail Grămescu, HURIA 214
William Gibson, JOHNNY MNEMONIC *(traducere de Ion Doru Brana)* 250

ISBN: 973 - 9081 - 19-3

DISPARITII MISTERIOASE IN TRIUNGHIUL BERMUDELOR; LITERATURA FANTASTICA HORROR; LITERATURA S.F.

Lei 260